הארץ

85 אג' יום א' י"ד אדר תשמ"ז, 15 במרץ VOL. 68/20635 MARCH 15 1987

רמי יצהר מגיש:
"חיים שכאלה", הפתעות חגיגות, ציון יום הולדת, ארועים ויובלות. הנחייה מקצועית מעולה - מוסיקת רקע והרבה פעולה.
רדיו סיטי RADIO CITY
טל' 201102
דיזנגוף סנטר תל-אביב 03-201102

חדשות הארץ

שיחת היום

עם: מיקי בוקבינדר
על: הישג המטיילים הישראלים בצ'ביוה
(עמ' 2)

★

נציגי מפ"ם ואשף קיימו דיון בפאריז
(עמ' 2)

★

ג'ונתן גרינווד, ברוקר לונדוני, נמלט כבראה לישראל לאחר שנחשד בהשגת מידע מוקדם
(עמ' 3)

★

מושבעים זיכו את ראש משפחת ה"מאפיה" הגדולה ביותר בארה"ב
(עמ' 4)

★

דיירים במגדל־העמק לא הזעיקו כבאים לשריפה כדי לא לחלל שבת
(עמ' 8)

★

רפי סויסה נתמנה לנשיא חברת הנסיעות "תור מושב"
(עמ' 8)

★

שרות הארץ

מזג האוויר

הטמפרטורות החזויות:
- ירושלים: 3–8.
- תל־אביב: 10–17.
- חיפה: 10–17.
- באר־שבע: 7–16.

הגולן 3–6, צפת 2–6, טבריה 10–19, עפולה 7–16, שומרון 5–12, נתב"ג 7–15, יריחו 10–20, עזה 10–17, אילת 11–22.

שערי הדולר

	שער הדולר	השינוי בש"ח
יציג	1.6226	+0.0005
העברות	1.9286	+0.0006
שחור	1.6000	—

שער הסל

יציג	1.6812	+0.0005

בגליון זה 14 עמודים

אלוף עמוס ירון דיווח בארץ: בארה"ב לא משתפים עמי פעולה

נפגש בסוף השבוע עם שר הביטחון וביקש להיות אלוף פיקוד

מאת ראובן פדהצור, מופרד הצבאי של "הארץ"

האלוף עמוס ירון, המשמש כ־נספח צה"ל בארה"ב, הגיע לארץ כמלוהו של מכיר הצבא האמריקאי, המתחיל השבוע סיור בישראל.

בסוף השבוע נפגש ירון עם שר הביטחון והביע את רצונו לכהן כאלוף פיקוד. ירון מעדיף לחזור לישראל גם בשל הקשיים בהם נתקל בארה"ב במילוי תפקידו. זאת בשל העובדה שגורמים רשמיים רבים בארה"ב, ובהם גם היהדות האמריקאית, אינם משתפים עמו פעולה בשל חלקו בפרשת סברה ושתילה, כפי שצויין בדו"ח ועדת כהן.

בסוף השבוע נפגש ירון עם שר ביטחון הדיעה ממשלת קנדה כי אינה מאשרת את האמנתו של ירון לנספח צה"ל בקנדה.

כזכור, המליצה ועדת כהן לא להעניק לירון תפקיד פיקודי משך שלוש שנים. תקופה זו חלפה כבר, ולפיכך, רואה עצמו ירון כמי שיכול למלא את תפקיד אלוף פיקוד.

מרן רמי בקיבצי (זבמן) ז"ל, שנהרג ביום חמישי מאש מחבלים בדרום־לבנון, הובא ביום שישי לפני הצהריים לקבורות בבית העלמין של קיבוצו, עין־הרוד מאוחד. ההלוויה היתה במעמד צבאי מלא, בהשתתפות הרמטכ"ל רב־אלוף משה לוי, אלוף פיקוד הצפון יוסי פלד, מפקד חטיבת גבעתי, בני המשפחה, חבריו לקיבוץ ומאות אבלים. מפקד החטיבה אמר ליד הקבר: "כבר מסגרתנו הראשונה ראיתי לפני הכנות אחרות, שהנה מתמקבל, מזינה מושלמה של רצינות, תהומית ומנהיגות אישיותו. מותו הותיר אחריו חלל, אך השאיר דרך ומנהג של אימות שנמשיך בה". (צילום: קלאודיו נוטקביץ, "חדשות").

ועדת הבירור לפרשת פולארד תתחיל בעבודתה בת"א השבוע

שמיר הבטיח לשני חבריה, יהושע רוטנשטרייך וצבי צור, שלא יוטלו על עבודתם הגבלות ● תביעות להשעות את איתן וסלע עד להגשת המסקנות הועלו ע"י נבון ורובינשטיין

מאת עקיבא אלדר מופרד המדיני של "הארץ"

סגן ראש הממשלה ושר החינוך יצחק נבון תובע להשעות את אביאם סלע ורפי איתן עד לסיום עבודתה של ועדת הבירור בפרשת פולארד. נבון דרש זאת כבר בדיונים בשבוע שעבר. ומקורביו אמרו כי הוא לא שינה את עמדתו ובקרוב יפעל למימוש תביעתו. שר התקשורת אמנון רובינשטיין כבר פנה בימים לשניים בדרישה שישעו עצמם. מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס אמר ביום שישי בטלוויזיה כי היתה זו טעות להעניק לשניים קידום לפני מתן גזר הדין במשפטו של פולארד. מקורות מקורבים לפרס אמרו כי הוא נמנע מלדרוש את השעיית סלע בגלל התנגדותו של שר הביטחון יצחק רבין. עורך דין אמריקאי פועל בינתיים בארה"ב מטעם אל"מ סלע.

ראש הממשלה יצחק שמיר אמר בסוף השבוע, עם מסירת כתבי המינוי לשני חברי ועדת הבירור, יהושע רוטנשטרייך וצבי צור, כי אין שום הגבלות על עבודתם. לדבריו, תפעל הוועדה במסגרת החוק ואין כל רצון להסתיר מפניה דבר. שמיר הביע תקווה שהוועדה תפעל בחשאי ותגיש לידיו את מסקנותיה בהקדם. מקורביו הדגישו כי עמדתו לגבי סמכויות הוועדה לא הובנו כראוי. שמיר התכוון שעל פי החוק אין התחייבות לקבל את מסקנות ועדת הבירור, כפי שאין חובה בחוק ליישם את המלצותיה של ועדת חקירה משפטית.

ועדת הבירור תתחיל בעבודתה כבר השבוע בתל אביב לאחר שר־מנה לה מזכיר וצוות טכני.

מופרד הפרלמנטרי של "הארץ" מוסיף: יושב ראש הנהלת הקואליציה ח"כ רפי אדרי (מערך) תבע אמש לכנס את הנהלת הקואליציה כדי שתפנה לממשלה להתחייב מראש לאמץ את מסקנות ועדת הבירור בפרשת פולארד.

יושב ראש סיעת הליכוד ח"כ חיים קופמן הגיב כי אין זה עניין להנהלת הקואליציה. ועדת משנה של ועדת החוץ והביטחון היא שמטפלת מטעם הכנסת בעניין זה.

העדלאידע בתל־אביב תתבטל רק במזג אוויר סוער במיוחד

בן יהודה ייסגר לתנועה מ־7 בבוקר

מאת חיים הנדוקר סופר "הארץ" בתל אביב

העדלאידע בתל אביב תצעד היום לפני הצהריים אלא אם כן מזג האוויר יהיה סוער במיוחד, על כך החליטו אמש בעיריית תל אביב. בעירייה היו אתמול אופטימיים באשר לסיכויים כי העדלאידע תצעד ואת לאור תחזית מזג האוויר שמסר החזאי.

העדלאידע תצא בשעה 1130 מכמות הרחובות בן יהודה ויר־מיהו ותצעד לאורך ציר בן יהודה עד לרחוב פרישמן. עקב האירוע ייסגר רחוב בן יהודה לתנועה החל מהשעה שבע בבוקר והוא צפוי להיפתח בסביבות השעה שלוש אחר הצהריים. לא תתאפשר תנועה הוצצה את רחוב בן יהודה. העירייה פנתה בסוף השבוע לתושבי רחוב בן יהודה בבקשה כי יימנעו מלהתגודד על ה־מרפסות. מחלקת ההנדסה של העירייה מסרה כי קיים חשש מפני קריסת מרפסות בהן יעמדו יותר מחמישה אנשים - שכן המדובר בבניינים ישנים.

"לונדון גילתה: 'המוסד' השתמש בדרכונים בריטיים מזויפים לצורכי פעילותו"

"סאנדיי טיימס": הפרשה נחשפה בקיץ האחרון, עם גילוי שקית ובה חפצים שונים, כולל דרכונים ריקים, בגרמניה. חקירה העלתה שהמדובר בזיוף ישראלי מעולה ● הבריטים מחו ולבסוף התנצל שגריר ישראל בשם הממשלה ● לונדון רואה התקרית כמחוסלת

מאת שאול צדקא

לונדון (מיוחד ל"הארץ"). בריטניה גילתה קשר ישראלי להשתמש בדרכונים בריטיים מזויפים לצורכי "המוסד". הקשר, אשר התגלה במקרה, גרם תקרית דיפלומטית חריפה והעלה בשיחה שקיים שר החוץ שמעון פרס עם עמיתו בשפר האו. ישראל התנצלה על העניין, שאירע לפני חודשים אחדים.

זאת כותב הבוקר "סאנדיי טיימס" הלונדוני, המוסיף כי קיבל על כך אישור ממקורות במשרד החוץ הבריטי. לדבריו, העיתון, התגלתה בקיץ האחרון, ליד שלפון ציבורי בגרמניה שקית ובה מסמכים שונים ובהם דרכונים. הקשר הוז־לים את התסים ישירות לשגרירות הישראלית בבון. המסמכים נמסרו לדיפלומטים בריטיים והעבירו ל־לונדון. בתוך השקית היו גם דרכונים ריקים, וחקירה קצרה העלתה שהמדובר היה בזיוף ישר־אלי מעולה. השגריר יהודה אבנר נקרא בשעתו לשיחה על ידי סגן שר החוץ טימותי רנטון וזה מחה על כך בנמרצות בפניו.

הבריטים ניסו שבע פעמים לבקש הבהרה והתנצלות על העניין מן הישראלים, אך הישראלים היו מו־כנים לתת רק מה שהוגדר כ"הבטחה חלקית" שהעניין לא יישנה. תגובה זו לא סיפקה את הבריטים, ורק בקיץ האחרון, לאחר שהפרשה הגיעה לידי סיום, התנצל השגריר אבנר בשם הממשלה. פרס, באותו זמן, התנצל שוב.

נודע, כי הבריטים רואים את התקרית כמחוסלת וההבטחות ש־לונדון קיבלה מישראל ניתנו לה עוד לפני ביקורו של פרס בלונדון, בינואר האחרון. ההבטחה הישראלית היתה ש"התנהגות כזו לא תתרחש שוב". כמו כן נודע, כי השגרירות שישראל הזמינה את ההבהרותיה במשך כמה חודשים גרמה מורת רוח רבה בבריטניה, מה גם שהאירוע התרחש בזמן היעלמו של מרדכי ואנונו מאנגליה.

בלונדון מציינים שאין זו הפעם הראשונה שישראל הישה ורכבים בריטיים בחשיפה אחרי מחבלים ופלסטינים באירופה. כאשר עוכבו ישראלים במעצר בקפריסין, השתמשו במכונות השכמה הישראלית בדרכון בריטי. ראש הממשלה ראה, בבמכל קלהאן, הואר בן על כך, אבל לא קיבל הבטחה שפרשת הזיוף לא תחזור על עצמה.

החזאי צופה: הפוגה רק במשך היום — הגשמים יחזרו בערב ויימשכו גם מחר

לכינרת חסרים עתה רק 87 ס"מ כדי להגיע למיפלס המירבי כאשר תרומת מים נוספת צפויה לאגם עם הפשרת השלגים בחרמון שנערמו לגובה רב יחסית

מאת מיכאל גרטי ומנהם הורוביץ מופרי "הארץ"

מז"א־אוויר סוער במיוחד שרר בסוף השבוע בצפון הארץ. סופות שלגים השתוללו לסירוגין בצפת, בהרים הגליל והרי צפתלו. לא נמסר על־שבושים מיוחדים. סופות שלגים עזות השתוללו בצפון רמת־הגולן וכל היישובים באיזור זה היו מנותקים במשך מרבית שעות יום אתמול. גובה השלג במושב נווה אטיב הגיע ל־30 ס"מ ויותר. חברי המושב חילצו מאות מטיילים שנתקעו עם אוטובוסים וכלי־רכב פרטיים בשלג.

גובה השלג ברכבל החרמון באתר התחתון מגיע ל־1.30 מ'. ברכבל העליון הגיע גובה השלג ל־3 עד 12 מטרים. בגבעת הגליל השתולל בסוף השבוע סופות ברד. במשך שעות רבות היו תקלות בזרם החשמל. מפלס הכנרת ממשיך לעלות והדרישה לאגם הוקה ביותר.

היום צפויה הפוגה בגשמים ותיתכן עליה קלה בטמפרטורות לעומת הימים האחרונים — אם כי היא תשאר נמוכה לעומת הממוצע לעונה זו של השנה. מזג האוויר הגשום יתחדש הערב ויימשך גם מחר. החזאי התורן בשירות המטאורולוגי שמסר אמש תחזית זו ציין כי על פי נתוני המפה המטאורולוגית יימשך הגשם בהפסקות לפחות השלים ירד בליל שבת שלג קל שהפשיר עם הגיעו לקרקע.

במפעת הגשם. בשלוש היממות שהסתיימו אד־

(סוף בעמוד 2 טור 8)

מפקד חיל האוויר: דרושים עוד מיליארד וחצי ד' להשלמת הלביא

מפקדים בכירים נפגשו עם מפקד החיל, על פי בקשתם, לדיון ממצה בנושא

מאת ראובן פדהצור, מופרד הצבאי של "הארץ"

על פי בקשת קציניו הבכירים קיים מפקד חיל האוויר, האלוף עמוס לפידות, דיון ממצה על עמדת החיל בנושא פרויקט הלביא. הקצינים הבכירים ביקשו מלפידות לקיים דיון בזה, על מנת לקבל בצורה רשמית, מפורטת ומושלמת את כל הנתונים המעורכבים הקשורים ללביא. בפני הקצינים הבכירים הוצגו כל הנתונים והחישובים המצויים בידי חיל האוויר, תמידה בפניהם תמונה חזויה של רמת חיל האוויר, כפי שיראה לאחר השלמת פרויקט הלביא.

במהלך הדיון הדגיש האלוף לפידות כי רק אם יינתנו ללביא עוד כ־1.5 מיליארד דולר, מעבר למתוכנן, ניתן יהיה להשלים את הפרויקט. בכל מקרה אחר, הדגיש מפקד חיל האוויר, אין קיום לפרויקט. להערכתו של לפידות ניתן יהיה לקבל מהממשלה הקצאה נוספת כזאת, בשל העובדה כי מדובר בפרויקט לאומי.

משתתפי הדיון ביקשו הבטחה ממפקד החיל, כי עמדתם תוצג בפני מקבלי ההחלטות, עוד בטרם תיפול ההחלטה על עתיד גורלו של הלביא.

יש לציין כי זו הפעם הראשונה שפורום כזה של קצינים בכירים מביע את דעתו הרשמית, על פרויקט הלביא, באוזניו של מפקד חיל האוויר.

נציג רשמי של הונגריה ייפגש היום עם ביילין

מאת מופרד המדיני של "הארץ"

נציג רשמי של ממשלת הונגריה מבקר בימים אלה בארץ והיום ייפגש עם המנכ"ל המדיני של משרד החוץ יוסי ביילין. ינה ונרה, שגריר הונגריה לשעבר במצרים ובאוסטריה, ומבול אנף העתונות לשעבר במשרד החוץ ההונגרי, הגיעו לישראל לפגישות עם יוצאי הונגריה. ונרה עומד היום בראש הפדרציה העולמית של ההונגרים, שהוא ארגון ממשלתי שמטרתו לטפח קשרים עם יוצאי הונגריה במערב.

מאמר מקיף של פרופסור שלמה אביניר בנושא הסוציאליזם הציוני של חיים ארלוזורוב תורגם להונגרית ופורסם ברבעון ההונגרי לתולדות תנועת הפועלים.

שמיר מציע: לפרז איזור מפרץ אילת

מאת מופרד המדיני של "הארץ"

ראש הממשלה יצחק שמיר מציע לפרז את איזור מפרץ אילת מנשק. שמיר קרא בסוף השבוע לירדן, סעודיה ומצרים להפוך יחד עם ישראל את איזור המפרץ לאיזור של שלום ולהרחיק ממנו כלי נשק.

פרס: ישראל לא תפגר אחרי המערב בצעדי ענישה נגד דרא"פ

מאת מופרד המדיני של "הארץ"

מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס הבטיח ביום שישי כי ישראל לא תפגר אחרי צעדי הענישה שינקטו ארה"ב והבריטניה כלפי משטר האפ־רטהייד בדרום אפריקה. בשיחה עם ראש ממשלת אוסטרליה לשעבר מלקולם פרייזר שביקר בדרא"פ במסגרת משלחת של מדינות חבר העמים הבריטי אמר פרס כי ישראל אינה מעצמת־על ולכן לא תוביל במאבק נגד דרא"פ, אך גינה בחריפות את האפרטהייד.

פרייזר נועד גם עם ראש הממשלה יצחק שמיר והאריך בדברי גינוי נגד ממשלת ה מיעוט הלבן בפרטוריה. שמיר נמנע מלהרחיב את הדיבור בנושא ודיבר בארוכות על המצב במזרח התיכון.

עורכת את העמוד: אורית גלילי

הדו"ח על שיתוף הפעולה ישראל דרא"פ צפוי החודש

קריאות בקונגרס לקצץ הסיוע לישראל בגובה הסכום שהיא מרוויחה מדרא"פ

מאת צבי בראל שליח "הארץ" בארה"ב

וואשינגטון (מיוחד ל"הארץ"). ידידי ישראל בקונגרס חוששים כי הדו"ח הצפוי החודש על שיתוף הפעולה בין ישראל לדרום אפריקה עלול באווירה הנוכחית לגרום להצעות חוק חדשות שיפגעו בסיוע לישראל. הדו"ח אותו מכין הרסק הדרום אפריקאי במחלקת המדינה, נעשה על פי הוראות חוק הסנקציות שקיבל הקונגרס בחודש אוקטובר שעבר. חוק זה מחייב את הממשל להכין דו"ח מפורט על המדינות המקיימות שיתוף פעולה צבאי עם דרום אפריקה ואשר מקבלות סיוע צבאי אמריקאי. החוק מסמיך את הנשיא לבטל, או לעכב סיוע צבאי למדינות אלה כל עוד הן מקיימות שיתוף פעולה כזה.

"לישראל המקבלת 1.8 מיליארד דולר כסיוע צבאי יש ממה לחשוש", אומרים המקורות. "באווירה הנוכחית, כאשר פרשת פולארד דבוקה לישראל כגיבנת וכאשר מינויים של סלע ואיתן נתפס כשחצנות ישר־אלית השמה ללעג את דעת הקהל האמריקאית, יתגברו הקולות הקור־אים לנצל את חוק הסנקציות כדרך להעניש את ישראל לא רק על שי־תוף הפעולה עם דרום אפריקה אלא על כל הפרשיות".

בשבוע שעבר סיפר יו"ר תת ועדת ההקצאות דויד אובי בשיחה עם נציגים ישראלים שהגיעה ל"קשה החריפה", כי כמה חברים בוועדתו מבקשים להציע לקצץ מתקציב הסיוע לישראל כסכום ששולם לפולארד. "השבוע שמענו הצעות הקוראות לקצץ את הסיוע לישראל בסכום אותו היא מרוויחה מדרום אפריקה", אמרו המקורות.

לאחר שהמינהל האזרחי סירב לאפשר להם להישאר

הצעירה בת ה־19 ובעלה אולצו לעזוב את עזה ולעבור למצרים

בני משפחתה אמרו אמש כי בעלה התקשר עמם בטלפון מאל־עריש, ומסר כי שלטונות מצרים הבהירו שלא יתנו לו ולרעייתו להישאר בתחומי מצרים לאורך זמן

מאת אודי ניר ואיתן רבין כתבי "הארץ"

הצעירה רג'א ארביע אולצה שלשום לצאת את תחומי רצועת עזה, לאחר שהמינהל האזרחי בעזה סירב לאפשר לה להישאר באזור. היא הובלה בג'יפ צבאי אל מעבר הגבול עם מצרים ברפיח, ומשם יצאה עם בעלה לתחומי מצרים.

סיפורה של רג'א ארביע התפרסם ביום ה' שעבר ב"הארץ". מדובר בצעירה בת 19, תולת שנישאה לפני כשנתיים לתושב מצרים. היא שהתה בעזה עם היתר ביקור, שתוקפו פג לפני חודשים. היתר שלה ברצועת עזה פג לפני חודשים. הצעירה אינה תושבת רצועת עזה, בקשתה לקבל מעמד כזה, לאחר שנישאה לבן דודה שהוא תושב הרצועה — נדחתה. עוד שלה לבג"ץ בעניין זה נדחה אף היא לפני כחו־דשים, ועימו בוטל צו־ביניים של בג"ץ, שהורה לא לאלץ אותה לצאת את תחומי השטחים כל עוד מתנהל המשפט. בכל זאת, הותר לצעירה להישאר באזור למשך תקופה, משום שהיתה בחודש השמיני להריונה.

חודש לאחר החלטת בג"ץ ילדה ארביע בן, מום בליבה, שהוחמר עקב הלידה, גרם לה להיות מרותקת למיטתה. נציגי המינהל האזרחי בעזה דרשו במפגיע מבני משפחתה במשך השבועיים האחרונים כי ידאגו להוציאה מהשטח. לדבריהם, שהייתה באזור נוגדת את החלטת בג"ץ. בני המשפחה טענו כי היא אינה מסוגלת לעמוד בטלטולים של נסיעה ממושכת, וביקשו להעניק לה שהות מסויימת עד שתחלים, אולם השלטונות סירבו.

התערבות של מספר גורמים, ביניהם הצלב האדום ושגרירות מצרים בתל־אביב, לא עזרה לרג'א ארביע. שלשום, לאחר שבעלה וגיסה הושמו במעצר, והובהר להם כי השארותה באזור היא בבחינת עבירה על החוק, נלקחה הצעירה לנקודת הגבול ברפיח, ויצאה למצרים עם בעלה. בני משפחתה אמרו אמש כי בעלה התקשר עימם בטלפון מאל־עריש, ומסר כי שלטונות מצרים הבהירו לו שלא יותר לו ולר־עייתו להישאר בתחומי מצרים לאורך זמן. בני המשפחה מסרו כי אביה של רג'א ארביע, השוהה בנסיעות דוגאיי שבמפרץ הפרסי, מנסה עתה לחדש את תעודת התושב שלה ברדובאיי, שתוקפה פג בזמן שהותה בעזה.

חדש ובלעדי בבינלאומי

לסוחרים ולבעלי עסקים:

הפקדת שיקים דחויים ללא עמלה

מעכשיו ועד ל־8.5.87 תוכל להפקיד בבינלאומי שיקים דחויים (המחאות מעותדות) לתאריכים בלתי מוגבלים מבלי לשלם עמלה על כל שיק מעל 300 ש"ח.
אם עדיין אין לך חשבון בבינלאומי - זאת ההזדמנות לפתוח חשבון, ליהנות מרווח ממשי ולהכיר את היתרונות המיוחדים של הבינלאומי.
לנוחותך, הבינלאומי פתוח כל יום עד 2.00 אחה"צ* ובימים ב'-ד', כשהבנקים האחרים סגורים, הבינלאומי פתוח מ־4.00 ועד 7.00 בערב.
* בימי ו' וערבי חג עד 12.00

פתח חשבון גם בבינלאומי.

הבנק הבינלאומי הראשון

هكذا من الأصل

ראיתי שמעתי

שר התיירות והמשפטים שוב בדרך לחו"ל

שר התיירות, אברהם שריר, יוצא היום לארה"ב באורח המגבית היהודית המאוחדת. שלשום עוד היתה נסיעתו מוטלת בספק מכיון שהשר חולה, אך בעקבות השבת החלים במידה המאפשרת את יציאתו. אל השר מתלווה רעייתו רבקה, ובסיום החלק הרשמי של הביקור יאריכו בני הזוג את שהייתם בארה"ב במסגרת פרטית, שהוגדרה "עניינים משפחתיים".

השר אמור לצאת ישירות לארה"ב. תהיה זו נסיעתו השניה של השר שריר לחו"ל מתחילת השנה. ב־12 לינואר יצא שר התיירות לביקור ממלכתי באיטליה.

זוהר בלומנקרנץ

הבינלאומי עבר ל"פוגל"

בסוף השבוע נפל הפור באחד המכרזים המסקרנים ביותר שנערכו בשנים האחרונות בענף הפרסום: תקציב הפרסום של הבנק הבינלאומי הראשון, העומד על יותר משני מליוני דולארים. מבין 20 משרדי פרסום, קצתם מהגדולים והמובילים בישראל, נפלה בסוף השבוע הבחירה הסופית על פרסום "פוגל".

פרסום "פוגל" החל את פעילותו העצמאית רק לפני חמש שנים, וגם בחוגי הענף מודים שלקפיצה נחשונית כזו אין אח ורע בעולם הפרסום בישראל.

לדברי דוד פוגל, העובדה שלושה משרדים בעלי אוריינטציה שיווקית אגרסיווית ("טמיר־כהן", "קשר בראל" ו"פוגל") מטפלים בשלושה בנקים גדולים (בנק הפועלים, בנק דיסקונט והבנק הבינלאומי), תביים רוח חיים ומלחמה בריאה לענף הבנקאות בארץ.

פרסומאי דוד פוגל

פטר קומלוש מרביעיית ברטוק מחפש קרובים

ב"מוספשבת" אתמול ב"הצימה" הופיעה "רביעיית ברטוק" ההונגרית המבקרת בימים אלה בארץ. הכנר הראשון ברביעיה, פטר קומלוש, סיפר, בין השאר, כי ידוע לו שכמה מבני משפחתו הגיעו לישראל עם תום מלחמת העולם השניה אולם אין הוא יודע היכן הם כיום. הוא הביע תקווה כי יצליח ליצור עמם קשר בארץ.

"רביעיית ברטוק" תופיע כאן גם עם נגנים ישראלים והקונצרט האחרון שלה יתקיים בירושלים, ויהיה נוכח בו גם מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ, שמעון פרס.

חיים הנדוורקר

הצלחה בקליטת מדענים עולים

סקר על תוצאות קליטתם של מדענים עולים במוסדות להשכלה גבוהה מגלה כי מתוך 235 מדענים עולים, וישראלים חוזרים, שסיימו תקופת סיוע של המרכז לקליטה במדע, ימשיכו 185 (כ־79 אחוז), לעבוד במוסד שבו קיבלו סיוע. 22 מדענים (כ־9 אחוזים) עובדים במוסד מדעי אחר, כלומר בסך הכל 207 מדענים (כ־88 אחוז, מכלל המדענים, נקלטו בעבודה מדעית בישראל.

מנהל המרכז לקליטת מדענים במשרד הקליטה, שמואל אולה, ציין כי האוניברסיטה העברית היא מקור קליטת המדענים הגדול ביותר.

ג.אדם

חוזה חוזה יתרום להקמת גן ילדים

הזמר המכסיקני חוזה חוזה, העושה בימים אלה בארץ, הבטיח בסוף השבוע כי בביקורו הבא בישראל יתרום קונצרט מיוחד להקמת גן ילדים בשכונות המצוקה בדרום תל אביב. ביום ששי התקיימה לכבוד הזמר קבלת פנים חגיגית במלון דן. בין אורחי הכבוד באירוע היה שגריר מכסיקו בישראל, ראול ואלדה.

חיים הנדוורקר

במזרח יש חדש

בושם מזרחי המשווק לראשונה בארץ, היה עילה לחגיגה מזרחית שאליה הוזמנה ה"צמרת" המזרחית בארץ וכן, בין השאר, רפי אדרי, מאיר שטרית, אהרן אבו חצירא ורעייותיהם, וכן גתנה רגזאן, גלוריה סופר, לילית נגר. שגריר מצרים בישראל מוחמד בסיוני ורעייתו נבראה, עיתונאים, דוגמניות ואנשי חברה.

הבושם בכבשם בשם "מרוקו" של רבלון־אלטיסמה, המיוצר על בסיס ורד המושקה הגדל לאורך הרי מרוקו. מובן שבאירוע כזה אי אפשר לוותר על שירותיה של רקדנית הבטן בריז'יט סימון. את בגד הריקוד שלה עיצבה במיוחד לערב זה מיס עמלת המצריה, שהיא מתכננת התלבושות המפורסמת בעולם לרקדניות הבטן.

אשת השגריר המצרי, נבראה בסיוני ומעצבת האופנה, העמידו לרשות חברת רבלון שמלות אותנטיות, שהובאו ממצריים והן מערכות לבוש פרטיות שלהן.

בעריכת עירית רוזנבלום

מחיריהן של המכוניות החדשות לא יועלו בקרוב: האוצר מתנגד

מעריכים שהיבואנים לא מזדרזים לשחרר מהמכס כמה אלפי מכוניות בתקווה להעלאות מחירים

מאת צבי זרחיה כתב "הארץ" לענייני כלכלה

מחיריהן של המכוניות החדשות לא יועלו בקרוב, לפחות עד לסיום הבירור הנערך כעת, בין יבואני הרכב ומשרדי האוצר והתחבורה. כך העריכו אתמול גורמים כלכליים בירושלים.

הם הסבירו כי הבירור והדיון בכל אחד מהמסמכים שיגישו היבואנים לשני המשרדים, צפוי שיארך זמן רב, היות והאוצר מתנגד למקצת מטענות היבואנים על השחיקה ברווחיהם. במשרד האוצר חולקים על מספר הרישומים של היבואנים, בנוגע לירידת רווחיהם, עקב הפיחות וטוענים כי על היבואנים לספוג חלק מהפיחות.

במשרדים הכלכליים מתנגדים להעלאת מחירי המכוניות החדשות מעל ל־7 אחוזים, כפי שאושרה בשבוע שעבר, מתוך חשש שצעד זה יתווה את הדרך לפריצת מחירים כללית במשק.

הם ציינו כי יבואנים רבים, אינם מוכרים כמעט כלי רכב חדשים, מאז חודש ינואר 87'. באוצר מעריכים שכמה אלפי מכוניות חדשות, נמצאות בבוגיוני המכס בארץ, ואולם היבואנים לא מזדרזים לשחררן, מתוך תקווה להעלאת המחירים.

לעומת זאת, יבואנים אחרים הזדרזו בשבוע האחרון, למכור ולמסור ללקוחות כלי רכב חדשים, לנוכח מצוקת אשראי שפוקדת אותם. ההערכה הרווחת בקרב היבואנים היא שבחודשים אפריל ומאי 87', ישרור מחסור בכלי רכב חדשים. זאת מאחר ויבואנים רבים, ביטלו בשבועות האחרונים משלוחים בדרך של כלי רכב חדשים, שהיו אמורים להגיע ארצה בחודשים הקרובים.

היבואנים טוענים כי הרווח ממכירת מכוניות במחיר הנוכחי קטן ולפיכך יסכנו רק את המכוניות שנמצאות בארץ או שעשויות להגיע לישראל.

להערכתם, גם בחודשים יוני־אוגוסט 87', לא צפויה פעילות ניכרת במכירת כלי רכב חדשים, מאחר ובעונה זו הלקוחות ממעטים לרכוש כלי רכב חדשים וממתינים לכלי הרכב משנת המודל החדשה. המתחילה בחודש ספטמבר־אוקטובר 87'.

ארגון הצדק המהפכני בביירות מאיים להוציא להורג את בן הערובה הצרפתי

בגלל הצהרת מיטראן שאין בכוונתו להחליף רוצחים הכלואים בצרפת בבני ערובה חפים מפשע

מאת יואב מוקד

פאריס, (מיוחד ל"הארץ"). "ארגון הצדק המהפכני" הודיע אמש כי על החטוף הצרפתי ז'אן־לואי נורמנדן "ייגזר בתוך 48 שעות גזר־דין מוות" בעקבות סירובו של הממשל הצרפתי להיענות לתביעות הארגון.

דובר צרפתי הבהיר ביממה האחרונה כי ראש הממשלה ז'אק שיראק "אינו יכול להמציא הסברים הדו־פיים" להצהרות האחרונות של הנשיא מיטראן בעניין המלחמה בטרור, לפיה אין בכוונתו "להחליף רוצחים הכלואים בצרפת בבני ערובה חפים מפשע..." הארגון בביירות איים בסוף השבוע שעבר "להוציא להורג" את החטוף הצרפתי, אם שיראק לא יבהיר בתוך יומיים את הצהרתו של מיטראן.

הצרפתי שהטרוריסטים מאיימים לרצוח, ז'אן־לואי נורמנדן (34), נחטף סמוך ל"קו הפרדה" בביירות בחודש מארס אשתקד. יחד איתו נחטפו באותו שבוע שלושה עיתונאים וטכנאים נוספים, חברי צוות של רשת הטלוויזיה הממלכתית הצרפתית. שלושה מבין ארבעת אנשי הצוות שוחררו כבר.

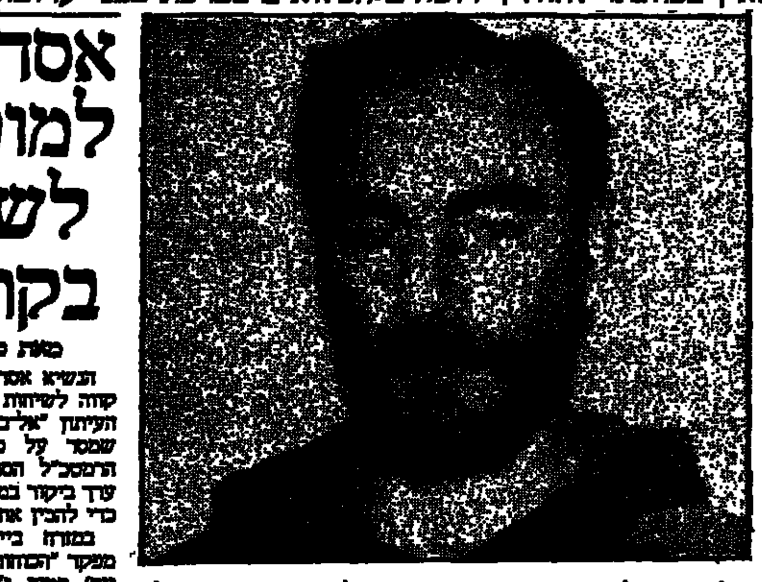

צילום זה של בן הערובה הצרפתי ז'אן לואי נורמאנדן נשלח אמש על ידי חוטפיו למערכת העתון הביירותי "אל נהאר". (תצלום איפי).

אסד יוצא למוסקווה לשיחות בקרמלין

מאת סופר "הארץ"

הנשיא אסד יבוא החודש למוסקווה לשיחות עם ראשי הקרמלין. העיתון "אל־ביאר" המופיע במפרץ שמסר על כך אתמול ציין כי הרמטכ"ל הסורי הגנראל שיהאבי ערך ביקור במוסקווה בחודש שעבר כדי להכין את ביקור אסד.

במזרח ביירות הצהיר אתמול מפקד "הכוחות הלבנוניים" (הנוצריים) סמיר ג'עג'ע כי אנשיו לא יהססו להלחם בכוחות הסוריים. הוא גילה כי אנשיו חשפו נסיון להתנקש בחייו.

נציג מפ"ם ונציג אש"ף השתתפו ב"דיון פתוח" על המזה"ת בצרפת

אריה שפיר ואמין חצירה השיבו לשאלות, כל אחד בתורו, אך לא שוחחו זה עם זה • שפיר הסביר כי באופן אישי הוא מתנגד לחוק האוסר על ישראלים להיפגש עם אנשי אש"ף, אך כאזרח ישראלי אין בכוונתו לעבור על החוק

מאת יואב מוקד סופר "הארץ" בצרפת

פאריס, (מיוחד ל"הארץ"). נציג מפ"ם באירופה, אריה שפיר, השתתף אמש ב"דיון הסברה פתוח" בענייני המזה"ת שנערך יחד עם סגנו של "שגריר" אש"ף בצרפת אמין חצירה. שפיר וחצירה השיבו, איש בתורו, לשאלות שהציגו להם המשתתפים בכנס, אך — לדברי שפיר — "לא שוחחו זה עם זה". נציג מפ"ם הבהיר גם, כי דחה הזמנה של מארגני הכנס לסעוד אמש ארוחת ערב בחברת נציג אש"ף.

שפיר הסביר אמש לסופר "הארץ", כי הוא מתנגד אמנם אישית לחוק החדש האוסר על ישראלים להיפגש עם אנשי אש"ף, אך כאזרח ישראלי אין בכוונתו לעבור על החוק. הוא הבהיר, כי עמד ביומיים האחרונים בקשר עם ראשי מפ"ם בישראל, שהסכימו באופן כי אין התנגדות לכך שישתתף, בשם התנועה, ב"אסיפת הסברה", בתנאי שלא יהיה כרוך בה מגע ישיר עם נציגי אש"ף. לדבריו, תיאר במהלך הדיון את עמדות תנועתו, אך הרחיב מדי פעם את הסבריה, באופן שכלל גם תיאור עמדות של זרמים אחרים במדיניות הישראלית.

נציג אש"ף שהשתתף בדיון, אמין חצירה, הוא סגנו של איבראהים סוס, המכהן בפאריס כאחראי של אש"ף בצרפת. סוס עצמו, שאמור היה להשתתף בכנס, התנצל בפני המארגנים על ביטול בואו והסביר, כי "התפתחויות דרמטיות" חייבו את צאתו לטוניס.

במהלך הדיון הצהיר נציג אש"ף בתשובה לשאלה בדבר כוונתו של הארגון להכיר בזכות קיומה של ישראל, כי אש"ף "מוכן לקבל את כל החלטות או"ם בנושא — אלה המכירות בזכות קיומה של ישראל וגם אלה המכירות בזכות ההגדרה העצמית של הפלשתינאים".

הדיון נערך בעיר קטנה סמוך לבורדו, בדרום־מערב צרפת, ביוזמתו של העתון הצרפתי "סוד־ווסט". עתונאי מקומי הנחה את הדיון, בשני צידי הבימה ישבו שפיר וחצירה; ביניהם ישבו פוליטיקאים ועתונאים מקומיים, נציגי המפלגה הסוציאליסטית מן האזור ופעילים של תנועות אנטי־גזעניות.

שיחת היום / ירח טל

עם: מיקי ברקוביץ'
על: הישג הטניסאים הישראלים בצ'כיה

אני מציע למנסדורף לא להשתכר מהנצחון

מה דעתך על הישג הטניסאים בצ'כיה?

אני בטניס קצת חלש. אבל אני חושב שמה שהושג בצ'כיה זהו הישג גדול. הצ'כים זו מעצמת טניס עולמית המייצרת שלל כדורים. אם זה נשים ואם זה גברים. להגיע למדינה כזו ולנצח, ולו גם בחלק מהמשחקים, זה מחייב שנוריד כולנו את הכובע לכבוד הטניס הישראלי. הלוואי והטניס יהפוך למקור חיקוי לשאר ענפי הספורט בארץ.

האם הישגם של הטניסאים, מרשים אפילו יותר מהישגם של כדורסלני מכבי תל־אביב בהתחשב בכך שנבחרת הטניס היא כולה על טהרת "הכחול לבן"?

לא הייתי רוצה להיכנס להשוואות בין שני ענפי ספורט שונים. שניהם הגיעו להישגים בתקופה האחרונה, כל אחד בתחומו. לא הייתי מוריד מכבודו של זה או השני.

האם התאוצה והחשיפה המוגברים לכדורסל ולכדורגל לא מקפחים ענפי ספורט אחרים, שאולי גם מתוכם יכולו לצאת אלופים?

אני לא חושב שיש קיפוח. מכיוון שרוב בני־הנוער משחקים כדורגל וכדורסל והענפים אלה מקבלים אולי יותר פירסום, נוצר הרושם כאילו הם מועדפים על פני אחרים. מה שקובע הוא ההישג, וכיום שני הענפים שמגיעים להישגים ומייצגים אותנו בכבוד רב בזירה הבינלאומית, הינם הכדורסל והטניס. לגבי הכדורגל, למרות ההשקעות, הפירסום והפופולאריות, הרי שהוא לא הביא אותנו להישגים ברמה הבינלאומית.

היית מציע לקצץ בסיוע לכדורגל ולהעמיד את המשאבים המוקצבים לענפי ספורט שמנחילים לנו הצלחות גדולות יותר, כמו כדורסל וטניס?

זאת לא אמרתי. הכדורגל, כאחד מענפי הספורט, הוא חשוב. אבל בהחלט ענפי ספורט אחרים ראויים גם הם לעידוד ולטיפוח במיוחד אלה שמנחילים לנו הצלחה וכבוד.

אילו עצות מקצועיות אתה יכול להשיא לעמיתך הצעיר ב"הספורט הלבן", עמוס מנסדורף?

לא להשתכר מהניצחונות האחרונים ולנסות ולהתקדם עד כמה שיותר בדירוג העולמי. זה יבוא רק על־ידי עבודה קשה, התייחסות רצינית ולהיות מקצועי בכל רמ"ח אבריו.

מה הרגשתך לקראת משחק הגמר בלוזאן?

אני חושב ששתי הקבוצות שהיו הטובות ביותר בבית הגמר הן באמת אלה שעלו למשחק הגמר ובלי תקווה שנוכל להגיע לפחות את אותה רמה שהגענו במשחק במילאנו ולנסות לנצח במשחק הגמר. הפרש של שתי נקודות יספיק לי הפעם. מבחינתי האישית הייתי מאוד רוצה להניף את גביע אירופה בתור קפטן הקבוצה שצבר הרבה הצלחות אישיות אבל ההישג הזה עדיין לא הגיע. הייתי רוצה לזכות לכך בקריירה שלי.

נשיא הוועד היהודי בארה"ב: יהודים מוחים על הציניות בקידום השניים בפרשת פולארד

"פרשת פולארד פגעה קשות בתקשורת בין ממשלת ישראל ויהודי אמריקה" • מנהיגים יהודים מגיעים היום לישראל לכנס מיוחד

מאת שלמה שמיר סופר "הארץ" בניו־יורק

ניו־יורק (מיוחד ל"הארץ"). פרשת פולארד פגעה קשות בתקשורת שבין ממשלת ישראל ליהודי אמריקה ועוררה סימני שאלה לגבי היכולת של שני הצדדים להידבר ביניהם. זאת אומר נשיא הוועד היהודי האמריקאי, תיאודור אליגוף, במאמר שפרסם ב"ניו־יורק פוסט".

אליגוף מציין כי יהודים מוחו על הציניות שהוכיחה ישראל כאשר שני המעורבים בפרשה קודמו. כדי להבהיר את חומרת העניין — אומר — הסברנו לממשלת ישראל כי קידומם של השניים הוא מעשה בלתי נסבל, כאילו היה הממשל האמריקאי מקדם את נורת' ואת פואינדקסטר. אך הקשר עם ישראל הניב תוצאה מכוערת, כאשר החלו להישמע האשמות כי יהודי אמריקה מגיבים בחומרה על פרשת פולארד משום שחוששים לעורר ומפחדים בפני ההאשמה של נאמנות כפולה.

כתבו בוואשינגטון של ה"ניו־יורק פוסט" מוסר כי המנהיגים היהודים המגיעים היום לישראל לכנס מיוחד של ועידת הנשיאים מתכוונים להזהיר את מנהיגי המדינה כי טיפולם בפרשת פולארד עשוי לגרום נזק חמור לעתיד היחסים עם ארה"ב. כתב העיתון אומר כי המנהיגים יבהירו לראש הממשלה שמיר את החומרה שבהתעלמות ישראל מן הזעם בממשל בעקבות פרשת פולארד.

לא תיענה כנראה בקשתו של הרמטכ"ל להמשיך עד מאי

מאת ראובן פדהצור, סופר הצבאי של "הארץ"

נראה כי לא רק שרצונו של הרמטכ"ל, משה לוי, להאריך את תקופת כהונתו עד לאחר יום העצמאות, לא יכובד, אלא שנשקלת האפשרות להקדים את חילופי הרמטכ"לים ביומיים או שלושה.

זאת משום שעל פי החלטת הממשלה אמור הרמטכ"ל לסיים את תפקידו ב־19 באפריל, אך לאחר שהתקבלה ההחלטה זו התברר כי תאריך זה חל יום אחד לפני "שביעי של פסח". היות שחל גם יום ראשון בשבוע, והחג עצמו ביום שני.

סביר כי ה־19 באפריל יהיה "יום גשר". בשל הרצון להמנע מלקיים את חילופי הרמטכ"לים ביום גשר, נשקלת האפשרות לקיים את החילופים ב־17 או ב־18 באפריל.

קשה להאמין, לאור חילוקי הדעות והבדלי ההשקפות בין שר הבטחון לרמטכ"ל, כי השר רבין ייענה לבקשת הרא"ל לוי להמשיך בתפקיד עד לתחילת מאי (יום העצמאות חל ב־4 במאי).

החזאי צופה גשמים הערב

(סוף מעמוד 1)

מול ב־0800 בערב נמדדו כמויות הגשם הבאות: בצפת 42 מ"מ, בטבריה בעפולה 39 מ"מ, בתל אביב 15 מ"מ, בירושלים 55 מ"מ, בבאר שבע 38 מ"מ ובעזה 20 מ"מ.

כמויות הגשם שירדו מתחילת החורף מגיעות בצפונית איזורי הארץ ל־150 אחוזים מהממוצע הרב שנתי לכל החורף וגם באיזורים בהם היתה כמות הגשמים השנה קטנה יחסית נמדדו כמויות המגיעות ל־100 אחוז מהממוצע השנתי - וזאת כאשר נותרו עוד כשישה שבועות עד לסיום עונת הגשמים.

זרימות עזות של מים בנחלים ובוואדיות המוליכים לכינרת ממשיכים להעלות את מיפלס האגם והוא הגיע אתמול למינוס 209.77 מ' — עליה של 2.68 מ' מאז תחילת החורף (במיפלס מינוס 212.45 מ'), שפירושה תוספת של 430 מיליון מ"ק לאגם.

קצב העליה הגיע בסוף השבוע לכ־8 ס"מ ביממה ונראה שאם יימשכו הגשמים העזים באיזור הצפון כפי שצופה החזאי, תגיע הכינרת למיפלסה המירבי - מינוס 208.90 מ' בתוך כמה שבועות. בסך הכל חסרים עתה רק 87 ס"מ כדי להגיע למיפלס המירבי כאשר תרומת מים נוספת למפלס צפויה עם הפשרת השלגים בחרמון שגובהם השנה לגובה רב יחסית. ייתכן אף שיהיה צורך לפתוח את סכר הירדן בדגניה כדי לאפשר יציאת מים מהאגם כדי למנוע נזקים למבנים שלחופיו.

עד יום ה' ועד בכלל.

סופת הגשם שהחלה ביום חמישי לוותה בסופות רעמים וברוחות עזות ובמערבית איזורי הארץ ירדו הממטרים עד למעלות ספורות מעל האפס. בהרי הגליל ובהרים סביב ־

המעלות של אל על

	מעלות מינימום	מעלות מכסי'		הטמפרטורות אתמול	
אמסטרדם	2	5	גשם	—	—
אתונה	3	6	מעונן	0	8
בוקרשט	0	6	מ"ח	—	—
בריסל	4	6	מעונן	−2	5
וינה	−8	−2	בהיר	−9	1
ז'נבה	1	5	מ"ח	0	10
לונדון	2	5	גשם	−1	9
ליסבון	10	15	מ"ח	13	16
מדריד	4	15	מ"ח	8	15
ניו־יורק	0	4	מ"ח	0	4
פאריס	2	5	מ"ח	1	5
פרנקפורט	−4	0	מ"ח	−5	5
ציריך	−6	0	בהיר	—	—
קהיר	12	15	מ"ח	—	—
קופנהאגן	−3	−1	שלג	−8	0
רומא	4	8	גשם	5	13
שטוקהולם	−6	−2	מ"ח	−11	1

ב־הנוסע המאושר
אל על ELAL

אמש בקונצרט / הרי גולומב

פרי הילולים

רסיטל החלילים בפרס פרימבאי שאורא במסגרת שבוע האמן הצעיר במוזיאון תל־אביב

היה זה ערב של נחת לכל מי שהחינוך המוסיקלי בישראל קרוב ללבו. שני הזוכים בפרס — שלו עזריאל, נגן הצ'מבלו בן ה־19 ואיתן גלובינזון, הפסנתרן בן ה־25 — שניהם תוצרת הארץ במלוא מובן המילה ובוגרי חינוכה המוסיקלי. שניהם זיכונו ברסיטלים של מקצוענים בשלים במלוא מובן המילה.

שלו עזריאל הוא נגן בארוק בכל רמ"ח אבריו. יש לומר זאת לפני הכרותו כנגן מעולה, שכן הוא נושם את התקופה על כל קסמיה, ניואנסותיה וחנותיה ויכולתו הכלית המרשימה משרתות את האיכות המוסיקלית והסגנונית העולה מכל צליל שהוא מפיק. בין אצבעותיו נשמע הצ'מבלו מבריק, רגיש ועשיר־גוונים. עזריאל שולט בוירטואוזיות בכל התחבולות הבארוקיסטיות שנועדו לאזן את חולשות הכלי — כגון רמזי הרובאטו, השונה כל כך מזה הרומנטי. נגנים כמותו מצדיקים את הדיאת הכלי לצד הפסנתר, אשר אין בכוחו לשמש לו תחליף בהשמעת מוסיקה עתיקה.

איתן גלובינזון מנגן למעשה בשני כלים: פסנתר רומנטי ופסנתר מודרניסטי. עצם הניגוד בין הפקת הצליל המלאה, הרחבה והעשירה אצל בראהמס ופראנק לעומת זו הבוטה והחדישה אצל פרוקופייב — העיד על כך שלפנינו מוסיקאי בשל, בעל הבנה מעמיקה וכושר ביטוי, ולא רק פסנתרן וירטואוז המסתפק על מאזיניו רושם עז. ניתן להבין את החלטתו שלא לבצע מוסיקה פרה־רומנטית דווקא בערב זה ולהשאיר את 100 השנים שבין 1750 ל־1850 כשטח הפקר שלא יוצג בקונצרט. פסנתרן משיעור קומתו של גלובינזון מעורר סקרנות רבה לגבי יכולתו לנגן גם במפגתו קלאסי.

ואמנם, הגל שמארגני הערב הביאו בפנינו שני תבאי רסיטלים, שכל אחד מהם הותיר טעם של עוד.

אמש במחול / מאת נתן מישורי

וירטואוזיות אלגנטית

באולם בית האופרה הממלכתית של וינה מעלה "מחולות וינאיים" (מוסיקה: שטראוס, שוברט והאלמשרפ), "שיר ערש" מאת יירי קיליאן (מוסיקה: אלבאן ברג) ו"תמונות ויצאות" מאת גרלינדה דיל (מוסיקה: יוהן שטראוס, האב והבן ויוזף שטראוס) בתיאטרון ירושלים.

מחולותיה של הרקדנית והכוריאוגרפית הוינאית גרטה ויזנטל (שיחזור: וילמה קסטה ואריקה קניזה) — "שושנים מן הדרום", "המות והעלמה" ו"מחול הרוכבת בגת", העלו משהו מעולם המחול של וינה בין שתי מלחמות העולם. גוון זה של מחול, שכולו כאגודת פרחים והדרים, שעלי הכותרת שלהם נפתחים ונסגרים בתנועות רכות של מעגלים וקשתות, באותו אינה על עמקות הבעה והתוכן צורני. הוא אמנם נאה לעין, אך עיקר חשיבותו, מלבד היותו מעין תעודה היסטורית, הוא בשימורה של סוג תנועה נשית, רכה מאוד, משוחררת, אמנם, מכבלי באלט קלסי, אך מבטאה מין נשיות שעברה מן העולם של המאה ה־20 זה מכבר.

קשה על כן במעט להאמין, שהקונצ'רטו לכינור של אלבאן ברג, חובר באותה וינה עצמה ולא בשנים מאוחרות יותר. במוסיקה זו ובכוריאוגרפיה העכשווית של קיליאן ל"שיר ערש", מצוי היה מימד העומק, המוכר לנו היטב מיצירות גאוני המוסיקה שווין ביניהם והוא שהיה גם נקודת הכובד של הערב כולו.

אבל, כצפוי, חייב בית אופרה זה להגיש כסיום עוגת קצפת קיסרית לצלילי שטראוס, הנקראת "תמונות ויצאות". זו אמנם הוגשה במלוא הפאר וההדר של תפאורה ותלבושות; ומה שחשוב אולי עוד יותר — במתכונות קונצרטנטיות, שצורתם וביצועם ע"י הסולנים והלהקה הצטיינו בוירטואוזיות שאינה אגרסיווית אלא אלגנטית, כטעמה המיוחד של וינה.

הביקור הסודי והכוונות הטובות של סגן שר החוץ האמריקאי הסתיימו בלא כלום

המצרים דחו הצעת ארה"ב לשנות את שער הריבית על חובות החוץ

הסבירו כי עפ"י החישוב המוצע יעמדו מול חוב של כ־4 מיליארד דולר בשנת 2005

מאת צבי בראל שליח "הארץ" בארה"ב

ואשינגטון (מיוחד ל"הארץ"). סגן שר החוץ האמריקאי, ג'ון וייטהד, ערך בסוף החודש שעבר ביקור סודי במצרים, שמטרתו היתה לשכנע את הנשיא מובארק לקבל את ההצעות האמריקאיות והצעות להקלה על חובות החוץ של מצרים.

הממשל האמריקאי הציע למצרים ולישראל להחזיר את הלוואות העבר על־פי שער ריבית של 7.4% במקום 13%—11.5 שנקבעו בעת מתן ההלוואות. ההפרש בין שערי הריבית ישולם, על־פי ההצעה, עם תום מועד תשלום ההלוואות, בערך בשנת 2005, כאשר הפרש זה יישא ריבית דריבית. הצעה זו ברוחה נדחתה לחלוטין על־ידי מצרים, משום שעל־פי חישוב מחודש זה היא עלולה לעמוד מול חוב של כ־4 מיליארד דולר בשנת 2005, ולטענת נציגים מצריים — חוב כזה עלול לגרום למשבר כלכלי קשה במצרים.

מצרים טוענת עוד כי הממשל האמריקאי הבטיח לה שלא תצטרך לשלם את ההפרש בין הריבית הנוכחית לבין שער הריבית שעלה בהצעה. נציגי ממשל הסבירו כי "הנציג המצרי לא הבין בשעתו את ההסבר, ומכאן נובע הכעס המצרי". כעס זה גרם עד כה לביטול ("דחיה בלתי־מוגבלת") של ביקור הנשיא מובארק בארצות הברית, דווקא בתקופה בה נזקק הממשל למפגן חיוביות מצד נציגי מדינות־ערב, בעקבות הזעזוע שגרמה הפרשה האיראנית ליחסים אלה.

צפיפה מדינית

בידי הממשל אין למעשה הצעות כלכליות חדשות היכולות להקל על חובה של מצרים לארה"ב, אך סגן שר החוץ התבקש להבהיר למובארק ולשכנעו כי אין למצרים סיבה להיבהל מ"הבלון הפיננסי" שיצטבר בשנת 2005, שכן עד אז "הרבה דברים עשויים להשתנות... הקונגרס עשוי להקציב עוד כסף, מוראטוריום של חובות עשוי להיות מוצע, ויידונו עוד תהליכים כלכליים העשויים להקל על מצרים".

ממשלת מצרים, מסרבת לקבל בינתיים את ההסברים הללו, ומבקשת מארה"ב לוותר על חלק מחובות העבר. ויתור כזה מחייב חקיקה בקונגרס, שאינו מוכן במצב הנוכחי של הגרעון האמריקאי להעניק עוד כספים לנושא סיוע החוץ.

מקורות בממשל הסבירו כי נסיעתו של וייטהד למצרים היתה סודית, מתוך תקווה שאם מטרת הנסיעה לא תתגלה בציבור, אפשר יהיה לשכנע את מובארק לגלות גמישות בנושא, מבלי שהדבר יתפרש כוויתור פוליטי של מצרים לטובת ארה"ב. זאת לאחר שהתנגדויות והתעצמות במצרים נגד ההצעה האמריקאית, גרמו למובארק להתחפר בעמדתו הקודמת.

ערכה את העמוד: אורית גלילי

לחלי, בתיה וכל המשפחה

כואבים את מותו ללא עת של

עודד גוזמן ז"ל

ג'ול, אפי, מיכל ודני ארדי

בצער עמוק אנו נפרדים מראש משפחתנו היקר

ויקטור בך ז"ל

הלויה תצא היום, יום ראשון י"ד אדר תשמ"ז (15.3.87), בשעה 2.00 אחר הצהריים מבית הלוויות בסנהדריה ירושלים, להר הזיתים

בתו: רות בך
בנו: גבריאל בך ורעיתו רות
הנכדים: אורלי, יונתן ומיכאל בך
המשפחה בישראל ובחו"ל

בצער רב אנו מודיעים על פטירתה של אמנו וסבתנו היקרה

צפורה רגולנט

הלויה תצא היום יום ראשון, י"ד אדר תשמ"ז 15.3.87 בשעה 11.00 לפני הצהריים מבית הלוויות העירוני, רח' דפנה 5 תל־אביב לבית העלמין הדרום גבול חולון בת־ים

אוטובוס יעמוד לרשות המלווים

יושבים שבעה בבית בנה נחום רגולנט רח' שלמה בן־יוסף 25 רמת־אביב ג' תל־אביב

המשפחה המתאבלת

יקירנו

דוד גרינבלט

איננו

הלויה תתקיים היום, יום ראשון י"ד באדר תשמ"ז 15.3.87 בשעה 12.00 בצהריים בבית העלמין בנהריה

היציאה מבית המנוח רח' ויצמן 52 נהריה בשעה 11.30 (תחבורה תעמוד לרשות המלווים)

אבלים: בנו וכלתו: יהודה וחוה גרביץ
נכדיו: שי, טל ובריק
בלהה ויצנבליט
צוות "שרות דוד" נהריה

ביקורי תנחומים אחה"צ בבית המנוח ברח' ויצמן 52 נהריה

משרד הפנים: לאכוף חוק המצות על מאפיות ערביות ברובע היהודי

דובר עיריית ירושלים: אי אפשר לפגוע בפרנסת חלק מאורחי העיר, שאינו יהודי ואשר חג הפסח אינו אומר לו דבר ● תושבי הרובע היהודי חתמו על עצומה

מאת נדב שרגאי, סופר "הארץ" בירושלים

משרד הפנים דורש מעיריית ירושלים לאכוף את חוק המצות, שהתקבל בכנסת בשנה שעברה, על שתי מאפיות ערביות לפיתות הנמצאות בכניסה לרובע היהודי.

יהודה צוברי, האחראי לביצוע חוק המצות במשרד הפנים, שיגר לפני מספר ימים מכתב לראש עיריית ירושלים, טדי קולק, בו הוא מבקש את תגובתו של קולק לחששותיהם של עשרות מתושבי הרובע היהודי, שמא לא ייאכף החוק, בעקבות רצונו של יועץ ראש העירייה לענייני ערבים, אביר חשין. התושבים גם חתמו על עצומה בנושא.

צוברי מצטט את חשין כאומר: "אלחם בכל כוחי כדי שחוק החמץ לא יחול על המאפיות הערביות ברובע היהודי". דובר עיריית ירושלים, רפי דבוה, מסר בתגובה כי עמדת העירייה היא שאין להפעיל את חוק החמץ על מאפיות בבעלות ערבית, הממוקמות באזור העיר העתיקה. "יש דרקים בירושלים, ואי־אפשר לפגוע בפרנסת חלק מאורחי העיר שאינו יהודי, אשר חג הפסח אינו אומר לו דבר".

גם בשנה שעברה פעלו תושבים ברובע היהודי נגד פעולת המאפיות בחג הפסח, בטענה כי יהודים הבאים למקום כדי לקנות פיתות בעיצומו של החג — פוגעים ברגשותיהם.

במוספשבת של "הארץ" ו"הבימה" אתמול:

שרת הבריאות: האוצר נכנס לעצמות בכל הקשור לתקציב

"שר לא יכול אפילו להעלות עובד בדרגה או להעביר כסף מסעיף לסעיף, אינני מבינה איך השלימו השרים עם מצב זה עד היום"

מאת חיים הנדוורקר, סופר "הארץ" בתל־אביב

שרת הבריאות אלמוזלינו

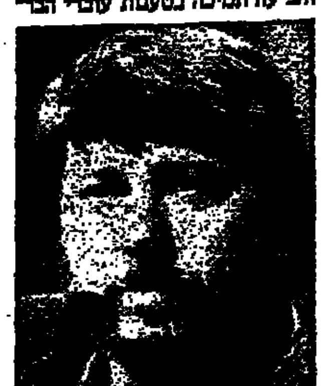

עודד קוטלר

א.ב.יהושע

שרת הבריאות, שושנה ארבלי־אלמוזלינו, הביעה ב"מוספשבת" אתמול תסכול נוכח העובדה כי אין לה יכולת לקבל החלטות בנושאים מסויימים בתחום עליו היא מופקדת.

ארבלי־אלמוזלינו, שרואיינה ב־אירוע המאורגן על ידי עיתון "הארץ", עיריית תל־אביב ו"הבימה" ובחסות "כתר", אמרה כי "משרד האוצר נכנס לעצמות בכל הקשור לנושאי תקציב", אין היא יכולה לנהל את המשא ומתן, שכן הגורם הקובע הוא בעצם האוצר. "אפילו להעלות בדרגה עובד או להעביר כסף מסעיף אחד לסעיף שני במשרד אינני יכולה. אינני מבינה איך השרים השלימו עם מצב זה עד היום", אמרה.

ארבלי־אלמוזלינו כינתה את המשרד בו היא מכהנת "ירושה שאני לא מאחלת לאף אחד לקבל אותה", והביעה תמיכה בטענות עובדי הבריאות במדינה על כי משכורותיהם נמוכות.

משנשאלה על ידי המראיין, מיכאל הנדלזלץ, לגבי המידע שיש ברשותה על פרשת פולארד אמרה: "אני חדשה בממשלה, אם ותיקים ממני אומרים שאינם יודעים מה קרה שם, אז אתה רוצה שאני אדע. הנושא לא נדון בממשלה ואני מתעדכנת בפרשה מאמצעי התקשורת".

כשנשאלה אודות עמדתה בעניין הוועידה הבינלאומית, השיבה כי "זו ביצה שטרם נולדה, ברגע שיהיה הכל ברור, אז נוכל להכריע".

נמכרו 22 אלף כרטיסים

המנהל האמנותי של פסטיבל ישראל, עודד קוטלר, סיפר כי כבר בשבוע הראשון למכירת הכרטיסים לפסטיבל נמכרו 22 אלף כרטיסים מתוך 145 אלף כרטיסים שהוצאו לשוק. למי שאין כסף ולא למופע אחד, המליץ לבוא ולראות את פיליפ פטי, שיצעד על חבל שימתח מעל גיא בן הינום בירושלים.

א. ב. יהושע, שרואיין על ספרו החדש "מולכו", כינה את השיחות של סופרים עם ראשי המדינה כ"שטויות וכחסרי כל משמעות מבחינת יכולת ההשפעה". הוא הדגיש גם כי זו הסיבה שהוא נמנע מליטול חלק במפגשים מסוג זה.

כן הופיעו ב"מוספשבת" הזמרת רותי ידידיה, מאיר שלו (שסיפר כי גם בתנ"ך הוריד מעצמו הדרג המדיני אחריות למחדלים מודיעיניים), ורביעיית בארטוק מהונגריה [illegible].

ברוקר לונדוני נמלט לישראל לאחר שנחשד בהשגת מידע מוקדם

באמצעות אחותו, שעבדה במשרד למסחר הוגן והדליפה לו, לפי החשד, נתונים מוקדמים על קניית חברות ● מסרב לחזור לבריטניה לחקירה

מאת שאול צדקא

לונדון (מיוחד ל"הארץ"). ברוקר בבורסה של לונדון, שנמלט לישראל לאחר שהועלה חשד כי העביר מידע פנימי ללקוחותיו באמצעות אחותו שעבדה במשרד־ממשלתי, מסרב לשוב לבריטניה לצורך חקירה, אך טוען כי יעשה זאת לאחר שוך הסערה.

מרדכי בלינתן גרינהוד (28), שאת פעילותו חוקרים עתה משרד המסחר והתעשייה והמשרד למסחר־הוגן, בו עבדה אחותו, ומהם יצאו הדלפות שנגעו בעיקר למידע מוקדם על קניית חברות.

גרינהוד דוחה את האשמה כי עסק במכירת מידע בדרך לא־חוקית. הוא מנמק את שהותו בישראל בעבודה, שאשתו הישראלית נפגעה אשתקד בתאונת־דרכים בארץ והוא מטפל עתה בעניינה. אחותו עבדה במחלקה לענייני מיזוגי חברות ומאז שהחלה החקירה נגד אחיה היא הועברה למחלקה אחרת בתוך המשרד למסחר־הוגן.

גרינהוד אמר מישראל ל"טיימס" הלונדוני כי אחותו לא העבירה לו כל מידע סודי. "היא חפה מפשע ברוק כשלג", אמר והוכחה לכך הוא טוען כי לא הושעתה מעבודתה. לדבריו, מנסים להפוך אותה לשעיר לעזאזל באין מועמד אחר. הוא אמר כי ידוע לו שחוקרים בריטיים מבקשים לשוחח עמו, ולשם כך יצר פרקליטו קשר עמם. הוא הודה כי עסק במניות ובנושא קניית חברות, אך לא עשה זאת על בסיס של מידע סודי. "עשיתי כמה עיסקאות־מניות מאד נועזות, אפילו שערוריות, אבל מעולם לא עשיתי משהו בלתי חוקי", אמר גרינהוד.

החוקרים הבריטיים בודקים את היבטיהן של שלוש עיסקאות־מכירה גדולות, שבהן היה גרינהוד מעורב. הם היו אמורים לחקור את גרינהוד ב־10 בפברואר. הברוקר, הנמצא בארץ מאז דצמבר, עזב את העיסקות הללו באמצעו שלוש חברות. היעדרותו מבריטניה מגבילה במאמצי הממשלה לשפוך אור על עיסקות נוספות, שבהן מעורבים אנשים אחרים.

הסטודנטים יפגינו ביום רביעי נגד העלאת שכר הלימוד

מאת נורית אמיתי, סופרת "הארץ"

הסטודנטים ממשיכים במאבקם נגד הכוונות להעלות את שכר הלימוד. כיום משלמים הסטודנטים 700 דולר כשכר־לימוד ו־550 דולר אגרת־לימוד.

בסוף השבוע דנו הסטודנטים חברי מפלגת העבודה בנושא זה בלשכת המפלגה. לאותה ישיבה מוזמנת, בה נטל גם חלק מזכ"ל המפלגה, עוזי ברעם, הובעה דאגה מהכוונות להעלות את שכר הלימוד. הלשכה, נאמר בהחלטה, תומכת בעמדת שר החינוך והתרבות, יצחק נבון, לאי־ייחודם אגרת החינוך באוניברסיטאות ולהעלאה מתונה בשכר הלימוד. הסטודנטים חברי מפלגת העבודה ידונו בנושא פעם נוספת בפורום זה, עוד בטרם יובא נושא תקציב החינוך לאישור.

ביום רביעי תתקיים הפגנה־ענק נוספת מול משרדי האוצר בירושלים. היום אמורים הסטודנטים לקבל את תשובת המשטרה באשר לאישור רשיון קיום ההפגנה. כן ימשיכו להאבק גם באמצעות השבתות־פתע של הלימודים.

למעלה מחמישים אלף איש ביקרו אתמול בתערוכת הפרחים "אביב 87", המתקיימת זו השנה השלישית בעמק חפר. למרות מזג האוויר הסגרירי עשו רבים את דרכם בכבישים הרטובים אל אתר התערוכה. בעזרת המשטרה זרמה התנועה באופן סביר, ומגרשי החנייה עמדו בלחצם של אלפי המכוניות. במהלך התערוכה מוכנו עיסקות שונות של ייצוא שתילי־פרחים [illegible]. תערוכת הפרחים תיסגר הערב בשעה עשר. בתמונה: רעיית נשיא המדינה, אורה הרצוג, מקבלת זר פרחים ממנכ"ל תאגיד "אביב" ויוזם התערוכה, שמואל קרס, בעת ביקורה שלשום בתערוכת "אביב 87".

(כתבה: נורית אמיתי, תצלום: כפיר מאיר, י.פ.פ.א בע"מ)

מנהל האגף הממלכתי־דתי התלונן במשטרה:

"פירסום תמונתי תחת המילה "ייהרג" — היא הסתה לרצח"

התלונה נגד השבועון החרדי "ערב שבת"

מאת נילי מנדלר

מנהל האגף לחינוך ממלכתי־דתי במשרד החינוך, יעקב הדני, התלונן במטה המשטרה הארצי על הסתה לרצח, הכלולה לדבריו, במאמר שפורסם אודותיו, ב־5 במארס בשבועון החרדי "ערב שבת". הדני טוען כי השבועון חילק את עמודו הראשון לשניים, וכתב בו: "ייהרג ואל יעבור", ותמונתו של הדני פורסמה תחת המילה "ייהרג". לדבריו, יש בכך משום הסתה לרצח.

הדני פירסם הנחיות למנהלי תיכונים ממלכתיים־דתיים, בנוגע לגיוס בנות בצה"ל, בהן אין הוא מבטל את פסק ההלכה של הרבנות הראשית משנת תש"ג, האוסר מפורשות על הבנות להתגייס לצבא. עם זאת גורס הדני באותן הנחיות כי עדיף שהבנות יתגייסו לשירות לאומי, במקום להתגייס לצה"ל.

המאמר ב"ערב שבת" תוקף את הדני על התעלמות מהאיסור המפורש של גיוס הבנות הדתיות, וכן על הודעתו כי תורבות תהיה בגיוס בנות לצבא, [illegible] ממלכתיים־דתיים. אינה משקפת את עמדת האגף במשרד החינוך בעניין זה.

תביעת הדני הוגשה באמצעות היועץ המשפטי של משרד החינוך, עו"ד אריה בריק.

שלוש ניידות משטרה נרגמו באבנים בחצר תיכון בנצרת

במהלך ניסיון לערוך חיפוש בקיוסק בית הספר על פי צו שופט שלום ● 6 תלמידים נעצרו וצפויים מעצרים נוספים ● מקורות בעירייה: התקרית אירעה עקב אי הבנה ואלימות שוטרים

מאת עטאללה מנצור, סופר "הארץ" בגליל

שלוש ניידות משטרה הותקפו אתמול בחצר בית־ספר תיכון בנצרת, עקב ניסיון המשטרה לערוך חיפוש בקיוסק של בית הספר, על פי צו של שופט שלום.

התקרית האלימה החלה כאשר [illegible] שוטרים עם [illegible] הופיעו בחצר בית הספר והתלמידים מנעו מהם להיכנס לחצר ויידו אבנים בניידות. השוטרים הזעיקו תגבורות, וכוח של מג"ב הגיע למקום, ואף הוא נרגם. גם מפקד המשטרה נרגם, והמשטרה לא הצליחה לחדור [illegible].

מפקד משטרת־נצרת [illegible] עם נציגי ועד ההורים ונציגי העירייה, והודיע להם כי פיקוד המשטרה רואה את התקרית בחומרה רבה, ובכוונתו לאכוף את החוק ולבצע מעצרים. עד למסירת הידיעה נעצרו שישה תלמידים בני 16—17, ובכוונת המשטרה לבצע מעצרים נוספים.

מקורות בעירייה טוענים כי התקרית אירעה עקב אי־הבנה ואלימות של השוטרים.

סין תפתח משרדי תיירות בצרפת ובלגיה

לעידוד תיירות מאירופה לסין

מאת זוהר בלומנקרנץ, סופר "הארץ" לענייני תיירות

מתן אשרות־כניסה בקנה מידה רחב לישראלים המבקשים לבקר בסין העממית היא פונקציה של התפתחות הקשרים הדיפלומטיים בין שתי המדינות — אמר האחראי על קשרי עיתונות ברשות התיירות הלאומית של סין העממית, יו קאיי פא.

בראיון שהעניק ל"הארץ" בביתן של סין העממית, במהלך יריד התיירות הבינלאומי, שנסתיים בסוף שבוע שעבר בברלין המערבית, הביע נציג סין העממית תקווה כי לא בקרוב ניתן יהיה להרחיב ולהדק את קשרי תנועת התיירות בין שתי המדינות. לדבריו, יכולים היום יותר ויותר אנשי עסקים מסין העממית לצאת לחו"ל בכלל ולמערב בפרט. עם זאת ציין כי לא ניתן עדיין לארגן תנועת תיירות, בקבוצות מסין העממית, לחו"ל. אולם, גם בנושא זה מסתמן שינוי הדרגתי ויישנן קבוצות־תיירות־מאורגנות מסין העממית היוצאות לאתרים במדינות המזרח הרחוק, דוגמת הונג־קונג ויפן.

על השינוי בגישת שלטונות סין העממית לנושא התיירות לחו"ל, ניתן היה ללמוד מדבריו של גו סייאנג באו, האחראי על נושא קידום המכירות והשיווק מטעם ארגון סוכני הנסיעות והתיירות של סין העממית (סי־אס אייטי). לדבריו, השלטונות המרכזיים מאפשרים יותר ויותר עצמאות והשפעה לסוכני הנסיעות והתיירות לפעול לעידוד תנועת התיירות לארצם. הוא גילה כי עומדים להיפתח משרדי־נסיעה בצרפת ובבלגיה, שיעודדו תנועת תיירות לסין העממית.

הדובר הביע תקווה כי ניתן יהיה להנפיק אשרות כניסה לקבוצות ולתיירים בודדים מישראל ללא הגבלה.

איגוד העיתונאים: אם לא תשולם התוספת של 6% ברשות השידור ע"פ פסיקת ביה"ד לעבודה — ננקוט אמצעים

(עש"ת). הנהלת האיגוד הארצי של עיתונאי ישראל הודיעה כי היא [illegible] רשות השידור [illegible] ולא לפגוע בכבוד בית הדין הארצי לעבודה.

ההנהלה מסרה כי אם רשות השידור לא תכבד את פסיקת בית הדין הארצי לעבודה, שפסק כי יש לשלם לעיתונאי רשות השידור תוספת של 6%, על־מנת להשוות את שכרם לזה של העיתונאים בעיתונות המודפסת, יינקטו אמצעים הן במישור המקצועי והן במישור הציבורי.

טייטלמן: אחזור לתפקידי במשרד התיירות

סמנכ"ל לאמרכלות החשוד בשוחד ובהטרדות מיניות שוחרר השבוע בערבות

מאת זוהר בלומנקרנץ

"יש לי תוכנית־עבודה מלאה וגדושה. בתום 15 הימים שהקציב בית המשפט אני אחזור למשרד בירושלים. זה חלק, אין עוררין על כך" — אמר אמש ל"הארץ" אהרון טייטלמן, סמנכ"ל משרד התיירות לאמרכלות, החשוד ב"שוחד והטרדות מיניות".

טייטלמן נפגש ביום ד' האחרון עם שר התיירות, אברהם שריר, בלשכתו במשרד המשפטים בירושלים. שלשום אף היה בלשכתו של השר, גדעון פת.

בית המשפט שיחרר השבוע בערבות את טייטלמן ואסר עליו להיכנס לבניין משרד התיירות בירושלים במשך 15 יום, ולבוא במגע עם עובדי המשרד לבד מהשר, המנכ"ל והדוברת. לדברי טייטלמן, הוא אינו יוצר קשר עם העובדים.

ביום ד' האחרון כינס שריר במפתיע אסיפת עובדים בבניין משרד התיירות. האסיפה התקיימה באמצע יום העבודה והודעה על קיומה נמסרה לעובדים כשעה אחת בלבד לפני קיומה. ארגון האסיפה הפתיע את חברי ועד העובדים שלא היו נוכחים בה. באסיפה לקח על עצמו השר את האחריות למינויו של טייטלמן לתפקיד הסמנכ"ל לאמרכלות. הוא הודיע על מינויו של הסמנכ"ל לשרותי פנים, עוזי מיכאלי, לתפקיד ממלא־מקום הסמנכ"ל לאמרכלות. בתוך כך נמשכים ההליכים לאישור הקבע של התפקיד. עד כה הגישו חמישה מעובדי המשרד את מועמדותם לתפקיד במכרז פנימי שפורסם במשרד התיירות.

נשיא "סוויסאייר": 1987 שנה קשה לתעופה בשוויץ

מאת א. קרן, סופר "הארץ"

"שנת 1987 תהיה שנה קשה לתעופה האזרחית בשוויץ בגלל ירידת ערך הדולר האמריקאי והתחזקות הפראנק השווייצי" — אמר נשיא חברת סוויסאייר, רוברט שטאובלי, שבא לארץ לפתוח את האירועים במלאת 40 שנה לפעילותה של "סוויסאייר" בישראל. עימו בא רוברט אגלאוף, סגן נשיא "סוויסאייר", הממונה על הסניפים בחו"ל.

שטאובלי אמר כי, שלא כצפוי, לא תחול ירידה בקו הטראנס־אטלנטי: הירידה הצפויה בטיסות של אמריקאים לאירופה תקוזז בעלייה של נוסעים משוויץ לארה"ב, שבה הם נהנים משער חליפין נוח להם.

לשאלה אם ממשלת שוויץ עוזרת לסוויסאייר בנושא הביטחון, אמר שטאובלי, כי הממשלה "ל־עוזרת, אולם עיקר הנטל הכספי הוא על החברה.

מנכ"ל סוויסאייר בישראל, אלכס אקרמן, אמר כי חברתו מתאימה עצמה בהתמדה לתנאי השוק ולדרישות המשתנות של הנוסע הישראלי.

ערכה את העמוד: עדה אשפיז

דרישה מרבין לשפר את תנאי המעצר באנסאר 2 ברצועת עזה

או לחילופין להעביר את האסירים לבתי כלא אחרים בארץ ● עו"ד פליציה לנגר שוקלת פניה לבג"ץ ● דובר צה"ל הודה: היתה זו טעות לטעון כי אין הריגות במתקן הכליאה

מאת [illegible], סופר "הארץ"

עורכת הדין פליציה לנגר דרשה משר הביטחון, יצחק רבין, לשפר לאלתר את תנאי מעצרם של העצורים במתקן הכליאה אנסאר 2 ברצועת עזה או לחילופין להעבירם לבתי כלא אחרים בארץ.

אם לא תתקבל דרישה זו, תפנה עורכת הדין לנגר לבית המשפט הגבוה לצדק.

המכתב, המופנה ליועץ המשפטי לממשלה ולראש המנהל האזרחי ברצועה ולארגונים הבינלאומיים לזכויות האדם, כותבת לנגר, כי תנאי המעצר במתקן גרועים. אין לעצורים די מזון, אין להם מים חמים והם ישנים על הרצפה. היא דורשת להשוות את תנאיהם לתנאים של אסירים בבתי כלא אחרים בארץ או לסגור את המתקן לאלתר.

לטענתה, המתקן עצמו לא חוקי ולא היתה סמכות למושל הצבאי לפתוח מתקן כזה שאינו עומד בסטנדרטים המקובלים.

עורכת הדין לנגר ביקרה בשבוע שעבר ברצועה ואספה עדויות רבות של עצירים על תנאי מעצרם.

סופר "הארץ" מציין, כי במסיבת עיתונאים שנערכה בסוף השבוע עם דובר צה"ל, תת אלוף אפרים לפיד, הודה לפיד, כי טעה כאשר מסר לפני כשלושה חודשים, בעקבות פרסומים בעיתונות, שאין הריגות במתקן הכליאה.

הצילו... הישראלי תובע!

מספר תביעות שהתבררו בבתי המשפט בישראל בשנה האחרונה, חשפו תופעה חדשה ומביכה כלשהיא...

פניו הלא כל כך סימפטיות של "מר ישראלי" המטייל, עומדות לדין מדי פעם בבית משפט לונדוני או אחר... האשמה בדרך כלל היא, "שחיבה" כזו או אחרת מחנות כל בו.

פן אחר ולא מגלה אף הוא, מתגלה כאן בארץ, כאשר "מר ישראלי" המטייל מחליט בכל זאת להרוויח "משהו" מן הטיול האחרון ותובע ר־תובע...

יעד טוב לתביעה הוו חברות הביטוח (גנבו לי מצלמה...) ומארגני הטיולים עצמם (היתה לי עוגמת נפש...)

פנינו למספר חברות נכבדות בענף ובאחת מהן שמענו את הסיפור, על אותו תיפאי אריה, שהמציא סיפור בדים מבטסיסי והגיע איתו לבית המשפט. שם פגש לתדהמתו... בשופט שהיה אף הוא באותו טיול!

השופט אומנם התגלגל מצחוק בקוראו את כתב התביעה, אך לא שכח לפסוק בחומרה רבה לרעת התובע.

כל המשפט כולו נמשך, כך אומרים, 3 דקות ועשרים שניות...

פנינו אל "נתור" שהיא חברה גדולת היקף, המאחדת בקרבה את מרבית סוכני הנסיעות בארץ.

גם בחברה כה גדולה ומקצועית שהישגיה ידועים, תקלות קטנות עלולות להתרחש, כך אומרים. אולם המבחן האמיתי הוא כשיש תקלה ואז מה שקובע הוא, כיצד מתגברים עליה. בכך נבחנת חברה טובה.

"טיול מאורגן, אומר מר מיור כספי, מנכ"ל נתור, הוא פרוייקט מורכב ביותר. המורכב מפונקציות רבות, תיאומי רכב, מלון, כרטיסים, סעודות, אתרים, חפצים, ועוד ועוד. כל טיול מאורגן לחו"ל, הוא תוצאה של אלפי תיאומים.

משהו עלול להשתבש מיד, וזה טבעי. אבל "מחפשי הפשלות" המקצועיים, ייתלו בכל דבר ויכנסו לתבוע...

לדוגמא: ידוע אירוע מסוים שבו הועלתה קבוצה ישראלית בעקבות שיבושים ושינויים בשדה התעופה, על טיסה שעברה מעל ארצות ערביות. מי שבודק מגלה כי מסלוליהן, של חברות תעופה זרות רבות, בכוון מזרח, עוברות מעל ארצות ערב. ודווקא אותו מארגן טיולים דואג במשך שנים רבות לטיסות מיוחדות, שאינן עוברות מעל ארצות ערביות. אולם, בשל תקלה ושינוי של רגע אחרון בחברת התעופה — שלמארגן הטיולים לא היתה כל שליטה עליה, חשופה החברה המאורגנת לטענות ואי נעימויות מצד הנוסעים, עליהם עברה חוויה קשה.

"היום", מוסיף מר מיור כספי, מנכ"ל נתור "כבר איננו מתרגשים. למדנו לטפל בתגובות בבעיות מוצדקות ולאזות בקלות תלונות סרק, היום גמלה ההחלטה אצל סוכני הנסיעות להלחם עד חורמה בלחצי שווא, מצד מספר קטן אבל רעשני של נוסעים".

גם בתי המשפט בישראל למדו להכיר את המתלוננים המקצועיים ובדרך כלל מאתרים אותם במהירות. משפט שכזה נגמר בדרך כלל, בתשלום הוצאות כבדות על ידי המתלונן ושכרו יוצא בהפסדו הכבד.

אבל מה שבכל זאת משמח לדעת הוא, כי יחס החברה הישראלית "למתלוננים מקצועיים" נשתנה. יחס של זילזול ובוז מופנה היום לכאלה המנסים בכל זאת את כוחם בתלונות שווא.

החברה הישראלית מראה גם את ציוזה הבוגר והיפה.

8 סיבות טובות מדוע כדאי לרכוש דוקא עתה מחשב אישי מקורי של יבמ

כשאתה שוקל איזה מחשב אישי לרכוש, אל תתן להבטחות "תואמות" להסכון כספי לטווח קצר ולמראה חיצוני דומה, להטעות אותך. שכן, אף "תואם" אינו יבמ.
כדי להבטיח את פעילותו התקינה של עסקך ולוודא שנתונים חיוניים יהיו בהישג ידך כשתזדקק להם - דרוש רק מחשב אישי של יבמ עם האיפיונים הבלעדיים שאינם ניתנים לחיקוי.

1 שרות ואחריות יבמ — כשאתה רוכש מחשב אישי של יבמ מובטחים לך שרות ואחריות יבמ. פירוש הדבר זמינות מירבית של הציוד ואספקת חלפים מקוריים בעת הצורך. כך מובטחת פעילות רצופה ורמת ביצועים מקורית של המחשב לאורך זמן והפסד זמן מינימלי במקרה של תקלה.

2 מערכת מקיפה לתמיכה מקצועית — כשאתה רוכש מחשב אישי של יבמ גם אתה נהנה ממערך התמיכה המקיף שניתן למשווקים המורשים: יש לך גיבוי מקצועי של מומחי יבמ ישראל, שלרשותם מידע נרחב ביותר על הנעשה בתחום זה בארץ ובחו"ל.

3 יעוץ אישי וסיוע בכל עת — כשאתה רוכש מחשב אישי של יבמ יש לך כתובת לקבלת הדרכה ויעוץ בכל בעיה הקשורה למחשב האישי: החל מטיפול בתוכנה וכלה באיתור של בעיות תוכנה וסיוע לפתרון. כתובת זאת תהיה כאן גם בעוד שנים רבות.

4 עברית מא'-ת' — כשאתה רוכש מחשב אישי של יבמ אתה נהנה מאפשרות עבודה מלאה בעברית הודות לתמיכה מקיפה והתאמת בין כל חלקי המערכת - פיתוח ישראלי מקורי של יבמ ישראל בע"מ.

5 אפשרויות שימוש נרחבות — כשאתה רוכש מחשב אישי של יבמ תהנה מכך שמערכתו תוכל לגדול כאשר תזדקק לכך וכאשר יופיעו רכיבים ותוכנות חדשות עבורו. מגוון עצום של אביזרים ויחידות הרחבה כבר מיוצר ע"י יבמ וע"י יצרנים אחרים עבור המחשב האישי של יבמ, והם מאפשרים ניצול מקסימלי של פוטנציאל ההרחבה הטמון בתכנון המחשב.

6 ספריית תוכנה גדולה ורבגונית — כשאתה רוכש מחשב אישי של יבמ תוכל מיד כי פותח עבורו מגוון התוכנה הגדול ביותר. אלפי חברות בעולם מפתחות תוכנה למחשב האישי של יבמ. כך תוכל ליהנות משימושים רבים ומיישומים מגוונים כמו: הדפסה, טלקס, שרטוט, חישוב, תיוק, ניהול מלאי, שיגור דואר ועוד.

7 מחשב מתחדש ומתפתח — כשאתה רוכש מחשב אישי של יבמ אתה זוכה בכלי עבודה לשנים רבות ולשימושים רבים ומתחדשים ללא הרף. החידושים והפיתוחים החדשים נעשים קודם כל עבור וקובעים סטנדרטים בתחום המחשב.
בכל מחשב אישי של יבמ אתה תהיה, לכן הראשון לקצור את הפירות של חידושים אלה.

8 איכות ותקנים — כשאתה רוכש מחשב אישי של יבמ אתה מקבל מוצר באיכות ללא פשרות. מוצר שעמד במבדקי איכות ועמידות מסוגים שונים בתהליך בדיקה קפדני. יתרה מזאת, המחשבים האישיים של יבמ עומדים בתקנים בינלאומיים מקובלים לבטיחות, למניעת הפרעות לציוד אלקטרוני וכו'.

הכנס עוד היום אל אחד המשווקים המורשים של יבמ, והוא ישמח להציג בפניך את המחשב של יבמ ופרטים על המבצעים וההצעות המיוחדות שלו.

לפרטים על המשווקים המורשים טל' 03-618500.

דרוש מחשב אישי מקורי של יבמ

יבמ IBM

רושבסקי פרילוך דוכי

טוס סבנה ותגיע רענן לטורונטו.

סבנה גאה להשיק קו תעופה חדש - לטורונטו.
ממריאים ב־17:50 אחה"צ, מגיעים לבריסל ב־21:25 בערב, לנים בבריסל ובבוקר ממשיכים רעננים לטורונטו.
שתהיה לך טיסה נעימה. עם סבנה.

SABENA
BELGIAN WORLD AIRLINES

יפנה לסוכן הנסיעות שלך בדבר טיסות סבנה לצפון אמריקה, אפריקה וליפאן.

صكتا من الإمل

صكنا من الاهل

מושבעים זיכו את ראש משפחת המאפיה החזקה ביותר בארה"ב

ג'ון גוטי ושישה מעוזריו זוכו לאחר שחבר המושבעים לא נתן אמון בעדויות עבריינים שהעלתה התביעה

מאת שלמה שמיר

ניו־יורק (מיוחד ל"הארץ"). חבר מושבעים בניו־יורק זיכה מכל אשמה את ראש משפחת המאפיה הגדולה והחזקה בארה"ב, ג'ון גוטי, ושישה מעוזריו. דיוניו של חבר המושבעים נמשכו שבוע. לאחר הודעת הזיכוי, שהדהימה את התביעה, הוקף גוטי על־ידי ידידיו באולם בית המשפט שחיבקוהו ונישקוהו. גוטי יצא מבניין בית המשפט הפדראלי בברוקלין כגיבור, נכנס למכונית הקאדילק שלו ונסע לביתו שבקווינס, שם התכנסו חבריו, כדי לחגוג את שחרורו.

משפטו של גוטי, בן ה־46, היה אחד הארוכים שבמשפטי אנשי המאפיה הכלולים בארה"ב ונמשך שבעה חודשים. גוטי ועוזריו הואשמו ב־14 סעיפי אישום, ביניהם מעורבות בשני מקרי רצח. גוטי נחשב לאחד מהקשוחים והאכזריים מבין ראשי הפשע המאורגן בארה"ב. אחד העדים במשפט אמר, כי לו היה גוטי משתתף במלחמת הקונטראס בניקרגואה, היתה המלחמה שם מסתיימת תוך שבוע.

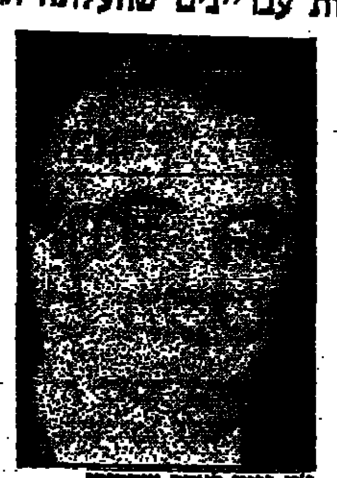

ג'ון גוטי לאחר שחרורו. צילום: איי־פי

זיכויו של גוטי, העומד בראש משפחת גאמבינו, הוא מהלומה קשה לתובע הכללי של ברוקלין. ההערכה היא כי התביעה שגתה בכך שכללה בין עדיה עבריינים ופושעים, חלקם אנשי מאפיה. חבר המושבעים התקשה להאמין לעדויות של מה שנראה לו כ"טיפוסים מפוקפקים". עתה מתכונן התובע הכללי של מנהטן, בלי לאבד, להגיש כתב אישום נוסף נגד גוטי ובקרוב יתחיל משפט חדש נגדו.

(ע"ר). שר המשפטים, אגודד מאלוני, אמר, כי התאכזב קשות מפסק־הדין של חבר המושבעים. אך הוסיף: "אנו גרים במדינה של חוק ונוהל וחבר המושבעים אמר את דברו". אולם פסק דין זה אינו משפיע על החלטתנו להמשיך במלחמה נגד אלה "המשליטים טירור בחברה שלנו ופוגעים בחוקים שלנו".

עליה ב־1,800 במספר חולי האיידס בעולם במרס

ז'נווה (ע"ר). מספר חולי האיידס גדל במרס ב־1,800 לעומת החודש שלפני כן — מסר ארגון הבריאות העולמי ביום שישי.

בדו"ח נאמר, כי מספר חולי האיידס שנמסר עליהם בדיווחים מ־19 מדינות הגיע במרס ל־42,704.

בארה"ב נרשמו 31,056 מקרים — עליה של 1,500 לעומת החודש הקודם.

באירופה דיווחה צרפת על מספר המקרים הגבוה ביותר: 1,221 מקרים. בין הנתונים האחרים: ברזיל 1,012, מערב גרמניה 959, קנדה 873, האיטי 785, אוגנדה 766, טנזניה 669, בריטניה 686, איטליה 460, אוסטרליה 407, קונגו 250, זמביה 250, מכסיקו 249, ספרד 242, הולנד 218, בלגיה 207, הרפובליקה האפריקנית המרכזית 202, שווייץ 192.

צפרדע ממין נקבה בוחנת את פתח המנהרה הראשונה לצפרדעים, שנחנכה ביום שישי בבריטניה ליד העיר המבלדון, 56 ק"מ מערבית ללונדון. המנהרה, המצוידת בגדרות מיוחדות המכוונות את הצפרדעים אל פתחה, נבנתה בתקווה להציל חלק מ־20 טון הצפרדעים הנרמסות מדי שנה על כבישי בריטניה. את המנהרה החדשה חנך הלורד סקלמרסדייל, תת השר לענייני איכות הסביבה. (תצלום איי־פי)

"אל־אהראם" בסידרה על סכסוכים בין קופטים למוסלמים:

כנסיות ומסגדים עתיקים נשרפים והמשטרה מתעלמת מ"מלחמת אחים"

"במצרים קיימת למעשה "פתנה" (מלחמת אזרחים) ודבר זה חמור אף מן החלב המזוהם בקרינה"

קהיר (ע"מ). במצרים קיימת למעשה מלחמת אחים, טוען עורך "אל־אהראם", המאשים את השלטונות הרשמיים בהתעלמות מההתנגשויות, שאירעו לאחרונה בערים שונות במצרים בין קופטים למוסלמים.

הדברים הגיעו עד כדי כך, שכנסיות ומסגדים עתיקים הועלו באש, אולם המשטרה לא התערבה וגם קהיר לא שלחה מנהיג רשמי, כדי לטפל בבעיות. את שתיקת האופוזיציה האשים כותב המאמר ביחס סלחני למתפרעים.

העתון "אל־אהראם" מגלה את הדברים בסידרת מאמרים על הסכסוכים בין המוסלמים לקופטים במצרים, אותם התחיל לפרסם העורך אחמד בהא אלדין במדור היומי.

"במצרים קיימת 'פתנה' (מלחמת אחים), ודבר זה חמור אף מן החלב המזוהם בקרינה", כותב בעל המאמר. "בעדותי ממצרים שבוע וגיליתי שהעולם החל לדבר על אירועי הערים אסיוט, סוהאג, מניא, ובני סואיף. ערים אלו התפרסמו כאילו היו ערים וכפרים בלבנון. מצרים מקבלת צורה המפחידה את אורחיה ומדאיגה את ידידיה".

"העיתונות הלאומית וההסברה הרשמית" הם מאשים "התעלמו לחלוטין מן האירועים. הדבר מזכיר לי את הימים בהם הודבק לאירועים כאלו הכינוי המתחמק "אירועים מצערים", עד שאלו התנפחו ולא ניתן היה להתעלם מהם".

"אפילו עתוני האופוזיציה, שיודעו על כך בהרחבה ושלחו כתבים למקומות האירוע, השתמשו בביטויים כמו 'אלמנטים שחדרו מבחוץ', 'ידיים זרות' ו'ילדים בני 17־14', כאילו הכל נקיים מפשע וכולנו מלאכים. גם כאן נבע הדבר מאי־רצון לביקורת עצמית אמיתית", כותב בעל המאמר.

"הטורה מכל ההתייחסות לאירועים כאל מעשי ילדים צעירים. ילדים לא פועלים בחלל ריק, אלא ממה שאומרים להם המבוגרים. הדבר הגיע הרי לשריפת מסגדים וכנסיות בני למעלה מ־200 שנה. השטח היה נקי מכוחות משטרה ולא קראתי על פעילות של מנהיג רשמי, מדיני או דתי, שהגיע מן הבירה לטפל בשורשי הבעיות, ולא בתוצאותיהן".

"עקבתי בעניין רב אחר מה שסיפרו העתונאים הזרים והתושבים על הופעת צלבים על בגדים וכו'", ממשיך אלדין, "נרעדתי למשמע כל דברי ההבל. הנושא חמור, חייבים לדבר על כך".

נדחתה תביעת בריטניה לאסור פרסום ספר של מרגל לשעבר

בימ"ש אוסטרלי: הביון הבריטי דולף כמו כברה

השופט האוסטרלי לא קיבל את הטיעון הבריטי שפרסום ספר הזכרונות של פיטר רייט עלול לפגוע בביטחון הלאומי של בריטניה ● הספר טוען, בין היתר, שהשירות החשאי היה מעורב בקשר לערער יסודות ממשלת הלייבור בשנות ה־70

לונדון (ע"ר). ממשלת בריטניה נכשלה בתביעה שהגישה בבית־משפט אוסטרלי להפסקת פירסומו של ספר, שנכתב על ידי איש השירות החשאי הבריטי בשנים קודמות. דוברי האופוזיציה האשימו את הממשלה במחדל, לאחר שבית־משפט אוסטרלי דחה ביום שישי את הטיענים, כי פירסום ספר הזכרונות של פיטר רייט בשם "תופס המרגלים", עלול לפגוע בביטחון הלאומי של בריטניה.

ראש הממשלה, מרגרט תאצ'ר, הודיעה ביום שישי בתגובה, כי הממשלה תערער על פסק־הדין. "לא מדובר כאן על כרך בענייני ביטחון, כפי שכמה אנשים תיארו זאת. כאן חייבים להגן על עיקרון, שהוא מן היסודיים ביותר לגבי שירות הביטחון שלנו", אמרה.

השופט בפניו נדונה תביעת ממשלת בריטניה, פיליפ פאוואל, אמר בגזר הדין אותו קרא בבית־משפט בסידני, כי "שירותי המודיעין של בריטניה דולפים כמו כברה".

הוא אמר, כי אין בספר שום חומר חדש העלול לאיים על הביטחון הלאומי, על אף שמחברו טוען, כי ראש השירות החשאי אם־איי 5, המופקד על הריגול הנגדי, היה סוכן סובייטי. כמו כן הוא טוען בספר, כי השירות החשאי היה מעורב בקשר לערער את יסודות ממשלת הלייבור של הרולד וילסון בשנות ה־70.

ההגנה התבססה בעיקר על העובדה, שהממשלה הבריטית לא עשתה דבר נגד הוצאתו לאור של ספר אחר, פרי עטו של העיתונאי צ'פמן פינצ'ר, שחשף נושאים אלה ואחרים בספרו, ואשר הסתמך על מחבר הספר החדש, שהוא כיום בן 71, כמקור עיקרי.

לממשלת בריטניה ניתנה שהות של 28 יום כדי לערער על פסק־הדין.

דובר הלייבור לענייני פנים אמר, כי הממשלה חייבת לגנאי הוצנה מן המשפט, לאחר שהפסידה בו, לפני שתהפוך עצמה לבדיחה בינלאומית.

מתפשטת התופעה של התאבדות נוער בארה"ב

שתי נערות התאבדו מגאז הפליטה של מנוע מכונית

באותה שיטה התאבדו יומיים לפני כן ארבעה נערים בחוף המזרחי ● אחת הנערות החזיקה בידה ורד ודובון והשניה אלבום צילומים מטכס נשואיה

שיקאגו (ע"ר). שתי נערות התאבדו בשיקאגו, ככל הנראה בעקבות כריתת "ברית התאבדות", כפי שעשו ארבעה צעירים בחוף המזרחי של ארצות־הברית יומיים לפני כן. מקרי המוות האחרונים עוררו דאגה בארה"ב, לאחר שהתברר, כי התאבדות נערים ונערות היא גורם המוות השני בגודלו — לאחר תאונות דרכים — בקרב בני נוער בארה"ב. שתי הנערות, נאנסי גרנאן (19) וקארין לוגן (17), התאבדו בפרוור [illegible] שבשיקאגו. הן נתגלו בתוך מכונית, שהמנוע שלה פועל, במוסך סגור בביתה של לוגן.

ביום רביעי שעבר מתו בצורה דומה ארבעה בני־נוער בעיר ברגנפילד במדינת ניו־ג'רזי בקרבת ניו־יורק. אף הם נכנסו למכונית במוסך סגור, הפעילו את המנוע ומתו מגזי הפליטה.

קרין לוגן החזיקה בידה ורד ודובון. הנערה האחרת החזיקה באלבום תצלומים, ובו תמונות מטכס נשואיה ותמונות משפחתיות אחרות.

"ההודעות שהן השאירו מורות על דיכאון כללי", אמר מפקד המשטרה המקומית לכתב רויטר. "הנערה הבוגרת נכנסה לדיכאון לאחר הרס נישואיה. הנערה בת ה־17 סברה, כי חייה הם חסרי תכלית".

עיתון פיני מגלה:

גורבאצ'וב נבחר במקרה: קולו של גרומיקו הכריע

מאת אליהו זהבי
סופר "הארץ" בסקנדינביה

קופנהגן (מיוחד ל"הארץ"). בחירת גורבאצ'וב למזכיר המפלגה היתה "תעלול מקרי של ההיסטוריה" בדומה לפרשת הסוס שגרמה למפלת נפוליאון בקרב ואטרלו — כך טוען שבועון הרשות פיני "סואומן־קוואלהטי", המסתמך על עדות חבר הוועד המרכזי לכתבת מוסקווה של עתון המיעוט הסטאליניסטי במפלגה הקומוניסטית הפינית ועל דברים שמסר לשבועון המחזאי מיכאל שיאטרוב. בכתבה ארוכה מתואר יום ה־10 מרס 1985, יום מותו של צ'רננקו, בו התכנסו חברי הפוליטביורו, כדי לבחור מיורש ביניהם.

לאחר מות אנדרופוב, בעת בחירת צ'רננקו (1984), היתה הסכמה, כי יורשו יהיה אחד הצעירים בפוליטביורו. בעת ההצבעה, ביום ה־10 במרס, נחלקו הקולות 4 כנגד 4: מועמד השמרנים היה ויקטור גרישין, שנתמך ע"י טיכונוב, רומאנוב וקונאייב; בגורבאצ'וב תמכו אליאב, וורוטניקוב וסולומנצב. החבר שצ'רביצקי היה במקרה במסע בארה"ב, ולא ניתן היה להחזירו למוסקווה למועד ההצבעה. במצב זה הכריע קולו של גרומיקו, שהציע את גורבאצ'וב ותמך בו.

הוחרמה דירת הפאר של עדנן חשוגי בניו־יורק

לאחר שלא כיסה חוב של 4.7 מיליון דולר

מאת אבי גבאור

ניו־יורק (מיוחד ל"הארץ"). דירת הפאר הדו־קומתית של המיליונר הסעודי עדנן חשוגי, המצויה בצמרת דירות הפאר "אולימפיק" שבמנהטן, הוחרמה בצו בית המשפט הפדרלי, שנענה לבקשת נושיו.

אחד הנושים העיקריים של חשוגי הוא איל העסקים הבריטי רונלד רונלד (הידוע בשם רונלד הקטן, א"ג), שחשוגי חייב לו כ־4.7 מיליון דולר, לאחר שלווה ממנו את הכסף והתקשה להחזיר. שוויה של הדירה המפוארת של חשוגי נאמד ב־30 מיליון דולר. הדירה של חשוגי משתרעת על שטחן של 16 דירות "רגילות" בבניין ומכילה גינת גג ובריכת שחייה. היא מרוהטת בריהוט יקר ומצוידת בכל ציוד התקשורת המשוכלל הדרוש לו לשם קבלת מידע עסקי על המתרחש בכל רחבי העולם.

ערכה את העמוד עדה ארושטי

גליה ורוברט ברלו
מודיעים בשמחה על הולדת בנם
דויד אברהם
נכד ל
צלה ויעקב גרנות
אן ואיזידור ביילוביץ
24 בפברואר 1987

המועצה הישראלית לצרכנות
בשיתוף "הארץ"
במסגרת יום זכויות הצרכן הבינלאומי
קו פתוח לצרכן
יום שני 16.3.87
צוות מומחים ישיב לפניות צרכנים בין השעות 14.00—17.00 בנושאים הבאים:
03—266138 — מחירים
– זאב גלמור — הממונה על המחירים במשרד התמ"ס
266139 — בעיות משפטיות בצרכנות
– עו"ד דני ארנסט — יועץ משפטי למועצה
03—263138 עו"ד נועם פלקוביץ
– לשכה משפטית משרד השיכון בנושאי שכר דירה
03—259759 — מר בני גאון
– מנכ"ל הקראופ — בנושאי רשתות השווק.

בשכ"ח
ברח' חשמונאים פינת קרליבך בת"א
קומת משרדים מרווחת
בשטח של כ־620 מ"ר
★ קווי טלפון ★ כניסה מיידית
בפרטים נא לפנות למכירות 03—265294

תושבי ת"א וגוש דן
הצטרפו לאלפים שכבר החליפו למקסי גלאקסי

תן
מקרר
ישן
וקח
מקסי
גלאקסי

לקראת הפסח יוחלף כל מקרר ישן מכל סוג ומכל תוצרת במקרר החדש - מקסי גלאקסי
תמורת המקרר הישן
תקבלו 225 ש"ח

לקראת הפסח צריך הרבה מקום במקרר.
החליפו למקרר עם המקפיא הענקי. - מקסי גלאקסי.
★ היחידי עם התקן האמריקאי הישראלי, הקנדי והצרפתי.
★ היחידי עם תא הקפאה ענקי - 160 ליטר (30 ליטר יותר ממקרר נו פרוסט אחר).
★ היחידי עם גב פלדה.
עכשיו במבצע החלפת מקררים מקסי גלאקסי ב-24 תשלומים.
ועוד יתרון חשוב! הטרחה בפינוי המקרר הישן והובלתו, כולן על חשבוננו חינם (בעת אספקת מקסי גלאקסי).
המבצע לפי מחירון 1.3.87. פרטים ותקנון המבצע בחנויות החשמל המובחרות
הכמות לאספקת פסח מוגבלת, הזדרזו!

קשר בראל

ויזה דיינרס ישראכרט

אל תקנו מקרר, לפני שתבואו לאחת מחנויות החשמל המובחרות הבאות:

א.ל.מ. — ת"א ה' באייר 74, אלנבי 114
שווק הוגן — דיזנגוף סנטר פינת קינג ג'ורג' ת"א
מרכז המקררים — צ'לנוב 13, ת"א
סנסור — דיזנגוף סנטר ת"א, קניון איילון ר"ג
סלון סבוי — חולון - סוקולוב 77
כל־בו ליפשיץ — בת־ים, בלפור 33
לבל אליהו — שד' ירושלים 29 יפו
אסתר אוניברסל — ביאליק 2 רמלה

ברודט: לא נחדש קרן הסיוע לענפי מתכת ואלקטרוניקה; שיפנו לבורסה

11 מפעלים במצוקה יוכלו להתחלק בכסף שנותר בקרן הקודמת — 12 מיליון ש"ח

מאת צבי זרחיה
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

משרד התעשייה והמסחר אינו מתכוון, לפי שעה, לחדש את פעילותה של קרן הסיוע למפעלי המתכת והאלקטרוניקה, אף שהקרן הנוכחית מסיימת בימים אלה את פעילותה.

מנכ"ל משרד התעשייה וראש ענף מימון, דוד ברודט, מסר אמש כי אין עתה כל צורך להקים עוד קרן למפעלי המתכת והאלקטרוניקה, וכי מפעלים הזקוקים למימון יוכלו לגייס הון ישירות בבורסה.

לדבריו, הקרן הנוכחית הוקמה לפני כשנה, כדי לתת תשובה לבעיות ספציפיות שבהן נתקלו ענפים אלה, בתחום קידום השיווק ושיפור המבנה הפיננסי של המפעלים.

הממשלה הקצתה 45 מיליון ש"ח למתן סיוע למפעלים בתחום המתכת והאלקטרוניקה, שנפגעו במיוחד מהחלשות הדולר. הקרן העניקה הלוואות למפעלים במצוקה, וכן מענק בסך 15% מגובה ההלוואה.

אולם כיום, לאחר הסיוע הראשוני של הקרן למפעלים אלה, מסר ברודט כי אין הצדקה שהממשלה תוסיף להעמיד סיוע מיוחד למפעלים.

אלה שנמצאים בקשיים, יוכלו במסגרת הרפורמה המתוכננת בשוק ההון, להנפיק אג"ח בבורסה, במישרין או באמצעות הבנקים, וכך לגייס הון לצרכיהם. הרפורמה בשוק ההון תופעל בראשית החודש הבא, ותקל על מפעלים לגייס הון בבורסה.

ברודט הוסיף כי קרן הסיוע למפעלי אלקטרוניקה, אישרה עד כה סיוע ל־33 מפעלים בתחום המתכת והאלקטרוניקה. היקף הסיוע שהעניקה הקרן למפעלים אלה מגיע ל־33 מיליון ש"ח. בשבועות הקרובים ידון המשרד בבקשתם של 11 מפעלים נוספים לקבל סיוע מהקרן. בקרן נותרו עוד 12 מיליון ש"ח שיחולקו בין המפעלים הללו.

אושר התשקיף של החברה הכלכלית לירושלים; תגייס 4.4 מיליון ד'

תפתח בכספי ההנפקה אתרי בניה חדשים להשכרה ● התשקיף יפורסם השבוע ● יו"ר דירקטוריון החברה: האישור סלל את הדרך לחברות ממשלתיות אחרות לגייס הון

מאת יהודה שרוני
סופר "הארץ" לענייני כלכלה

תשקיף ההנפקה של "החברה הכלכלית לירושלים", שלפיו היא מתכוונת לגייס 4.4 מיליון דולר במניות, אושר בשבוע שעבר, והוא יפורסם השבוע לציבור.

החברה הכלכלית לירושלים היא חברה ממשלתית, העוסקת בהשכרת מבני תעשייה באיזור ירושלים.

ההחלטה העקרונית על גיוס ההון התקבלה כבר לפני חצי שנה, אך הגבלות שהוטלו על החברה, בשל היותה חברה ממשלתית, גרמו עיכוב באישור התשקיף.

את ההנפקה ירכז בנק לאומי, ובקונסורציום החתמים ישתתפו גם בנק הפועלים ובנק דיסקונט.

החברה תנצל את תמורת ההנפקה לפיתוח אתרי בניה חדשים. החברה צפויה לקבל עוד 4.4 מיליון דולר, אם יומשו כתבי האופציה שהיא מציעה לציבור.

יו"ר דירקטוריון החברה, אבי רז, מסר ל"הארץ" כי "החברה הכלכלית לירושלים" סללה, למעשה, את הדרך לחברות ממשלתיות אחרות לגייס הון. לדבריו, לאחר תקדים ההנפקה של החברה שבניהולו, יהיה תהליך אישור ההנפקות של החברות האחרות קצר הרבה יותר.

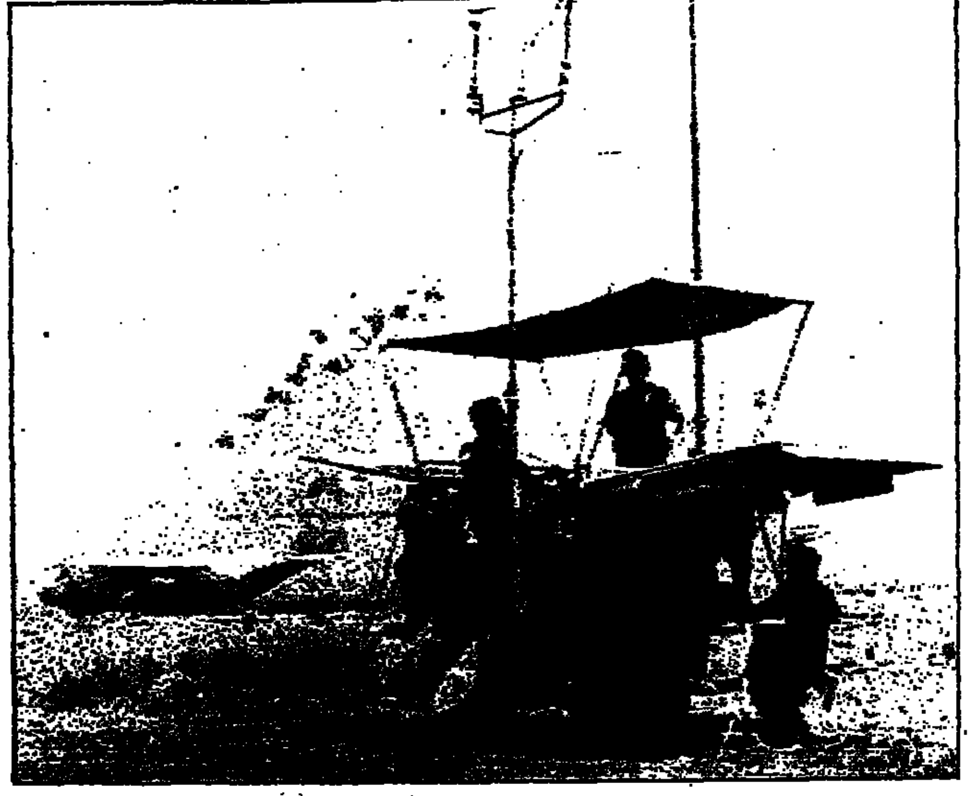

מגדל־פיקוח נייד לתחבורה אווירית מתוצרת ישראל עומד להיות מוצג בסלון האווירי בפאריס בחודש יוני. המגדל, המיוצר על־ידי חברת ארט־ראוי, ניתן להעברה באמצעות מסוק או מטוס, ואפשר להפעילו גם בתנאי מזג־אוויר קשים. המגדל משמש למשימות הצלה, פעולות צבאיות, להתערבות־חירום ולהתקנה זמנית של מגדל־פיקוח קבוע, הנמצא בתיקון. (צילום: ... הביטחון)

60 חברות מישראל — ביריד קהיר

מציגות תוצרת חקלאית, ציוד חקלאי, השקיה, אנרגיה סולרית, כלי עבודה וכימיקלים

מאת צבי זרחיה
סופר "הארץ"
לענייני כלכלה

שלושים מציגים ישראליים, המייצגים 60 חברות ישראליות בתחומי החקלאות, ציוד לחקלאות, השקייה, אנרגיה סולרית, כלי עבודה וכימיקלים, משתתפים השנה בביתן הישראלי ביריד קהיר. על כך מסר בסוף השבוע הנספח המסחרי של ישראל בקהיר, יוסף שבו.

היריד הבינלאומי של קהיר נפתח אתמול במעמד נשיא מצרים חוסני מובארק, ואולם, בשל השבת, הביתן הישראלי ייפתח רק היום. ביריד משתתפות 31 מדינות.

הנספח המסחרי ציין עוד כי ישנה התעניינות מוגברת של אנשי עסקים מצריים ואחרים בביתן הישראלי. הוא ציין כי על־פי הנחייתו של שר התעשייה והמסחר הורחב הביתן הישראלי כך שיכלול מציגים רבים ככל האפשר. היריד יהיה פתוח עד סוף חודש מארס.

קיסר לראשי הבונדס: שיטת הבראת המשק האמריקאי — לא מתאימה לנו

"בישראל יש למצוא דרך להגדיל ההכנסה הפנויה של שכבות הביניים בלי להכביד על עלות העבודה בייצור ועל כושר התחרות של התעשייה והחקלאות שלנו בשוקי חוץ"

(עשית. "התשתית הכלכלית בארה"ב מיועדת בעיקרה לייצור למען צריכה מקומית של 250 מיליון אזרחי אמריקה, ואילו בישראל מהווה הייצור־לייצוא מרכיב עיקרי במערך הכלכלי, העשוי לשחרר את המדינה מתלות בגורמי־חוץ" — אמר מזכ"ל ההסתדרות ח"כ ישראל קיסר בהופעתו שלשום בפני ראשי ופעילי מפעל ה"בונדס" מטורונטו וארה"ב, העושים בימים אלה בסיור רשמי בישראל.

מזכ"ל ההסתדרות הבהיר לראשי ה"בונדס" כי עקרונות הבראת הכלכלה האמריקאית שבאים לידי בטוי ברפורמה במיסוי הישיר, שהונהגה בתקופת נשיאותו של רייגן, אינם ישימים ומועילים בישראל, משום שבארץ לא קיימת בעייה של הגדלת ההכנסה הפנויה לשכבות העליונות, המגבירות את הצריכה שלהן על חשבון הייצוא. לדברי קיסר, בישראל יש למצוא דרך מבוקרת להגדיל את ההכנסה הפנויה של שכבות הביניים, ובעיקר של בעלי השכר הנמוך, מבלי להכביד על עלות העבודה במערכת הייצור וכושר התחרות של התעשייה והחקלאות הישראלית בשוקי חוץ.

המזכ"ל ציין כי התנגדותה של ההסתדרות לרפורמה במיסוי הישיר באותה מתכונת שהביא שר האוצר לאישור הכנסת, נובעת ממניעים כלכליים וחברתיים מובהקים, בהיותה "רפורמה רגרסיבית", המטיבה עם בעלי ההכנסות הגבוהות בלבד, בלא להקל על המעמד היצרני, ובלא לעשות דבר כדי להגביר את המוטיבאציה של העובדים לפריון ותפוקה".

עם זאת הביע קיסר תמיכה בצעדים הממשלתיים שייעשו למען הורדת עלות העבודה באמצעים פיסקליים מקלים על היצרנים, מבלי להוריד ולפגוע בשכר הנטו הריאלי של העובדים.

ישראל קיסר

מבצע ביקורת של משרד התיירות גילה:

חנויות לתיירים בבירה מכרו תכשיטים מזויפים

מאת זוהר בלומנקרנץ
סופר "הארץ" לענייני תיירות

מעשי הונאת תיירים באמצעות מכירת תכשיטים מזויפים נחשפו במבצע־ביקורת סמוי של משרד התיירות בחנויות תכשיטים בירושלים.

הממצאים הועברו להמשך טיפולה של המשטרה. משרד התיירות יזהיר את סוכני הנסיעות והתיירות וכן את מורי הדרך להזהיר את קבוצות התיירים מפני רכישת תכשיטים באותן חנויות.

המבצע התקיים לאחר שלמשרד התיירות הגיעו תלונות מצד תיירים, כי רכשו תכשיטי זהב ואבנים יקרות בחנויות בירושלים. לאחר ששבו לארצות מוצאם גילו כי אלה תכשיטים מזויפים — או שאינם עשויים כלל מזהב, או שתכולת הזהב בהם קטנה מהמוצהר על־ידי בעלי החנויות. תכשיטים אלה, שנשלחו ארצה, הועברו לבדיקת מכון התקנים בירושלים, שם נמצאו תלונות התיירים מוצדקות.

בעקבות זאת הוחלט על עריכת מבצע ביקורת סמוי בתאום עם משרד התעשייה והמסחר באזור ירושלים, בחנויות תכשיטים אותן מרבים התיירים לפקוד. עובדי משרד התיירות התחזו לתיירים ורכשו תכשיטים בתשלום מלא.

לגבי אחת החנויות אותה התגלה כי תכשיט שהוצהר עליו כי הוא עשוי זהב 18 קראט, נרכש אינו עשוי כלל מזהב.

"מבצע אביב" בדייהטסו!

המבצע רק עד 21.4.87 או עד גמר המלאי

שרייד אוטומטית עם מזגן רק 23.627* ש"ח
כולל מע"מ

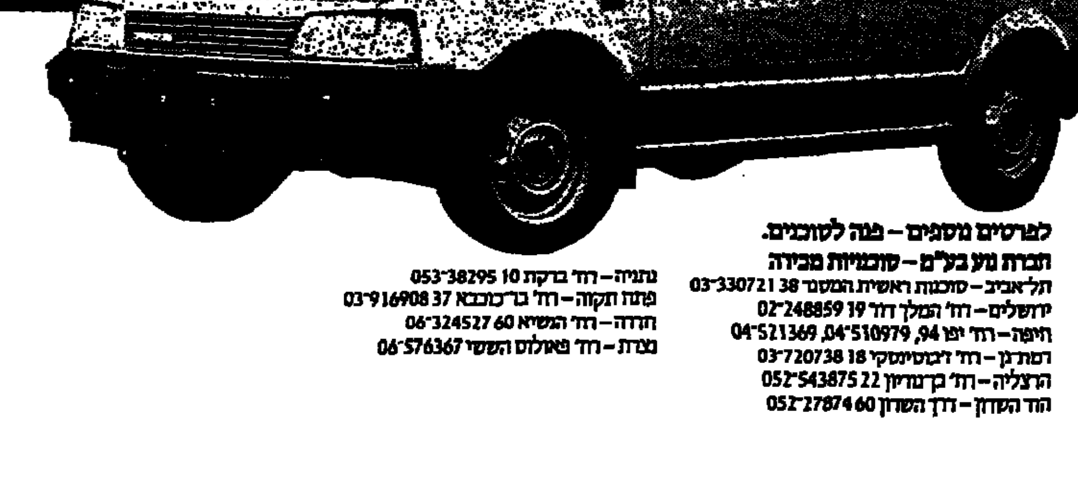

את סיפור ההצלחה של ה"שרייד" אתה מכיר. מחירן הגבוה בשוק המכוניות המשומשות אומר את הכל, ואת מה שעדיין אינך יודע — יספרו לך ברצון אלפי בעלי "דייהטסו שרייד" מרוצים.
דייהטסו שרייד אוטומטית עם מזגן במחיר מיוחד של 23,627 ש"ח כולל מ.ע.מ, לא כולל הפקדה.
זה הזמן לקנות דייהטסו שרייד ולהרוויח עוד יותר מתמיד.
המבצע רק עד ה־21 באפריל או עד גמר המלאי.

נסיעה טובה!

* המחיר אינו כולל הפקדה.
לרשותכם — אפשרות למימון ההפקדה.

לפרטים נוספים — פנה לסוכנים.
חברת נעו בע"מ — סוכנויות מכירה
תל־אביב — סוכנות ראשית המסגר 38 03־330721
ירושלים — רח' המלך דוד 19 02־248859
חיפה — רח' יפו 94, 04־510979, 04־521369
רמת־גן — רח' ז'בוטינסקי 18 03־720738
הרצליה — רח' בן־גוריון 22 052־543875
הוד השרון — דרך השרון 60 052־27874
נתניה — רח' ברקת 10 053־38295
פתח תקוה — רח' בר־כוכבא 37 03־916908
חדרה — רח' הנשיא 60 06־324527
נצרת — רח' פאולוס השישי 06־576367

דייהטסו· שרייד
DAIHATSU

פרסום טל ושות'

להיות ולהנות
קפה תיאטרון הבימה

טבריה והצפון — על המפה של חברת נסיעות בריטית

נציגי "תומפסון הולידייז" התלוננו בביקור בארץ כי חסרים מלונות עממיים וכי המחירים במסעדות מופרזים

מאת זוהר בלומנקרנץ
סופר "הארץ" לענייני תיירות

חברת הנסיעות והתיירות "תומפסון הולידייז", מהגדולות ביותר בבריטניה, תחל לשווק את טבריה והצפון הארץ בנוסף לאילת — על כך סוכם במהלך ביקורם של מנהלים של החברה שהסתיים אתמול בישראל.

אמש נועדו חברי המשלחת לפגישת־סיכום עם נציגי משרד התיירות, בראשותו של המנכ"ל רפאל פרבר. בתוך חודש יבואו ארצה נציגי גוף של 17 סוכני נסיעות ותיירות מבריטניה, ביניהם סיטונאי התיירות הגדולים "תומפסון" ו"אינטסנט", במטרה להציג לפני גורמי התיירות בישראל את דרישותיהם לצורך עבודה משותפת עם השוק בארץ. ממצאיהם מבוססים על עבודת מחקר שביצעו לאחרונה נציגים של הגוף בישראל.

בין ההשגות שהועלו: מחסור בארץ בבתי־מלון ברמה עממית, העדר מלונות־דירה עם אמצעים לשרות עצמי, רמת מחירים גבוהה בבתי האוכל בארץ ותשתית תיירותית לא מפותחת.

החברה הסיטונאית "תומפסון" שולטת על כ־20% מכלל חבילות הנופש הנמכרות בבריטניה, ובבעלותה חברת תעופת־שכר "בריטניה ארווייז", שבשנת '85 הובילה למעלה מ־4 מיליון נוסעים. לחברה רשת סוכנויות נסיעות ותיירות "לונל פול", השנייה בגודלה בבריטניה לאחר חברת "תומס קוק". החברה מחזיקה גם סניפים בשיקגו ובלוס־אנג'לס שבארה"ב. המחזור הכספי של החברה, על כל שלוחותיה, הסתכם בכ־600 מיליון ליש"ט בשנת '85.

"קו פתוח לצרכן" — מטעם המועצה לצרכנות ו"הארץ"

מאת לאה פורת מכתבת "הארץ"

המועצה הישראלית לצרכנות בשיתוף עם "הארץ" תקיים מחר משעה שתיים עד חמש אחרי הצהריים קו פתוח לצרכנים. הפונים יוכלו לשאול שאלות ולקבל בו במקום תשובות בנושאים האלה: יעוץ משפטי, דיור, מכירות ברשתות שיווק ומחירים.

על השאלות ישיבו: היועץ המשפטי של המועצה לצרכנות, עו"ד דני ארנסט, יועץ משפטי של משרד הבינוי והשיכון נעם פלקוביץ, נציג רשתות השיווק — מנכ"ל קואופ והריבוע הכחול בני גאון, הממונה על המחירים במשרד התעשייה והמסחר, זאב בלמור, ומנכ"ל המועצה לצרכנות, עזרה לבנון.

הארוע מתקיים לרגל "יום זכויות הצרכן הבינלאומי", החל ב־15 במארס.

תובע מהכנסת לדון במצב הקשה בבתי־הדין לעבודה

ח"כ צבן: הכתבה בטלוויזיה מעידה על על שוד וגזל בידי מוסדות המדינה — בחסות החוק — נגד קשישים ואלמנות

מאת עירית ארידור
מכתבת "הארץ"

ח"כ יאיר צבן (מפ"ם) תובע לקיים דיון דחוף במליאת הכנסת במצב המעוות בבתי הדין לעבודה כפי שנחשף בכתבה ששודרה ביום שישי בטלוויזיה. ח"כ צבן אומר כי אנו עדים לא רק לעינוי דין בלתי נסבל אלא גם למעשי שוד וגזל המבוצעים כנגד נכים, קשישים ואלמנות, על ידי מוסדות המדינה בחסות החוק.

ח"כ צבן קובע כי לפי על פי החוק כיום נכה שיפנה לבית הדין לעבודה ויוכיח כי זכאי היה לקבל גימלת נכות מהביטוח הלאומי לפני חמש שנים, עשוי, במקרה הטוב ביותר, לקבל רק 2.5% מהחוב שמגיע לו. האחריות לגזל זה אינה חלה על הביטוח הלאומי אלא על הממשלה והכנסת שחוקקו חוק המצמיד חובות הממשלה לאזרח רק לתקופה של שנתיים. ח"כ צבן הודיע כי הוא מגיש הצעת חוק לתיקון העיוות הבלתי נסבל.

עורך את המדור: משה ריינפלד

صكرا من الامل

מדוע רק להם זה מצליח

מן היציע

מאת יהושע שגיא

ההצלחות המסחררות של מכבי תל אביב, כדורסל, בגביע אירופה לאלופות, הנבחרת הטניס שלנו במישחקי גביע דייויס בצ'כיה, לא רק הרחיבו את הלב, אלא גם לימדו בסוף השבוע את מעמדו הרופף כלאו הכי של הכדורגל, שהיה בעבר הלא רחוק הספורט המוביל בישראל.

הישגי מכבי תל אביב והטניס מוכיחים יותר מאלף מלים, כי ניהול נבון, מקצועי ומקצועני, משוחרר מלחצים פוליטיים ואחרים, הוא הערובה היחידה להצלחה בזירה הבינלאומית הקשה. ואם יש כאלה שטענו, כי מכבי תל אביב לא היה מגיע לעולם להישגיו הגדולים בלי סיוע קטן מבחוץ, בא הטניס והוכיח, כי מה שלא השיג עם תיגבור יהודי מחו"ל, הוא משיג דווקא עתה על טהרת שחקנים כחול־לבן. אין זה משנה אם בסופו של דבר נכבה את הצ'כים, או שיואל שם היום מהפך דראמטי שיחזיר את טניסאינו הביתה בידיים ריקות. ההופעה המצוינת של עמוס ושל שלמה בשני הימים הראשונים בהראג'קראלובה היא עדות ניצחת, כי הניהול הספורטיבי של הענף הזה הוא המביא הישגים.

כיצד אפשר לא לשכוח את מלחמות היהודים שהתנהלו כאן על רקע צירוף או אי־צירוף של מרכז הטניס לאיגוד הטניס; כיצד אפשר לשכוח כיצד קיימו כאן ועדות חקירה ובירור ובתי דין, שהדיחו את מי שדעתו המקצועית היטוה אותו לפעול לטובת הטניס כפי הבנתו.

ואולי גם מפני שהטניס ומכבי תל אביב הם שני הענפים הספורטיביים אולי היחידים בארץ, שלפוליטיקאים ואנשים־מסעפים אין אצלם דריסת רגל, הם יכולים לזנק לשיאי הצלחה שאינם אופייניים לספורט הישראלי.

במכבי תל אביב, כדורסל, יושבת חבורה של אנשי מקצוע שדנה ומוליכה בכל נושא לגופו של הנושא, בלי תכתיבים שאינם לטובת הענין, בלי התחשבויות אישיות ו/או פוליטיות. כאשר כל החלטה מתקבלת על פי שיקול ספורטיבי־מקצועי, כאשר המנהלים אינם מרגישים צורך לפזול כל העת לרחוב, כאשר אין עליהם מורא של מועצת הפועלים או יום הקלפי — הם יכולים להרשות לעצמם לתת גיבוי מוחלט למאמן, גם כאשר ההמון דורש את ראשו, ולראות בסופו של דבר ברכה בעמלם.

מכבי תל אביב, כדורסל, פעם חמישית בגמר האירופי בעשור אחד. מועדון שעוד לא היה דומה לו בהישגיו בישראל, הוא בסופו של דבר ההוכחה, כי עבר זמנם של עסקנים־מסעפים. ורק אם ינהלו בישראל ספורט כפי גנב הניהול הזה, אולי נוכל להגיע אי־פעם להצלחות ממשיות בזירה הבינלאומית גם באתלטיקה, בשחיה, בכדוריד, ואולי בסופו של דבר גם בכדורגל — ענף שהוא ההוכחה הבולטת מכל, כי ניהול פוליטי מביא כל ספורט אל תחתית הסולם.

הערב בראשל"צ חצי גמר גביע המדינה בכדוריד

מאת סופר "ספורט הארץ"

האולם בראשון־לציון יארח הערב את שני מישחקי חצי הגמר בגביע המדינה בכדוריד. במישחק הראשון (19.00) יתמודדו המוליך הפועל ראשון־לציון ומכבי רחובות. במישחק השני (20.45) יתמודדו מכבי ראשון־לציון, מחזיק התואר הכפול ומכבי ארזים רמת־גן.

ליגה א'

במשחקי המחזור ה־20 הושגו התוצאות:

● מחוז צפון: הפועל עליה כפר־סבא — הפועל קרית־אתא 1—1 (0—0), הפועל רעננה — הפועל טירת־הכרמל 1—4 (2—0), מכבי אחי נצרת — הפועל טייבה 1—1 (1—0), מכבי חדרה — הפועל טירה 1—0 (0—1), המשחקים שבוטלו: מכבי עפולה — מכבי טמרה, הפועל קרית־שמונה — מכבי אור־עקיבא הפועל בני טמרה — בית"ר חיפה.

● מחוז דרום: בית"ר באר־שבע — הפועל קרית־אונו 0—0, מכבי קרית־גת — הפועל קרית־מלאכי 1—1 (1—1), הפועל ראשון־לציון — הפועל רמלה 1—0 (0—1), הפועל בית־שמש — הפועל אזור 0—0. הפועל ירוחם — הפועל בת־ים 1—1 (1—1), המשחקים שלא נערכו: מכבי לודוס חולון — הפועל רמת־השרון והפועל אור־יהודה — הפועל אשקלון.

מו"מ להצגה כפולה מחרתיים בשמינית הגמר

גביע

מאת אילן פיש
סופר "ספורט הארץ"

מו"מ לעריכת הצגה כפולה, בשלב שמינית הגמר של גביע המדינה בכדורגל, מתנהל בין ראשי מכבי והפועל תל אביב לבין הנהלת בית"ר ירושלים.

הגרלת משחקי שמינית הגמר שהתנהה ביום שישי בשידור ישיר ב"קול ישראל" העידה שני משחקים מעוררי עניין: הדרבי בין הפועל תל אביב למכבי תל אביב ומשחק בין המוליך ומחזיק הגביע בית"ר ירושלים לבין בני יהודה המדורגים במקום השני בטבלה. במכבי והפועל תל אביב מעוניינים לקיים את המשחקים באיצטדיון בלומפילד ואילו בבית"ר ירושלים רואים את איצטדיון רמת גן כראוי לארח הצגה כפולה זו. עד כתיבת ידיעה זו לא הושג הסכם. אם לא יושג, יהיה הדרבי בבלומפילד והמישחק בין בית"ר ירושלים לבני יהודה עשוי להיות באיצטדיון רמת־גן.

ההגרלה העידה גם לפתח תקווה דרבי משלה, בין הפועל למכבי.

שלוש מארבע נציגות הליגה הארצית ישחקו בבית נגד יריבים מהלאומית וינסו להפתיע: הפועל חולון — בית"ר תל אביב, הפועל חדרה — מכבי יפו, הפועל ירושלים — מכבי חיפה. נציג נוסף מהליגה הארצית, הפועל טבריה יוצא למישחק חוץ בכפר סבא מול הפועל המקומי.

במשחק השמיני יתמודדו מכבי נתניה ושמשון תל אביב, שנפגשו בשבוע שעבר בגמר גביע הטוטו (2—0 לשמשון).

ספורט

בעריכת יחיאל ארזי

טבלת הליגה הלאומית

	קבוצה	משח'	נצ'	תיקו	הפ'	שערים	נק'
1.	בית"ר ירושלים (1)	20	12	7	1	21—42	43
2.	בני־יהודה (2)	20	8	12	—	16—28	36
3.	מכבי תל־אביב (4)	20	8	7	5	16—30	31
4.	הפועל כפר־סבא (3)	20	8	7	5	20—26	31
5.	שמשון תל־אביב (7)	20	6	12	2	11—19	30
6.	מכבי נתניה (8)	20	8	6	6	22—22	30
7.	מכבי חיפה (10)	20	7	8	5	14—23	29
8.	הפועל לוד (5)	20	7	7	6	12—19	28
9.	הפועל פתח־תקוה (6)	20	7	7	6	17—23	28
10.	מכבי פ"ת (11)	20	7	7	6	15—20	28
11.	הפועל תל־אביב (9)	20	5	11	4	15—17	26
12.	הפועל ב"ש (12)	20	4	10	6	13—10	22
13.	בית"ר ת"א (13)	20	4	7	9	28—19	19
14.	מכבי יבנה (14)	20	3	8	9	24—14	17
15.	מכבי יפו (15)	20	2	7	11	31—13	13
16.	בית"ר נתניה (16)	20	2	1	17	60—10	7

(בסוגריים — מיקום הקבוצות במחזור הקודם)

דקה 90. גורדנה כאן

מאת אפרים יונתי

השופט הורה על הדקה ה־90. השופט יהושע לויה הוסיף שתי דקות ואז נפסקה קרן לבני יהודה. סלמן הקשית את הכדור לרחבה, הלודאים הרחיקו, סגל ניסה לבעוט הכדור הרחק שוב. לפתע הגיח דוד גורדנה, בעט כדור חזק שפגע בקורה והדר פנימה 2—1. איזה סיום דרמטי.

בני יהודה הפגינו במחצית הראשונה מישחק מצוין כשכל מערכי הקבוצה פועלים כיחידה אחת. ירון אריב בהגנה סגר את הבריח קדימה והמגינים עלו וסלמן הגיחו מן האגפים והקשיתו כדורים לרחבה הלודאית. בדקה ה־24 פרץ סלמן מאגפו, הגביה לרחבה ושירדי הדרומס ונגח לקורה ולשער — 0—1 לבני יהודה.

במחצית השניה הוכנס רונן הלל כחלוץ שלישי במקום בן ממס ושחקני לוד יצאו להתקפות מתפרצות ומסוכנות. בדקה ה־55 פרץ רונן הלל וכדור הרחוק לקרן. מאיה הגביה ושרביט נגח והשווה ל־1—1. עם כיבוש השער הלודאים התכבים לתקוף ואילו הלודאים התבצרו בהגנה ומדי פעם הגיחו להתקפות מתפרצות. בדקות אלו הירבו הלודאים לפגוע ביריביהם ולהשהות את המישחק ומישחקם הנוקשה אילץ את השופט לויה להרבות בשליפת כרטיסים צהובים ולהוסיף שתי דקות למישחק.

בני־יהודה — הפועל לוד 1—2 (0—1)

השערים לבני־יהודה: חזי שירדי (24), דוד גורדנה (90). השער ללוד: דוד שרביט (55).

★ המצטיין: דוד גורדנה.

● בני־יהודה: אסייג, סלמן, סגל, אריב, עלו, מליחי, דרין, אייל חיים, ברעטבים, גורדנה, שירדי. המאמן: יצחק שניאור.
● הפועל לוד: בנודים, בר־רוגו, נעמן, ברהרוש (קאטאשוילי), חביב, מאיה, ברממס (הלל), יעקב הלל, שרביט, פרץ, סמרג'ה. המאמן: צבי רוזן.
שפט יהושע לויה, 1,000 צופים, בשכונת התקווה.

יפו טבעה פעמיים

מאת חיים מלינק

מכבי פתח־תקווה הטביעה את מכבי יפו בתחתית תרתי משמע, כי בגשמים כה־רבים כמו שירדו אתמול אפשר היה באמת לשקוע. לאחר המישחק יותר לשמי לעפות שהפריעו למהלך המשחק. המשחק היה בינוני ופתח־תקווה שלטה יותר בכדור במחצית הראשונה, כשעל המלאכה מנצח אייל בגלייטנר הכשרוני. שחקניה הסתגלו מהר יותר לתנאי המגרש הכבדים, וניהלו משחק יעיל שכלל מסירות עומק, שהצליחו להביך את הגנת יפו. בדקה ה־16 החלה התקפה פתח־תקוואית מימין, בגלייטנר הרים כדור לכיוון השער, הכדור פגע בפרחתו של כהן צרק שהסיטו לשער — 0—1 לפתח־תקווה. גם לאחר השער המשיכה פתח־תקווה לתקוף אך ללא תוצאות.

במחצית השנייה התנפשו השחקנים לשחיינים, כי גשמי הזעף הלכו והיקשו עליהם. יפו החלה ללחוץ על שער פתח־תקווה, אך כל נסיונותיה עלו בתוהו.

מכבי פתח־תקווה — מכבי יפו 0—1 (0—1)

השער: יעקב כהן צרק (עצמי, 16).

★ המצטיין: יעקב אוזבל.

● מכבי יפו: אברהם, קידס, כהן צרק, בוטביקה, דוד מאיר (איציק לוי), סלמן, אלקולומברה, מזרחי, אטיגה, מלכה, דגמי (יוסי לוי). המאמן: אהרון קפיטולניק.
● מכבי פתח־תקווה: פניאן, אוזבל, פרסלני, צופין, לאון, נוריאל, שעשוע, אלישע לוי, בגלייטנר, רפי כהן (מאיר כהן), בר־שמעון (קוסטיקה). המאמן: ליאון קונסטנטינובסקי.
שפט רחמים רינגל, 200 צופים, בפתח־תקווה.

לא מזג האוויר אשם

מאת אהרון שמולביץ

נוח להטיל את האשמה לרמת המשחק בתנאי מזג־האוויר ששררו במהלך המשחק בין הפועל פתח־תקוה להפועל באר־שבע, אך הראשון אינה הסיבה למשחק החלש שגילו שתי הקבוצות.

פתח־תקוה פתחה את המשחק בתנופה מסויימת, והחמיצה בדקות הפתיחה כמה הזדמנויות להבקיע.

האירוע הבולט ולאו דווקא הספורטיבי היה בדקה השביעית למשחק. ערבוביה ברחבת ה־16 של פתח־תקווה כשלפתע נראו קייסי מפתח־תקווה ועזרן מבאר־שבע מתגוששים. טילינגר הוציא כרטיס אדום לשני השחקנים והותיר את הקבוצות עם עשרה שחקנים.

באר־שבע ביססה את משחקה על פריצותיהם של ויצמן וביטון. במרכז ניסה מאיר צרפתי הצעיר לעשות משהו. הוא היה השחקן הבולט במשחק אך עם זאת לא היה בכוחו לבד לנצח את המשחק.

הזדמנות נדירה להבקיע ניתנה לבאר־שבע בדקה ה־58. ויצמן פרץ ממרכז המגרש, הגיע עם הכדור עד לקרבת רחבת ה־16, ג'רבי הדף את הכדור ברגלו היישר לאהרונה שהגביה כדור מדויק לעבר השער. לסרי אץ אל השער והצליח להדוף את הכדור בראשו מקו השער ולהציל את שער בטוח.

הפועל פתח־תקווה — הפועל באר־שבע 0—0

★ המצטיין: מאיר צרפתי.

● הפועל פתח־תקווה: ג'רבי, לסרי, מרקוס, קוזארשוילי, לוי, קייסי, חזן, בוליקן (מחפוד), אילית, בסון, לוין. המאמן: אברהם ברנע.
● הפועל באר־שבע: זרכביצקי, ברחומו, דוידי, אילת, גונן, רהן, צרפתי (שושני), עזרן, אהרונה, ויצמן, ביטון. המאמן: דרור ברנע.
שפט יאיר טילינגר, 1,000 צופים, איצטדיון הפועל בפ"ת.

סין רוצה מישחקים אולימפיים בשנת 2000 וגביע עולמי ב־2002

פקין (אי־פי). סין מגלה עניין רב באירוח האולימפיאדה ה־27 בשנת 2000 וטורניר הגמר ה־17 של הגביע העולמי בכדורגל ב־2002 — מסרה ביום שישי סוכנות הידיעות הסינית הרשמית שינואה.

אחדים מראשי הוועד האולימפי הבינלאומי, בהם הנשיא חואן אנטוניו סמאראנץ', הביעו לא אחת תקוותם כי סין תארגן מישחקים אולימפיים אחרי 1992. אין להניח כי הדבר יקרה ב־1996, מפני שאולימפיאדה זו שמורה ככל הנראה לאתונה, במלאת 100 שנה למישחקים הראשונים שאירחה.

נשיא פיפ"א ז'ואן האבלאנג' רמז בעבר, כי גמר הגביע העולמי של 2002 יהיה בסין.

סין מבקשת לארח את מישחקי אסיה הבאים שיהיו ב־1990.

טוטו: 2 ניחשו 14

מאת סופר "ספורט הארץ"

שני משתתפים ניחשו את כל 14 התוצאות במחזור הטוטו שהיה בשבת, כך הודיעו המנהלת הראשוני של הטפסים במשרדי מועצת ההימורים.

הניחוש הנכון בטוטו

1.	מכבי יבנה — שמשון	2
2.	בית"ר י־ם — בית"ר ת"א	x
3.	מכבי חיפה — ב. נתניה	1
4.	בני יהודה — הפועל לוד	1
5.	מכבי פ"ת — מכבי יפו	1
6.	הפ. פ"ת — הפועל ב"ש	x
7.	מכבי נתניה — הפ. כפ"ס	1
8.	מכבי ת"א — הפ. ת"א	1
9.	ב. נהריה — הפועל ר"ג	x
10.	בית שאן — הפועל חדרה	1
11.	הפ. דימונה — שעריים	x
12.	מרמורק — הפ. טבריה	x
13.	רמת עמידר — הפועל י־ם	x
14.	ב. רמלה — הפועל עכו	2

לנדל נותח בברכו

ושינגטון (אי־פי). הטניסאי הצ'כי איוון לנדל נותח בשבוע שעבר בברכו השמאלית, לצורך הרחקת רצועת שריר קרועה. הוא נפצע בטורניר קי ביסקיין, פלורידה, ולדעת רופאיו יוכל לקיים בתוך שבוע אימונים קלים. עם זאת נמסר, כי לנדל יחמיץ כמה טורנירים חשובים, בין היתר בשיקאגו ובדאלאס, לפני שובו לפעילות מלאה.

בדקה ה־90 (2—1 על לוד) הקטינו בני יהודה הפער ל־7 נקודות

משחק פורימי: בית"רים בלי מסכות

אלי דריקס, שכבש את שער הניצחון למכבי בדרבי התל־אביבי, מחמיץ הזדמנות נוספת להבקעה מול שער הפועל, ששניים ממגיניו חשים להציל. משמאל, על הקרקע — אלון נתן ממכבי. (צילום: עודי קרן).

לא היה הבדל גדול בין הירושלים שבפיסגה לתל אביבים שבתחתית 1—1

מאת אילן פיש

בית"ר ירושלים המשיך במפגן התלושה שפקד אותו בשבועיים האחרונים וכך יכלה חניכה של דני נוימן להפגין יכולת משביעת רצון ולזכות בנקודה יקרה.

במחצית הראשונה היו אלה התל אביבים שהגיעו שוב ושוב את הכדור לרחבת ירושלים. כמניה השורה היה יעקב כהן הבולט בקבוצתו והמיגרש כולו. לעומתו כאו הקשר ניסים כהן והמגן יהודה קצב, שהתמידו ביכולתם הטובה במשך דקות רבות.

כוחה של בית"ר ירושלים בזכות צמד המגינים שלמה שירזי ואבי כהן. אתמול היה כהן רחוק מיכולתו הטובה ושירזי הסתפק בפריצות בודדות שבאחת מהן נכבש שער היתרון. בדקה ה־27, בתום פריצה מגוונת של שירזי החזיר הכדור לרחבה, שם נגח אלי אוחנה וקבע 1—0 לירושלים. שחקני תל אביב איזנו בדקה ה־36 את התוצאה. יהודה קצב בעט עונשין מ־16 מטר, יוסי מזרחי הדף לרגלי הבלם רוני צמח שמקרוב השווה ל־1—1.

המחצית השניה היתה משעממת. ירושלים לחצה יותר, אך אורי מלמיליאן וסמי מלכה כשלו במהלכיהם והותירו את חלוקת הנקודות בעינה.

בית"ר ירושלים — בית"ר תל אביב 1—1 (1—1)

השער לירושלים: אלי אוחנה (27), לתל אביב: רוני צמח (36).

★ המצטיין: יעקב כהן.

● בית"ר ירושלים: יוסי מזרחי, אבי כהן (גולדרת), ברהרוש, אשש (שמואלי), שירזי, קורש, שורץ, מלמיליאן, סמי מלכה, ואנדרמולן, אוחנה. המאמן: דרור קשטן.
● בית"ר תל אביב: ג'רבי, קצב, צמח, ידידה, אבוקסיס, יוסי מזרחי, ניסים כהן, יעקב כהן, עמר, אורדי (לביאה) ירון כהן. המאמן: דני נוימן.
שפט עובדיה צבי, 7000 צופים, בלומפילד ביפו.

שנהר: היינו טובים יותר שוייצר: שיחקנו טוב ולא הלך

מה הם אומרים

מכבי תל־אביב — הפועל תל־אביב

● שמעון שנהר, מאמן מכבי תל אביב: שחקני מכבי היו נמרצים יותר ולחצו יותר. היינו צריכים להבקיע לפחות עוד שני שערים.

● דוד שוויצר, מאמן הפועל תל אביב: לא ניצחנו, אבל ודאי לא היינו צריכים להפסיד. התמצנו בתחילה וכי שלא מבקיעים, מפסידים. הקבוצה שיחקה טוב אבל לא הלך.

בית"ר ירושלים — בית"ר תל־אביב

● אבי כהן, בית"ר ירושלים: אין מה לומר אחרי מישחק כזה. היינו חלשים ותל אביב נלחמה והשיגה את מטרתה.

● דני נוימן, מאמן בית"ר תל אביב: היתה לנו הופעה מכובדת. התיקו משקף את מהלך המישחק. אני מקווה לעתיד טוב יותר.

הפועל פתח־תקווה — הפועל באר־שבע

● אברהם ברנע, מאמן הפועל פתח־תקווה: תוליית הקישור היתה חלשה מאוד, תנאי מזג האוויר הקשה, הכל שלא ניצלנו את ההזדמנויות שניתנו לנו בתחילת המשחק.

● דרור ברנע, מאמן הפועל באר־שבע: אני מרוצה מהתוצאה. שתי הקבוצות לא מיצו את יכולתן עקב הסרתם של שחקני מפתח. גם תנאי מזג האוויר הקשו.

מכבי חיפה — בית"ר נתניה

● אבי רן, שוער מכבי חיפה: אני שמח מהניצחון של הקבוצה ומצטער שלא יכולתי להשתתף בחגיגת השערים. נקווה שנמשיך כך גם בשבועות הבאים כדי לחזור לצמרת. שם מקומנו.

● יוסי תשובה, בית"ר נתניה: מה אפשר לעשות, התוצאה מדברת בעד עצמה.

מכבי יבנה — שמשון תל־אביב

● אליהו עופר, מאמן יבנה: מפיגור של שער לא היה לנו מה להפסיד. עלינו להתקפה כדי להשיג שיוויון. תקפנו עם שחקנים רבים ואז ספגנו שער שני. הכל...

● יעקב גרונדמן, מאמן שמשון: רוח הלחימה המשתית היא שניצחה את המשחק. זו הנוסחה לניצחון ביום גשם ובתנאים קשים כאלה.

מכבי פתח־תקווה — מכבי יפו

● ירון פרסלני, מכבי פתח תקווה: המישחק לא התעלה לרמה גבוהה. זה מסוג המשחקים שמבריחים קהל.

● שלמה אלקולומברה, מכבי יפו: המשחק היה קשה, התיקו משקף את אשר התרחש.

בני־יהודה — הפועל לוד

● יצחק שניאור, מאמן בני יהודה: מחצית ראשונה מצוינת של בני יהודה. בשלב הזה יותר שקל. מגיע לנו פעם שער בדקה ה־90.

● צבי רוזן, מאמן הפועל לוד: גורם הביתיות הכריע את המישחק. לדעתי שער הניצחון הובקע לאחר הזמן התקני.

מכבי נתניה — הפועל כפר־סבא

● שלום תקוה, מכבי נתניה: זה היה מישחק חשוב בשבילי, לחזור לאחר הפציעה ובסך הכל במשחק הרביעי מתחילת העונה שבו אני משחק 90 דקות. אני מקווה שנמשיך להתקדם.

● אריק שמיר, הפועל כפר־סבא: כל הפנדלים ששריד שרק נגדנו לא היו בכלל. השופט שדד את כפר־סבא. אם היה שודד מלטשת יהלומים לפחות היה יוצא מיליונר.

אחד בר, אחד תקוה

מאת חנן פארי

לאחר חודשים וחצי של היעדרות עקב פציעה ממושכת, שב אתמול כדורגלן מכבי נתניה שלום תקוה להרכבה של קבוצתו, וניצח במו רגליו את קבוצת הצמרת של הפועל כפר־סבא.

כפר־סבא ללא כוכבה אלי יאני, הפגינה משחק בינוני ברמתו. מאידך נתניה אשר סבלה בדקות הפתיחה מפציעתו של יגאל מנחם התקשתה לפתח את משחקה בפריצות מן האגפים. בני לם והבריח הירבו להגביה כדורים לעבר שער כפר־סבא שמרביתם נקלטו ביציאות טובות של השוער אריק שמיר.

בפתיחת המחצית השנייה הצליחה נתניה להגיע פעמים רבות לעבר רחבת כפר־סבא והמגינים האורחים נאלצו פעמים רבות להכשיל את תקוה. בדקה ה־62 הוכשל תקוה בתוך רחבת כפר־סבא על ידי אידינגר ושריד שרק לבעיטת עונשין מ־11 מטרים. תקוה מיהר לבעוט וכבש, אולם שריד הורה על ביצוע חוזר של הבעיטה בטענה שהשחקנים הרדו לרחבה לפני הבעיטה. תקוה עצמו ביצע את הבעיטה השנייה אך שמיר הצליח לזנק ולהדוף את הבעיטה החוזרת בעט חיים בר מטווח קרוב אך ההגנה הרפה לקרן.

כעבור שמונה דקות שב בעיטת עונשין מ־11 מטרים לזכות נתניה, ושוב הוכשל שלום תקוה, הפעם על ידי רן רבינוביץ. הקפטן חיים בר בעט, והעלה את קבוצתו ליתרון ראשון 1—0.

תקוה עצמו ביסס ארבע דקות מן הסיום את נצחון קבוצתו, כאשר קיבל כדור מחלפון באגף השמאלי ומול השוער שמיר לא התקשה לירות כדור קשתי וחזק פנימה 2—0.

מכבי נתניה — הפועל כפר־סבא 0—2 (0—0)

השערים: חיים בר (70, מ־11 מטרים), שלום תקוה (86).

★ המצטיין: שלום תקוה.

● מכבי נתניה: חביב, שמר עוז מנחם, בה, חסן, מחלוף, מסיקה, באוזו, חלפון, לם, תקוה, יגאל מנחם (רוני לוי). המאמן: זאב זלצר.
● הפועל כפר־סבא: אריק שמיר, אידינגר, סיימון, רבינוביץ, איינשטיין, אפשר בר חיים, תמיר ברחיים, יפה, מללי (מימוני), רביבו, בוזי. המאמן: ניסים בכר.
שפט צבי שריד, 2,500 צופים, מגרש מכבי בנתניה.

מי יודע מדוע הם מזולזלים

מאת דרור מנר

השאלה היא מה גורם למה היעדר קהל לזילזול השחקנים או ההיפך. אתמול לא הרשים מספר הצופים שבאו במזג־אוויר גשום את שחקני הפועל תל־אביב וגם לא את אלה של מכבי תל־אביב שביזור הפגינו משחק אפור.

מערך הקבוצות לא בישר משחק התקפי. שני חלוצי חוד וארבעה קשרים והגנות הנבחנים. הגנת הפועל תל־אביב לא עברה את קו האמצע. גם לא דוד פיננטי המלש שחזר לאחר פגרה ממושכת. רק דוד אוולאי ואבי כהן תמכו מדי פעם בהתקפת קבוצתם ופריצותיו של אוולאי הן שהביאו לשער. אך אותו משמונה שחקני הקישור שנוספו את מרכז השורה ופקחו עין אחר על השני לא בלט. חוסר הדיוק איפיין את פעולותיהם וכמעט שלא נשלח אף כדור מתוחכם לעבר חלוץ כלשהו.

לזכות הפועל ייאמר שהיה הפחות גרוע בשורה. מכבי תל־אביב במחצית השנייה יותר כליל על משחק רגיל והתבסס רק על הגנה כשגם אלי דריקס וחיים גולדברג תיפקדו כבלמים נוספים. הפועל תל־אביב ניצל זאת ותקף, אך אלה היו התקפות נרפות ואת מעט ההזדמנויות החמיצו.

בדקה ה־20 החמיץ שבתאי לוי מעמדה מצוינת כשבעט למשקוף. דוד אוולאי מסבכר הגביה בדקה ה־30 כדור עונשין משמאל, אלי דריקס התרומם ונגח כדור קשתי מעל ידיו של אלטר — 1—0. בדקה ה־50 שב הגביה אוולאי לעבר דריקס שנגח אך עמר הרחיק מקו השער. בדקה ה־60 החטיא מוריס דאגו ליד השער. בדקה ה־70 ניתנה ההזדמנות להפועל, סיני קיבל כדור ברחבה לבדו מול השוער אך גינצבורג סגר והדף את בעיטתו החזקה. הפועל לחץ עד לסיום אך הגנתה של מכבי לא התקשתה לשמור על שער נקי.

מכבי תל־אביב — הפועל תל־אביב 0—1 (0—1)

השער: אלי דריקס (30).

★ המצטיין: דוד אוולאי.

● מכבי תל־אביב: גינצבורג, קרמר, א. כהן, קריים, אוולאי, לולו, מ. כהן, גולדברג, נתן (גריאגה), סבק (גובי), דריקס. המאמן: שמעון שנהר.
● הפועל תל־אביב: אלתר, דאגו, אקוניס, עמר, פיננטי, הרשליקוביץ, מועלם (לבנאות), ברנע, סיני, דאגו, לוי. המאמן: דוד שוויצר.
שפט יעקב שיינר, 9,000 צופים, בבלומפילד.

הירושלמים אורי מלמיליאן והארי ואנדרמולן (בחולצות התמונה) נלחצים מאחור על ידי שני יריבים תל־אביביים, ב"דרבי המשפחתי" של בית"ר שהסתיים 1—1. (צילום: עודי קרן).

זהירות, זאהי איבד בלמים

מאת אברהם ציבין

לאחר שבועות רבים של אכזבות כבש אתמול זאהי ארמלי ארבעה שערים בניצחון של מכבי חיפה וזכה לתשואות האוהדים. ארמלי חייב את ההישג לדניאל ברייזלובסקי, שיצר עבורו את ההזדמנויות.

סידרת השערים החלה בדקה העשירית. ברייזלובסקי פרץ מימין, הגביה ומשה סלקטר זינק ונגח פנימה 1—0. דקה 18 — לאחר דריבל חרש מימין, מסר למרכז וזאהי ארמלי בעט פנימה 2—0. דקה 27 — סרוסי הכשיל את ברייזלובסקי. השופט שרק לבעיטת 11 מטר וציון מרילי בעט והחטיא. דקה 32 — יוסי תשובה פרץ מימין, הגביה, ואלי כהן החדיר בעט לתוך שערו הוא — 1—2. דקה 40 — ברייזלובסקי הוליך מסירות עם זאהי ארמלי, וארמלי בעט פנימה 1—3. דקה 44 — ברייזלובסקי פרץ כשהוא חולף על פני שחקני בית"ר ובעט פנימה 1—4.

דקה 65 — ברייזלובסקי נגח לעברו של ברוך ממן שהמשיך בהגביה פנימה 1—5. דקה 69 — ברייזלובסקי בעט. השוער פילוסוף הדף וברוך ממן בעט — 1—6. דקה 70 — ציון מרילי שלח את ארמלי שבעט מהאוויר — 1—7. דקה 77 — חזה סולסי שנכנס למשחק במקומו של אבו קרט מסר כדור לארמלי שחתם את התוצאה — 1—8 לחיפה.

מכבי חיפה — בית"ר נתניה 1—8 (1—4)

השערים לחיפה: זאהי ארמלי (18, 42, 70, 77), ברוך ממן (65, 69), משה סלקטר (10), דניאל ברייזלובסקי (44). לבית"ר: אלי כהן (עצמי, 32).

★ המצטיין: ד. ברייזלובסקי.

● מכבי חיפה: רן, אהרוני, כהן, קלינגר, מרילי, ל. רוזנטל, אבו קרט (סולסי), ממן, ברייזלובסקי, ארמלי (מזרחי), סלקטר. המאמן: שלמה שרף.
● בית"ר נתניה: פילוסוף, סימוני, מאסי, סרוסי, גלם, יונה, שניא, סונדרס, תשובה, אדרי, עזריה (טוביאנה). המאמן: שמואל פרלמן.
שפט בני כהן, 2,000 צופים, בקרית־אליעזר בחיפה.

במחזור הבא

● מכבי ת"א — מכבי יבנה (1—1)
● הפועל ת"א — מ. נתניה (1—3)
● כפר־סבא — הפועל פ"ת (0—1)
● באר־שבע — מכבי פ"ת (0—0)
● מכבי יפו — בני־יהודה (2—3)
● הפועל לוד — מכבי חיפה (1—0)
● ב. נתניה — ב. ירושלים (0—6)
● ב. ת"א — שמשון ת"א (0—1)

מלך השערים

1.	א. מלמיליאן (בית"ר י־ם)	12
2.	אלי אוחנה (בית"ר י־ם)	12
3.	אלי יאני (כפר־סבא)	11
4.	אלי דריקס (מכבי ת"א)	9
5.	יגאל מנחם (מ. נתניה)	9

שמשון: גם בכח גם במוח

מאת עמי הרמן

שחקני שמשון תל־אביב באו ליבנה זכו בניצחון ובשלוש הנקודות, השקיעו את הקבוצה המארחת עמוק בתחתית טבלת הליגה הלאומית. שחקני שמשון היו טובים יותר בכל הקשור לרוח לחימה, לשליטה במרכז המגרש ולפריצות ליד שער היריב. הם שיחקו בכח ובמוח. לעומתם גילו שחקני יבנה עייפות במרכז השדה, תקפו אך לא הצליחו להבקיע שערים.

עם פתיחת המשחק תקפו השמשונים את שער יבנה ובדקה ה־15 זכו בכדור עונשין. אריביב בעט משמאל מעל כל שחקני יבנה ואבינועם עובדיה המשיך בבעיטה מהאוויר — 0—1 לשמשון. לאחר השער תקפו המקומיים את שער שמשון אך הירבו להחטיא. בדקה ה־34 ניסה ועקנין לחדור לרחבת שמשון, ברדה נפל ועצר את הכדור בידו והשופט קבע כדור עונשין מ־11 מטר. ציון יעקב בעט ואבי הוד הדף.

במחצית השנייה תקפו המקומיים ובדקה ה־74 יצאו השמשונים להתקפה מתפרצת, יום־טוב שוקרון פרץ לכיוון רחבת יבנה, קונסטנטין יצא לקראתו, ושוקרון בעט בין השוער והעמוד כדי לקבוע 2—0.

שמשון תל־אביב — מכבי יבנה 2—0 (1—0)

השערים לשמשון: אבינועם עובדיה (15), יום־טוב שוקרון (74).

★ המצטיין: ניסים ברדה.

● שמשון תל־אביב: הוד, עובדיה, ברדה, זכרוני, שמעונוב, הלל, מזרחי, אריביב, שוקרון, קפיטולניק, רמתי. המאמן: יעקב גרונדמן.
● מכבי יבנה: קונסטנטין, אוסמו, אלקבץ, עלאווה, חלפון (פלד), בן־שמעון, סולומון, יעקב, רמלר, גורדין, ועקנין. המאמן: אליהו עופר.
שפט יצחק רוזנברג, 400 צופים, במגרש מכבי יבנה.

שינוי — או פאטה מורגנה

ליגה לאומית

מאת משה הר־געש

דווקא כאשר חיזרו הליגה הלאומית בכדורגל בולט עד יותר על רקע ההצלחות המרשימות בטניס (גביע דייוויס) ובכדורסל (מכבי ת"א), הולו לזרמיע סימנים לשינוי כלשהו בצמרת הטבלה. במעט השניה ברציפות לא הצליח המוליך בית"ר ירושלים להשיג ניצחון ואולץ להסתפק בתיקו ביתי מאכזב בבלומפילד 1—1 עם בית"ר תל־אביב. עובדה זו נוצלה היטב ע"י בני־יהודה, בני המקום השני, שצימצמו את הפער ל־7 נקודות בלבד בעיקבות ניצחונם הביתי 2—1 על הפועל לוד. נראה שגם הפרשנים המוכשרים והבקיאים ביותר יתקשו להעריך בשלב זה, האם מדובר בתפנית של ממש או בתופעה זמנית של "פאטה מורגנה". בכל מקרה בני־יהודה שיפרו פעם נוספת את שיאם המיוחד — 20 מישחקים ללא הפסד.

בדרבי הגדול של תל־אביב — כך על כל פנים הוא עדיין מכונה בכל מצב — ניצחה מכבי 0—1 משער שהבקיע אלי דריקס כבר בפתיחה. העובדה הבולטת אינה קשורה דווקא להיבט הספורטיבי. פחות מ־4,000 כרטיסים נמכרו להצגה הכפולה בבלומפילד — לא כולל מנויים — תופעה שלילית שאינה זכורה לקברניטי הקבוצות התל־אביביות החייבות להדליק כמה נורות אדומות.

אוהדי מכבי חיפה עזבו סוף סוף מרוצים את האיצטדיון בקרית־אליעזר, קבוצתם הביסה 1—8 את בית"ר נתניה המוליך נקודות לכל דיכפין. זו התוצאה הגבוהה ביותר שהיתה העונה בליגה הלאומית. זאהי ארמלי הבקיע ארבעה שערים.

שמשון תל־אביב המשיך גם אתמול בשורת ההצלחות, הוא ניצח בחוץ 2—0 את מכבי יבנה. גם מכבי יפו לא שיפר את מעמדו. הוא נוצח 0—1 בחוץ ע"י מכבי פתח־תקוה. מכבי נתניה ניצחה בדרבי השרון 2—0 את הפועל כפר־סבא ובכך הגיע לחלק העליון של הטבלה. רק במישחק אחד לא הובקעו שערים, בין הפועל פתח־תקוה להפועל באר־שבע. שני שחקנים הורחקו במישחק זה.

סגלי הכדורגל יתאמנו בלילה

מאת סופר "ספורט הארץ"

שני סגלי הייצוג הבכירים של ישראל, של נבחרת הכדורגל הלאומית ושל נבחרת המישנה, יתאמנו השבוע בערב לאור זרקורים באיצטדיון רמת־גן. האימון יהיה ביום רב במסגרת ההכנות למיפגש הבינארצי הכפול עם מערב גרמניה שיהיה בסוף השבוע הבא (25.3) באיצטדיון רמת־גן. שני המישחקים יהיו בשעות הערב. המיפגש בין הנבחרות הלאומיות יחל בשעה 20.00, במישחק המוקדם (18.00) יתמודדו הנבחרות האולימפיות של מערב־גרמניה ונבחרת המישנה של ישראל.

המאמן הלאומי מילינקו מיהיך לא הזמין שחקנים חדשים לשני הסגלים.

4.5 מיליון כרטיסים יופצו למישחקי 1988

סיאול (אי־פי). הוועדה המארגנת של מישחקי 1988 בסיאול החליטה להפיץ 4 מיליון ו־501 אלף כרטיסים לתחרויות הקיץ האולימפיות, שיהיו בשנה הבאה בין ה־17 בספטמבר ל־2 באוקטובר.

הוועדה תבחר באוקטובר השנה בסוכנויות, אשר באמצעותן יופצו הכרטיסים בחו"ל. המכירה תחל במחצית 1988, לאחר שמחירי הכרטיסים ייקבעו במאי של השנה הבאה.

● קבוצת הכדורסל של אילין חיפה עלתה לראשות טבלת הליגה הלאומית בכדורסל לנכים לאחר שניצחה בסוף השבוע את נכי צה"ל תל־אביב 58—47. כדורסלני נכי צה"ל שהודחו עקב הפסד זה מהפיסגה הוליכו במחצית הראשונה 21—28. לקבוצת אילין חיפה, המוליכה בראש, 14 נקודות משבעה ניצחונות.

אברהם תשובה

חילופי מהלומות בלתי צפויים ובלתי מקובלים היו בסוף השבוע במירוץ האוניברסיטה בקאמפוס התל־אביבי. באמצע רץ אלמוני הכשיל את יאור קרני (משמאל), שבתום המירוץ ניגש אל המכשיל והכה במרפקו. העדים לתקרית הופרדו עד מהרה בין הניצים. (צילום: אריה קנבר).

בעיטה חופשית

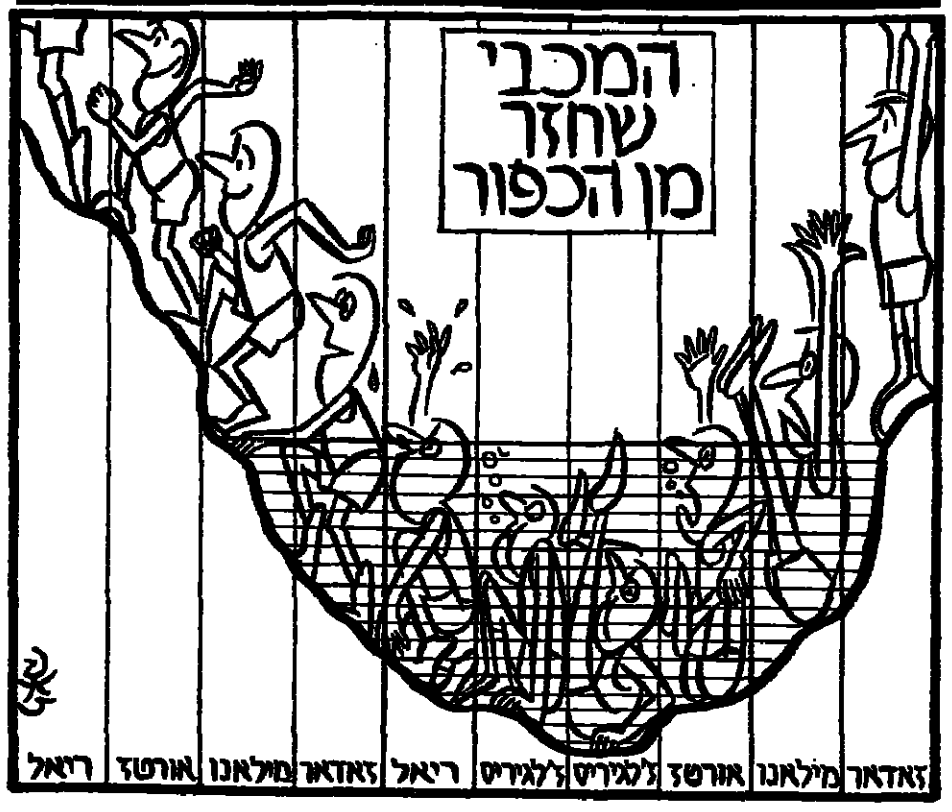

עכשיו נותר למכבי להוכיח כי הוא באמת הטוב באירופה

מראה מעל הסל

מאת מיכאל קרנון

דקות אחדות אחרי שסיימתי להעביר את הכתבה שלי למערכת בתל־אביב על המישחק מכבי — ריאל, ביום חמישי בערב, פגשתי בכדורסלן האמריקאי בראד ברנסון. "מה אמרתי לך, מכבי ישחק בגמר", פלט לעברי. "אבל אמרת גם שתנצחו את מכבי", השבתי לו. "כמו שמכבי שיחק נגדנו, לא יכולנו לנצח. אין לי ספק שברגע זו הקבוצה הטובה באירופה".

אנשי מכבי תל־אביב נוטים אמנם לקבל מחמאות, אבל הם יסכימו להערכה של ברנסון רק אחרי שינצחו את טרייסר מילאנו ב־2 באפריל בלוזאן. למנהל הותיק של הקבוצה שמואל (שמלוק) מחרובסקי ולמאמן צבי שרף לא היה ספק, מאז ראשית העונה, שיש להם קבוצה טובה מאד שאינה נופלת משום יריב אירופי. הבעיה היתה, שהדברים לא באו לידי ביטוי במישחקים הראשונים בבית הגמר. "לא ידעתם כמה התלבטויות היו לנו וכמה כאבי ראש, הייתם אולי מעריכים יותר את העבודה העצומה שהושקעה כאן", אומר שמלוק ומוסיף: "לא נכנסנו לפאניקה גם כשסביבנו שררה אוירה של היסטריה. האמנו בדרך שלנו, וידענו שבסופו של דבר זה חייב להצליח".

שרף טען כל הזמן, בניגוד למבקרים, שלמכבי יש מישחק קבוצתי ותרגילים שונים. "באימונים הכל דפק בצורה יוצאת מן הכלל. במישחקים זה היה משהו אחר", מסביר שרף. "האמנתי כל הזמן במה שאני עושה, ואני שמח שלא שיניתי כיוון. עבדנו הרבה על הגנה ועל מישחק מסודר. בסופו של דבר, בזכות שני הדברים, עלינו לגמר".

ההיסטוריה חוזרת

עשר שנים אחרי הגמר הראשון בבלגראד, חוזרת ההיסטוריה על עצמה. גם אז יצא מכבי למישחק האחרון שלו במאדריד. המישחק נערך ביום רביעי ומכבי הפסיד בו. למחרת עמדה צסק"א מוסקווה לארח את מובילג'ירג'י וארזה. כדי לעלות לגמר זקוק היה מכבי לניצחון סובייטי. מאמן מכבי רלף קליין היה משוכנע, שהסובייטים יפסידו בכוונה. וארזה, שמקומה בגמר הובטח עוד קודם לכן, העדיפה את מכבי בגמר על פני ריאל מאדריד. היא יצאה למוסקווה בהרכב חסר ונחלה הפסד כבד. שחקני מכבי היו בדרכם הביתה כאשר התקבלה הידיעה על ניצחון צסק"א. הדבר הוזח לקברניט מטוס "אל־על" שדיווח על כך לנוסעים, אשר התקבלו בחיבוקים בנמל התעופה בן־גוריון. מכבי יצא איפוא לבלגראד כדי להתמודד עם וארזה, שניצחה אותו שלושה חודשים קודם לכן בהפרש 23 נקודות ביד־אליהו. זוכרים מה עשתה השנה טרייסר למכבי בהיכל הספורט?

מי שמאמין שההיסטוריה חוזרת על עצמה, יכול לעשות את ההערכות שלו לקראת לוזאן. אולם במכבי תל־אביב לא יתחשבו בהיסטוריה, אלא יתכוננו למישחק הגמר בצורה המקצועית ביותר.

כבר היום אחר הצהריים יהיה האימון הראשון. מה שמדאיג את המאמן שרף הוא, שהמישחק הבא של קבוצתו יהיה רק ביום שני הבא, בגמר הראשון של הפליי־אוף נגד הפועל תל־אביב או הפועל חיפה. "אני מחפש קבוצה למישחק אימון במהלך השבוע הזה", הוא אומר. עד ליציאה המתוכננת ללוזאן, ב־31 במארס, ישחק מכבי שניים או שלושה מישחקים. לקבוצה שהתרגלה לשחק פעמיים בשבוע בחודשים האחרונים, זה אינו מספיק.

מועדון גדול

במאדריד התגלה מכבי פעם נוספת כמועדון גדול ומקצועני לכל דבר. הצורה בה קיבלו השחקנים והמלווים את העלייה לגמר, ולאחר מכן את הניצחון ההיסטורי על ריאל, היתה ראויה לכך. היתה שמחה ואפילו קצת התפרקות בחדרי ההלבשה אחרי הניצחון, אבל מהר מאד חזרו כולם למציאות. בסעודת ערב ב"קפה דה צ'ינייטאס" בלב העיר העתיקה בליווי ריקודי פלמנקו, היה מצב רוח מרומם: היו שניסו אפילו לארגן שירה בציבור. אבל מרבית הנוכחים כבר חשבו על ה־2 באפריל.

היו"ר שמעון מזרחי עזב את הקבוצה ביום שישי בבוקר, בעת שהיתה ברגוע, ויצא ללוזאן להתחיל בסידורים הרבים והמורכבים למישחק הגמר, בעיקר בכל מה שקשור בכרטיסי כניסה ובתי מלון. אחרי חמש שנים בצל, חוזר המועדון הזה להיות גורם בצמרת האירופית. "לי ואני באנו לכאן משום שידענו, שעם מכבי יש לנו סיכוי לזכות בגביע האירופי", אומר קווין מגי. "היו לנו אכזבות, אבל עכשיו אנו מגובשים ומשחקים כמו קבוצה גדולה. לפני שדרכינו יפרדו, רוצים לי ואני לזכות יחד בגביע. אני מבטיח, נעשה זאת בלוזאן. אמרתי לך שננצח את ריאל. ניצחנו את טרייסר במילאנו. מדוע שלא נעשה זאת גם בלוזאן?"

סיפוק במאדריד

עוד מלים אחדות על הניצחון במאדריד, שנבע מהעובדה כי מכבי הבטיח מקומו בגמר עוד לפני שריקת הפתיחה. זה הפך את המישחק למאבק יוקרתי. כל מי שדיבר על כך שריאל "תיתן" את המישחק למכבי, יוכיח שלא היה צורך בכך. הניצחון ההיסטורי ייזקף לזכות מיקי ברקוביץ' וחבריו.

כמי שביקר פעמים רבות במאדריד וראה את מכבי אוכל שם הרבה מרורים, היה לי סיפוק מיוחד לראות את התל־אביבים מובילים בשלב מסוים בפער של 20 נקודות. כאשר ריאל סגרה את הפער לשתי נקודות נזכרתי בכמה מיקרים קודמים וחששתי, שגם הפעם יוותר האלוף הישראלי מנוצח ממאדריד. אבל בכושרו הנוכחי, מסוגל מכבי להתאושש בלי לאבד את הראש והראיה: דקות הסיום. ברקוביץ', ששוב לא הציג מישחק גדול, היה אמור לפנות מקומו לדורון ג'משי שכבר ישב על כסא המחליפים. ואז באו תשע הנקודות של מיקי, שהבטיחו את הניצחון.

"כל השנים חלמתי לנצח כאן", אמר מיקי, "זו הרגשה נפלאה אחרי כל כך הרבה אכזבות".

אגב, ההתנהגות של אנשי ריאל היתה מוזרה מאד. בשלושת ימי שהותם של המכבים במאדריד, לא טרח איש מריאל ליצור קשר. המאמן לולו סאיגו, שדיבר כל השבוע על כך שריאל הולכת על ניצחון, למרות שזה לא ישנה דבר מבחינתה, הפך עורו אחרי שריקת הסיום והצהיר באוזני העיתונאים שזה לא היה מישחק חשוב וכי ריאל חושבת עתה רק על הפליי־אוף.

במאדריד חושבים כבר עתה על העונה הבאה. בראד ברנסון ימשיך, אבל לאורי ספריגס רוצה לחזור לאן־בי־איי. המועמד להחליפו הוא ג'ון אבלינג (2.03), אמריקאי לבן המשחק בקבוצת ליבורטי פירנצה המאומנת ע"י רודי דאמיקו, בליגה האיטלקית השניה. בעונה הבאה ישחק גם ה"רוסי" חוסה בירויקס בגביע אירופה ובמאדריד מדברים על שובו של פרננדו מרטין, המתקשה להשתלב בקבוצת פורטלנד בליגה המקצוענית. במבט רחוק יותר מעוניינת ריאל להחתים את שחקן הציר היוגוסלבי סטויאן וראנקוביץ' (2.16) מקבוצת זאדאר. הוא עשוי להצטרף בעונת 1988/89 לדראז'ן פטרוביץ', שכבר חתם לשלוש עונות בריאל.

ישראל על סף סנסציה עולמית בטניס: יתרון 2–1 על צ'כיה בבית העליון

מצ'יר לעמוס: שיחקת יותר טוב מלנדל

הישראלים נוצחו אתמול בזוגות, אך גם אם יכניע היום מצ'יר את גליקשטיין עשוי מנסדורף להקנות לנו ניצחון סופי במפגש עם שמיד או נובאצ'ק, שאחד מהם יחליף את שרייבר הפצוע

גביע דייויס

מאת סרג'יו ליברינסקי

הראדץ'קראלובה, צ'כוסלובקיה (מיוחד ל"ספורט הארץ"). נבחרת הטניס של ישראל עומדת כאן על סף סנסציה עולמית. בהופעת הבכורה שלה בבית העליון של גביע דייויס, מובילה ישראל 2–1 על נבחרתה החזקה של צ'כוסלובקיה, עם סיכוי מצוין להשיג היום באחד המישחקים הבודדים את הנקודה השלישית להבטחת ניצחונה הסופי.

ישראל השיגה כאן יתרון מדהים בליל שבת, כאשר עמוס מנסדורף ניצח את מילוסלאב מצ'יר, המדורג מספר 6 בעולם, בעוד ששלמה גליקשטיין גבר על מילאן שרייבר. אתמול חזרו הצ'כים לתמונה כאשר מצ'יר ותומאס שמיד הותיקו גברו על מנסדורף וגליקשטיין 6–2, 6–4, 6–8, 6–8.

המישחקים יתחדשו היום ב־15.00 (שעון ישראל) במיפגש בין מצ'יר וגליקשטיין. מיד לאחר מכן ישחק מנסדורף נגד שמיד או קארל נובאצ'ק, שיחליפו את שרייבר הפצוע. הקפטן הצ'כי יאן קודש אמר לי אמש, שרק הבוקר יחליט סופית מי ישחק.

כרזות לוביות ביציע

תיאורטית, אין לגליקשטיין סיכוי אמיתי מול מצ'יר. אבל אצל שלמה לעולם אין לדעת את הצפוי במישחקי גביע דייויס. גם אם יהיה המצב 2–2 אחרי מישחק זה, אני מאמין שמנסדורף יקנה לישראל את הנקודה השלישית. הוא מצוי בכושר יוצא מן הכלל ויש לו מאזן של 2–0 על שמיד ו־2–1 על נובאצ'ק. מצ'יר הודה לו ואמר, ששיחק טוב יותר מאשר לנדל בגמר בפלורידה בשבוע שעבר.

ההחלטה להציב את עמוס ושלמה בזוגות התקבלה אחרי התיצוותנות ביום הראשון, שגילו כי שני הטניסאים מצויים בכושר מעולה והמוראל גבוה. גליקשטיין פתח גרוע ואיבד פעמיים את מישחקוני ההגשה שלו במערכה הראשונה. הוא השתפר לאחר מכן, ואחרי שהפסיד מישחקון הגשה נוסף במערכה השניה סייע מיד לשבור את חבטות ההגשה של מצ'יר וכעבור שלושה מישחקונים גם את אלה של שמיד, שהביאו לזכיה במערכה השניה.

מצ'יר, ששיחק טוב הרבה יותר מאשר ביום שישי, היה הבולט במיגרש במערכה השלישית בה הובילו הצ'כים כל הזמן. במצב של 6–6 שברו את חבטות ההגשה של גליקשטיין וניצחו במישחקון הבא. במערכה הרביעית עלו הצ'כים ליתרון 3–1 אחרי ששברו שוב את מישחקון ההגשה של גליקשטיין. אבל ישראל השתוותה ל־4–4 בשבירה של חבטות ההגשה של מצ'יר. הצמד הישראלי הוביל עוד 6–5 אבל במישחקון ה־13 איבד מנסדורף בפעם היחידה את חבטות ההגשה שלו ומיד לאחר מכן זכו הצ'כים בנקודה הראשונה שלהם.

במהלך המישחק הניפו חבורה של לובים כרזות אנטי ישראליות ("ישראל הרוצחת מפלשתין") והפריעו בשירה ובקריאות גנאי. הצופים המקומיים, 2,000 במספר, מחו על ההפרעות. יו"ר איגוד הטניס הישראלי מחה על ההסתה הפוליטית והמשטרה השתיקה את הלובים.

מאידך היו לטניסאים שלנו בעיות עם האוהדים המקומיים, שהפריעו להם שוב ושוב במחיאות כפיים קצובות בעיקר כאשר עמדו לבצע חבטות הגשה.

שני הישראלים שהדהימו ביום שישי את עולם הטניס: עמוס מנסדורף (מימין) חובט בתנופה אתליטית בדרך לניצחון על מילוסלאב מצ'יר, ושלמה גליקשטיין משיב בקרידורה על חבטה של מילאן שרייבר, שנפגע ברגלו ונכנע במערכה החמישית של המפגש בגביע דייויס (צילומידייוי של אריפ).

שריקות־בוז לצ'כים

שריקות הבוז שליוו את הטניסאים הצ'כים, כאשר עזבו את המיגרש בשעה מאוחרת בליל שבת, איפיינו יותר מכל את המצב. הנבחרת, ששיחקה בשתי העונות האחרונות בחצי גמר גביע דייויס ואשר הכוכב שלה מדורג שישי בעולם, סיימה את היום הראשון בפיגור 0–2 נגד ישראל, המופיעה לראשונה בבית העליון של גביע דייויס.

בחלום הוורוד ביותר שלנו לא היינו מאמינים, שדבר כזה אפשרי. קיווינו להשיג נקודה ואחרי שהגרלה הציבה את עמוס מנסדורף נגד מילוסלאב מצ'יר, היו לנו ספקות אם גם זה יקרה. אבל המחבט מספר אחד שלנו, שעלה בשבוע שעבר למקום ה־30 בדירוג העולמי, השיג את הניצחון הגדול ביותר בקריירה הקצרה שלו כשהכניע את האס הצ'כי 6–4, 6–4, 6–2, 3–6, 6–3. וכל מי שהיה בהיכל הספורט של הראדץ'קראלובה ביום שישי לפנות ערב, ידע שעמוס היה ראוי לניצחונו.

"זו נקודה בונוס לנבחרת שלנו", אמר הקפטן יוסי שטבהולץ. "היא לא היתה בתיכנון לאור יוסי הבחירות. אבל ידענו לפני המישחק, שעמוס תופס את מצ'יר במצב הנוח ביותר מבחינתנו". ואכן הצ'כי, שגילח את זקנו אחרי ניצחונו הגדול על איוון לנדל בראשית השבוע שעבר, הגיע לכאן עייף אחרי טורניר ארוך וקשה, טיסה מפרכת מפלורידה ובאווירה של התפרקות. מבחינתו, היה המישחק בגביע דייויס אנטי־קלימקס אחרי הישגו הגדול בקי־ביסקיין.

עצבנות מול ריכוז

ההוראות הטאקטיות לפיהן פעל עמוס היו לשחק מהקו האחורי, להשתמש הרבה בחבטות רכות ולא לעלות יותר מדי לרשת. למצ'יר חבטת־העבירה יוצאת מן הכלל ועל המישטח האיטי כאן היה עלול "להרוג" את מנסדורף. כמקצוען אמיתי, אימץ עמוס את סגנון המישחק הזה והפתיע את יריבו, שציפה למשהו שונה לגמרי. מצ'יר היה עצבני, הירבה להוציא ורק לפרקים הציג את הטניס האמיתי שלו, בעוד מנסדורף שיחק בביטחון ובריכוז רב, כמעט ללא מישגים. "גם אחרי שמצ'יר זכה במערכה השלישית, לא היה לי ספק שעמוס יזכה במישחק", אמר שטבהולץ לאחר מכן, "צריך היה לקרות משהו מוזר כדי שמצ'יר ינצח. ובמצב שנוצר, הוא לא היה מסוגל לכך".

אחרי ההפסקה המקובלת חזרו המתחרים למיגרש והקהל המקומי, שעד אז היה הגון וספורטיבי מאוד, החל ליטול חלק פעיל במישחק ולהפריע לחובט שלנו. אחרי כל החטאה של עמוס, בעיקר בחבטות ההגשה הראשונה, "מחאו" הצ'כים כפיים. ואז התברר שוב שעמוס התבגר מאד בשנה האחרונה. הוא לא הגיב, שמר על הריכוז ואחרי שעתיים ו־27 דקות, העלה את ישראל ליתרון בלתי צפוי. במסיבת העיתונאים נשאל עמוס ע"י עיתונאי מקומי אם האמין, שיוכל לנצח את מצ'יר. "בכל מישחק בו אני משתתף אני מקווה לנצח", השיב עמוס.

שלמה גליקשטיין התייצב למישחק השני במצב אידיאלי. ביתרון של 1–0 היה משוחרר לגמרי, בעוד כל הלחץ מוטל על יריבו. יותר על כן: הצ'כים הסתירו זאת, אבל הסתבר שמילאן שרייבר הענק (2.03 מ') סבל מפציעה ברגלו עוד לפני המישחק, ומתחת לגרב היתה רגלו חבושה. זה היה, איפוא, סיכון מחושב של הקפטן הצ'כי יאן קודש, בתקוה ששרייבר לא ייקלע למישחק ממושך ורגלו הרגישה תחזיק מעמד. הוא רק לא לקח בחשבון, שיש לו עסק עם טניסאי המתמחה במישחקי התשה ארוכים. ואכן גליקשטיין, בסגנונו האופייני, עשה זאת שוב. אחרי שלוש וחצי שעות וארבע וחצי מערכות, הוא קבע 0–2 לישראל בניצחון 7–5, 6–4, 6–3, 6–4, 2–3.

שרייבר לא חזר

באוקטובר, במישחק נגד שוויץ בסנט־גאלן, שבר רולאנד שטאדלר את רגלו במערכה החמישית מול גליקשטיין. הפעם זכה גליקשטיין בניצחון כאשר שרייבר לא יכול להמשיך בגלל הפגיעה ברגלו. כבר במערכה הראשונה נראה בבירור, כי שרייבר "מושך רגל". זה לא הפריע לו להפעיל את חבטות ההגשה האדירות שלו, שגליקשטיין התקשה להחזיר אותן. המומחה שלנו למישחקי גביע דייויס הריץ את יריבו מצד לצד ומאידך גם עלה הרבה לרשת וזכה בנקודות חיוניות. היתה לו אפשרות לשבור את חבטות ההגשה של שרייבר במישחקון השלישי במערכה השלישית, אבל הוא החמיץ אותה. מכאן ואילך היתה נסיגה במישחקו, כפי שזה קרה כבר בעבר, עובדה שנוצלה היטב ע"י שרייבר שנהנה מעידוד קולני של כ־2,500 הצופים שנותרו ביציעים. אחרי שמספר דומה של צופים עזבו מאוכזבים בסיום המישחק הראשון. אלה שנשארו הפריעו כל הזמן לגליקשטיין, אבל קור הרוח והנסיון שלו עמדו לו גם הפעם.

במצב של 2–2 ו־30–0 במישחקון החמישי במערכה המכרעת, אחרי יותר משלוש שעות, ביקש הקפטן הצ'כי קודש הפסקה לטיפול בפציעה (שלוש דקות לפי התקנון). כאשר שרייבר לא חזר במועד, הזהיר השופט השוייצי את הצ'כים. שרייבר שב למיגרש וגליקשטיין זכה בשתי הנקודות הבאות והוביל 3–2. בעת החלפת המיגרשים טען שרייבר שאינו יכול להמשיך. קודש ניסה לשכנע אותו, אבל ללא הועיל. הקפטן הצ'כי ניגש לשופט ואמר לו, כי שרייבר לא ימשיך. השופט הכריז על ניצחון ישראל ושטבהולץ וגליקשטיין עזבו מיד את המיגרש. "מאוחר יותר שאל אותי קודש מדוע מיהרנו לעזוב", סיפר שטבהולץ, "הסברתי לו שאחרי שהשופט הכריז על ניצחונו של גליקשטיין, לא היה טעם להישאר".

מכל מקום נראה לי, כי גם לוא המשיך שרייבר לשחק, היה גליקשטיין מנצח.

יתרון 2–1 לארגנטינה על הודו בניו־דלהי

לאחר ניצחון מפתיע בזוגות ★ אחת משתי הנבחרות תתמודד בשלב הבא עם ישראל

הטניסאי הארגנטיני חאוויר פראניה (משמאל) מחבק בהתרגשות את חברו כריסטיאן מינוסי, לאחר ניצחונם במישחק הזוגות על ההודים בתחרות על גביע דייויס בניו דלהי. הנבחרת שתנצח במיפגש זה תתמודד ברבע הגמר בבית העליון עם המנצחת במיפגש ישראל — צ'כיה. (צילום־רדיו איפי).

גביע דייויס

ניו־דלהי (שרות "ספורט הארץ"). נבחרת ארגנטינה עלתה כאן ליתרון 2–1 על הודו בבית העליון של גביע דייויס. ישראל תשחק בשלב הבא נגד המנצחת או המפסידה במישחק זה.

הודו הובילה אחרי שויג'אי אמריטראג' בן ה־34 גבר על הוראסיו דה־לה פניה 9–7, 6–3, 6–3. אבל מרטין חייטה, המחבט מספר 17 בעולם, השווה בניצחון על המדורג 35 בעולם ראמש קרישנאן 1–6, 6–3, 6–3, 6–2, 6–3 במישחק שנמשך ארבע שעות. במישחק הזוגות הפתיעו הצעירים הארגנטינים חאוויר פראניה וכריסטיאן מינוסי בניצחון על האחים ויג'אי ואנאנד אמריטראג' 6–3, 6–4, 6–3, 6–8.

מחזיקת הגביע, אוסטרליה, מובילה 2–1 באדלאייד על יוגוסלביה אחרי שפט קאש ופיטר דוהאן ניצחו את סלובודאן ז'יווינוביץ' ואגור פלגו 9–11, 7–5, 6–3, 6–4. ביום שישי גבר קאש על ברונו אורסאר 9–7, 6–4, 7–5 אבל ז'יווינוביץ' השווה בניצחון על וואלי מאסור 6–8, 6–8, 7–9, 10–12.

הפינליסטית שוודיה, ללא סטפן אדברג, מובילה בפראטו 2–1 על איטליה. מאטס וילאנדר ניצח את סימונה קולומבו 6–2, 6–3, 6–0 אבל פאולו קאנה הצעיר הפתיע את מיכאל פרנפורס 6–1, 6–2, 6–3, 6–4. בזוגות ניצחו וילאנדר ואנדרס יארייד את קאנה וקולומבו 6–1, 6–2, 6–3.

בקר הגיע בברצלונה

מערב גרמניה מובילה 2–1 על ספרד בברצלונה. בוריס בקר גבר רק לאחר חמש מערכות על אמיליו סאנצ'ס 6–4, 7–5, 5–7, 3–6, 3–6. סרחיו קאסאל השווה כשניצח בחמש מערכות את אריק ילן 6–4, 7–5, 3–6, 6–4. בזוגות ניצחו הגרמנים 7–5, 4–6, 6–4, 6–2.

ביבשת אמריקה נערכים שני מישחקים. באסונסיון מובילה ארצות הברית 1–0 על פאראגוואי אחרי שאהרון קריקסטיין ניצח 6–4 במערכה החמישית את הוגו צ'אפה, יליד ארגנטינה. המישחק בין ג'ימי אריאס ויקטור פצ'י הופסק במצב של 3–3 במערכה השלישית אחרי שכל אחד זכה במערכה אחת.

במכסיקו סיטי מובילה מכסיקו 2–0 על בריטניה. ליאונרדו לאוויה גבר על אנדרו קאסל 6–3, 6–2, 6–2 ופראנסיסקו מאסייל ניצח את ג'רמי בייטס 6–3, 6–2, 7–5.

צרפת, המשחקת ללא נואה ולקונט המצטיינים, מובילה 3–0 על דרום־קוריאה במישחק הנערך במארק־אן־בארואל.

קייב הביסה 0–5 את בשיקטאש באיזמיר

גביע אירופה

איזמיר (ע"ה). קבוצת הכדורגל הסובייטית דינמו קייב, שזכתה אשתקד בגביע אירופה למחזיקות גביע, הבטיחה את הופעתה בחצי גמר גביע אירופה לאלופות, כאשר הביסה באיזמיר את בשיקטאש איסטנבול 0–5. הוותיק בשחקני הקבוצה הסובייטית, אולג בלוחין, כבש שני שערים.

משחק זה נדחה שלוש פעמים באיסטנבול בגלל שלג כבד שירד בעיר. בסופו של דבר הועתק לאיזמיר השוכנת לחוף הים התיכון. ביום רביעי תארח דינאמו את הטורקים במשחק הגומלין ברבע גמר גביע אירופה לאלופות.

במשחק רבע גמר נוסף שהיה בגביע אירופה למחזיקות גביע, ניצחה מלמו במגרשה את אייאקס אמסטרדם 0–1.

הגמר"ים בסבב פרנקל ופיליפס היום ביפו

בגלל הגשם נידחו משחקי הגמר בסבב אשקלון להיום והם יהיו במרכז הטניס ביפו החל מ־10 בבוקר. לגמר עלו בסבב הגברים פאלק (משוודיה) לאחר שגבר על מוטהאסל מישראל 4–6, 6–1 וקנדי (ארה"ב) שניצח את עמית נאור 1–6, 6–4, 5–1 (נאור פרש בשלב זה). בסבב הנשים יתמודדו בגמר דליה קוריאט (ישראל) נגד פלניק (הולנד).

חולון, חיפה, ירושלים בראש עם 34 נקודות:

הדירוג ‎+13 +10 +6

רק הפרש השערים מפריד בין שלוש הראשונות המתמודדות על הכרטיס ללאומית

ליגה ארצית

מאת משה הר־געש

הפועל צפריירים חולון עדיין מוביל בטבלה למרות שסיים בתיקו 0–0 את מישחק החוץ עם הפועל יהוד. הוא מקדים בהפרש שערים את הפועל חיפה, היחיד מהצמרת שניצח אתמול — 1–0 בחוץ את הכח רמת־גן, ואת הפועל ירושלים שסיים בתיקו 0–0 את מישחק החוץ עם מכבי רמת־עמידר. הפועל בית־שאן הלל את הפתעת המחזור כאשר ניצח במגרשו 0–1 את הפועל חדרה. שני מישחקים נדחו בגלל מזג האויר: בית"ר נהריה — הפועל רמת־גן (יהיה מחרתיים), הפועל מרמורק — הפועל טבריה (עדיין לא נקבע) בגלל השתתפות טבריה בגביע.

הפועל יהוד — הפועל חולון 0–0

★ המצטיין: ישראל ששון.

למרות תנאי המגרש הגרועים הציגו שחקני יהוד יכולת טובה, שלטו ב־70 מ־90 הדקות והחמיצו הזדמנות לצאת מנצחים את המוליך מחולון. ליהוד היו לפחות ארבעה מצבים בטוחים להבקעה. הבולט בהם היה בדקה ה־85. ישראל ששון בפריצה האחרונה שלו במישחק עבר את שוער חולון ומסר לגונן שניסה לבעוט לשער הריק אך הכדור חמק לחוץ.

שפט חיים ליפקוביץ, 1,000 צופים, ביהוד. שמעון קידור

הפועל בית־שאן — הפועל חדרה 0–1 (0–0)

השער: שלום לוי (66).

★ המצטיין: אורי אלבז.

הפועל בית־שאן זכה בניצחון מפתיע, אך צודק, בזכות עדיפות במחצית השניה. שחקני המפתח היו קשר־הרכש שלום לוי והמגן התוקף אורי אלבז. הפועל חדרה הופיע בהרכב חסר אך עם עודף מכבש שכמעט לא הורגש. בדקה ה־66 התגלגל שלום לוי עם הכדור על קו ה־16 ובעט בשמאלו כדור חזק למרכז השער. בדקה ה־80 התנגש לוסקי עם הכדור לקבוצה הלל קפלן השופט התמיד הדרוקי.

שפט דאוד סהיל, 1,000 צופים, בבית־שאן. גדעון אברהם

הפועל חיפה — הכח רמת־גן 0–1 (0–0)

השער: רוני מלכה (84).

★ המצטיין: חיים בן־שאנן.

שער בודד של החלוץ הכשרוני רוני מלכה בשלבי הסיום היקנה לקבוצתו הפועל חיפה ניצחון חוץ חשוב. במחצית הראשונה היה יתרון להכח המקומית בהתחלה. בדקה ה־5 אף החמיץ עופר צעירי הזדמנות קרובה כאשר בעט לחוץ מול השוער. בדקה ה־40 החמיץ רוני מלכה כאשר בעט לידיו של השוער נודמן. שער הניצחון הובקע שש דקות מהסיום. מלכה קיבל כדור מיוסי עמר ומקרוב דחק לרשת.

שפט אריה פרוסט, 150 צופים, איצטדיון וינטר ברמת־גן. יוסף הבב

מכבי רמת־עמידר — הפועל ירושלים 0–0

★ המצטיין: משה מורדוביץ'

המישחק היה חלש ומשעמם ואין פלא ששתי הקבוצות לא הצליחו להבקיע שערים. לעמידר היתה הזדמנות להבקיע בדקה ה־32. רוחמים שלום בעט כדור עונשין מ־25 מ' אלכסונית מימין והשוער משה מרכוס הדף לקרן. לירושלמים היתה הזדמנות נוחה במחצית השניה שהתנהלה תחת גשם שוטף וכבד. ציון אוחנה בעט כדור אויר בדקה ה־48 למשקוף השער ההוצה.

במישחק הזה צפה שלמה שרף, מאמן מכבי חיפה, שקבוצתו תתמודד מחרתיים בגביע המדינה עם הפועל ירושלים.

שפט יוסף ריאמנט, 500 צופים, ברמת־עמידר. יוסף הבב

הפועל עכו — בית"ר רמלה 1–2 (0–2)

השערים לעכו: דוד גנון (31), יצחק בוזורגי (56). לרמלה: מאיר בלושטיין (62, מ־11 מ').

★ המצטיין: יונה מוסקוביץ'.

יתרון בולט של שחקני עכו במחצית הראשונה הספיק כדי להשיג שני שערים וניצחון חוץ מפתיע. מאמצי רמלה להשוות במחצית השניה עלו בתוהו.

שפט יצחק בריצאק, 100 צופים, ברמלה.

הפועל דימונה — מכבי שעריים 1–1 (0–1)

השער לדימונה: אלי בן־דוד (42), לשעריים: יצחק צבי (80).

★ המצטיין: אריה תורג'מן.

המישחק היה שקול והתוצאה אינה מקפחת אחת מהקבוצות. בסיום המישחק ירד מטח כבד של ברד.

שפט יעקב ממן, 100 צופים, בדימונה.

טבלת הליגה הארצית

.1	הפועל חולון	20	9–22	34
.2	הפ' חיפה	20	14–24	34
.3	הפועל י־ם	20	20–26	34
.4	הפועל יהוד	20	17–23	33
.5	הפ' חדרה	20	20–26	31
.6	הפועל עכו	20	19–23	29
.7	ר'־עמידר	20	19–17	29
.8	מ' שעריים	20	12–18	28
.9	בית־שאן	20	21–19	26
.10	הפ' טבריה	19	25–27	25
.11	הפועל ר"ג	19	11–10	24
.13	הכח ר. גן	20	20–12	21
.13	מרמורק	19	28–22	20
.14	ב. רמלה	20	26–16	20
.15	ב. נהריה	19	21–13	16
.16	הפ. דימונה	20	29–13	13

במחזור הבא

● רמת־עמידר — ב. נהריה (0–0)
● הפועל י־ם — הכח ר"ג (1–0)
● הפועל חיפה — ב. רמלה (0–0)
● הפ. עכו — ה. מרמורק (3–2)
● ה. טבריה — ה. דימונה (5–1)
● מ. שעריים — הפ. יהוד (3–1)
● הפ. חולון — בית־שאן (2–1)
● הפ. חדרה — הפ. ר"ג (0–0)

מלך השערים

1. עופר וין (הפועל טבריה) 9
—. יהודה דהאוף (יהוד) 9
3. רוני מלכה (ה. חיפה) 8
—. מ. בלושטיין (ב. רמלה) 8

ביש מזל בהפועל תל אביב: עכשיו לארגי חולה בשפעת

בכדורסל

מאת שמואל קליגר

מכתבי "ספורט הארץ"

מייק לארגי, הכדורסלן המצטיין של הפועל תל־אביב לקה בשפעת, ולא השתתף בשני האימונים האחרונים של קבוצתו הנערכת למיפגש השלישי המכריע בגמר־סל ביום רביעי עם הפועל חיפה, באוסישקין. המנצחת תתמודד עם מכבי תל־אביב על תואר האליפות.

משה ויינקרנץ, מאמן הפועל תל־אביב, לא הסתיר דאגתו מעובדה זו ואף כי נראה שלארגי ישתתף במישחק המכריע, הרי שאין ספק שהחולי עלול להיות בעוכריו של השחקן, שהפסיד אימונים משך חודשים בעקבות ניתוח בגבו.

חיים זלוטיקמן המחלים מניתוח ברגלו ייבדק מחר בידי הרופא ד"ר אמנון ישראלי. השחקן אמר לי אמש שהוא חש, כי יוכל להשתתף במישחק עם הפועל חיפה ולתרום מיכולתו, אך הדבר תלוי לא רק בהחלטת הרופא אלא גם בשיקולי המאמן. משה ויינקרנץ אמר, שאין הוא מאמין שהשחקן יוכל ליטול חלק במישחק.

הפועל חולון, המתכונן למישחק מחר נגד הפועל גליל עליון ניצח במישחק אימון בערב שבת את מכבי ראשון לציון מהליגה הארצית 97–122. מן המישחק נעדרו דייוי בארמור החולה ואבי מאור הנפגע בגבו. בדי ליק, כדורסלן הפועל גליל עליון, פצוע ברגלו אך אין ספק שישתתף מחר במישחק כמו גם שמואל זיסמן ויאיר בדעסר הנרפאים מפציעותיהם.

ארסנל הודחה גם מהגביע: נכנעה בביתה 1–3 לווטפורד ברבע הגמר

קובנטרי לראשונה בחצי הגמר ★ ליוורפול מתבצרת בליגה

גביע אנגלי

לונדון (שרות "ספורט הארץ"). חלומה של ארסנל לזכות העונה בשלושה תארים ספג אתמול נוק־אאוט באיצטדיון היימברי. היה זה כאשר נוצחה 1–3 ע"י ווטפורד ברבע גמר הגביע, לעיני יותר מ־43 אלף צופים, במישחק סוער שלא חסרו בו התפרצויות נרגשות במגרש וביציעים.

ארסנל הובילה בדקה ה־12 משער של איאן אלינסון, אשר ניצל מישגה של הצפון־אירי הבינלאומי ג'ון מקללנד. אבל צמד של לותר בליסט ושער נגיחה של ג'ון בארנס, העלו את הפיינליסטית מ־1984 לחצי הגמר. אוהדי ארסנל מחו על כיבוש השער השלישי, בדקה האחרונה, והשליכו בתגובה חפצים מהיציעים על הקוון. הם טענו כי בשער זה של בליסט לא היה מוקנע, לא פסק השופט בעיטת 11 לזכות ארסנל, על הכשלה ברחבה של ווטפורד. אבל השופט דחה את הטענות והתעלם ממנפנף דגלו של הקוון. קשר ארסנל סטיב וויליאמס היה מעורב, על רקע אירוע זה, בתקרית מילולית מסעירה עם מנהל ווטפורד גראהם טיילור.

קובנטרי עשתה היסטוריה כשהעפילה לראשונה לחצי הגמר בניצחון חוץ 1–3 על שפילד וונסדיי, לעיני 48 אלף צופים. קית האוצ'ן הבקיע פעמיים בשלבים מאוחרים וסיריל ריג'יס כבש שער יתרון ראשון, בדקה ה־16. גארי מגסון קבע 1–1 אחרי 60 דקות.

שני מישחקים נוספים יהיו היום בשלב רבע הגמר: ווימבלדון — טוטנהאם, וויגאן אתלטיק — לידס יונייטד.

שתי הראשונות בליגה ניצחו בצורה משכנעת. ליוורפול ניצחה באוקספורד 1–3 משערים של ג'ון וולדוק (2) ואיאן ראש, שער ה־32 העונה וה־199 במדי ליוורפול. אוורטון גברה על סאותהמפטון 0–3 משערים של מארק רייט (עצמית), פול פאואר וריב האסטן.

לוטון עלתה למקום הרביעי בניצחון ביתי 1–2 על מנצ'סטר יונייטד. מיק הארפורד ובריאן סטיין הבקיעו ללוטון, בריאן רובסון ליונייטד בדקה ה־87. קווינס־פארק ריינג'רס הפתיעה את נוטינגהאם 1–3.

ליאם בריידי חזר לאנגליה אחרי 7 שנים בליגה האיטלקית, אבל קבוצתו החדשה ווסטהאם נוצחה במגרשה 2–0 ע"י נוריץ' משערים של סטיב ברוס וקווין דרינקל.

תוצאות נוספות: לסטר — צ'לסי 0–1, צ'לסי — מנצ'סטר סיטי 1–2.

● צמרת הטבלה: ליוורפול 61, אוורטון 58, ארסנל 54, לוטון 53, נוריץ' 52.

● ברבע גמר הגביע הסקוטי היו אתמול התוצאות: דאנדי — קלידבאנק 0–4, דאנדי יונייטד — פורפאר אתלטיק 2–2, הארטס — מאת'רוול 1–1, סט. מירן — רייט רוברס 1–0.

בליגה הסקוטית ניצחה גלאזגו ריינג'רס את האמילטון 2–0 ולכדה יתרון 2 נקודות על סלטיק, שהפסידה במישחק חוץ לאברדין 1–0.

ליגה גרמנית

קלן — באיירן 1–1

בון (ע"ה). המישחק המסקרן שהיה במחזור ה־20 בבונדסליגה, בין קלן — ללא שוערה המושעה טוני שומאכר — והאלופה באיירן מינכן, הסתיים בתיקו 1–1.

ניצחון חוץ 1–3 השיגה ורדר ברמן על קייזרסלאוטרן, ואילו לברקוזן גברה 2–3 על פורטונה דיסלדורף. האמבורג סיימה במגרשה 1–1 עם בוכום.

בראש הטבלה מוליכה באיירן עם 28 נקודות, לפני האמבורג 27 ולברקוזן 26.

הניצחון הגבוה ביותר הושג על ידי דורטמונד, שהביסה את מאנהיים 0–6. תוצאות נוספות: שאלקה — הומבורג 0–4, נירנברג — פרנקפורט 0–1, שטוטגארט — איינטרכט 2–0, מנשנגלאדבאך — בלאו וייס ברלין 1–2.

1–10 בגביע הספרדי

מאדריד (ע"ה). מחזיקת הגביע הספרדי בכדורגל, סארגוסה, אותה מאמן הוולשי ג'ון טושאק, הביסה במישחק הגומלין ברבע גמר הגביע הספרדי את אתלטיקו מאדרילניה מהליגה השניה 1–10, לאחר 0–0 במשחק הראשון.

האלופה ריאל מאדריד הביסה את אוסאסונה 1–4, לאחר 2–1 במשחק הראשון. כן עלו לחצי הגמר שתי האתלטיקות, ממאדריד ומבילבאו.

האלופה הבלגית אנדרלכט נזקקה לבעיטות־11 מטר כדי לנצח את פ. צ. ליאז' 3–4, ועלתה לחצי גמר הגביע הבלגי.

صكنا من الاهل

בצו על־תנאי נגד שר הדתות וועדת השרים למינוי חברים במועצות־דתיות:

בג"ץ דורש לנמק: מדוע לא אושר צירוף לאה שקדיאל למועצה הדתית

(ע). בג"ץ הוציא אתמול צו על־תנאי המורה לשר הדתות ולוועדת השרים למינוי חברים במועצות־דתיות, לנמק בתוך 45 יום מדוע לא יאושר את מינויה של לאה שקדיאל לחברה במועצה הדתית בירוחם.

שקדיאל טענה בעתירתה כי נבחרה כחוק למועמדת לחברות במועצה הדתית של ירוחם מטעם המועצה המקומית של העיירה, עם שלושה מועמדים אחרים.

לטענתה, לא אישר ראש המחלקה למועצות הדתיות במשרד הדתות, את מינויה, ואחר כך לא אישר אותו גם שר הדתות הקודם, ד"ר יוסף בורג, אך ורק בשל היותה אשה.

שקדיאל טוענת כי השאלה הובאה גם להכרעתו של זבולון המר, עם מינויו לשר הדתות, אך עד כה לא החליט בעניין.

גם ועדת השרים בראשות ראש הממשלה, הדנה במינויים במועצות הדתיות, לא התכנסה הדרושים כדי להכריע בשאלה. משום כך פנתה שקדיאל לבג"ץ.

השופט משה בייסקי נעתר לבקשת עורך־דינה של העותרת, יהושע שופמן מהאגודה לזכויות האזרח, והוציא צו על־תנאי המחייב את השר המר ואת ועדת השרים לנמק בתוך 45 יום מדוע לא יאשרו את מינויה של שקדיאל כחברה במועצה הדתית של ירוחם.

במסגרת הרפורמה של משרד הרווחה:

6000 בני 4 לא ייקלטו בשנה הבאה במעונות יום

המשרד: בני 4 זכאים לחינוך טרום־חובה ויש להם מקומות בגנים של משרד החינוך

מאת עדנה אידיזר
סופרת "הארץ"

במסגרת הרפורמה שעורך משרד העבודה והרווחה במעונות לילדים, יגרעו בשנה הבאה קליטת ילדים שגילם עד 3 במעונות. לפיכך צפוי שלכ־6000 ילדים בגיל ארבע שנים לא יהיה סידור במעונות יום.

האחראית לנושא במשרד העבודה והרווחה, איזט סערון, אמרה "להארץ" כי גילאי ארבע נכללים במסגרת טרום חובה ויש להם מקומות בכיתות גני ילדים שבפיקוח משרד החינוך. מכיוון שהלימודים בכיתות אלו מסתיימים בשעה 12.30 יום המשרד פתיות משפחתונים וצהרונים במסגרת המתנ"סים שמפעילות הרשויות המקומיות. סערון טוענת כי מדיניות המשרד כיום במסגרת התקציב המצומצם היא לדאוג לאותם גילאים שאין להם מסגרות חילופיות. יחד עם זאת היא קובעת כי במקומות בהם אין מסגרות חילופיות לגילאי ארבע כמו שכונות בדרום תל־אביב נתנה הוראה לנהוג בגמישות להשאיר כתות לגילאים אלו במעונות.

סופרת "הארץ" מציינת כי תקציב המשרד לסידור במעונות הוא 35 מיליון ש"ח, המהווים 9% מתקציב המשרד. מתוך 55 אלף ילדים במעונות 15 אלף מקבלים סיוע מהמשרד.

מפעלי מזון נאשמים בעבירות תברואה

מקק מת בבקבוק בירה; סיגריה בלחם; עובש במקרר במפעל לסלטים

(ע). 16 כתבי אישום נגד מאפיות לייצור לחם, פיתות ועוגות, ומפעלים לייצור בשר טחון וסלטים, הוגשו בשבוע שעבר לבית משפט השלום בתל אביב, על ייצור בתנאי תברואה בלתי נאותים.

מפעל של "קואתו" ת"א - רן השרון" לייצור בשר טחון, הואשם, עם שני מנהליו בפועל — יצחק ארזי (40) מחולון ואודי הורקש (49) מפתח תקוה — בייצור מזון שאינו ראוי לצריכת אדם שהיו בו חיידקים מעל המותר.

"האחים פפשורו והביהור", ויעקב פפשורו, בעלי מפעל לייצור ביסקוויטים ועוגיות ברח' הגדיש 12 בחולון, הואשמו בייצור ביסקוויטים שהכילו צבע מאכל בלי שהוצהר על כך על גבי העטיפה.

בייצור מזון פגום מואשמים מבשלת השיכר הלאומית במגדל העמק ומנהלה לאחר שבבקבוק של מבשלת השכר נמצא בספטמבר 1985 מקק מת.

תנאים סניטריים לקויים נמצאו לטענת התביעה במפעל "הסלט" ברח' המלאכה 4 באור יהודה. המפעל, בעליו ומנהליו הפעילים — יפתח נבון (37) מיהוד ומאיר ניר (35) מרמת גן, — נאשמים, בין היתר, כי נמצא אצלם מזון עם עובש במקרר. בכתב האישום נאמר כי עובש היה גם על חלק מן הקירות והרצפה, העגלות לאיסוף האשפה במקום נמצאו בלתי נקיות, על החלונות לא היו רשתות נגד זבובים, ליד הביורים לא היה סבון, הרצפה בחדר הקירור היתה מלוכלכת ובבית השימוש היתה שלולית.

עוד נמצאו, לפי כתבי האישום, הליקויים הבאים:

* בסלטים המיוצרים במפעלו של יעקב ביאלקוביץ' מתל אביב נמצאו חיידקים.
* בדל סיגריה נמצא בלחם שנאפה במאפית "סלפק" ברמת גן.
* רסיס זכוכית נמצא בלחם שנאפה במאפית שלום בכפר עזה.
* לחם דביק שאינו מתאים לצריכת בני אדם נמצא במאפיה "לחם חן" בבת ים.
* פיתות במשקל פחות שנאפו במאפייתו של יעקב אגמון ברח' נחליאלי 121 בתל אביב.
* בקונדיטוריית חן ברח' המשכית 5 באזור התעשיה בהרצליה נמצאו תנאי תברואה לא נאותים ומזון שאינו ראוי לצריכת אדם, כיור מלוכלך ועובדים בבגדים מלוכלכים.

דיירים לא הזעיקו כבאים לשריפה כדי לא לחלל שבת

תושבי מגדל העמק הלכו ברגל בגשם לתחנת המשטרה כדי שהשוטרים יודיעו למכבי האש

(ע). דיירי 15 דירות בבניין בן חמש קומות במגדל העמק, פונו בשבת בבוקר מהדירות בשל שריפה שפרצה באחת מהן.

מפקד מכבי האש בעמק, מסר כי השריפה פרצה, כנראה, בשל משחק בגפרורים על ידי ילד. משפחות אותו בניין, כולן יוצאות אתיופיה, לא טילפנו למכבי האש, בשל קדושת השבת, והלכו ברגל, בגשם, לתחנת המשטרה, כדי לבקש שהשוטרים יתקשרו למכבי האש. הכבאים התבקשו על ידי הדיירים לא להדליק חשמל במהלך עבודתם בבניין, בשל קדושת השבת.

איש לא נפגע וכל הדיירים חזרו לדירותיהם.

SUPER 2000 ITT
מכבסת, שוטפת וחוסכת

P.B.S

מכונת הכביסה הקומפקטית - I.T.T. SUPER 2000
קטנה, מהירה וחסכונית - היחידה עם תוף דו־כיווני.

מתאימה לסטודנטים, לרווקים/ות, משפחות קטנות למשפחות עם תינוקות, וכמכונת כביסה שניה בבית. להשיג בחנויות החשמל המובחרות וברשתות השיקים.

יבוא ושווק מיני ליין בע"מ
הרואה 6 ר"ג טל: 03-728115/6

חיוך פורימי בכפור ירושלמי

ליצני פורים במזג האוויר החורפי שפקד אתמול את ירושלים. על שמשת המכונית מלפנים: קרח שהצטבר בגלל הקור העז. (צילום: רזומים ישראלי)

רפי סויסה נתמנה לנשיא חברת הנסיעות "תור־מושב"

מבטיח: אמשיך בפעילות ציבורית, גם בשיקום האסירים

מאת ראובן שפירא
סופר "הארץ"

רפי סויסה, נציב שרות בתי הסוהר לשעבר, משתלב בתחום העסקים הפרטיים, והתמנה לנשיא חברת התיירות והנסיעות "תור־מושב", הנמצאת עתה בבעלות פרטית.

בימים הקרובים אמור סויסה להתחיל בעבודתו בחברה, בשלב ראשון כשכיר, אולם עם אופציה לרכישת חלק ממניות החברה בעתיד.

סויסה מסר אתמול כי לא רצה להיות תלוי בתפקידים פוליטיים או מפלגתיים, "גם לא רציתי שיגידו שאני מקבל מתנת בשר ודם. על כל תפקיד פוליטי, ממלכתי, או מפלגתי שהייתי מקבל על עצמי עכשיו, היה יפה־נפש קם ומותח ביקורת. לפיכך החלטתי להשתלב בתחום העסקים. נושא התיירות היה תמיד קרוב לליבי, כמו גם נושא בתי הסוהר והאסירים. אני תולה תקווה רבה בתפקידי החדש, בידידים חברים, ובכוח שאוכל, עם חברי בחברת התיירות, להפעיל ... ויוזמות נרשמות בנושא התיירות ה... בנסת היוצאת ...".

סויסה הדגיש כי הוא מתכוון להמשיך בפעילות ציבורית, לרבות בתחום שיקום האסירים, ובנושא זה יש לו תוכניות להפעיל יוזמה חדשה בהתנדבות, עם כמה "משוגעים לדבר".

לחברת "תור־מושב", שהיתה בבעלות תנועת המושבים, ונמכרה לקבוצת משקיעים פרטיים, יש חמישה סניפים בארץ, ובין השאר היא מתמחה גם בארגון נסיעות קבוצתיות למרוקו.

ערך את העמוד: משה ריינפלד

בת 3 נפלה לסיר מים רותחים ונספתה

(ע). פעוטה בת שלוש מעונה קיפחה את חייה ביום ה' בלילה, לאחר שנפלה לסיר שבו הרתיחה אימה מים להכנת גבינה. היא הוחשה על ... הבית ... הנפלה לתוכו.

ששה נספו בתאונות דרכים בשבוע שעבר

(ע). שישה בני אדם נספו ו־60 נפצעו קשה ב־54 תאונות דרכים חמורות שאירעו בשבוע שעבר בכבישי הארץ. הנספים, למעט אחד, היו הולכי רגל. ארבעה מהם היו קטינים.

בין הפצועים קשה 43 הולכי רגל, מהם 21 קטינים.

שודדים פצעו בירי בעל דוכן טוטו בטירה

אלף דולר ושלוש מאות ש"ח נשדדו מבעל מועדון בפתח תקווה ליד ביתו

מאת נורית אמיתי, סופרת "הארץ" בשרון

שני מעשי שוד אירעו ביום חמישי בלילה, האחד בטירה והשני בפתח תקווה.

מאות שקלים נשדדו מבעל דוכן טוטו בטירה כששב לביתו מעט לפני חצות. שני אנשים התנפלו עליו בכניסה לביתו, ושדדוהו תוך שהם יורים כדי להפחידו. אחד הכדורים פגע בסנטרו של האיש והוא טופל בבית החולים מאיר בכפר סבא.

אלף דולרים ושלוש מאות שקלים נשדדו מבעל מועדון בפתח תקווה כששב לביתו ביום חמישי לאחר חצות. שני השודדים, רעולי פנים, נמלטו עם שללם.

משרד החינוך הורה לסגור הסמינר למורים באשקלון

ראש העיריה מאיים: נשבית כל בתיה"ס

מאת איתן רבין
סופר "הארץ"

ראש עיריית אשקלון, אלי דיין, נפגש שלשום עם שר החינוך, יצחק נבון, והביע באוזניו התנגדות לסגירתו של סמינר אחווה, המוסד ממלכתי היחיד להכשרת מורים בין תל אביב לבאר שבע. על ההחלטה לסגור אותו, הודיע משרד החינוך, מטעמי תקציב.

דיין מסר כי סמינר אחווה משרת 350 אלף תושבים, ומשמש מקור יחיד להתחדשות כוח האדם להוראה בכל האזור.

בסמינר לומדים 500 תלמידים בשנה.

אלי דיין אמר כי אם לא יחזור בו המשרד מהחלטתו, תושבת כל מערכת החינוך בנפת אשקלון.

המשטרה: המורה מרמת גן — אינו ה"אנס מהדרום"

(ע). המורה להתעמלות מרמת גן, שנעצר ביום ג' כחשוד במעשה מגונה בתלמידה, אינו "האנס מהדרום". כך קבעו חוקרי הצח"ם למעשי האונס והרצח בדרום, הפועל במשטרת מרחב הנגב. ביום ו' הוחזר החשוד למשטרת מרחב דן, לאחר שחקירת הצח"ם של מרחב הנגב הסתיימה לגביו.

הורים מרמת גן התלוננו נגד המורה להתעמלות, ושעט שבתם, בת 8, סיפרה שהמורה עשה בה מעשים מגונים. המורה, בן 38, נעצר לחקירה במשטרה, ובתוך כך גילו החוקרים דמיון מפתיע בין פניו לבין הקלסתרון של "האנס מהדרום", וכן נמצאו סימני דמיון אחרים. לפיכך הועבר לחקירת הצח"ם במשטרת מרחב הנגב, אך זה קבע בוודאות כי אין קשר בין החשוד לבין "האנס מהדרום".

"השקעה טובה" בעזה: נתפסו 2 "פז'ו 404" שנגנבו בארץ

(ע). 300 כלי רכב נבדקו בסוף השבוע ברצועת עזה, במבצע משטרתי לאיתור מכוניות גנובות. במבצע אותרו שתי מכוניות מסוג "פז'ו 404" שנגנבו מאזרחים ישראליים, והמחזיקים בהן נעצרו לחקירה.

במהלך מיבצע שנמשך שבועות אחדים תקרא "השקעה טובה" פעלו כוחות גדולים נגד גנבים, הנוהגים להעביר את הרכב הגנוב לרצועה, לזייף את זהותו ולמכרו בזהות חדשה. נמסר שמיפקדת נפת עזה במשטרה מתכננת המשך פעילות מגוונת, במסגרת מלחמתה בגנבי המכוניות ברצועה.

מחר יום שני 16.3.1987
בשעה 10.00 לפנה"צ
יוחלף
מספר הטלפון של משרדי
מרכז תנובה
(מגדל 'דסקו', רחוב דניאל פריש 3 תל אביב)
המספר החדש
543-1-543

המפלגה הליברלית (בליכוד)

אל: חברי מרכז המפלגה

הזמנה

א.ג.נ.,
הנך מוזמן/ת

לישיבת מרכז המפלגה

אשר תתקיים ביום חמישי, י"ח אדר תשמ"ז (19.3.87) בשעה 4.00 אחה"צ במלון דיפלומט, רח' הירקון 145 תל־אביב.

סדר היום: בחירת נציג המפלגה להנהלת ההסתדרות הציונית והנהלת הסוכנות היהודית.
להלן רשימת המועמדים אשר הגישו מועמדותם כנדרש. (לפי סדר א"ב).

1. אבידן דב
2. אבן אריה
3. אלבז שמעון
4. הצבי רפאל
5. טוכלר שמעון
6. כהן עוזי
7. לוסן עמוס
8. פלד יונה
9. פרת יהודה
10. קעטבי יצחק
11. שוץ נחום
12. שליו ברוך
13. שמואלביץ אבי.

הודעה זו הינה בהמשך להודעה שפורסמה בעתונות ביום 4.3.87 ולהזמנה שנשלחה לחברים.

מאיר הוברמן
מנהל המזכירות הארצית

ת"א הקאמרי

נבחרו לייצג את ישראל בפסטיבל אדינבורו 1987

מיכאל קולהאס
מאת סונדרס עפ"י היינריך פון קלייסט
הצגות אחרונות

"ביצוע נפלא של אילן רונן ... משחק מרגש ואמין ... אל תחמיצו את המחזה". (קול ישראל)
"הצגה מרשימה ... צוות שחקנים מעולה ..." (דבר)
"הצגה מרתקת ... תפאורה יפהפיה ... מוסיקה מעולה." (קול ישראל)
"תיאטרון עשיר במלוא מובן המילה ..." (ידיעות אחרונות)

מוצ"ש 21.3 ★ יום א' 22.3

קידוש
מאת שמואל הספרי ובבימויו

"הצגת השנה" השמ"ז (קול ישראל)
"מחזה רגשי ומהמם ... משחק סוער ובעל עוצמה ..." (ניו יורק פוסט)
"שלושה שחקנים מציגים תיאטרון מרגש, שעצמה כשלו לא נראתה זמן רב על במותינו". (מעריב)
"הצגה מבריקה עם שלושה שחקנים מעולים". (על המשמר)

יום ד' 25.3 - בקאמרי

כרטיסים בקופת התיאטרון הקאמרי, דיזנגוף 101 ת"א, טל. 233335
הכינו כרטיסים מראש!

התיאטרון של תל־אביב

1600 ילדים נפגעו!

1600 ילדים נפגעו בכבישים בשנת 1986.
הילדים הם הקבוצה הפגיעה ביותר בקרב נפגעי תאונות הדרכים בגלל מגבלותיהם הטבעיות:
★ חוסר יכולתם לרסן דחף פתאומי לרדת לכביש.
★ תפיסה חזותית לא מלאה של המתרחש בכביש.
★ שמיעה לא מפותחת וחוסר יכולת להעריך מרחקים ומהירויות.
כל אלה מקטינים מאד את יכולת הילדים להבחין בסכנה ולהיזהר מפניה במועד.
הילדים אוהבים לחקות מבוגרים. על כן, הקפד תמיד על כללי ההליכה הנכונה כך שהילדים יראו בך דוגמא טובה וילמדו ממך כיצד להיות זהירים.
כמבוגר המודע היטב לסכנות שבכביש, חלה עליך, גם חובה מוסרית ואנושית להדריך ילד כיצד לחצות נכון ואף להושיט לו יד לעזרה בעת הצורך.

הכס למבצע הבטיחות להולכי הרגל.
מלה של זה"ב
משרד התחבורה • המינהל לבטיחות בדרכים
לשכת הפרסום הממשלתית

הארץ

יום א', י"ד באדר, תשמ"ז
15 במרץ 1987

המערכת, ההנהלה, מחלקת המודעות, ההפצה והמנויים: תל־אביב, רחוב זלמן שוקן 21, טל' 5121212 ת"ד 233 מיקוד 61001 פקס' 810012 – טלקס 33748
ירושלים: רחוב הבצלת 2 טל' 224245־6, ת"ד 273 מיקוד 91002
חיפה: רחוב נורדאו 20 טל' 661166־8, ת"ד 5259 מיקוד 31052
המו"ל: הוצאת עתון הארץ בע"מ, רח' זלמן שוקן 21, תל־אביב
העורך: גרשום שוקן   עורך המשנה: מתי גולן
סגני עורך: משה הדי, גדעון לוי
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ואינה מזוהה בהכרח
HA'ARETZ Daily Newspaper, Tel-Aviv, Israel – P.O.B 233, Tel. 5121212

הסטודנטים אינם בנים יחידים

הוועדה הבינמשרדית בראשות שר החינוך והתרבות אמורה להמליץ בשבועות הקרובים על גובה שכר הלימוד שייגבה בשנה הבאה במוסדות להשכלה גבוהה. לקראת גיבוש המלצת הוועדה – ומתוך כוונה ברורה ללחוץ עליה, במהלך עבודתה – ערכו הסטודנטים הפגנות מחאה במקומות שונים בארץ. בהפגנות אלה לא הקפידו הסטודנטים לשמור על תנאי הרשיון ובקריית הממשלה בירושלים הגיעו הדברים, ביום רביעי שעבר, לידי התנגשות חמורה עם המשטרה (שעשתה את המוטל עליה תוך שימוש מאופק בכוח, בהתחשב בנסיבות).

ההתפרעויות הביאו עד כה לתוצאה אחת: שני שרים בכירים – ה"ה יצחק נבון ודוד לוי – יצאו אל הסטודנטים והבטיחו להם הבטחות העלולות להתפרש כמחילתה של התקפלות.

שכר הלימוד הועלה בשנים האחרונות בשעור מסויים לאחר השחיקה החמורה שחלה בו בעטיין של המלצות ועדת נבון (הקודמת). אך גם לאחר כל ההעלאות אין ההכנסה משכר לימוד (כולל האגרה) מהווה יותר מ־15 אחוז מתקציב המוסדות להשכלה גבוהה, והגרעונות מוסיפים לאיים על תפקודם התקין.

יש מקום לתבוע מהאוניברסיטאות להתייעל עוד ולקצץ בהוצאות לא חיוניות, אבל הדרך השגורה מן העבר סגורה: הממשלה לא תוכל להוסיף ולהגדיל את הקצבותיה לאוניברסיטאות, הקצבות הממומנות כשני שלישים מהתקציב הרגיל שלהן. אם לא יועלה שכר הלימוד בשנת הלימודים הבאה העלאה ניכרת – ראשי המוסדות תובעים העלאה מ־1,400 דולר ל־2,000, ובפקולטאות אחדות אף יותר – לא יהיה מנוס מצמצום ההוראה באוניברסיטאות, אם לא סגירתן.

יש סטודנטים שיתקשו לשלם סכומים כאלה, אבל מספרם כנראה נמוך מכפי שראשי התאחדויות הסטודנטים מבקשים שנאמין. מתוך כ־66,000 סטודנטים, רק 12,000, בקירוב, מנצלים את האפשרות לקבל מענק בשעור 50% משכר הלימוד במסגרת פרויקט החונכות (פר"ח). רק 7000 פנו בבקשות לקבלת מענקים והלוואות מקרן הסיוע לסטודנטים. בשנת תשמ"ו, 6300 מתוכם נענו, אבל רק 3770 מימשו את הסיוע שאושר. על פי זה וסימנים אחרים מסתבר שמצבם הכלכלי של רוב הסטודנטים אינו בכי רע; אפשר בהחלט לממש את העיקרון ששום סטודנט מוכשר הרוצה בהשכלה גבוהה לא יישאר מחוץ לכותלי האוניברסיטה, תוך כדי העלאה ניכרת של שכר הלימוד – לאלה היכולים לשלם.

הסטודנטים יבקשו מן הסתם להוסיף וללחוץ באמצעות הפגנות כדי למנוע מעצמם נזקים בשנה הבאה. זכותם, כזכות כל קבוצת לחץ בעלת אינטרסים כלכליים, לעשות זאת (ובלבד שיקפידו על תנאי הרשיונות). אולם אסור שהפגנות אלה יטילו מורא ופחד על מקבלי ההחלטות. הסטודנטים אינם בנים יחידים: סבסוד נרחב ובלתי־מבוחן של ציבור הסטודנטים, שחלקו הגדול אינו שייך לדלת העם, אינו צודק כלפי המערכות האחרות שקוצצו בשנים האחרונות, ללא רחמים, ואינו אפשרי על פי מצבה של הקופה הציבורית.

בין חרות ומפא"י

את הפרוטקציוניזם הבוטה שנוהגים היום ראשי חרות יש להשוות לשלטון המתוקן יחסית שירשו בשנת 1977

מאת דן מרגלית

דן מרידור

צחי הנגבי

ריקושה הציבורי של ועידת חרות, המתכנסת בעוד שבועיים כדי לבחור בנציגותיה לשנים הקרובות, מעורר ראגה בקרב חלק מחו"ה. יש בה יותר מדי אינטרסנטים כלכליים ומחפשי פרנסות קלות. וכפי שהתבטא אחד מראשיה – כדאי להיות חבר מרכז חרות. אם אתה כזה – מחזרים אחריך ומרעיפים עליך מתנות יקרות בכל הזדמנות. זה ביזנס.

בחרות־1987 נגלות כל התופעות המכוערות של מפא"י הישנה בלי תודעת האחריות ושיקול הדעת שהיתה למפלגת השלטון הקודמת. מעטים לשמוע לאזהרתו של אריאל שרון בציבור הרחב מפני שהוא פעיל בפנים. הוא עובר על הוראות אנשיו למועצות המנהלים. תומכיו במרכז חרות נרזוקים על ידו פרנסה, גם זו פרנסה.

במחנה דוד לוי חושבים שזה לא מספיק יעיל. שם התופעה חמורה יותר. אחד מאילי ההון שלו התבטא בשבוע שעבר, בדברים הנשמעים כמעט כרמז, כי אכן – קונים את חברי המרכז, בכל האפשר.

גרוע מכל היה פרטיכל שפירסם לפני כמה שבועות שלום ירושלמי ב"כל העיר". על פיו, מנהל לשכת ראש הממשלה צחי הנגבי – אידאליסט פוליטי לשעבר שהתפרסם על המגדל בימית – קבע במפורש, בהתייעצות פנימית של תנועת החרות בירושלים כי צריך להפעיל את באמצי המפלגה בבצי בית שירות המדינה כדי להסדיר משרות ממשלתיות לאנשיה, חבריה. השלטון – קבע הנסיך הצעיר של חרות בנימה מאקיאוולית – חשוב מכל.

כאשר דן מרידור – המשמש במידה רבה זכר למה שתנועת החרות איננה עוד – העיר כי הצעות אלה עומדות בניגוד לחוק פסחו עליו והתעלמו מהערתו. הוא תמים, כאילו.

הנגבי לא חזר בו ממה שהציע בסניף חרות, להיפך – הוא שמח על הפרסום והתייצב מאחורי הדברים שאמר. מאז יודעים חברי ועידת חרות שטרם סודרו בג'ובים כי יש להם כתובת, צחי הנגבי, הוא יסדר להם פרנסה טובה.

הפרוטקציה לא מתה

מי שיבדוק את ההרכב הצפוי של הצירים לוועידת חרות הקרובה לא יוכל שלא להבחין כי יש שם גם נזקקים, ומשודדים, ובעלי חברות כושלות, ופעילים שעיניהם לעסקים טובים בלבד. בדיקה באמות התנועה לזוית מעבר לקו הירוק מצאה כי הרוב המכריע מבין קבוצת חברי ועידת חרות המתגוררים במקום כבר קיבלו טובת הנאה מפעילותם הפוליטית, או שוה הבטחה לכך.

בימים הרחוקים והחולים ההם, באופוזיציה, נשבעה תנועת החרות כי לכשתעלה מנחם בגין לשלטון – לא יקרה עוד כדבר הזה. הפרוטקציה מות תמות. בשנים הראשונות הוא אף הקפיד על כך. אך עד מהרה גברה ידם של אנשי המנגנון, וחרות החלה לדמות יותר ויותר לפן המכוער של מפא"י, שהפכה בינתיים למפלגת העבודה.

זה כמה שנים שאנשי חרות אינם מסתירים עוד את הכתם על הפנים הציבוריות שלהם, אבל הם טוענים שאינם גרועים ממפלגת העבודה, שקדמה להם. זו טענה שיש בה מן האמת. במערך דבקו, ועדיין טבועות בו, תופעות שליליות, ואפשר כי משפטו של דוד בלאס הוא רק קצה הקרחון להוכחתן. אין גם ספק כי ברוב שנות שלטון המערך־העבודה־מפא"י קופחו תומכי חרות. לא היו להם סיכויים של ממש.

בכל הזדמנות שבה מטיחים בראשי חרות שהשלטון השחיתם – הם, בתגובה, מזכירים את שחיתויה השחורות של המפלגה שקדמה להם. וזה גם נכון. בשנות ה־50' וה־60' לא יכול חבר חרות לקוות למישרה רמה, בכירה, נאותה.

מה ירש הליכוד

בכל זאת קיימים שני הבדלים מהותיים שאותם מנסים רבים בתנועת החרות להסתיר ולטשטש: הליכוד קיבל לידיו, ב־1977, מדינת חוק מובהקת. הוא לא ירש את ישראל של המעברות הפרוטקציה והכרטיס קופת החולים ולשכת העבודה אלא מדינה שבה הוסדרו זכויות האזרח בחקיקה ובמיכרזים ובממלכתיות. צחי הנגבי והדומים מנצלים פעות אפשרות, כשהם מוכיחים כי כל דבר שנעשה על ידם הועתק מן השלטון הקודם.

ההשוואה איננה צריכה להיות ל־1954 אלא ל־1977. אז התגלתה כבר ישראל כמדינת חוק מובהקת, כפי שעלה במשך כמה שנים מפרשיות מיכאל צור ואשר ידלין, ואפילו מן הפרגריה של אברהם עופר. כל נהג ונוהל ותרומה של חרות מאפילים בהשוואה לממשלה שקיבלו לידיהם, ולא במקרה הם מבקשים לקבוע ולשמר בתודעת הציבור השוואה בין המנגנתם היום ובין זו שהיתה נהוגה על ידי מפא"י בשנות ה־50' וה־60'.

כל מפלגה מקרבת את אנשיה ומרחקת את יריביה. עובדי מדינה מקצועיים למדו שכדאי להתחבר על בוסים ממפלגה אחת ולהתרחק מן האחרת, החלשה יותר. אין ספק שגם בימים אלה פועל המערך לקדם את אנשיו ולהרחיק הצידה את יריביו במנגנון הממלכתי. אך קיים הבדל בולט. מראיגו: המערך מנסה לעיתים לעקוף את קו הנורמה, לעיתים להעדים עליו, ולפעמים להתמודד אתו בטיעונים מרגיזים, ואילו תנועת החרות שבליכוד מוחקה את קו הנורמה כליל. כשמטיחים בחברי הכנסת של המערך כי הם שמים ללעג את החוק והנוהג התקינות – הם מבקשים לשכנע שאין זה כך, ואילו כשאומרים זאת לעסקני חרות – הם מגיבים בתנועה "או מה?" אדרבה, זה יגביר את כוחם.

לפי סיקורי סוף השבוע יש סיכוי של ממש כי הסיבוב הקרוב של ועידת חרות יתנהל על מי מנוחות. חילקו מראש את עוד הרב הכהל מרוצים, פחות או יותר, מן השלל.

בתנאים אלה ראוי כי אלה שדעתם אינה נוחה מן המצב במפלגה ייאבקו במהלך הוועידה מעט גם על טוהר־מידותיה בפומבי, על סימון מחודש של קו הנורמה.

רוויזיה ברפורמה

הפחתת המס על היחיד – במתכונת פחות רגרסיווית – צריכה להיות התמורה להסכם מסגרת, המקפיא את השכר ברמה הארצית והענפית

מאת אברהם טל

מה שמרגיז בדו"חות של משלחות קרן המטבע הבין לאומית היא נימת 'היודעים־יותר־טוב־מכם־מה־טוב־לכם' השורה בהם. נימת הפטרונות המלומדת מרגיזה כאשר מדובר במשק הזקוק לחסדי קרן המטבע הבין לאומית, וחש עצמו נאלץ להאזין לעצותיה ולציית להן; היא מרגיזה עוד יותר כאשר מדובר במשק כמו המשק הישראלי, שאינו זקוק לא לזה ולא לזה, אבל לא מכיוון שהוא מכלכל את ענייניו בכוחות עצמו, אלא משום שהוא סמוך אל שולחנו של פטרון אחר, שגם לו יש מה להגיד. היועץ הכלכלי של ראש הממשלה יכול להרשות לעצמו מידה של זלזול בתגובתו על דו"ח משלחת הקרן; הוא היה נוחר מתגובה כזאת על אינות של שולץ.

בכל זאת כדאי לשים לב לדו"ח שהשאירה כאן הקרן. אחת ההמלצות הכלולות בו יכולה אף לשמש נקודת מוצא לתיקון מרכיב חשוב במדיניות הכלכלית. המשלחת מדייכת עקרונית רפורמה במס הכנסה על יחידים, אבל סבורה כי העיתוי של הקלות מס המוצעות, שאינן מלוות בהרחבת בסיס המס, הגדלת הכנסות אחרות או קיצוצים בהוצאות התקציב – אינו מתאים.

כזכור קוצץ מן הרפורמה במס על היחיד החלק שעניינו ביטול פטורים והקלות (בגלל התנגדות ההסתדרות), הכנסות אחרות של המדינה אינן מתוכננות, והמידה שמתוכננות (כמו "ייייי" היייידף) הן עומדות בסימן שאלה. אשר לקיצוצים בתקציב – לא זו בלבד שהתקציב לא קוצץ קיצוץ של ממש, אלא קרוב לוודאי שגלומה בו הרחבה מסוימת. במצב זה, ונוכח אי הוודאות באשר ליכולתה של הממשלה לממש כמתוכנן את מדיניות השכר המרוסנת בשנת 1987, מתעורר ספק רציני ביותר אם זו העת לרפורמה במס הכנסה על היחיד, שלא נותרו ממנה אלא הפחתות שיעורי מס.

מקובל על רוב הכלכלנים כי שיעורי המס בישראל גבוהים מדי, והנישומים מגיעים לשיעורי המס העליונים כבר ברמת הכנסות נמוכה יחסית. מצב זה אינו רצוי באופן עקרוני, הן מטעמים של מוסר המסים והן מטעמים של תמריץ העבודה והיוזמה. לכן היה מקום להפחתת שיעורי המס כיעד העומד ברשות עצמו, גם שלא במסגרת רפורמה כוללת במסים. אבל יחד עם כך אי אפשר להתעלם מהמורכבות של הפחתה כזאת, נוכח התנאים שעליהם מצביעה בצדק משלחת קרן המטבע הבין לאומית.

האם פירוש הדבר שהפחתת שיעורי המס צריכה להידחות עד לזמנים טובים יותר, כלומר ללא מועד למעשה? לא בהכרח. ניתן להעלות על הדעת מתכונת של הפחתת שיעורי מסים, שחסרונותיה יקוזזו על ידי יתרונות בתחומים אחרים. ההצעה היא לשנות את מבנה ההפחתות ולשלב אותן במו"מ על מדיניות השכר.

מדיניות השכר מהווה אחד משני מפתחות להצלחת המדיניות הכלכלית בשנת 1987 (המפתח האחר – התקציב). אם לא תצליח הממשלה להגשים מדיניות שכר מרוסנת ביותר – שפירושה אפס תוספת ברמה הארצית והענפית – יעמדו הישגי המדיניות הכלכלית בסכנה.

כל החלטה בנושאים מאקרו־כלכליים חייבת להתקבל תוך תשומת לב להשפעתה על השכר – וגם על האפשרות לנצל את ההחלטה כדי להשיג את היעד של שכר מוקפא ב־1987. לעניין זה שייכת גם ההחלטה על הפחתת שיעורי המס.

הפחתת שיעורי המס כפי שהיא מתוכננת על ידי האוצר מעוררת התנגדות גם מטעמים חברתיים, משום שרוב ההנאה ממנה יפול בידי בעלי הכנסות גבוהות. דבר זה אינו הכרחי. ניתן לתכנן רפורמה פחות רגרסיווית, שבה יופחתו שיעורי המס הקיימים בשיעור אחיד, לדוגמה: חמישה אחוזים בכל דרגה (אפשר להעלות על הדעת גם חלוקה פרוגרסיווית יותר של ההפחתה). באופן זה חלק גדול יותר מהקלות המס יועבר לבעלי הכנסות בינוניות ונמוכות, שהכנסת הנטו שלהם תגדל באופן משמעותי. למעשה מדובר ב"היטל מס" שהוטל בהזדמנויות שונות בעבר. אך בניגוד לעבר, הפעם היטל זה יהיה שלילי.

הצעה כזאת יש לשלב במו"מ על השכר. התנאי ליישומה צריך להיות: הקפאת שכר כללית במשק לתקופה של שנה אחת, ברמה ארצית וענפית. הפחתת שיעורי המס צריכה להיות בסדר גודל כזה, שתגדיל את הכנסת הנטו של היחיד בשיעור צנוע אך מורגש, לכל אורך הקו. אפשר להכין גם מהלך מרחיק לכת יותר: הפחתת מס בשיעור גבוה יותר, כנגד תיקון בהסדר תוספת היוקר.

הממשלה מוכנה להוציא מאות מיליוני שקלים כדי להפחית את שיעורי המס על יחידים. היא אינה צריכה לעשות זאת כמהלך חד־צדדי ללא תמורה; התמורה היא הקפאת שכר, תוך תיקון הרפורמה כך שתפעל במידה רבה יותר לטובת בעלי הכנסות נמוכות ובינוניות.

הסתדרות אחראית חייבת לענות בחיוב לאתגר זה: במקום לבשר לשכירים על תוספות שכר ברוטו שבסופו של דבר יכורסמו עקב התייקרות מואצת – תוכל לבשר להם על הפחתת מס פרוגרסיווית יותר, שיגדילו במידה לא מבוטלת את מה שחשוב לשכיר באמת: הנטו. העיקר – יגיעו לידיו בפועל מלוא ערכו. החלופה למדיניות מפוכחת ומוסכמת זו היא דחיית ביצוע הפחתות המס על יחידים עד להודעה חדשה – ומו"מ בלתי מכובד על השכר, שבו אף צד לא יכול לזכות באמת.

סוף עידן הרצון הטוב

חשבון הנזק בפרשת פולארד: מה יילקח מאתנו, אילו סכנות ייתוספו

מאת אליהו סלפטר

הצהרתו האווילית של ראש הממשלה כי "מבחינתנו פרשת פולארד נסגרה", מלווה במאמצים להרגיע את הציבור שהנזק שנגרם בעטיה אינו נורא והוא יחלוף – אם רק ניאלם ונתעלם ממנו. לשני הדברים אין שחר. הנזק יוסיף לכרסם ביחסים בין שתי המדינות זמן רב, בפרט אם לא ייעשה בישראל בדק בית. ההיסטוריה האמריקאית מלמדת שכל הפרשיות שניסו להשתיק קנו בכך חיות ואורך חיים בלתי רגילים. ואשר לנזק שייגרם לנו, די ברשימה קצרה להמחיש שזה האירוע החמור ביותר בתולדות יחסי־החוץ שלנו.

את הנזקים המאיימים עלינו אפשר לחלק לארבעה: טכניים, ציבוריים, כלכליים ופוליטיים־ביטחוניים, כולם אחוזים זה בזה.

● בתחום הטכני, אם ללכת מן הקל אל הכבד, עשרים פרופסורים, סטודנטים ומומחים שונים להיתקל בדלתות סגורות רבות יותר כשיבקשו ללמוד, לחקור או להחליף מידע.

יצטמצמו הקשרים בין שירותי המודיעין של שתי המדינות. הפעלת סוכן בלבלבו של מוסד השייך למדינה ידידותית, היא מעשה שלא ייעשה. יש כבר ידיעות על תקלות בקשרים, ובעקבות זאת נקבל פחות מידע שנאסף על־ידי האמריקאים. הנזק עלול להיות קשה, שכן אנו תלויים במידה רבה באמריקאים לקבלת "מידע" הנאסף באמצעים טכנולוגיים מתקדמים, בעיקר לוויינים. התוצאה עלולה להיות שנקבל פחות מידע חיוני על האויב, ופירוש הדבר שיידרשו שולי־ביטחון רחבים יותר – והוצאות ביטחוניות גבוהות יותר.

יש כבר סימנים לצינון היחסים בין הפנטגון לבין מערכת הביטחון הישראלית. מעבר לרוגז על עצם פעולת הריגול והחשדות הנובעים מכך, נחשב קידומו של אביאם סלע למעשה מתגרה במיוחד. התוצאה עלולה להיות צמצום הביקורים ההדדיים, פחות הזמנות לקצינים ישראליים להשתלם במוסדות המגוונים האמריקאיים, פחות תמרונים משותפים ופחות שיתוף פעולה לוגיסטי אחר. כך, גם ההסכם לשיתוף פעולה אסטרטגי עלול לאבד הרבה מערכו המעשי.

הידידות שהכזיבה

● הנזק הציבורי חל על כל תרמיתנו ביעת הקהל בארה"ב, הכללי והיהודי. "ישראל הידידה הנאמנה" היתה אחד היסודות העיקריים של היחס המיוחד שזכינו לו בציבור הרחב, בעיתונות, בקונגרס ובחוגים חשובים של הממשל. יש הדדיות רבה בין המרכיבים והמוקדים של היחס המיוחד. היהודים לא חששו מלהביע תמיכה פעילה בישראל, בעלת בריתה של אמריקה. הדבר התקבל גם על דעת שכבים הלא־יהודיים. שני הדברים תרמו להיקפה ומשקלה של ההשפעה לטובת ישראל שהפעילו הבוחרים על סנאטורים וחברי בית־הנבחרים. יחסם של הציבור והקונגרס השתקף בעמדת רוב אמצעי התקשורת, אשר מצדם תיגברו את התרמית האוהדת. כל אחד מהמוקדים הללו נפגע קשות ויש לחשוש שגם לפגיעה תהיה תהודה הדדית.

אין צורך לחזור ולהזכיר את הנזק העצום שנגרם ליהדות אמריקה, אשר הועמדה בצל החשד של נאמנות כפולה. אך כדאי לציין כאן את תרומתה של פרשת פולארד לתעמולה הערבית באמריקה ובעולם. מאז ומתמיד טענו הערבים שהיהודים אינם נאמנים למדינות אזרחותם, משום שנאמנותם הראשונה נתונה לישראל. עתה בא פולארד ומכריז על כך באופן הפגנתי, כהצדקה למעשיו. אין ספק שהערבים ינצלו את השימוש בטיעון הנאמנות הכפולה במשנה מרץ, ולא הכל יראו בכך עתה הסתה אנטישמית.

● הסיוע הכלכלי השנתי שמצטמק. סיוע ארה"ב לישראל מסתכם ב־1.2 מיליארד דולר (נוסף על כך קיבלנו בשנתיים הקודמות, סה"כ, 1.5 מיליארד דולר סיוע כלכלי מיוחד להבראת המשק). עד לימים האחרונים הכל הדגישו שסיוע זה "אינו נתון בסכנה"; כיום הדברים אינם נאמרים בביטחון כה רב, ויש על גבעת הקפיטול המסבירים, כי לא יהיה צורך בצעד יזום רחוק כלפי ישראל כדי להעניש. יש כעת מגמה כללית של קיצוץ בסיוע־החוץ, בגלל גרעונות העתק בתקציב האמריקאי. די שכמה סנאטורים וחברי בית־הנבחרים שכעבר לחמו כאריות נגד קיצוצים בסיוע לישראל, ירפו את מאמציהם, שהדברים יתגלגלו "באופן טבעי" ולישראל יוקצבו כמה מאות מיליוני דולרים פחות.

פגיעה בסיוע הצבאי

ההפרש בסכומים כאלה יקבע את יכולתנו להמשיך ברמת החיים שהורגלנו בה. מאות מיליוני הדולרים יכולים להיות "הריפוד" שמאפשר לממשלה לקיים שערי מטבע חוץ מלאכותיים כדי לרסן את התחושות האינפלציה הדוהרות. כמה מאות מיליוני דולרים יכולים להיות הפער בין תשלום במועד ובסדירות של הריבית והחזר הקרן על חובות־החוץ העצומים שלנו לבין סכנה של פשיטת־רגל בין־לאומית.

יש חששות גם לגבי היצוא הישראלי. התפרסמו ידיעות כי כמה עיסקות יצוא של ציוד ושירותים בתחום הביטחוני, שהיו קשורות עם ממשלת ארה"ב, התבטלו. אך לא רק ביצוא ביטחוני המדובר. ישראל תלויה על הסכם לאזור סחר חופשי עם ארה"ב, והמשמעות אינה רק בחוקי־פורמלי, לבד מהדיון לאזור, נדרש גם רצון טוב בשוק האמריקאי.

● את המחיר הגבוה ביותר אנו עלולים לשלם בתחום הביטחוני והפוליטי. נשקפת סכנה מוחשית למנופי הסיוע הצבאי, העומד עתה על 1.8 מיליארד דולר. כל קיצוץ משמעותי בו ישפיע הן על רמת ההצטיידות של צה"ל ומלאי הנשק והתחמושת והן על תחום הציוד שאנו מקבלים.

הנכונות הפוליטית לספק לנו את הציוד המשוכלל ביותר היא בעלת חשיבות מכרעת בעתות שלום; והיא גורלית בעת מלחמה. למותר לומר שביטחונה של ישראל נשען, בסופו של דבר, על תמיכתה של ארה"ב. החל בנכונות להטיל וטו במועצת הביטחון על הצעות־החלטה עוינות לישראל, דרך ההשפעה הפרו־ישראלית על בעלות בריתה של ארה"ב וכלה בהתייחסות כלפי ירושלים. גם הפסימיסטים לא יחששו שכל אלה ייפגעו בידיים בגלל פרשת פולארד־איתן־סלע. אך בתחומים אלה יש משמעות מכרעת לדוגמה ולהשפעה מצטברת.

נראה כי את המכה הקשה ביותר תנחית פרשת פולארד על תהליך השלום. ייתכן שהיא אף העניקה תנופה חדשה לסכנת המלחמה הבאה. הברית בין ישראל וארה"ב סייעה ודאי להתגבשות הגישה בקרב הערבים, כי אין סיכוי להכריע את ישראל בשדה הקרב ולכן מוטב להתחיל להשלים עם קיומה. לכך היתוספה התחושה, שכדאי לשפר קשרים עם וושינגטון [illegible] את הנוף כלפי ירושלים. כך במקרה של מצרים. אך גם לירדן [illegible] קיצונית.

כעת יוכלו הקיצונים בעולם הערבי ובאיראן לומר, שהתמיכה האמריקאית בישראל אינה נצחית וההתייצבות האמריקאית להגנת ישראל אינה אוטומטית בכל הנסיבות והמצבים. אפשר איפוא לחשוב שוב על זריקת ישראל לים.

"גלאזנוסט" קולנועי בברלינאלה

בשורת הפתיחות הסובייטית החדשה אינה רק פוליטית: בימאים ויוצרי סרטים רוסים מבטאים אותה בהתלהבות בעשייתם הקולנועית

מאת דניאל דגן

ברלין

"נושבת אצלנו רוח חדשה. אנחנו מרגישים את עצמנו חופשיים. צנזורה על סרטים, כפי שהיתה בעבר, לא תיתכן עוד. התחלנו עידן חדש בפוליטיקה ובתרבות הסובייטית, וממילא גם בקולנוע הסובייטי. אצלנו לא יהיו עוד נושאים, או עניינים, שהם בבחינת טאבו". הדובר הוא אלם קלימוב, נשיא האיגוד הארצי של יוצרי הסרטים בברית־המועצות. קלימוב העניק כאן ראיונות רבים לכלי־התקשורת, ורק טבעי היה בעיניו לשוחח גם עם עיתונאי מישראל. "שיחות עם אנשים מארצכם", אמר, "יכולות להיות מעניינות במיוחד. לרבים בישראל יש רקע המאפשר להם להבין מקרוב את המציאות הסובייטית. מחוץ לזה, המגעים היו קלושים במשך תקופה ארוכה. יש בוודאי הרבה מה לומר איש לרעהו".

בפסטיוואל הסרטים הברלינאי ("ברלינאלה") ובימי־העיון שנערכו אחר־כך באקדמיה לאמנויות, כיכב קלימוב כמי שמביא למערב את בשורת ה"גלאזנוסט", הפתיחות הסובייטית החדשה. הפתיחות הזאת, כפי שהתברר כאן, אינה רק פוליטית אלא גם אמנותית וקולנועית.

במערב יש בוודאי סיבות טובות רבות להפגין ספקנות כלפי ה"גלאזנוסט", ואף לדחותה כמהלך תעמולתי של מנהיג ברה"מ, מיכאיל גורבאצ'וב. אך בברלינאלה התברר מעל לכל ספק: הבימאים ויוצרי הסרטים הסובייטיים לוקחים את הפתיחות החדשה ברצינות. אם יש משהו ב"גלאזנוסט", שאותו בוודאי לא ניתן יהיה לעצור, זו ההתלהבות של מי שמופקדים על תעשיית הסרטים הסובייטית.

קלימוב לא רק דיבר על פתיחות, אלא גם הביא לכאן סרטים שנועדו לבטא אותה, הלכה למעשה. המיסמך הדרמאטי ביותר היה הסרט הסובייטי על אסון הכור הגרעיני בצ'רנוביל. בפעם הראשונה תמונות מקרוב, באיכות קולנועית סבירה, של העבודות הנעשות בתוך הכור השרוף. הזוועה ממקור ראשון בכשרון טכנולוגי בעל השלכות נוראות.

מסע הדמאטי של סרט

סיפור הבאת הסרט לברלין היה כעצמו חלק מן ה"גלאזנוסט" החדש של גורבאצ'וב. הרוסים לומדים לא רק איך לפתוח את עצמם ואת החברה שלהם, אלא גם איך "למכור" את הפתיחות הזאת, בצורה הדרמאטית ביותר והאפשרית. בתחילה הפיצו כאן שמועות, ש"צ'רנוביל" יגיע לברלין. אחר־כך אישרו אותן "מקורות מוסמכים". אם כי מוסמכים. לאחר מכן בא אישור רשמי ונקבע תאריך להקרנה.

אבל הרוסים מדור ה"גלאזנוסט" לא רצו להחמיץ את ההזדמנות הדרמאטית, להעלות את המתח לשיאים חדשים. הסרט לא הגיע בעוד מועד להקרנה, וקלימוב הבטיח באוזני כל מי שרצה לשמוע, ש"העבודות נעשות עוד במעבדות". ברור היה, שבוועת הרוסים להביא מוצר טרי, שלגביו אמר אפילו קלימוב עצמו: "איני יודע איך הסרט נראה. נראה זאת ביחד, בהקרנה".

בסופו של דבר, הוקרן הסרט ב־11 בלילה, במועד שלא תוכנן מראש. מובן שהוא ריתק את הצופים עד האשמורת הראשונה. הסרט גרוע, עם חזרות רבות, עם הרבה רכיבים תעמולתיים (כולם בסרט מרבים משתתפים על מניעת מלחמה גרעינית, על־פי קו התעמולה של גורבאצ'וב. הם במעט ואינם מוכיחים את המוטיב של בניית כורים גרעיניים בצורה שלומיאלית, ללא אמצעי־בטיחות אלמנטריים). אבל הסרט מסמל את ה"גלאזנוסט" הרוסי, וזה כבר עניין אחר. בשביל להכיר את הפתיחות החדשה בברה"מ כדאי לוותר על שעות שינה אחרות.

את ה"גלאזנוסט" ניתן היה להכיר גם בסרט אחר שהביא לכאן קלימוב (ושאותו גם ביים): "פרידה ממטיורה". הסיפור על פינוי אי שלם מיושביו לצורך בניית סכר ענק על נהר בסיביר, הופך לדראמה אנושית מרתקת ומצולמת ברגישות. הגיבורים, לשם שינוי, אינם מפעילי הדחפורים של גורבאצ'וב, אלא התושבים המסרבים להינתק מכל היקר להם. אמא רוסיה הטובה, האמיתית, אינה באה בהכרח לידי ביטוי בהחלטות של הוגי תוכניות החומש בקרמל.

הסרט שנאסר 7 שנים

בימי־העיון באקדמיה הברלינאית לאמנות נאמרו דברים מרחיקי־לכת אף יותר מאשר בסרטים הרוסים שהוצגו כאן. קחו, למשל, את הסרט "הנושא", שזכה בפרס הנחשב ביותר של הפסטיוואל, "דוב הזהב". בסרט הזה, שלא הותר להצגה במשך 7 שנים (בצנזורה שלפני ה"גלאזנוסט"), אומר סופר יהודי מתוסכל: "מוטב לי להגר לישראל ולהיות שם עם געגועים למולדת הסובייטית, מאשר להישאר כאן ולהיות מושא שינאה". האיזכור הזה של בעיית יהודי ברה"מ בקולנוע הסובייטי הוא בבחינת סנסאציה. ואין פלא ששוא מבקרים עטו עליו כעל חידוש דרמאטי. אבל איך להתייחס לדברים הבאים של הבימאי גלב פאנפילוב, שדיבר מעל בימת האקדמיה: "אצלנו נעשית מהפיכה. אם יש יהודים שרוצים להגר – ויש כאלה – צריך לדבר על כך בכל מקום: בחוגים, בעצרות פוליטיות, בספרות, בקולנוע. אי־אפשר עוד לטאטא דברים מתחת לשולחן".

בסרט "הנושא" בעיית יהודי ברה"מ היא כל־כך שולית, עד שצופים רבים לא הבחינו בה. אופייני ל"גלאזנוסט" הסובייטי, שהוא התפתחות מאוד זהירה בעיניים מעשיות. אין לצפות לפתיחות כל שהיא במגעים ישראליים (או אמריקאים, או מערב־אירופים). מדובר בצעדים קטנטנים, מדודים מאוד. "קפיצות מרחיקות לכת", אמר לי קלימוב, "רק עלולות לסכן את מה שכבר השגנו. אנחנו רוצים לעזור לעצמנו, ולא להכל במה שכבר השגנו".

מעניין היה לעקוב גם אחרי הצד המסחרי של ה"גלאזנוסט". הרוסים הביאו איתם חומר רב על סרטים, חילקו אותו ברצון לכל דורש. הם מבינים היטב את מה שנדרש לכלי התקשורת המערביים, ומספקים את הסחורה בצורה יעילה ונוחה. הסרטים עצמם עשויים להיראות משעממים בעיניים מערביות. אבל הצגתם לקהל נעשית בצורה חיה, מעניינת, עם אפקטים דרמאטיים לא מעטים. אין להתפלא על כך, שדוכן תעשיית הסרטים הסובייטית ב"שוק" המתקיים במסגרת הפסטיוואל זכה לזוהר ההתעניינות מכל דוכן אחר.

ביקור מאלף במוסקווה

קלימוב, פאנפילוב ועמיתיהם הרשימו לא רק את העיתונאים, אלא גם את אנשי תעשיית הסרטים האמריקאים. ג'ייק ואלנטי, נשיא אגודת מפיקי הסרטים בארה"ב, דיבר בהתלהבות על החידושים בקולנוע הסובייטי. ל"הארץ" אמר: "מה שלמדתי בביקור בן 4 ימים במוסקווה, שם התוודעתי אל עסקני תעשיית הסרטים, לא למדתי בחודשים ארוכים של עבודה בהוליווד. מתרחשים שם דברים מרחיקי־לכת בכל התחומים, וזה משאיר את רושמו הברור על הקולנוע".

ואלנטי לא חשש לעסוק גם בפוליטיקה. הוא אמר לעיתונאים: "מתפתחים כאן ידידות אמיתית, חיבה ושיתוף־פעולה בין שתי מעצמות־העל. זו בוודאי דוגמה טובה גם במישורים אחרים". הרמז הברור היה לז'נבה, שבה מנהלות שתי מעצמות־העל שיחות קשות על הרחקת הטילים הגרעיניים לטווח בינוני מאדמת אירופה.

העובדה שהרוסים בחרו את ברלין כדי להציג בפעם הראשונה את ה"גלאזנוסט" הקולנועי שלהם, מתקשרת לדברי ואלנטי ולהתרחשויות בז'נבה ובזירות אחרות של מגעים בין שתי מעצמות־העל. כלפי חוץ, לפחות, מכוונת הפתיחות הרוסית החדשה קודם כל לדעת הקהל האירופית. כדי לשכנע את האמריקאים שברה"מ משתנית, צריך שהכרה בשינוי הזה תגיע קודם ללבבות ולמוחות של בעלי־הברית ביבשת הישנה. ואלה בוודאי קלטו את המסר הקולנועי שבא מברלין: הרוסים אכן באים למערב־אירופה, אך לא עם טנקים וטילים, אלא עם מצלמות קולנוע המתארות את המציאות האמיתית של ארצם.

מצב־רוח / ב. מיכאל

ועדת־פירור

ועדיין לא שמענו שום נימוק סביר מדוע בירור, ולא חקירה. רק מיני סופרלטיבים תמוהים מעולם־מושגים שאיבד כבר מזמן את נפקותו.

"משקל מוסרי", למשל. ואשר ממשלתי, בטרם יצלול אל יורק השיכחה הברוכה והחביבה עליו כל־כך, גייס את שאריות זכרונו והעלה משם את המוסר.

"לא נתחייב לקבל את המלצות הוועדה", הוא אמר, "אך יהיה להן משקל מוסרי רב". והלא ידוע כי אין כממשלה המאוחדת הזאת רגישה לשיקולי ומשקלי המוסר. רק אמור להם – "מוסר", ומייד הם מתייצבים ברום־מעלות. מכמת המוסר הם מוכנים לסור בזריזות יעילה שכזאת את פרשת השב"כ. ורק כליותיהם הרגישות הקהו שלא הביאום לחתוך בהופעה מוסרית כל־כך את הקשרים עם דרום אפריקה. ומה, מלבד מצפון מעיק, עמד בשורש פרשיית הנשק האיראני.

הכל משקל מוסרי.

וכאשר יגלה ד"ר רוזנשטרייך הנכבד כי בלכסיקון של הממשלה הזאת, "משקל מוסרי", נמצא הוקהוקהוק מתחת ל"משקל זנב", ואפילו משקל נוצה כבד ממנו בשבע מונים – יהיה כבר קצת מאוחר.

גם "האמת" היוצאת מן הפטפטלין על־מנת להסביר את תאוות־הבירור ולתרץ את חרדת־החקירה. "אינכו מעלים בדעתנו כי אנשים יסרבו לבוא ולהעיד, או שיסתירו את האמת. ועדת־הבירור תגיע לחקר האמת".

האמת, בקיצור, תישפך שם כמים. הרי זו דרכה של הממשלה הזאת מאז ומעולם. רק תן להם מיקרופון ומייד ישתפך באמת: הם באמת לא זוכרים. הם באמת לא יודעים.

הם באמת לא שמעו. הם באמת לא ראו. הם באמת לא אחראים.

וכאשר יגלה ד"ר רוזנשטרייך הנכבד, כי האנשים האלה מתקרבים אל האמת רק בחקירה הנגדית, ורק לאחר שקיבלו מכתבי־אזהרה, ורק בנוכחות עורכי־דינם, ורק מול מקל־ואבלים משפטי ודוכסוספוטיות – יהיה קצת מאוחר מדי.

"ההמלצות המכובדות", אמר שר־החוץ פרס. אך בהיותו הדיברה יותר מאחיו הסיאמי, נותר מלהבהיר במה בדיוק הן תכובדנה. הכבוד שיפול בחלקן של המלצות־רוזנשטרייך לא ייפול מן הכבוד שהיה מנת־חלקן של המלצות ועדת־ביסקי, (שעד לרגע זה לא מבוצו אלא המלצה־התה האישית), המלצות ועדת־כהן, (שבלהטוט משפטי מוסרי מאוד ואמיתי מאוד ומכובד מאוד, פורשו כך שאיפשרו את המשך שהייתו של אריאל שרון בממשלה), ואפילו המלצות ועדת־רתאגרנט עדיין מצפות לגואל. כלומר, ביצוע לא עלה בגורלן של ההמלצות, אבל הרבה כבוד הן קיבלו. ואלה היו ועדות־חקירה, לא ועדות־בירור.

וכאשר יגלה ד"ר רוזנשטרייך הנכבד, כי המלצותיו תכובדנה כבעיטה עסיסית בעכוזן – יהיה קצת מאוחר מדי.

ה"מהירות", גם היא גויסה על־מנת להצדיק את "הבירור". מר פרס הסביר כי ועדת־בירור זריזה יותר מוועדת־חקירה. (מדוע ב־עצמו). והלא חשוב כל־כך להגיע במהירות האפשרית לחקר האמת. (עיין ערך "אמת" לעיל). מדוע נפערות העיניים בתימהון? הרי תכונותיה הבולטות ביותר של הממשלה הזאת הן המהירות, הזריזות והגמישות. בדיוני־תקציב. כמו ביוזמות שלום. בפתרון משברים כמו בחקר שערוריות – ממש ברק משומן.

וכאשר יגלה ד"ר רוזנשטרייך הנכבד כי ועדתו היא כל־כך זריזה עד שסיימה את תפקידה עוד בטרם הוקמה אותו – יהיה קצת מאוחר מדי.

ואז, על־פי המסורת, תקום ועדת־חקירה. חסרת משקל־מוסרי, איטית, אך מוזינת עד שיניה בסמכויות. המלצותיה אולי לא תכובדנה, אבל תבוצענה. (לפחות בחלקן). וזה לא יהיה מאוחר מדי ולא מוקדם מדי, אלא בדיוק בזמן.

מסכים ומסיכות / בעריכת מיכאל הנדלזלץ

נווה מעוצב מחדש

עיצוב חדש לתיאטרון נווה צדק, אחרי שגילה שגמישות ומעורבות אינן הכל

המרכז התיאטרוני נווה צדק נשא ברמה, מאז הקמתו, את דגל הגמישות, הפתיחות, ההתחדשות והמעורבות. תהילה ריבתה על כך עודד קוטלר, גולה צלמון ורני טרין, שהצליחו לגייס תרומות מבנק לאומי ומאחרים, כדי להפוך את בית הספר יחיאלי למקום למופעים. אחר כך הלך הטריומווירט המייסד של "קבוצת התיאטרון", שדיבר על דרמה ישראלית-מקורית-מעורבת-לא ממסדית (בהצלחה אמנותית בעירבון מוגבל), כל אחד לדרכו.

קוטלר נשאר להשגיח מרחוק, כיו"ר ההנהלה, אבל התיאטרון התנהל כקואופרטיב של שחקנים, עם סיני פתר, הוזה אורטו-דיאלקטים. פסר גריש המנהל יעקב שייך, עדיין תחת הכותרת של "קבוצת תיאטרון", עם דגש על "קבוצה". הכיוון המשיך להיות מעורבות חברתית-פוליטית ("מוכרים בלבד", "זה מלך הלך לישון", "קרמבו") וזה קבוצה הקטנה נסעה הרבה ברחבי הארץ, והיתה אפילו מעין להקת-בית של "אמנות לעם". ההצלחה האמנותית לא היתה שלמה, והביקורות לא היו נלהבות, אף מספר ההצגות שנעשו היה רב, והוא בהתלס סחט את כוחותיה הפיסיים והכלכליים של הקבוצה.

מרים עציוני נכנסה לבניין עם תיאטרון "יובל", כדי לנצל את האולם הקיים ולעזור לקבוצה באחזקת הבניין, שנהפכה למעמסה שמעל לכוחות הקבוצה. אבל גם הזמן הזה עבר, ומרים עציוני פרשה מנווה צדק, ו"קבוצת התיאטרון" המשיכה להתמודד בעצמה.

עכשיו הגיע הזמן לערוך את השינויים: האחד הוא השינוי הפיסי באולם המופעים ע"ש ירון ירושלמי. במקורו נבנה האולם כדי שיהיה "גמיש". הבימה היתה בצד הרחוב, והמושבים היו משלושת צדדיה. אלא שקבוצת התיאטרון למדה בדרך הקשה, שגמישות בשימוש בחלל תיאטרוני יכולה להיות דבר מאוד לא גמיש. היא איננה מאפשרת העלאת הצגות "רגילות" שיתאימו אחר כך לאולמות אחרים, ומה שהיא מאפשרת (או אולי כופה) — מתברר — הוא לא תמיד הצלחה כל כך גדולה.

בגלגולו החדש (הארכיטקטית — מרים מיזמן) נהפך האולם להלל פרונטאלי רגיל, עם 280 מקומות ישיבה, בימת עץ חדשה, מסך אמיתי, וגם ציוד תאורה, חדרי תאורה, חדרי הלבשה ואיפור ומקלחות. סוף סוף יש ל"קבוצת תיאטרון" אולם לא אקספרימנטאלי, שיאפשר להם לערוך את כל האקספרימנטים התיאטרליים שלהם. פתאום התברר שהמבנה העתיק המיושן הלא גמיש כביכול של אולם פרונטאלי, הוא הוא החלל האינטימי והגמיש ביותר.

למולה של הקבוצה — יש לה פטרון. זהו מיקי ירושלמי, שעל שם אחיו, ירון ז"ל, שנפל במלחמות ישראל, נקרא האולם. פירושה של הפטרונות הוא לפעמים גם תשלום משכורות, היטמאות, בעצה ובכסף, כשזה נחוץ. קוטלר, שירושלמי הוא סגנו בהנהלה הציבורית של התיאטרון, אומר עליו שהוא "חבר יקר מאוד מאוד". בינתיים מצטייר הרושם, שהקבוצה עולה לו ביוקר. ירושלמי אינו רוצה לגלות מה היה סכום העזרה שלו הפעם, אבל ההערכה היא שהשיפוץ מסתכם בכמאה אלף דולרים.

החל מהשנה מקבלת קבוצת התיאטרון תמיכה קבועה ממשרד החינוך והתרבות. זוהי אמנם תמיכה קטנה למדי (30 אלף שקלים בשנה, מתוך תקציב של כ-400 אלף שקלים), אבל גם זה משהו, שחשיבותו יותר-כהכרה הרשמית, מאשר כסכום הכסף. קבוצת התיאטרון מסוגלת אפילו להושיט יד לעזרה לקבוצת "אגדה חדשה" מירושלים.

העיצוב אינו רק פיסי. הוא מתבטא גם בשינוי קו רפרטוארי, וגם בהתרחקות מאידיאל ה"קבוצה". בפעם הראשונה מאז קיומה יש לקבוצה מנהל אמנותי. זהו אהרון אלמוג, האמור לביים חמש מתוך שמונה ההפקות המתוכננות. התוכניות שאפתניות. הן לא מתרכזות עוד בדרמה ישראלית, ואף לא במעורבות חברתית-פוליטית. אם אפשר לדבר על קו, הרי שעיקרו עיבודי יצירות או מחזות קלאסיים דווקא. בסוף החודש תהיה הפתיחה החגיגית של האולם החדש, וה-קבוצה במתכונתה החדשה והבימה החדשה תצא לדרך.

צחוק זה עניין רציני

התיאטרון העירוני חיפה ותיאטרון בית לסין מציגים "עלילות מכב, מורים הולה ומורדוך העיבוי וביגשק ה-סוס". קומדיה עם פזמונים מאת חיים מרין. בימוי: מיכאל גורביץ'. מוסיקה: יוני רכטר. פזמונים: עלי מוהר וחיים מרין. תפאורה ותלבושות: משה שטרנפלד. תאורה: יחיאל אורגל. משתתפים: משה איבגי, תמי אלון, אורי גבריאל, אלי גורנשטיין ושלום דאור. נגנים: אבי אדריאן ואורי כהן.

אין לי שום דבר נגד הרעיון להצחיק "סתם". במציאות בה האירועים שאינם "סתם" מצחיקים מפני שכבר אין כח להתרגז או להצטער באמת, גם צחוק "סתם" הוא מעלה. לכן, לכאורה, פארסת סלפסטיק באמת, בלתי מחייבת, שאינה קשורה למציאות, אלא נועדה רק להצחיק באמצעות עלילותם של פושעים קטנים, המסתבכים כפושעים קטנים ועלובים, צריכה היתה להיות כמשב רוח מרענן בתיאטרון הישראלי שהוא שטוף פוליטיקה.

זה לא כך, בעיקר מפני ששורת ה"גגים" (שחלקם משעשעים יותר וחלקם הגדול פחות) אינם שזורים על שום סיטואציה אנושית. הם גם לא מצטיינים בטעם טוב במיוחד ונעשים ברעשנות רבה, ללא חוש מידה וללא רגע של שקט. מהר מאוד הם לובשים אופי מיכאני, ומה שמקלקל גם את כושר ההמצאה שבהם הוא מידת המאמץ המורגשת כדי להפיק אותם.

אין ספק שהבימאי מיכאל גורביץ' ניחון ביכולת ליצור "גגים". אין גם ספק בכשרונם של משתתפי ההצגה את חלקם ראינו בתפקידים יפים בעבר. גם אם יש ספק בכך, הרי אין ספק במאמצים. האירועים שהם והבימאי משקיעים כדי להצחיק. נקודת האור היחידה היא הפזמונים של יוני רכטר, אבל אני לא זקוק להצגה טפלה כזאת כדי לדעת שרכטר הוא מוסיקאי מעולה, ממנו צריך ללמוד מהו חוש המידה כדי לעשות פארודיה על מנגנון.

הבולט בין השחקנים הוא שלום דאור, גם מפני שהוא היחיד על הבימה שאינו "לוחץ" בקול או בתנועה. כל השאר מתרוצצים ומעווים פרצופיהם במיומנות ובמרץ שצריכים לבוא במקום סגנון. אורי גבריאל נראה לי בסכנה מתמדת לאבד את קולו, אותו הוא מאמץ עד קצה גבול היכולת, היוצרת תחושת אי נחת אצל הצופה. והגיע הזמן שמשה איבגי ישחק משהו שאינו דמות עבריין או קריקטורה של עבריין.

אומרים שמה שמבדיל את האדם מן החיה הוא יכולתו לצחוק. יכולת זאת מותנית, כך אומרים, ביכולת האנושית היהודית לראות מצב משתי נקודות ראייה בו זמנית, שהפער ביניהן הוא המאפשר את המצב הקומי, הגורר אחריו את הצחוק. ההצגה הזאת מוכיחה שאתה לא חייב להיות אנושי כדי לצחוק. חוששני שהיה משהו בלתי אנושי, אפילו בהמי, גם במאמצים של יוצרי ההצגה להצחיק, וגם בצחוקו של הקהל סביבי.

כרגיל, הייתי המיעוט הלא צוחק. אותי זה לא מצחיק. אותי זה אפילו מדאיג. מצער לראות אנשים מוכשרים מתבזבזים ומתבזים, וכך מבזים את הקהל ומבזבזים את זמנו על טפלות וולגאריות, ששני מוסדות תרבות הרוצים להיות מכובדים נותנים לה את ידם. יש רגעים בהם אני מתחיל להעריך יומרה אמנותית על נסיונות לבדר בלי כל יומרה.

בעיה סינית

"סינים סינים" מאת מארי שיסגל, בתיאטרון "הסימטה". תרגום וביצוע: ניקו ניתאי. תפאורה: איציק חנונה. משתתפים: נטע פלדצקי, עירית שלג, גיל אלון וששי סער.

זהו מערכון לא מבריק במיוחד של המחזאי האמריקאי מארי שיסגל, על נער אמריקאי, בן להורים סינים החיים בסביבה יהודית, שאינו מסוגל לקבל את העובדה שהוא סיני ומשוכנע שהוא יהודי. הוא מתאהב בבחורה יהודיה, שהוריה, שיש להם מכבסה סינית, רוצים שיתחתן עם נערה סינית.

המהתלה הזאת, שחלק מכוחה התיאטרוני מבוסס על כך שחלק מן הדיאלוג נישא בסינית, אמורה להביא את עניין הזהות האישית והלאומית עד אבסורד. אבל זו איננה מהתלה בת זמננו, אלא בת כמה שנים טובות, והדרך לאבסורד ארוכה, אף שהיא נעשית חלקה בסינית, כמעט כמו החומה הסינית. נכון שכל דרך ארוכה מתחילה בצעד אחד קטן (מי אמר את זה? מאו) אבל גם הצעד הזה ארוך.

על הבימה מתרוצצים נטע פלדצקי וששי סער וקדים זה לזה בתפקידי ההורים. גיל אלון מתרגש ומתפתל בתפקיד הבן. עירית שלג יפה ולא מאורגנת באחד משני תפקידיה. נכון, צחקתי פה ושם, אבל אני ידוע כאדם בעל סובלנות רבה להומור של מיעוטים, וכישראלי אני בהחלט מרגיש שהבעיה הסינית היא בשבילי בעיה של מיעוט.

שניים סינים עם הצגה קטנה מאוד, ולא כל כך מצחיקה, אף על פי שהם משתדלים. מכיוון שההצגה ממילא בסינית, לא נותר לי אלא להציע שבאידיש זה מצלצל טוב יותר. בעברית לא כל כך. חבל שאנשים מקדישים כל כך הרבה מאמץ למהתלה תפלה למדי.

בראבורה פסנתרנית

מאת אורי אפשטיין

רסיטל של הפסנתרן גלעד מישורי בבית הקונסרבטוריה הצעונית. בתוכנית יצירות של היידן, שוברט, שומאן, דביסי וראוול.

דומה כי צלילים מצועפים-מטושטשים וצבעי-צליל ססגוניים, בשילוב עם הדגשים חריפים, הם הקרובים ביותר לאישיותו המוסיקלית של גלעד מישורי, פסנתרן צעיר שביצע רסיטל זה בעת חופשת מולדת מלימודיו בגרמניה ואוסטריה. בזכות סגולות מבורכות אלה הגיע לנגינת הפרלודים של דביסי "ציפורים עצובות" מתוך "מראות" של ראוול — כהרדן — להשגים אמנותיים נכבדים ובעלי כוח שכנוע ניכר.

באנטיתיזה למשחקי אור-צל משכרים אלה, נראית הצלילות הפרליגראבית והפשוטה-לכאורה של היידן עדיין בעייתית. מגע קליל יותר, מהירות תפוחה פחות, נשימה עמוקה יותר בין הפסוקים והענקת ערך מלא להפסקות, עשויות להעלות את נגינת הסונטה בסי מינור של היידן ממבצע טכני נוצץ לדרגת פנינה מוסיקלית זוהרת. בסונטה בלה מינור של שוברט, שנוגנה בטמפרמנט של "סער ופרץ" בפרקים המבכרים במעט, עדיין נותר מקום לטעימה משתהה יותר של הזמרתיות המלודית, ולמיצוי מעמיק יותר של התכנים האמוציונאליים.

על "קרנאוול" של שומאן השתער מישורי בבראבורה מבריקה — אולי אף מבריקה מדי לפרקים. במשולי השטחה המסתתרות באו כאן לביטוי שופע יותר מאשר הדקויות הרבות והמגמישויות הריקודיות המצויות אף הן ביצירה, אם כי באופן חבוי יותר. דרמטיזציה פשטנית כלשהו של נגידי אוזביוס-פלורסטן שיוו לקונפליקט זה נימה תיאטרלית, שיש בה אמנם מן המרשים, אך גם משהו מדריפת האפקטים הבאה על חשבון התוויה הפנימית. במקום רומנטיקאי תלמבי המתהלך שקוע בהמשכותיו ודגשותיו, העלתה נגינה זאת לעתים את הדמותו של שומאן הנמרץ והתקיף, כפי שאולי היה מתפרץ קדימה בגוף הישראלי שטוף השמש.

*

שירים של גיתה והיינה בגירסותיהם של בטהובן, שוברט, מנדלסון, שומאן, ליסט וברהמס. בביצוע זמרת הסופרן צילה גרוסמאייר והפסנתרן אמנון סילבר, בשילוב פרקי קריאה מפי קלאוס פוגן, בכנסייה הלותרנית "הגואל".

גרוסמאייר

גישתם השונה עד מאוד של מלחינים שונים — אפילו בני אותה תקופה — לשיריהם של שני המשוררים הגרמניים הקלאסיים גיתה והיינה, היא תופעה מרתקת ברב-צדדיותן של ההתייחסויות המוסיקליות האישיות לאותו חומר ספרותי.

שתי אריות מתוך "אגמונט" של בטהובן היו, עם זאת, בבחינת חריגים בהקשר של תוכנית "לידר". קשה לראות את היתרון בפסנתר כתחליף לתזמורת, והחוסר האיזון שבין הקול והליווי כתוצאה מכך. האופי הדרמטי-הבמתי של האריות מוכל גם באווירה האינטימית של רסיטל "לידר", וזה מצער לנוכח שפע ה"לידר" המצויים ברפרטואר בנושא זה.

הנימה הדרמטית האינטנסיבית, אך המופעמת, של "לורלאי" של ליסט זכתה לעיצוב רב רושם וגם יצרה ניגוד בולט לעומת הפיוטיות השלווה-נוגה, שבאה לביטוי בה-חושת הרהורות רבה בשירי שומאן, כמי שנתברכה יותר בקסם טבעי מאשר ברשעות אירונית, ריככה הזמרת יותר על המידה את הסרקאזם השנון של היינה ב"נער אהב נערה" בשירו של שומאן.

מהירות מופרזות ותיאטרליות חיצונית מדי נטלו את החיוניות הניעותה מ"בן הסוסות", ואת שברון הלב המאופק הפנימי מ"גרטכן ליד הכישור" של שוברט. את הקו המלודי המעודן של שירי מנדלסון עיצבה הזמרת במלוא תפארתו. הייגוי ברור יותר של המלים מאת היינה בשיר המוחבב "צורי האושר של האדם" מאת הברייטה בוסטן — מלחינה הולנדית בת זמננו — היה עשוי להעניק הנאה רבה עוד יותר.

אמנון סילבר ניגן את התפקיד הפסנתרני ברגישות קשובה וענוה, שתרמה רבות לעיצובן האמנותי של היצירות. הקריין קלאוס פוגן הצליח להעלות חיוכים משועשעים בקריאת לקט מן הכתבים המבדחים יותר של שני המשוררים.

יהורם גאון והדובי זלצר בחזרות: הקהל ייצא מגודר

אפשר לדרוש יותר מזה?

ערב שלם מיצירות דובי זלצר בפילהרמונית. גם יהורם גאון יהיה שם

כשיבואו לתזמורת הפילהרמונית ויגידו "מתי תקדישו קונצרט שלם למוסיקה ישראלית" יצביע הדובר בשמה על ה-18 במארס, קונצרט מס' 4 של סדרת מוסיקה קלאסית קלה. הנה, כאן ביצענו ערב שלם מיצירות מלחין אחד, ובניצוחו: דובי זלצר.

זמן רב עבר מאז דיבר זלצר בפרוזים וניגן באקורדיון בלהקת הנח"ל. מאז למד ב"דה מאנס קולג'" ובאוניברסיטת ניו יורק, וחזר, תחילה כמלחין של מחזות זמר ("קזבלן", "איי לייק מייק", "שץ לי גוץ לי", "המגילה", ו"שירי הזמשי"), ואחר כך כמלחין של מוסיקה לסרטים. הוא שולח את ידו גם במוסיקה המכונה "רצינית".

זלצר, כמלחינים רבים לפניו, אינו מקבל את החלוקה למוסיקה קלאסית, קלה, רצינית או בידורית. בשבילו יש רק מוסיקה טובה או רעה. לעומת זאת הוא מוכן להגיד משהו על מוסיקה יהודית: זוהי, לדעתו, מוסיקה שעיקר כוחה במלודיה שלה, יותר מאשר בהרמוניה. אם כי, כמובן, הפרדה כזאת היא שרירותית. הוא מונה שורה שלמה של מלחינים "מלודיים", שכולם יהודים. לעומת זאת מוסיקה ישראלית היא כל דבר שנכתב בישראל על ידי ישראלים. זה הרבה יותר פשוט.

זלצר נהנה מאמונו של זובין מהטה. הרואה בו מלחין למוסיקה ישראלית שהפילהרמונית יכולה לנגנה: להזמנתה כתב את "סטמפניו", המבוססת על שלום עליכם, שבוצעה תחת שרביטו של זובין מהטה, עם שמוליק סגל. יצחק פרלמן ביצע עם הפילהרמונית את יצירתו של זלצר "מסורת", בניצוחו של המלחין.

הקונצרט ביום רביעי אמור להזהיר את הפילהרמונית קרוב יותר לעם. הסולן הוא יהורם גאון, המסוגל למלא את היכל התרבות בכוחות עצמו, ואף יעשה זאת כמה ימים אחרי הקונצרט הזה. מעניין מי מן השניים נהנה יותר: גאון, שישיר בסדרה מכובדת של הפילהרמונית, או התזמורת, שתיהנה מהפופולאריות של גאון. זלצר זוכה משני העולמות.

הצד הרציני של זלצר יוצג בסויטה תזמורתית מתוך "יהדות הישראלית" (מולטימדיה שהוצג ביפו), פרקים לסויטה לכינור בביצועו של יצחק מרקובצקי, ו"אורה למגילת העצמאות", שחובר לאירועי מאה שנה להולדת בן גוריון. האורה תבוצע בקונצרט על ידי יהורם גאון. ביצירה זו משתתפת גם מקהלת "רינת" וקולו המוקלט של בן גוריון הקורא מתוך מגילת העצמאות. גם "שיר השירים" יהיה בערב זה, בעקבות יצירה שכתב זלצר בשביל תיאודור ביקל, שהוקלטה עם חברי הפילהרמונית של וינה. זהו ארגון מחדש של פסוקי הספר, המספרים עלילה על נערה הנלקחת לארמונו של המלך ובורחת ממנו אל אהובה. גילה אלמגור ויהורם גאון יהיו הקריינים.

הקהל יהנה מן הסתם במיוחד מיהורם גאון בשני הקטעים שלפני ההפסקה והסוף. באחד מהם ישיר גאון את שירי מחזות הזמר של זלצר ("אתה ראשון, יא קזה" או "לחיי העם הזה") ובשני את הלהיטים הגדולים שלו: "הבני כאן", "בית אבי", "מונטיפיורי". אם הקהל ייצא מגודר (והוא ייצא מגודר) גם מקומה של "רוזה רוזה" לא ייפקד.

זלצר מכיר את טעמי הפילהרמונית כבודרים, מאז ספר הקלטות של מוסיקה לסרטים שכתב. עכשיו יבצע עליהם כמוף אחר. בקונצרט המתוכנן בו, כמלחין, עם מקהלת רינת, גילה אלמגור ויהורם גאון המבצעים אותו. הגם אפשר לדרוש יותר מזה?

מלים וצלילים

מאת הרי גולומב

מיכאל מלצר (חליליות) ושלו עדיאל (צ'מבאלו) בתכנית סונטות לחליל וצ'מבאלו של מוצארט בן ה-8, ב"בית אריאלה" בתל אביב.

מנתי שייכות יצירות הילדות של מוצארט ל"דגמנס של הבארוק"? מכל מקום, לא היה שמץ של בארוק ואף לא בן בנו של שמץ רגנס במוסיקה עצמה. יצירות מקסימות אלה, שחלק קטן-מהן מקפל בתוכן בזעיר אנפין את מלוא שיעור הקומה הגאוני של מוצרט הבוגר, זכו לביצועים מלוטשים, מלאי חן והרגישות מוסיקלית.

מיכאל מלצר לא הפגין כאן את הוירטואוזיות המהממת האופיינית לביצועי חלילית הבארוק שלו, אף דומה שלא היצירות ולא הכלי הנרחות שהושם בפיו (חליל הצד הקלאסי העשוי עץ), לא העמידו בפניו דרישות כאלה. שלו עדיאל הראה פעם נוספת שמקומו מובטח לו בצמרת הקבוצה המצומצמת, אך המובחרת, של נגני צ'מבאלו בישראל.

עיקר ההסתייגות מהקונצרט מופנית לצד המילולי. אותם מכתבים ועדויות, שהושמעו בחן ובהומור מפי מיכאל מלצר, חזרו ברובם על הסטראוטיפ החביב והמתקתק של מוצארט הילד מן התקופה ה"טרום-אמדיאוסית" בתודעתנו. מוטב היה להקדיש לפחות חלק מן הדיבורים ליצירות עצמן ולמקומן בקאנון המוצארטי, במקום לתיאורים שבסופו של דבר אינם תורמים דבר להבנת המלחין וגדולתו.

זעקי ארץ אהובה

מאת אורנה לנגר

קונצרט מס' 4 בסדרה הוורודה של תזמורת רשות השידור. בתוכנית: "השיר על הארץ" למהלר, סימפוניות לכלי נשיפה (נוסח 1947) לסטרווינסקי, והפרלוד "מנחת פאון" לדביסי. מנצח: דוד שלון. סולנים: מרון קסלר, אלט, אנתוני רודן, טנור.

מהלר כתב את "השיר על הארץ" בערוב ימיו, כשהוא מלא תוגה ומרירות. הוא העתיק ביצירה זו את משיכתו לשיר העם הגרמני, שבאה לידי ביטוי ב"קרן הפלא של הנער", לשיריהם בעלי גוון אכזוטי פנטזי, ולטקסטים של משוררים סיניים. מהלר הגיע ביצירה זו לפסגת התיזמור המעודן והלידר.

קשה לומר שבנגינתה של התזמורת ושירתם של הסולנים היה אפשר לחוש במידה המופלאה של מסתורין, אופל ודרמטיות על סף הייאוש, המאפיינת סדרת שירים זו. הפעמוניה הסינית, הנבלים, כלי הנשיפה בהרכב מתוגבר, התזמורת והטנור הלוחץ אנתוני קסלר ועקו ברמה, בעיקר בשיר הראשון, כאילו ביקשו רוחות ממענה מסתורי. אווירה של מסתורין, בטעם קצת שונה, לא הצליחו להעניק, אף שהאבובנים והחלילנים ביצעו את קטעי הסולו שלהם בביקיון מרבי.

רוך קטיפתי ועושר רוטט היה רק בקולה של האלט מרון קסלר, שהצליחה בזכות המבעד העשיר של קולה להעביר לקהל המאזינים את מוני הרוח המתחלפים משיר לשיר, מקדרות נואשת לאור בהיר וצלול. קשה היה לעקוב אחרי תרגומו של הטקסט לעברית ללא המקור הגרמני, בעיקר ביצירה שיש בה התאמה כה מושלמת בין המלה לתזמור. כאן לא יכול כל תירוץ של תקציב לכפר על היעדרו של דף כה חיוני בתוכנייה.

דווקא מפני שכפתיחה המכשיפה של התזמורת בנגינת "מנחת פאון" של דביסי, הצליח דוד שלון לפרוש יריעה קסומה של דרישה מהורהרת, איטי ויפה בין כלי הסולו — הנבל, הפעמוניה הסינית, החליל והכינור של אורי פיאנקה, המצטיין בווירבראטו רוטט בקטעי הסולו שלו — היתה כה מאכזבת הסימפוניה של "השיר על הארץ", האמורה להעניק תחושה של קתרזיס אחרי הסבל היגון.

מיוחרת ולא הולמת להלוטין את רוח הערב היתה השמעת הסימפוניות לכלי נשיפה של סטרווינסקי, שהיא מעין תרגיל של צירופי גוונים שונים של כלי נשיפה, ומשחק בין צירופי מקצבים ופעימות מנוגדות. היצירה נשמעה יותר כתרגיל דידקטי ושימוש של מלחין, מאשר סימפוניה מלהיבה. אילו בוצע "השיר על הארץ" בצורה משכנע יותר, היה אפשר להסתפק בו.

חוויה קלאסית

מאת יצחק ברום

קונצרט למנויים מס' 8 של התזמורת הסימפונית חיפה. מנצח: סטנלי ספרבר. סולן: בוריס ברמן — פסנתר. בתוכנית מיצירות פרוקופייב, מוצרט והיידן.

פרוקופייב בן ה-26 ממזג בסימפוניה הראשונה שלו באלגנטיות רבה יסודות סגנוניים של המאה ה-18 עם אמצעי ביטוי אופייניים למוסיקה שלו, ויוצר כך מוסיקה השופעת רעיונות והבריקות. הביצוע הצטיין בשקיפות רבה, והמנצח עיצב את כל הרעיונות הרוחפים זה את זה במוסיקה בחוש מידה, והשרה בכך מעל הכל את תחושת ההרווחה של עשיית מוסיקה להנאת הנגנים והקהל גם יחד.

הסימפוניה מס' 99 של היידן היא יצירה מרשימה מאוד, שאינה מושמעת לעתים קרובות. ביצועה היה בדרך כלל יפה, אם כי כבר במקצת ובפרק האחרון ניכרו פגמים טכניים, בעיקר בכינורות שלא יכלו להתמודד עם הטמפו של המנצח. לעומת זאת מן הראוי לציין את נגינתם היפה של כלי הנשיפה בפרק השני.

אי אפשר לדבר על הקונצ'רטו ברה מינור של מוצארט כאל קונצ'רטו בלבד. זו יצירה השייכת באותה מידה לתחום הסימפוניה ואולי אף לתחום האופרה. זו יצירה מונומנטלית, שבה הצליח המלחין למזג באופן מושלם את הקונצפט הסימפוני ואת המאבק בין בודד לרבים, העומד ביסוד צורת הקונצ'רטו. על אף שמאבק זה קיים ומודגש ביצירה, ומוצארט נותן לכל אחד משני האנטגוניסטים איפיון ייחודי (הסינקופות במנגינת הפתיחה שייכות לתזמורת ולא מבוצעות אף לא פעם בידי הסולן, ואילו הרצ'יטאטיב הפותח של הפסנתר אינו מנוגן לעולם על ידי התזמורת).

דומה שסטנלי ספרבר ובוריס ברמן חשו את הדבר הזה היטב, והביצוע המצוין שלהם, שהיה יותר "קונצ'רטו לתזמורת עם פסנתר אובליגטו" מאשר "קונצ'רטו לפסנתר בליווי תזמורת", נהפך בשל כך לחוויה. נדמה לי שהיתה זאת הצלחתו הגדולה ביותר של סטנלי ספרבר זה זמן רב מאוד.

רעיונות הראויים להד

מאת זיוה שטרנהל

"תוכניות", עיתון המשרדנים של הפקולטה לארכיטקטורה בטכניון. גיליון 2

אם הגיליון הזה של "תוכניות" אכן משקף את תחומי ההתעניינות בקרב דור העתיד של האדריכלים, אפשר להתחיל לקוות לרוח חדשה בתחום, אשר העוסקים בו אצלנו שקועים בדרך כלל בבעיות העשייה היומיומית. הסטודנטים, מסתבר, מוטרדים מהמשבר הפוגע במקצועם לעתיד. המעבר החריף מאופטימיות חסרת מעצורים לאווירה של מלנכוליה ותוסר אונים מרפה את ידיהם של רוב האדריכלים ומשתק את הדחפים היצירתיים. התוצאות ניכרות בחוסר מגוון כל שינוי וכרצון להיאחז בקיים. יחד עם זאת מהווה המשבר גם קרקע פורייה לחולמים חדשים, המבקשים לנער את התחום ולפרוץ דרכים חדשות.

המאמר הפותח הוא של הד"ר אריה פלד, מרצה בטכניון המתמחה בפסיכולוגיה סביבתית. פלד סבור שהגאולה תבוא רק באמצעות שינוי רדיקאלי בהתייחסותו של האדריכל למקצועו. פלד מבקר בחריפות את נטייתם של עמיתיו לכוון את עצמם אל האובייקט האדריכלי כאל סימן וסמל, ולא כאל מצב אנושי. לדעתו, איבדו האדריכלים את הגישה הפשוטה למצבים קיומיים במובנם הראשוני והתמים, ולכן אינם מסוגלים ליצור תחושת ניכרות ההרמוניה. גם המחקרים האמורים לסייע להבנת צורכי הדיירים אינם יעילים, כל עוד האדריכל אינו מבין את עצמו.

"קפיצת הדרך, ההיפתחות אל הזולת ללא היפתחות אל עצמנו היא מתכון בדוק ליחסים מסוגים של שתלטנות או כניעה". לדעתו, הפתרון הוא בתהליך של דה-מיסטיפיקציה של המבנים המסורתיים המקומיים שאנו חיים בהם. זהו תהליך המחייב אותנו לחזור לשורשים, ליחסים ראשוניים וספונטניים שאבדו לנו במירוץ אחרי הקידמה.

גם האדריכל ג'ון היידק רוגל בחזרה לשורשים ולאלמנטים בסיסיים. בשבילו החזירה ל"משמעות עמוקה" של שאלות היסוד צריכה להיעשות בתחום המופשט, והוא באמצעות שפה של סימנים וסמלים. המחויבות שלו לתרבות האליטיסטית ולקהל צרכניה המצומצם, הצורות הביטויי האינדיווידואליסטית הפיוטית שלו איננה שונה מזו של פסל או משורר. רעיונותיו של היידק (שנותר אותון מבין חבורה של חמישה אדריכלים ניו יורקים ידועים — גרייבס, אייזנמן, מאייר וגוואת'מי — הממשיך לעסוק באדריכלות קונצפטואלית) מובאים בצורה מקוטעת, בתרגומו של העורך יובל בר, בשלושה מאמרים נפרדים.

גישה המתמקדת בהיבטים החברתיים ומבקשת לפתור בעיות מעשיות בעזרת שיטות "התנהגותיות", מוצגת במאמרו של ירון רושא, העוסק בספרו החדש של כריסטופר אלכסנדר "שיטת ייצור של בתי מגורים". אלכסנדר יוצא נגד התפיסה המקובלת, הרואה בבית מוצר סטנדרטי מוגמר, שאפשר לספקו בצורה מיכנית לכל דורש. הבנייה הציבורית נכשלת הן בסיפוק התביעות האינדיווידואליות של הפרט והן ביצירת חיי קהילה. בשנים האחרונות מתברר שדווקא הבנייה הספונטנית ב"סלמס" שמסביב לערים הגדולות בעולם השלישי מתפקדת טוב יותר מאשר השיטות הממוסדות. אלכסנדר מציע להחזיר את הבנייה לרמה המקומית, שבה הן האדריכלים הן התושבים נוטלים חלק פעיל בכל שלבי קבלת ההחלטות והביצוע.

אלכסנדר מאמין שגם בעידן המודרני אפשר להשיב לאדריכלות את ממדיה האנושיים ולשלב בין דרכי הבנייה המסורתיות והשיטות המדעיות. דעותיו מלוות בנימה אוטופיסטית המתגלה גם אצל היידק ופלד. עם כל הקושי ליישם את רעיונותיהם לשפת המעשה, ראוי שהם יהדהדו בראשיהם של הסטודנטים, שבעוד שנים מעטות יאלצו להתמודד במציאות המתוכננת, הנשלטת על ידי הפרגמטיזם הישראלי המוכר.

בזק החברה הישראלית לתקשורת בע"מ

משרדי העסקים ותחנות השירות סגורים בפורים

לרגל חג הפורים יהיו משרדי העסקים (סניפי קבלת הקהל) ותחנות השירות של חברת בזק בכל הארץ, מלבד ירושלים, סגורים לקהל היום (15.3.87), חג הפורים.

בירושלים יהיו משרד העסקים ותחנות השירות סגורים מחר (16.3.87) שושן פורים

סעודת פורים בנוסח סין

מעשה ידיו של צוות סיני אמיתי
חגיגה לחיך ולעין
במשך חג הפורים (13.3.87 - 16.3.87)
שתיה (על חשבון הבית) כדת וכדין
ומשלוח מנות (מיוחד) לילדים

יש חדש בטייסט אוף סצ'ואן

מרכז מסחרי כפר שמריהו טל': 052-70448

יש המון סינים אבל רק טייסט אוף סצ'ואן אחת!

שעונים ברשים
(במיוחד גדולים)
במחירים נוחים
קניה • החלפה
ניקוי • תיקון
לפנות: **שילוני**
ת"א לילינבלום 28, טל' 657064

לבעלי כרטיסי אשראי
דחפון
03-611001

24 שעות ביממה
מודעות לוח ומשפחתיות
הארץ מודעות
לבעלי כרטיסי אשראי
03-383838

עיריית ירושלים
הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
הודעה לפי סעיף 149
לחוק התכנון והבניה
תשכ"ה 1965 (להלן: החוק)
כב/85/766

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק כי מר עמרם שריקי הגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבניה (להלן הוועדה) בקשה להתרת הקלות בנכס גוש 30010 חלקה 64 ברחוב המליץ 9, מרשבה גרמנית. דהיינו: הקלה בקו הבנין הצדדי מערבי בשעור של 40 ס"מ, הקלה באחוזי הבניה בשעור של 0.66% מעל 75% המותרים.

את ההתנגדויות להתרת ההקלות הנ"ל אפשר להגיש תוך שבועיים מתאריך הודעה זו לוועדה המקומית לתכנון ולבניה ברחוב הלל מס' 23, ירושלים

ניתן לעיין בתכנית המוצעת במשרד זה בכל יום פרט ליום ו' בין השעות 12.00-14.00

אברהם כחילה — מ"מ ראש העיר
יו"ר הועדה המקומית
לתכנון ולבניה

עיריית — טבריה
משרד מהנדס העיר
חוק התכנון והבניה
תשכ"ה 1965

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 145(1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965 הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב טבריה בקשה להקלה לבניה על
חלקה 25 גוש 15001
ההקלה — כוללת:

1. תוספת קומה אחת מעל מס' הקומות המותר עפ"י תוכנית מאושרת לאיזור.
2. תוספת של 18% מעבר לאחוזי הבניה המותרים עפ"י תוכנית מאושרת לאיזור.

כל המעונין רשאי לעיין בבקשה הנ"ל במשרד הועדה המקומית בעירית טבריה בימים ובשעות שהמשרד האמור פתוח לקהל.

וכל הרואה עצמו נפגע ע"י אישור הבקשה הנ"ל, יוכל להגיש התנגדות מנומקת למשרד הועדה האמורה בכתובת הנ"ל תוך 14 יום מיום פרסום הודעה זו.

לאחר מועד זה תובא הבקשה לדיון לפני הועדה הנ"ל אשר תחליט בנדון.

י. ביבי
יו"ר הועדה המקומית
לתכנון ולבניה
מרחב טבריה

פרסום בקשת פירוק

בענין: ורנת, סוכנות לבטוח בע"מ תפ"9/ 097061 — 51

נמסרת בזה מודעה שבקשה לפירוק החברה הנזכרת לעיל על ידי בית המשפט המחוזי של תל אביב יפו, הוגשה ביום 6/11/1986 לבית המשפט הנזכר לעיל על ידי עו"ד אהרון איזמן וכי ניתנה הוראה שבקשת פירוק זו תבורר בפני בית המשפט הישב לדין בתל אביב ביום 29/4/87 וכל נושה או משתתף של החברה הזאת הרוצה לתמוך במתן צו בענין הבקשה או להתנגד לכך, יוכל להופיע לשם כך בשעת הבירור, אם בעצמו או באמצעות עורך — הדין שלו וכל נושה או משתתף של החברה הזאת הרוצה העתקה מן הבקשה הזאת יקבלנה מן החתום מטה בשלמו את התשלום הקבוע בעד ההעתקה.

עו"ד שמואל הדריקמן, רח' בארי 9, תל-אביב

הערה: כל הרוצה להופיע בשעת בירור בקשת הפירוק חייב למסור, או לשלוח ע"י הדואר, לאיש החתום לעיל הודעה על רצונו זה. בהודעה יפורשו השם והכתובת של האיש או, אם זוהי פירמה, השם והכתובת של הפירמה, והיא צריכה להיות חתומה ע"י האיש או הפירמה או ע"י עורך-הדין שלו או שלה (אם יש להם עורך-דין) וצריך למסרה או — אם היא נשלחת ע"י הדואר — צריך לשלחה באופן שתספיק להגיע את החתום לעיל לא יאוחר משעה אחת אחרי הצהרים של יום

ש. הדריקמן, עו"ד

מדינת ישראל
חוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965
מרחב תכנון מקומי הגליל העליון

הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מתאר

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה — 1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז הצפון, החליטה באישור של הפנים, לאשר שינוי תכנית מתאר הנקראת: תכנית מס' 4554 שינוי לתכנית מתאר מס' 1632 — שינוי יעוד לתחנת-תדלוק בכביש פילון — צפת שהודעה על הפקדתו ביחד עם התשריט המצורף אליה, פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 3190 מיום ב' באייר התשמ"ה (26.4.85) עמ' 2115 ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית: גוש 13543 חלק — מחלקה 2. עיקרי הוראות שינוי התכנית: שינוי יעוד לתחנת תדלוק מסוג ג'.

השינוי האמור בצורה שבו הועדה המחוזית אישרה אותו ביחד עם תשריט המצורף אליה, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה הגליל העליון שבמועצה האזורית הגליל העליון קרית-שמונה וכל המעוניין רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

עמוס קלאצי
יו"ר הועדה המחוזית
לתכנון ולבניה — צפון
כ"ג בשבט התשמ"ז

22.2.1987

הטון החדש של ועידת הנשיאים

ועידת הנשיאים היהודיים, המתכנסת השבוע בירושלים בצל פרשת פולארד, מתעתדת לעבור מהגישה המסורתית של אמירת אמן אחר מדיניותה של ישראל, לגישה ביקורתית וספקנית יותר

מאת שלמה שמיר

ניו יורק

ארבעים המנהיגים היהודים, ה משתתפים בכנס המיוחד של ועידת הנשיאים הנפתח השבוע בירושלים, נבחרו לראשות הארגונים היהודים הגדולים באמריקה בדרך דמוקרטית, והם בהחלט מייצגים את הקהילה היהודית המאורגנת. אך אין בהם ולא דמות אחת בעלת שיעור קומה, המקובלת על כל מגזרי היהדות, והמסוגלת ללכד את יהודי אמריקה סביב אתגר או בשורה מקורית. גם הרמה האינטלקטואלית של רבים מחברי ועידת הנשיאים אין בה כדי להחמיא לארגון. זהו מועדון של עסקנים ותיקים, הרואים את עיקר תפקידם בשמירת הקונסנזוס, שעיקרו תמיכה פוליטית בישראל ובמדיניותה, טיפוח קשרים עם ישראל תוך הפגנת נאמנותם לאמריקה.

אין להגזים בחשיבותה של ועידת הנשיאים כגוף הכנסא את השקפותיהם של כל יהודי אמריקה בעניינים פנים-פוליטיים, או מבחינת יחסם לישראל. אך אין לזלזל במעמדו של הארגון, בעיקר בעיני הממשל בוואשינגטון. נשיא פשטני ולא-מעמיק כרונאלד רייגן, הרבה יותר מקודמיו, רואה בוועידת הנשיאים גוף המייצג את הממסד היהודי, והכבכא את מה שטוב או רע לישראל.

ועידת הנשיאים הוקמה בראשית שנות החמישים על ידי נחום גולדמן. זו ועידה המעדיפה דרך סלולה ובטוחה ואינה מוכנה לבקר בפומבי את מדיניותם של מנהיגי ישראל. גם כאשר חבריה משוכנעים שהמדיניות אינה צודקת. אפילו בישיבות סגורות, נשמעות ההסתייגויות מצעדים פוליטיים של ישראל בקול רפה, ומלוות בהתנצלות. כאשר נוקטת ישראל עמדה מדינית שאינה נושאת חן בעיני ההנהגה היהודית, או מסתבכת בעסק ביש המשווה לה דימוי שלילי בדעת הקהל האמריקאית, מגיבה ועידת הנשיאים על פי רוב בשתיקה, שאפשר לפרשה כמורת רוח, או אי רצון להזין את הביקורת נגד ישראל באמצעי התקשורת המקומיים. אין זאת אומרת שהמנהיגים היהודים, חברי הוועידה, לא הביעו בעבר את התנגדותם להחלטות ומעשים של ישראל, אך לרביהם עשו זאת במגעים ישירים עם צמרת המדינה.

כאשר נחשפה פרשת עסקות הנשק הסודיות עם איראן ומעורבותה של ישראל בהן, נתקבלה בוועידת הנשיאים החלטה לא להגיב בפומבי ולשמור על פרופיל נמוך. גם לאחר גילוי פרשת הריגול של ג'ונתן פולארד, ומיד לאחר שניתן גזר דינו, לא פורסמה תגובת ועידת הנשיאים. רק כשבוע שעבר, לאחר פניות של עיתונאים ולחץ של חברי הוועידה, פורסמה הודעה לעיתונות מטעם יושב ראש הוועידה, מוריס אברם. נאמר בה, כי בביקורם בישראל ידונו חברי ועידת הנשיאים עם מנהיגי ישראל על פרשת פולארד. אברם ציין, כי ישראל אמנם התנצלה, אך מעשיו של פולארד אין להם מחילה והם פגעו בכל האמריקאים.

תוכן ההודעה משמש דוגמה להליכה בין הטיפות, המאפיינת במקרים רבים את תגובותיה של הוועידה. אברם ביקש להבהיר, כי מנהיגי ישראל עשו מעשה נבון שהתנצלו, אך הוא ועמיתיו, כאזרחים אמריקאים נאמנים, מאמינים כי ההתנצלות הרשמית לא כיפרה על הפרשה החמורה.

כדאי בכל זאת לעקוב אחר הדיעות שתפרסם ועידת הנשיאים, ולשים לב לדיונים שיערכו השבוע בירושלים במסגרת הכנס המיוחד. התנהגות חברי הוועידה משקפת את מידת השפעתה של ישראל והיחס אליה בקרב ההנהגה היהודית באמריקה. לפי סגנון ההתבטאויות כלפי ישראל הנשמע בדיוני הוועידה, יהיה אפשר להעריך את שיעור התמיכה בישראל בין יהודים בארה"ב.

בשיחות עם מנהיגים יהודים ערב צאתם לישראל, אפשר היה למצוא אישור וחיזוק למה שידוע זה מכבר: סוף ומור במעמדה של ישראל בקרב יהודי ארה"ב, והתחזקות מגמה ביקורתית כלפי תבונתם המדינית של מנהיגיה. מעורבות ישראל בפרשת הנשק לאיראן והפעלתו של פולארד כמרגל בוואשינגטון לא יצרו את הסדק הזה אלא הגבירו אותו. המלחמה בלבנון היא שפגעה את מעמדה של ישראל וכרסמה בתדמיתה.

מאז המלחמה לא אירע בזירה הישראלית דבר היכול לשקם את מעמדה בעיני ההנהגה היהודית באמריקה. המחאות על התארשות הכלכלה בישראל פינו את מקומן למבוכה ומורת רוח על הלקה של ישראל בפרשת הנשק לאיראן ולזעם עם פרשת פולארד. תביעתו של ראש הממשלה יצחק שמיר לבטל העסקת מעמד של פליטים ליהודים היוצאים מרוסיה, גם היא לא הוסיפה לו ולישראל כבוד בעיני מנהיגים יהודים.

קבלות הפנים החמות המקומות את ראש הממשלה ושרים אחרים המופיעים בפני ועידת הנשיאים, ומחיאות הכפיים הקוטעות את נאומיהם, אינם בשום פנים סימן להסכמה עם השקפותיהם או למידת קבלותם בעיני חברי הוועידה. צריך להקשיב לתגובות חברי הוועידה אחרי שהאזינו לראש הממשלה או לשרים אחרים, כדי להיווכח שבמקרים רבים הם מסתייגים ואף מתנגדים לעמדותיה המדיניות הרשמיות של ממשלת ישראל, בעיקר בתחום השלום ועתיד יהודה ושומרון.

לפני שבועיים נקט מוריס אברם צעד חריג, כאשר הזמין למשרדו את הכתבים הישראלים בניו יורק, והבהיר כי בביקורם של חברי ועידת הנשיאים בישראל מטרתו הפעם לא רק לשמוע ולהתרשם, אלא להשמיע, להעיר ולבקר. אברם ציין, כי הוא ועמיתיו מתכוונים לדון עם מנהיגי ישראל על כדאיות ייצורו של מטוס הלביא. כדי להדגיש את רצינות הכוונה, הוזמן דב זקהיים להופיע בפני ועידת הנשיאים, הרצה את השקפותיו בעניין הלביא ופירט את סיבות התנגדותו לייצורו. נראה שזקהיים הרשים את מאזיניו ושכנע אותם בצדקת טיעוניו. ביטוי לכך ייתנו קרוב לוודאי בשיחות שינהלו השבוע חברי ועידת הנשיאים עם ראש הממשלה ושרי הפנים הביטחון.

בעבר לא היו חברי ועידת הנשיאים מעיזים לגלות מעורבות מוצהרת בתחום ישראלי-פנימי, שיש לו השלכות ביטחוניות. העובדה שהם עושים זאת, היא הוכחה נוספת לכך, שאת מקום הנאווה שישראל עוררה פעם, וההתבטלות העצמית בפני העומדים בראשה, תופסת היום דאגה לחוסנה של ישראל וספקנות בדבר תבונתם של מעצבי מדיניותה. אין להקל ראש בהתפתחות זאת, מפני שגורמים בכירים בממשל האמריקאי קשובים לרחשים העולים מוועידת הנשיאים.

חברי ועידת הנשיאים בביקורם האחרון בארץ: סוף ההתבטלות העצמית

ערבים בישראל / עטאללה מנצור

טייבה: כפר שהיה לעיר

צעירים בחוצות טייבה: עשר דקות מכפר סבא

משחק הכדורגל בין קבוצת הפועל טייבה למכבי יפו, במסגרת משחקי הגביע, הפנה זרקור לעבר טייבה. הטלוויזיה, הרדיו ומדורי הספורט בעיתונים היו מלאים בתיאורים מהמקום. נראה כי השאלה המרכזית שיוחסה בדיווחים היתה, כיצד קרה שיש להם קבוצת כדורגל טובה. לפתע גילו שטייבה מצויה במרחק עשר דקות מכפר סבא, ולא מעבר להרי חושך. השוער שלהם הוא אפילו מורה שלמד בגרמניה ושיחק שם בליגה מקצועית. ואין הם מתפרעים. להיפך, הם מגישים זרי פרחים לשחקנים האורחים — גם לאותו שחקן יהודי שהתפרסם בהתבטאויות אנטי-ערביות.

מה שהפתיע עוד יותר: בקבוצה של טייבה משחקים יהודים, הם מרגישים את עצמם בבית. הקהל מקלל בעברית, כמו הקהל היהודי בתל אביב ובחיפה. כדי לעודד את הקבוצה שלהם הם שואגים בעברית. הרבה הפתעות היו בטייבה.

את טייבה אני מכיר יותר משלושים שנה, ואיש לא יחלוק כי היא צמחה והתפתחה מכפר לעיר. בטייבה יש היום שני בתי ספר תיכוניים — מקצועי ועיוני. שלישי נמצא בבנייה. זו מכללה מוסלמית דתית, הנועדה להכשיר אנשי דת לעדה הגדולה ביותר של הערבים במדינה.

מוסד ערבי כלל-ארצי הפועל בטייבה הוא המרכז לקימום המסורת הערבית. מוסד זה פועל זה כחמש שנים ומנסה לשמר את הפולקלור הערבי בארץ. בראש המוסד עומד צאלח בראנסי, ממייסדי קבוצת "אל ארד", שנכלא לעשר שנים בגלל מעורבותו בפעילות מחתרתית. גורמים פרו-ערביים הפקידו בידי בראנסי, עם שחרורו מהכלא, סכומים ניכרים, והוא מוציא אותם למימון פסטיבאל פולקלור, שירה, ריקודים, ולאיסוף פריטים הקשורים למורשת הערבים בארץ. באחרונה החל בראנסי מארגן מפעלי הנצחה לאישים בהיסטוריה של הערבים בארץ. ראשון המונצחים הוא חליל סכאכיני, איש החינוך המהפכני שהיה לערבים בימי המנדט.

צאלח בראנסי, מורה ותיק לשפה הערבית, אומר כי ברצונו להקים "ספרייה לאומית" על שם סכאכיני. הוא ציין את יום הזיכרון למחנך בבית אל ראזי במרכז העיירה. לטקס באו עשרות אנשי חינוך ועסקני ציבור מכל הארץ, כולל מרצים מאוניברסיטאות שכם ורמאללה.

הרושם הוא כי טייבה שוב אינה כפר. זוהי מעין עיר בירה, מרכז לאומי. ראש המועצה המקומית עבד אל לטיף חביב מקדם בברכה את הבאים. בין המרצים מורה שלמד בבית הספר שהקים סכאכיני. דבריו רוויים נוסטאלגיה. מבין השורות הציבסטות עולה דמות של מחנך מודרני ובעל גישה חדשנית. איש חינוך מסמינר המורים בחיפה עורך הקבלה בין חליל סכאכיני לאנשי חינוך מהפכניים. קל להבין את המניע מאחורי הגאווה שחשים ערבים כלפי הדמות שהיתה לאגדה.

ראש המועצה של טייבה מנסה למשוך את תשומת לבי לבעיות היישוב. הוא מספר לי על הצלחתו בבניית בית זקנים בעיירה. מתברר שיש בטייבה 950 אנשים שעברו את גיל הפרישה. ל-30 מהם, שאין ידם משגת לקנות מזון בסיסי, מעניק בית הזקנים ארוחה חמה מדי יום. אחרים באים לשם בשביל החברה.

בית הזקנים משתרע על 700 מ"ר. בין השאר דאגו להקים בו מסגד לתפילה. הוא הוקם בסיוע אגודת אש"ל ומפעל הפיס.

טייבה טרם זכתה למעמד של עיר, אם כי מספר תושביה אינו קטן ממספר תושבי אום אל פחם (מעל לעשרים אלף). אום אל פחם היתה לעירייה הרבה בגלל מאיר כהנא. הח"כ הגזען החליט כמובן לפתוח את הקריירה הפרלמנטרית שלו בסיור באום אל פחם. המהומות ברחובות אום אל פחם, שנועדו למנוע את הביקור, הצליחו להציג את כהנא, זיכו את אום אל פחם בפרסומת רבה והעלו את ראש מועצתה, האשם מחאמיד, לכותרות, ולאחר מכן גם לדרגת ראש עירייה.

אבל בעיירתו לא נפתרו בשל כך. להיפך, נוצר הרושם כי פקעת הבעיות של אום אל פחם הולכת ומסתבכת. ספק אם יש בישראל יישוב כלשהו השקוע כה עמוק בבעיותיו. לעומת זאת ניכר בטייבה שהיא עיירה של ממש, שצמחה באופן טבעי. אין בה אמנם אזור תעשייה, אבל יש לה יתרון בקרבתה ליישובים יהודיים מבוססים. לרבים בטייבה יש פרדסים, מקצועות, או מקורות פרנסה קבועים מחוץ ליישוב. כאן הוקמה בריכת השחייה המסחרית הראשונה ביישוב ערבי כלשהו בישראל (אפילו בנצרת אין בריכת שחייה), ובקרוב ייפתח בטייבה אולם שמחות גדול.

אין להסיק מכך שאין בעיות בטייבה: כאן רווחת פעילות העולם התחתון באופן שאין דומה לו במגזר הערבי. שוד המכוניות וסחר הסמים פורח, המועצה המקומית מתקשה לטפל בבעיות התמיכות בקרב הדור הצעיר, בין היתר מפני שאין תקנים להגדלת מספר העובדים הסוציאליים. בולט גם הצורך של תחנת משטרה מקומית.

מכשלה לערבים

הערבית היא שפה רשמית בישראל. כך אומר השר משה ארנס בבואו להסביר את השתתפותו בקורס ללימוד השפה הערבית. טיעון זה היה פעם שגור כפי הבריות. אבל רק ערבים מעטים בישראל מעלים את הדרישה לכבד את שפתם. רובם נואשו מכך.

באחרונה נוצר הרושם, כי יש גורמים בשלטון ובכלכלה המנסים לעודד את עניין השפה הערבית מחדש. אחד השרים ניסה לשכנע אותי כי הוא יביא מהפיכה במשרדו וינהיג את השימוש בשפה הערבית. נאלצתי לצנן את התלהבותו: השלט שתולה במשרדו בשפה הערבית דומה לשלט בסואהילית.

משרד פרסום תל אביבי ניסה לשכנע אותי לעשות פרסומת למפעל כלשהו. בכל שורה במכתב מצאתי לפחות שגיאה. מפעל הפיס ניסה למכור כרטיסים לערבים. במכתב הקצר ששלחו מצאתי לא רק שגיאות, אלא סגנון שאינו יאה. צעיר ערבי התלונן בפני, שניגש לבחינה תיאורטית לקבלת רשיון נהיגה, אך הטופס נוסח בערבית כזאת, שהוא לא הבין את השאלות. מורים לנהיגה סיפרו לי, כי את התלונה הזאת הם שומעים לעתים קרובות. משרד הרישוי מונע מהנבחנים להוציא את טופס הבחינה — והדבר מביא לכשלונם של נבחנים ערבים רבים, ולזיוף הבחינה ולמעצם של חשודים רבים.

אני נוטה להאמין לתלונות. בכבישי ישראל אפשר למצוא שלטים האמורים להיות כתובים בערבית, והכתובים למעשה בשפת חרטומים. בקיצור, אין נוהגים כבוד בשפה הערבית, ולפעמים היא מהווה מכשלה לערבים.

עולים ויורדים / גדעון אלון

מי יהיה יו"ר הנהלת הסוכנות?

התחייבותו בכתב של יו"ר הנהלת הסוכנות אריה דולצ'ין, כי לא יציג את מועמדותו לתקופת כהונה שלישית, כמו נתנה את האות לתחילת ההתמודדות על כיסאו. אמנם ההכרעה תיפול רק בעוד תשעה חודשים, בקונגרס הציוני הל"א, אבל בתוך המפלגות הגדולות כבר החל מסע הגישושים לבחירת המועמד. במפלגת העבודה הודיעו כבר גזבר הסוכנות עקיבא לוינסקי וראש מחלקת עליית הנוער אורי גורדון על כוונתם להתמודד על המשרה. אבל ייתכן שברגע האחרון "יוצנח" מועמד חיצוני למשרה זו (נוקבים בשמותיהם של סגן ראש הממשלה [illegible] אריזור כמועמדים אפשריים.

עדיין מוקדם לקבוע למי מן המועמדים יש סיכויים לרשת את מקומו של דולצ'ין, משום שיחסי הכוחות בין המפלגות השונות בקונגרס ייקבעו לא רק על-ידי הצירים הישראליים (שהמפתח לחלוקתם נקבע על-פי יחסי הכוחות בין המפלגות הציוניות בכנסת), אלא בעיקר על-פי תוצאות הבחירות לקראת הקונגרס, שיתקיימו בחודשים הקרובים בפדרציות הציוניות בחו"ל.

אולם בשלב זה לפחות, נראה כי גזבר הסוכנות עקיבא לוינסקי הוא בעל הסיכויים הרבים ביותר. לוינסקי (69), המכהן בתפקידו זה תשע שנים, הוא איש ממולח, יסודי מאוד אך נעדר כאריזמה. לוינסקי חבר קיבוץ מעיין-צבי ולכן קרוב לוודאי שייהנה מתמיכה של בציני התק"ם במרכז מפלגת העבודה. במשך שנות כהונתו הצליח לצמצם בשיעור ניכר את גרעונה של הסוכנות, שהסתכם ב-600 מיליון דולר. הוא חותר לצמצום דרסטי של מספר המחלקות בסוכנות. לדעתו, יש לצמצם את מספר חברי ההנהלה מ-20 ל-11 ולהקטין את מספר השליחים. לוינסקי סבור שהסוכנות צריכה לסייע רק בקליטתם הראשונית של העולים לארץ ומיד לאחר מכן להעבירם לאחריות משרדי הממשלה.

מתחרהו אורי גורדון (51) היה במשך שנים "הילד השובב" של הנהלת הסוכנות. ב-1983, ניצל כל הזדמנות כדי למתוח ביקורת על המנגנון הבירוקראטי של הסוכנות. הוא יזם את הקמת תל"ם (תנועה לציונות מגשימה) ומאז מונה לתפקידו הנוכחי, יו"ר עליית הנוער, עסק רבות בקליטתם במסגרת "עליית הנוער" של צעירים אתיופים שהגיעו ארצה בגפם במסגרת "מבצע משה".

וזעקתה של אידה נודל

שחרורו מכלא הסובייטי של אסיר ציון יוסף ביגון עורר ציפיות שהשלטונות הסובייטיים בבריה"מ יעניקו סוף-סוף היתר יציאה לאידה נודל, מוותיקות מסורבי העלייה בבריה"מ. זה 16 שנה היא נאבקת על זכותה לעלות לישראל ולהצטרף לאחותה אילנה פרידמן המתגוררת בארץ. ב-1978 היא נשלחה לארבע שנות גלות באשמת "חוליגניות זדונית", ומאז שחזרה ב-1982 אין מתירים לה לשוב לביתה במוסקווה. באחרונה הגיעו לידי אחותה כמה מכתבים ששיגרה אידה נודל לבכירי רשויות השלטון בבריה"מ, שבהם היא מבטאת לא את כמיהתה שלה לחופש, אלא את מצוקתם של אסירי ציון האחרים.

במכתביה המתפרסמים בקובץ "יהודי בריה"מ, עלייה ומאבק בשנות השמונים" (בעריכת דוד פריטל, שיצא באחרונה לאור בהוצאת "מגנס", בשיתוף עם ועד המרצים שליד המועצה הציבורית למען יהודי בריה"מ), היא מוחה על תנאי המאסר הקשים של ליב שראייר, גינאדי אזרנוביץ בלומין ואחרים, אבל לא מזכירה אפילו ברמז את קשייה שלה. כך למשל במכתב ששיגרה לתובע הכללי המפקח על מקומות מאסר בעיר חמלניצקי, היא כותבת: "במוסד שלכם מרצה את עונשו האסיר ליב שראייר, שנדון לשלוש שנות מאסר בתנאי משטר רגיל. הוא הורשע בהשמצת המשטר המדיני והחברתי של בריה"מ. למעשה, האשמות נגד שראייר הינן עלילות שווא והוא הורשע שלא בצדק, מלבד רצונו לעלות לישראל, שאף שראייר להכיר את יסודות השפה העברית, את התרבות ואת המסורת היהודית. לא היו לו כל טענות לשלטון הסובייטי. בפנייתי זו אני רוצה להסב תשומת לב למצבו הנוכחי של שראייר. הוא אדם חולה הסובל מכיב בתריסריון ומדלקת עצבים באצבעות יד ימין. הוא לקה במחלה זו עקב אי שמירת כללי בטיחות בעבודה עם מתכת, במהלך עבודתם של אסירים במתכת.

"מאחר שהחוק הסובייטי קובע כי ביצוע העונש לא נועד להשפיל את כבודו האנושי של האסיר או לגרום לו סבל פיסי, הרי פעולותיה הנוכחיות של הנהלת המוסד כלפי האסיר שראייר הינן הפרה מכוונת של החוק (...) מדוע קיים יחס של משוא-פנים כלפי שראייר? (...) ל"ב שראייר רוצה לעלות לישראל. כמעט 300 אלף יהודים יצאו מבריה"מ באורח חוקי. רצונו של שראייר אינו יכול להתפרש כפשע. בכל אופן, הרצון לנסוע לישראל אינו מופיע ברשימת העבירות בקודקס הפלילי ואין לראות ברצון הזה פשע. ייתכן שהנהלת המוסד אינה שותפה להשקפותיו של שראייר והדבר הוא אך טבעי. אולם מצב זה בהחלט אינו סיבה להתאכזר לאסיר. אני מבקשת לנקוט בצעדים החופים לשמירת החוק ביחסה של ההנהלה אל האסיר שראייר, יהודי השואף לעלות לישראל".

אידה נודל: אומץ

מכתביה של נודל לרשויות השלטון בבריה"מ מעידים לא רק על נכונות רבה לסייע לחבריה במאבק, תוך גילוי מידה מרהימה של עקשנות ודבקות במשימה, אחרי כל התלאות שהיו מנת חלקה, אלא גם על אומץ-לב ועמידה נאה. כך למשל, במכתב ששיגרה לוועד המרכזי של המפלגה הקומוניסטית בעניינו של שראייר, היא כותבת בין השאר: "האם אדם שהורשע במשפט כבר אינו בן-אדם, או שמא אסיר מאבד את זכותו לשמירת בריאותו (...) מסתבר שההנהלה אינה אוהבת תלונות. אם תתלונן, יהיה עוד יותר גרוע. הפרקליטות עוצמת עיניים על מול פעולות בלתי חוקיות של הנהלת המוסד (...) אני מבקשת למנות ועדה שתבדוק את פנייתי. אני מבקשת לא להטיל את הבדיקה על מוסדות משרד הפנים".

סטודנטים יהודיים ללימודים בארץ

יוסי וינרוברג ששימש עד לאחרונה סגן ראש משלחת שליחי העלייה בצפון-אמריקה, יזם תוכנית שמגמתה לאפשר לצעירים יהודים מחו"ל לבוא ארצה וללמוד במוסדות להשכלה גבוהה את לימודיהם לתואר ב"א בשפה האנגלית. וינרוברג מאמין כי אם הרעיון הזה יקרום עור וגידים, ניתן יהיה להביא ארצה אלפי סטודנטים, אשר יכירו את הארץ במשך ארבע שנות שהותם, יתקשרו אליה, יטפחו את הזהות היהודית וחלקם ישתקעו בה. הוא בדק ומצא כי שכר הלימוד שייגבה מהסטודנטים שיבואו ללמוד במוסדות להשכלה בארץ, יכסה את עלות הלימודים וכן את הוצאות המגורים במעונות. הוצאות המחיה שלהם יהיו נמוכות מההוצאה בחו"ל, ולפיכך תשלום שכר לימוד מלא בארץ לרבות הוצאות מחיה יהיה זול מאשר תשלום שכר לימוד לאוניברסיטה בחו"ל (העלות המוערכת: כ-6000–8000 דולר לשנה). מוצע שסטודנטים שיתקשו לעמוד בהוצאות אלה יהיו זכאים לקבל מילגה, שתמומן על-ידי הקהילות והארגונים היהודיים בארה"ב.

וינרוברג מאמין שהקמת פקולטות ללימודי ב"א בארץ הן צורך אמיתי, בגלל מצוקת ההתבוללות של הקהילה היהודית בצפון-אמריקה ובשל הצורך בגידול ממדי העלייה. לדבריו, לקהילה היהודית בצפון-אמריקה יש עניין עליון לשלוח צעירים ללימודים בארץ, משום שאיום נשואי התערובת הוא ממשי (בקהילות כגון ורפיקס שיעור ההתבוללות הוא כ-70 אחוז).

וינרוברג העלה את הרעיון בפני ועדת העלייה והקליטה של הכנסת, שקיימה שני דיונים בנושא. יו"ר הוועדה ח"כ מרים תעסה-גלזר אמרה במהלך דיון בהצעה לסדר יום שהוגשה בנושא זה, כי יש לעשות הכל כדי שהמוסדות להשכלה גבוהה בכלל והאוניברסיטה העברית בפרט יפעלו להגשמת תוכנית זו ויפתחו מסלול לימודים בשפה האנגלית לסטודנטים יהודיים מחו"ל. שר החינוך יצחק נבון אמר כי השיב להצעה לסדר היום, כי "אני מעריך את הנושא וחושב שיש בו אלמנט שיכול להביא יותר ויותר צעירים יהודים ללמוד בארץ, ואולי גם להשתקע כאן בבוא הזמן".

ארכיאולוגיה / יהודה אריאל

הר־כרכום הוא הר סיני

רבים וטובים ביקשו לאתר את הר סיני ועד היום אין הסכמה בדבר מקום מסויים. זה שאינו בגדר משנה בקרבת סנטה קתרינה, על אף שהרב גורן עלה לשם עם ספר תורה ושופר בערב חג השבועות ב-1967 — אין חולקים על כך. להצעות השונות בעבר, נוסף עתה הר-כרכום שבנגב, כפי שפירט פרופ' עמנואל ענתי, בן 56, המומחה העולמי לציורי סלע ואמנות פרה-היסטורית, יליד פירנצה וראש המכון לפרה-היסטוריה באוניברסיטת ליצ'ה ליד מילאנו.

בקונגרס הארכיאולוגי ה-13 שנערך באוניברסיטת הנגב, היו רבים להרצאתו של ענתי, הזכור למבוגרים מבין הארכיאולוגים כסטודנט בירושלים בתחילת שנות ה-50. בשיחה התלונן, שספרו המפורט על זיהוי הר-סיני, שיצא לאור בניו-יורק בדצמבר האחרון, טרם הגיע לישראל, שאיש לא התייחס אליו, אלא מבטלים דעתו בלי לרדת לעומק הבעיה. בשיחה, כמו בהרצאתו, אמר שהר-כרכום הוא האתר הפולחני החשוב ביותר מתקופת הברונזה. אין ספק, שזה הר מקודש. יש שם עשרות אתרים עם מצבות, במות ומזבחות ומקדש קטן ברמת ההר. מצויים שם 35,000 ציורי סלע, הריכוז הגדול ביותר בסיני ובנגב. לרגלי ההר עשרות אתרי חניה. אין זאת אלא הר קודש לשבטי מדבר. תיאורי המקרא מתאימים לתיאור של הר זה. יותר מ-20 הרים בסיני הוצעו בידי חוקרים כהר סיני. מכל אלה אין אף אחד עם עדויות כהר קודש ועם תיאור טופוגראפי מתאים.

פרופ' ענתי אינו מקבל את המושג הר מקודש, אלא הר קודש בלבד, כשם שאינו נכנס לבעיה תיאולוגית, אלא ארכיאולוגית, טופוגראפית וגיאוגראפית בלבד, וזה קרובה ביותר לתיאורי המקרא. לדעתו, ההר הזה היה מקום לפעילות דתית במשך כל תקופת הברונזה הקדומה ותחילת הברונזה התיכונה, אם להשתמש בכרונולוגיה הארכיאולוגית. פרופ' ענתי מכנה את התקופה B.A.C. והאתרים בסביבות ההר שייכים אף הם לאותה התקופה. אחרי כן נעזב האזור מאדם. השרידים המאוחרים יותר שייכים לתקופת הברזל (הישראלית), בתקופת הברזל התיכונה ב' והמאוחרת אין שרידים במקום הזה, כשם שאין כאלה בקדש ברנע.

פרופ' ענתי מודע להתנגדות הארכיאולוגים והחוקרים הישראלים להצעתו. הוא מבין, שכל בניין התיאוריה שלו אינו מסתדר עם חישובים תקופתיים המקובלים על הארכיאולוגים הישראלים. הוא מספר שהגיע להר כרכום אלי בטעות, בהיותו סטודנט בירושלים בשנת 1953. כעבור שנה פירסם תיאורי ציורי-סלע משם ב"פלסטיין אקספלוריישן". רק בשנת 1980 חזר לאתר לחקור שיטתי עם צוות מאיטליה, מתנדבים מהארץ ואנשי בית ספר שדה מצפה-רמון. סיוריו הביאו אותו ב-1983 לקבוע שזה הר סיני. בספרו "הר האלוהים" הוא סוקר אחד לאחד את ההצעות האחרות בזיהוי הר סיני, וגם עוסק במסעות בני ישראל. הוא סבור, שמבצע תנועת דרך מאותה התקופה על-פי תיאורים טופוגראפיים מאותה התקופה.

אומר פרופ' ענתי, הדובר עברית רהוטה: "הסברתי לי שני דברים אלה: כל סיפורי המקרא מקבלים גושפנקא ארכיאולוגית. יש להקדים את סיפורו של משה בכ-800 שנה, לעומת המקובל על-ידי רוב החוקרים. מעמד הר סיני היה לפני תקופת אחנאתון, ולא כמקובל לחשוב, שמשה קיבל השראה מונותיאיסטית מצרית.

"חשוב לדעת, שאם התיאוריה שלי נכונה, הר סיני מצוי בשטח ישראל של היום. טוב שהוא באזור צבאי סגור. כך לפחות לא ייהרס שם דבר", מסיים פרופ' ענתי.

כרונולוגיה לפי הפקת נחושת

פרופ' בנו רוטנברג, המלמד מזה שנים באנגליה מטלורגיה ארכיאולוגית וחופר באתרים העשירים בספרד (ביתו בישראל) — כמוהו כפרופ' ענתי, אינו מקובל על הקהילה הארכיאולוגית בארץ בגלל תפישותיו המיוחדות. בכל זאת, הביא לפני הקונגרס את מחקריו האחרונים, המושתתים על 150 אתרי פעילות מטלורגית של נחושת בערבה ובסיני. הוא הבחין בארבע דרגות התפתחות הפקה על-פי ניצול ומיתוכים. מטלורגיה פרימיטיווית ביותר, בניצולת 30%–40%, ניצול של כ-70% בעזרת תנורים ומפוחים, ניצול של 85% מהנחושת בעזרת שימוש מתוחכם של פלוקס ברזל, ושימוש במבנן להפקה של 98% נחושת — שיטה בה השתמשו באירופה עד ימי-הביניים. שני השלבים הראשונים נמצאו בעיקר באתרים עם כלי צור וחרסים מוגדרים לתקופה הכלקוליתית ו-כנענית קדומה. שני השלבים הנוספים הם קפיצה לעולם טכנולוגי אחר.

פרופ' רוטנברג מעז, שכרונולוגיה תרבותית של ארץ-ישראל או של מצרים, אינה מתאימה להתפתחות הטכנולוגית. מסקנתו, "כי הכרונולוגיה של הערבה הדרומית כחלק של המרחב הגדול את מדבר סיני והלוואנט המזרחית, צפון-מערב ערב וחלקים מהנגב, חייבת להיות מבוססת על קונספציה של מרחב שבו חברות בעלות תרבות מקומית מיוחדת, אשר שלבי התפתחותה היו שונים מאלה שבאזור ובמצרים".

קביעת קריטריונים כרונולוגים על בסיס תעשיית צור לא נתנו תשובות חד-משמעיות. לעומת זאת, מחקר פטרוגרפי וטכנולוגי בשיתוף עם יונתן גלס, הביאו להבנה חדשה של תרבות מקומית: תקופת הנחושת בסיני ובערבה היא שלב קדום מקביל לכלקולית ולראשית כנענית — שלב-ביניים מקביל לכנעני קדום ב' וג', והשלב המאוחר — לתקופה כנענית הקדומה ד' ואילך. להיתוכים זה נתקבל על-פי תאריכי רדיוקרבון (C14) והממצאים מהארץ והמצבים שניתן לתארכם. על בסיס ארכיאולוגי מקובל.

מה בשושן הבירה

ההפצצות של העיראקים באיראן בוודאי פוגעות גם באתרים עתיקים חשובים של הערים, שהיו בעבר במסלולי התיירים, כאיספהאן ושיראז ועוד ערים עתיקות אחרות. אי לכך ביקשנו את פרופ' ז'אן פרו, מנהל החפירות הצרפתיות באיראן, למסור על העבודה בחפירותיו בשושן הבירה. האתרים נוספים, בהם נתגלו ארמונות מימי מלכות פרס הקדומים. לדברי מר פרו, שכעת אינו יכול להגיע לשם, שומרים האתרים על-ידי עובדים מקומיים שיש להם עניין בהמשך העבודה. אלפי הממצאים שמצויים בבניינים שהוקמו לכך בקרבת החפירות. על-פי ידיעות, לא נפגעו האתרים החפורים מפעולות איבה. פרופ' פרו עדיין מקווה לשוב לשם באחד הימים, כדי להמשיך את מפעלו הגדול של חשיפת הארמונות.

תצוגה מיוחדת לפורים, של רעשנים ומסכות בעת העתיקה, תיערך מהיום במוזיאון רוקפלר בירושלים. בתצוגה חפצים מתרבויות הארץ השונות שבמות מהתקופה הניאוליתית ועד הרומית.

מעבדה לבוטניקה ארכיאולוגית

משכן חדש למעבדה לבוטניקה ארכיאולוגית, יהודה [illegible], נחנך באחרונה במכון לארכיאולוגיה של אוניברסיטת תל-אביב, בבניין גילמן. המעבדה הקיימת כבר 15 שנה ומסייעת לארכיאולוגים, יכולה מעתה — עם הציוד החדיש — לתת תשובות לחוקרים כביבותיים המלווים את הארכיאולוגיה. המושג דנדרו-ארכיאולוגיה טרם התפרסם. זה תחום המשחזר את הצומח ומאפשר את תנאי האקלים בעבר, לפי ממצאים בוטאניים כגון קורות-עץ ממבנים עתיקים, שרידי פירות וזרעים הנותנים מושג על מידות שאכלו וגידולים שגידלו בעבר. המעבדה מספקת שירותים גם לחו"ל. בשנה האחרונה נבדקו שרידי עץ מ-20 חפירות ארכיאולוגיות בארץ ומקפריסין. זה כולל ממצאי העץ ממצדה, מאתרים ברמת-הגולן ועמק יזרעאל, אתרים פרה-היסטוריים וגם מחפירות תת-ימיות וספינות טבועות.

"אללה לצד הדמוקרטיזציה"

גורבאצ'וב מעוניין להוציא את הכוחות הסובייטיים מאפגאניסטאן בהקדם האפשרי, אך ללא מכונת-המלחמה הקטלנית של הקרמלין לא יחזיקו הגורמים הפרו-סובייטיים מעמד כנגד כוחות הגרילה

מאת כריסטיאן שמידט-האואר

DIE ZEIT

מיוחד ל"הארץ"

קאבול

שלושה גאוטוסים אפגאניים יושבים שפופים בשטח שאורכו ממד, המפריד בין שני גדרות-תיל גבוהות. הם מפשפשים בצרורותיהם ושולפים סחורה חמה: הם מציעים חשיש לחיילים הסובייטיים שמאחורי הגדר השנייה. זו ה"סוכריה" היומית לכוחות הקומנדו של "האינטרנציונליזם הפרולטרי".

בביטאון הקומסומול של אוקראינה הופיע לא מכבר מכתב של אם לשני צעירים בגיל צבא: "אני קוראת שוב ושוב מאמרים על חיילי האינטרנציונליזם שלנו. אבל עובדה אחת צצה וחוזרת: זו לא המלחמה הפטריוטית הגדולה (מלחמת-העולם השנייה), שבה מתו אנשים על הגנת המולדת... רק את הבנים של פועלים פשוטים שולחים עכשיו לקרבות. בניהם של פונקציונרים אינם נמצאים שם. אני מבינה, שהאפגאנים זקוקים לעזרה, אבל במחיר כל-כך גבוה?"

גורבאצ'וב מעוניין להוציא את החיילים הסובייטיים מאפגאניסטאן, כמעט בכל מחיר ובמהירות האפשרית. עצם פרסומו של המכתב היוצא-הדופן נמנה על האיתותים הרבים שהוא מסמן בכיוון זה. אבל ככל ששאיפתו רחוקה, מצב הדברים בשטח עדיין רחוק מכל מציאות שהקרמלין יהיה מוכן להשלים איתה. ללא מכונת ההרס המשוכללת באפגאניסטאן, ללא מסוקי הקרב מדגם מי-24, מטוסי המיג וטילי האוויר-קרקע, ללא טורי הטנקים ושיירות המשאיות המשלימים את חגורת-ההגנה המשולשת מסביב לבירה, לא יוכלו שום קואליציה פרו-סובייטית ושום פיוס לאומי להחזיק מעמד נגד לוחמי הגרילה.

38,000 אבידות לרוסים

"למעלה מ-10 אלפים חיילים רוסיים נפלו, 20 אלף נפצעו", נאמר לא מכבר בכתב-עת ספרותי בברית המועצות. "בקייב שבאוקראינה חיים צעירים כרותי גפיים, בעלי איברים מרוסקים... המדינה מעניקה להם רק פיצוי זעום". מלחמה זו עלתה כ-35 מיליארד דולר, ובנוסף על כך מספקת ברית-המועצות סיוע צבאי לקובה, לוויטנאם ולקאמבודיה. סכום זה אינו כולל את ההוצאות הדרושות לטיפול באלפי החיילים הצעירים שהפכו באפגאניסטאן מכורים לסמים, או שחזרו משם סובלים מדלקת קיבה כרונית, דלקת כבד או בעיות נפשיות חמורות. החיילים האלה יושבים באפגאניסטאן סגורים ומסוגרים במחנות הצבאיים שלהם ואינם יכולים לצאת מהם לטיול, למנוחה או לבילוי. רוב האפגאנים אינם סולחים לשוראווי (הרוסים) על שבגללם איבדו חצי מיליון אפגאנים את חייהם וכמעט חמישה מיליון — את בתיהם, על ההרס המוחלט של אלפי כפרים ועל השמדת שטחים חקלאיים נרחבים. העובדות המבעיתות של מלחמה נוראה זו, בה פתחו ברז'נייב ואנשיו ושאותה הורישו לבאים אחריהם, הן עדיין בבחינת טאבו בעידן הגלאזנוסט של גורבאצ'וב.

יתומים בלתי-אפשריים

הקרמלין רוצה להוציא את חייליו מהמדינה בתוך שנתיים. ברגע שיושג הסכם בין פקיסטאן (השכנה של אפגאניסטאן, המשמשת מקלט ובסיס-מוצא לקבוצות גרילה אפגאניות) לבין ממשלת קאבול. על-פי ההצעות הסובייטיות האחרונות, יעזבו בששת החודשים הראשונים לאחר הסכם כזה כמחצית החיילים הסובייטיים (הנמנים כ-115,000) את המדינה. בתחילה דיברו הסובייטים על לוח-זמנים בן 4 שנים, בעוד פקיסטאן דרשה הוצאת כוחות תוך 4 חודשים. אבל איזה סיכוי יש באמת לנסיגה מהירה וכוללת של הסובייטים? מה יקרה אז לאפגאניסטאן? עצמה די להתבונן במפה כדי לתפוס את הימור של גורבאצ'וב. רפובליקה מוסלמית זו, השוכנת בצומת אסיה, בין המפרץ הפרסי וסין, בין מוקדי המתיחות באיראן ופקיסטאן, גובלת בשלוש מ-15 הרפובליקות הסובייטיות, שם רוב התושבים הם מוסלמים. יחסים בין רוסיה ואפגאניסטאן, בדומה ליחסים עם פינלנד, הם כמעט בלתי-אפשריים באחד זה, השקוע עדיין במסורות העבר ושמירקמו החברתי עומד עדיין על קשרים שבטיים ומשפחתיים מסועפים עד אין גבול. גם מבחינה תעמולתית, זה הימור נועז של הקרמלין. עזיבת מדינה ללא ערובה בטוחה, שהמשטר הנתמך שבו תומכת ברית-המועצות אכן יחזיק מעמד, בוודאי תעורר הרהורים בקרב לקוחותיה של מוסקווה מהעולם השלישי ועד מזרח אירופה. עזיבה כזו, ללא תהילה וללא פאר, גם תתקבל על-ידי אנשי צבא רבים כהשפלה עצמית, כצעד שיפגע בכבוד שהושג לבריה"מ כמעצמה העולם.

בינתיים, מתרבים הניסיונות מצד חסידיו של גורבאצ'וב להציג את המנהיגות בקאבול בכלל לא-קומוניסטית, כבונה קואליציה של פיוס לאומי וכחותרת לביצור מעמדה של אפגאניסטאן כמדינה נייטראלית. תפנית מרשימה זו מ"הבניה הסוציאליסטית" (שעליה אין שומעים עוד אף לא מילה) לשיקום המסגדים, אמורה להוליך את המפלגה האפגאנית מבדידותה. אבל כמעט כל מוצא חסום מראש. כאן נעוצה הטרגדיה המבסכת של עם זה, שרוב-מקו. אי-אפשר עוד לתקן את המישגים המחרידים שנעשו. הספק והיאוש לא יביאו לסליחה אלא רק יאריכו את מרוץ הדמים.

מדינה שסועה

המצב הנוכחי: אפגאניסטאן, הקרועה בין הכפר המסורתי והעילית העירונית, אינה יכולה — לאחר המהפכות הקרובות של 10 השנים האחרונות — לחזור לתקופה של לפני המלחמה. שני עמודי-התווך של אפגאניסטאן הישנה, נהרסו: הביורוקרטיה המונרכיסטית והעלית האמנות הגדולים. הפער בין העיר והכפר, התרחב. צעירים וסטודנטים החוזרים מהערים למחוזות מולדתם, נרתעים מהמסורות. אם רוצים לממש את המודרניזציה, לה זקוקה המדינה בדחיפות, הצעד הנבון הוא לממש את התוכנית לפיוס לאומי, המקצה בין השאר מקום לכלכלת השוק, מאפשרת את שובם של נכבדים מהשלטון הקודם, ומטילה חובת שירות צבאי כללי.

"80% מהמסחר שלנו הוא פרטי. הפיתרון שלנו, דמוקרטיה לאומית, לא חייב בשום פנים להביא לסוציאליזם, אשר רבות מהמדינות שבהן הוא קיים רוצות עכשיו בעצמן לשנות אותו", אומר עבדול רחים חטיף, נשיא החזית החדשה לפיוס לאומי. איש זה, כלכלן וסופר, כלול ברשימה השחורה של הגרילה. שני סגניו במחוזות כבר נהרגו. חטיף ממשיך ואומר: "בעימות עם המוסדות, לא הצליחה המנהיגות להעביר לצידה את העם". אבל תוכנית הפיוס הלאומי עשויה לעשות זאת. "סוציאליזם ואיסלאם אינם שוללים זה את זה. המהפכה שלנו אינה נגד הדת אלא למען השכלה, בתי-ספר והתקנת מערכת-חשמל במדינה. כאשר אנחנו מסירים מאישה את הרעלה, היא תאחוז בנשק נגדנו. אבל אם נשכנע את האנשים שהערכים של אופוזיציה כלולים במצע שלנו, הדרך הקשה תהיה קלה יותר".

במילים יפות ובכסף רב הצליח עד כה מנהיג המפלגה נאג'יבולה להעביר לצד תוכנית זו חלק מתומכות, במבנה של מסגד הקבר של הקדוש עלי במאזאר-אי-שאריף, מרכז האזור עליה-לרגל של אבשירית מוסלמים במרכז אסיה, שהוזמנו עם מאולאוי נוראוויין אקבאר ועם מועצת האולאמות ממחוז באלך. "אורח יקר", אמר הדועה הרוחני האיסלאמי, חבוש הצניף הלבן, בקול רך ומסיק, "אתה יודע שאין לנו כאן שום משטר קומוניסטי, אלא משטר שלה של דמוקרטיה עממית. אללה הוא בעד הדמוקרטיזציה. כל מולה נבון תומך בפיוס הלאומי".

"חינוך-חובה, ושוויון הנשים?"

"אנחנו מסכימים לחינוך-חובה. מוחמד אמר: לאחר לידתו חייב האדם ללמוד, בין שהוא גבר, בין שזו אישה. דבריה ומעשיה של הממשלה תואמים את הדת. זו אינה מסורת איסלאמית, שנשים חייבות להישאר בבית. את זה אומרים רק הפונדמנטליסטים. מוחמד לקח איתו את אשתו לחזית".

"כמה מאחיך לאמונה יושבים בכלא?"

"22 אלף מולות מקיימים שיתוף פעולה הדוק עם הממשלה. הממשלה מקיימת שיתוף-פעולה איתנו. כאשר נאג'יבולה היה כאן, הוא הוציא 10.5 מיליון אפגאני (המטבע האפגאני), 8 מיליון מהם לשכירים, השאר לשיפוץ המסגד".

השטן הגדול

אולם ככל שמולות רבים משמיעים כעת דרשות בטלוויזיה, הנה בעיני מאמינים מוסלמים רבים ואיסורים השטופים באמונות תפלות, בעיני הדרדים האדוקים ובני השבטים, הסובייטים ממשיכים להיות השטן הגדול ונג'יבולה — שותפו. ככל שנאג'יבולה מרבה באורח דיפלומטי חבילה חדשה, ככל שנוטליו להעביר לצידו כמה שבטי גבול במחוז מולדתו בעזרת כספים והבטחות לאוטונומיה, הוא אינו יכול לסמוך לגמרי על מפלגתו המפוצלת. עסקים רבים חוששים מנקמתם של לוחמי הגרילה ומשום כך מתנגדים לעזיבת הרוסים. אין זה חשוב כמה מולות ושרים מתקופת המלוכה יישבו בממשלה העתידה, רוב המשקיפים המערביים בקאבול אינם מאמינים באריכות ימיה. רוב הצבא האפגאני, הם סבורים, יערוק, עוד לפני שהמסוק הסובייטי האחרון ינטוש את קאבול.

אולם יש גם דיפלומטים ממדינות נייטראליות העוקבים שדרך זה, של פיוס ושרותם, היא הסיכוי היחיד שנותר. "חוק הגיוס החדש ישים קץ לגיוס השרירותי של אנשים ברחוב", אומר מיופה-כוח בנוסה ממרכז אסיה. "זה יחזק את הצבא. עד כה רבים הרגישו שהם פחות בטוחים עם הצבא מאשר עם לוחמי הגרילה. משום כך ערקה מחצית הצבא מאז 1979. אם הוא שוב יגדל, יגדל גם המוניטין שלו. שום דבר לא נחשב במדינה זו כמו הכוח. זה גם הסיכוי של נאג'יבולה. הוא אינו איש חלש. הוא יכול להעביר לצידו את רוב האפגאנים ולמחוץ אחרים. הוא לא יהיה האסל של הסובייטים, אלא יוביל את אפגאניסטאן למדיניות בלתי-תלויה בדרך לאי-מות. אם הסובייטים באמת יעזבו, ייעלמו ספקות רבים".

אי-אילו עובדות מפריכות אופטימיות זו. האפגאנים הם לוחמי-שבטים מסורתיים, לא חיילים של צבא סדיר. השבטים מכירים בכוח, אך לא בכוח של שלטון מרכזי. גם אם הרוסים יעזבו, לא יתחיו לוחמי-הגרילה שום ספק, כי בכוונתם להמשיך במלחמה נגד המשטר בקאבול. האמריקאים תומכים בהם בנקודה זו. מייקל ארמאקוסט, מזכיר מדינה בסטייט דפארטמנט, דרש באחרונה למצוא במקום נאג'יבולה "אדם בעל סמכות רבה יותר", כדי שיחזיר את "המעמד המסורתי של אפגאניסטאן כמדינת-חיץ שאינה קשורה אף לאחד משני הגושים". המתווך מטעם האו"ם, דייגו קורדובאו, השיב: "אסור לממשלות זרות לנסות להכתיב את צורת השלטון של אפגאניסטאן עצמאית". בארמון האומות בז'נבה מקיים קורדובאו הסבלן מאז ה-15 בפברואר שיחות עם שרי-החוץ של אפגאניסטאן ופקיסטאן. והיה אשר תהיה התוצאה, עוד זמן רב יוסיפו למות באפגאניסטאן הילדים והצעירים, ד אנשים מבוגרים יותר יצאו בהתרוש בוסר-יישע.

صكنا من الامل

صكذا من الأصل

מדע / מיכאל גרטי

טבעי כמו שנת צהריים

מחקר חדש שבוצע במכון מקס פלאנק הראה שתנומת הצהריים היא חלק ממתכונת פעילות השינה הטבעית של האדם. מתנדבים בניסוי שהתבקשו להימנע משינה בצהריים נהגו לרמות ולישון על הרצפה

שנת הצהריים, ה"סייאסטה" המ־פורסמת, זכתה כבר לעמוד במרכזן של עשרות קריקטורות. אנשים לא מעטים בעולם המתועש רואים בה את התכונה לעצלותם של בני המדינות המפותחות ותושבי הכפ־רים. עתה מתברר כי שנת אחר הצהריים היא משהו נורמלי לחלוטין הכלול במחזור היומי הטבעי של האדם. שני חוקרים במכון מאקס פלאנק לפסיכיאטריה במינכן הציגו בפני כתב הניו־סיינטיסט את תוצאות המחקרים האחרונים שנעשו במעבדות השינה שבמכון ולדבריהם חוקרי השינה זנחו את הטיפול בתנומת הצהריים והתרכזו בחקר השינה בלילה תוך עיוות המושגים שלנו על מהלך נורמלי של שינה ופעילות.

החוקרים, יורגן זולי וסקוט קמפבל טוענים כי מחקרים מראה שאנשים מתוכנתים לנום שנת צהר־יים קצרה. ואנשים רבים ינמנמו בנוסף לשנת הצהריים עוד שתי פעמים במשך היום. השניים מציעים עתה מודל של תנודות קצרות בין שינה לפעילות (במקום המודל המקובל של תקופת שינה אחת בלילה ותקופת פעילות אחת ביום) כמודל למהלך טבעי של פעילות/שינה.

במשך שנים התרכזו חוקרי השינה באותו רגע שבו נרדמים האנשים בסופו של יום עבודה לקראת שנת הלילה. ההתייחסות החדשה של שני החוקרים לנושא טוענת כי חלוקה של היממה לשתי תקופות: שינה ופעילות היא מוט־עית. לדברי החוקרים ההתייחסות בעבר אל הנמנום של שעות הצהר־יים כאל משהו שאינו שייך למחזור השינה/פעילות היתה מוטעית — וכן גם תוצאות של מחקרים רבים שנערכו גם במכון מאקס פלאנק — שם שהו מתנדבים במעבדות תת־קרקעיות תוך מעקב אחר הפעילות והשינה שלהם במגמה לבחון מהו אורך היממה ה"טבעי". לנבדקים נאמר תמיד שלא לנמנם בצהריים.

התוצאות במקרים אלה היו לעי־תים מוזרות: כמה מהנבדקים — שלא עמד לרשותם כל שעון חיצוני שהוא — נשארו ערים במשך 30 שעות רצופות. תופעה מוזרה ביותר אם משווים אותה להרגלי שינה של חיות. מתברר שבעלי חיים שונים הזקוקים לפרקי שינה שונים מאוד זה מזה במשך היממה נוטים כולם לחלק את תקופות השינה שלהם ליותר מאשר תקופה אחת ביממה — ואין זה משנה אם מדובר בג'ירף המסתפק ב־20 דקות שינה ביממה או באריה המעדיף לבלות 16 שעות ביממה בשינה.

התוצאות היו מוזרות גם בהשוואה להרגלי החיים של אוכלוסיה באזו־רים כפריים: מחקרים אנתרופולו־גיים הראו שאוכלוסיה חקלאית כמעט בכל מקום בעולם נוהגת לישון שנת צהריים. שינה שאינה קשורה באקלים שכן היא נהוגה גם בסקנדינאוויה וגם באזורים הטרו־פיים. מחקר קצר בגרמניה הראה, לדברי קאמפבל וזולי כי מי שהיה יכול לנמנם בצהריים עשה כן.

הנבדקים רימו

כאשר ביקש זולי לערוך סדרה חדשה של ניסויי שינה במעבדות המכון — הפעם עם שנת צהריים — הוא בחן את הניסיון הקודם של המכון במעבדות השינה התת־קרקעיות. בדיקה מדוקדקת של המחקרים הקודמים הראתה שתנו־מות קצרות במשך היום היו דבר קשה לחסול, ואין זה משנה כמה מאמצים השקיעו בכך החוקרים.

"למעשה", אומר זולי, "אנו בטו־חים שיותר ממחצית הנבדקים נטלו לעצמם סייאסטה באמצע היום, בני־גוד להוראות שקיבלו. כמה מהם ישנו על הרצפה, במטרה להימנע מן המיטה שהיתה מחוברת למכשור שרשם כל שימוש בה. אחרים אף ניתקו את הכבלים שחיברו אותם למעבדה".

בחינה זו של המחקרים הקודמים אישרה, בדרך עקיפין, את מה שטי־ענו זולי וקאמפבל: דגמי הפעילו־ת/שינה אינם מחלקים את היממה לשניים. הם כוללים גם פרקי זמן קצרים יותר של שינה. בפועל פירוש הדבר שלאנשים יש נטיות לישון במשך היום.

רגם זה אינו כה חזק כמו התנבות לשנת לילה, כך שקאמפבל וזולי ארגנו במהלך הניסויים שלהם סדר יום משעמם במיוחד למתנדבים שלהם. הנבדקים ששהו בחדרים התת־קרקעיים במשך שלוש יממות הורחקו מכל פעילות מעניינת. הם לא קראו, כתבו או האזינו למוסיקה והיממה שלהם לא חולקה באורח קבוע על ידי ארוחות, רחצה או החלפת בגדים. אלכוהול, קפה ותה נאסרו.

"זו היתה הדרך להימנע מכל הפרעה כדי להעמיק את סף השינה", הסבירו החוקרים. "הנבדקים היו יכו־לים להירדם ברגע שהיו במצב רוח מתאים לכך. במשך כל הניסוי נר־שמו תגובות המוח שלהם באמצעות אלקטרודות שבחנו את גלי המוח ואת תנועות העיניים. כן היה מעקב אחרי תנועות הגוף ומידות החום שלו".

תוצאות המחקר היו חד־משמ־עיות: בנוסף לתקופת השינה בלילה הצטיירה תקופה נוספת של הסתב־רות גבוהה לשינה באמצע היום. אל שנת הצהריים שהתרכזה בערך ב־1300 נוספו שתי תקופות נוספות של נכונות לנמנום — סביב 0900 ו־1700.

ישן כמו תינוק

בני האדם היחידים שמותר להם לעקוב אחר הרצון הטבעי בהם לשינה בכל כמה שעות הם התי־נוקות — ומעקב אחר הרגלי השינה של תינוקות בני שלושה חודשים מגלה שהם נוהגים לישון תקופה ארוכה בלילה ועוד שלוש תקופות קצרות במשך היום.

בחינת מהלך השינה בצהריים שנעשה על סמך נתוני הניסוי של זולי וקאמפבל מורה על מחזור הדומה למחזור של שנת הלילה וכולל שינה עמוקה מלווה בתקופה של שנת חלומות. בהתחשב במשך השינה הקצר יותר, כלל מהלך שנת הצהריים רק מחזור חלומות אחד או שניים. שנת הצהריים עצמה ארכה משעה וחצי עד לשיא של שלוש שעות וחצי — זאת, כאמור, אצל אנשים שכל גורם עירנות נלקח מסביבתם.

שני החוקרים מבקשים לבחון עתה את השפעת שנת הצהריים על שורה של נושאים. החל מיעילות העבודה אחרי המנוחה וכלה בהשפ־עת שנת הצהריים או הימנעות ממנה על מצבים נפשיים כמו די־כאון. מחקרים הבא של השניים יו־ליך אותם ככל הנראה לתחום הרפו־אה. הם מבקשים לבחון את חלוקת היממה לקטעי שינה ופעי־לות אצל אסטרונאוטים שישהו במעבדות החלל האירופית ויפעלו בתנאים שבהם אין יום ולילה.

תקליטוני לייזר זולים יותר

חברות הקלטה ומו"לים של נתונים יוכלו בקרוב להפיק תקליטוני לייזר קומפאקטיים (קומפאקט דיסק) במהירות גדו־לה יותר ובמחיר זול מעבר למשוער. השבועון ניו־סאיינ־טיסט מוסר, שחברה גרמנית, טלדאק, פיתחה שיטה המכונה "דיירקט מטאל מאסטרינג" להפ־קה מהירה וזולה של תקליטי מאסטר לייצור תקליטוני לייזר.

עד כה יוצרו כל תקליטוני הלייזר באותה צורה: קרן לייזר שעוצמה בתיאום עם הנתונים הדיגיטאליים שהוקלטו, כוונה לעבר דיסק זכוכית סובב, שעליו ציפוי רגיש לאור. כאשר עבר הציפוי תהליכי פיתוח נוצרה על גביו ספיראלה של שקעים שייצגו את הקולות או הנתונים שהוקלטו. תקליט המאסטר מ־זכוכית צופה בחומר מוליך חשמל, ובתהליך של ציפוי אלקטרוליטי נוצרה ה"תחתונה" שהיא התשליל שבו השתמשו להטבעת התקליטונים. תהליך הצריבה על הזכוכית איטי, ומ־חייב שימוש בחדרים נקיים לחלוטין — כמו אלה המשמשים לייצור שבבי סיליקון.

חברת פיליפס ההולנדית מוכ־רת את מערכת ייצור תקליטוני לייזר בכ־2 מיליוני דולרים, ויש לה תור ממתינים של יותר משנה.

בשיטה שפיתחה טלדאק אין צורכים זכוכית בקרן לייזר, אלא משתמשים בחריטה באמצעות יהלום המוצב בקצהו של מגנון אלקטרוני מתוחכם. המגנון הה־פך את האותות לשינויים בקו־טביות, ומזין מערכת פי־זואלקטרונית, המתרגמת את ההיפוך לתנועת להב היהלום. עלייה וירידה של המוט, במ־הירות עצומה, יוצרת בדיוק את אותה ספיראלה של שקעים שיוצר התהליך המקובל. החריטה נעשית על פני ציפוי העשוי מסגסוגת של זהב, כסף וניקל.

מהירות החריטה זהה למהירות ההקלטה, כלומר, חריטת מאסטר דיגיטאלי שיגנן שעה אחת ארכת שעה אחת. כאשר מסתיי־מת החריטה מקלף הציפוי מעל הדיסק והציפוי עצמו משמש כמאסטר להטבעת תק־ליטונים.

החיסרון העיקרי בשיטה, הוא בכך שהמאסטר (שהוא בעצם הציפוי המקולף), טוב רק להטב־עה של כמה אלפי תקליטונים. אך טלדאק טוענת שאין כל בעיה לייצר תקליטוני מאסטר כאלה במקביל בכל מספר רצוי. גם כך, טוענת החברה, מחיר הייצור יהיה כשליש ממחיר הייצור בטכנולוגיה המקובלת עתה. תהליך זה יבטיח גם את האפשרות להפיק תקליטוני ליי־זר שאינם צפויים להימכר במס־פרים גדולים, ושאינם מופקים היום בשל ההשקעה הנדרשת לייצור המאסטר.

קליעים ללא תרמיל ברוס"ר חדש

רובה סער צבאי חדש הוצג בחודש שעבר על ידי החברה המערב גרמנית האקלר־קוך. הרובה המכונה ג'י 11, פועל באורח שונה לחלוטין מכל כלי נשק אוטומאטי אחר שיוצר עד כה. הרובה, בקליבר 4.7 מ"מ, עושה לראשונה שימוש בתחמושת חסרת תרמיל. כדורי הרובה עשויים מאבקת שריפה דחוסה לצורה של תרמיל, שלתוכה מוטבעים הקליע והפיקה. בעת הירי נשרף כל הכדור פרט לקליע הנורה מבעד לקנה — כך שלא היה צורך לכלול ברובה החדש שום מנגנון לפליטת תרמילים ריקים.

היעדר מנגנון פליטה פירושו גם היעדר פתח פליטה — וכך בנוי הג'י 11 כשהוא כולו אטום למים ולאבק. התחמושת חסרת התרמיל גם זולה יותר לייצור, שכן לא נעשה כאן שימוש במתכת יקרה ובתהליכי עיבודה. היעדר התרמיל מאפשר גם לעצב את הכדור כשבסיס ה"תרמיל" בצורה מרובעת, עיצוב המפחית את התקלות של כדורים תקועים. יתרון נוסף הוא משקלה הקל יותר של התחמושת, שיאפשר לחייל לשאת מספר כדו־רים גדול יותר על גופו.

לג'י 11 מנגנון הזנה מיוחד במינו — הכדורים הנתונים במחסנית מו־זנים לתוך שקע התואם את צורתם הניצב אנכית לכיוון הקנה. גליל מתכת שבו השקע מסתובב ב־90 מעלות ומציב את הכדור בבית הב־ליעה. הנוקר מפעיל את התחמיש ופליטת הגזים מסובבת את הגליל ב־90 מעלות נוספות — כדי שהכדור הבא יוכנס לבית הבליעה.

התנועה הסיבובית של מנגנון ההזנה מאפשרת קצב אש גבוה לא רק בתיאוריה אלא גם בפועל — כאשר מהירות הירי מאפשרת שיגור צרור קצר אל המטרה בפרק זמן כה קצר שהרובה אינו מספיק לרתוע כלפי מעלה. ההזנה בניצב לכיוון הירי מאפשרת קביעת המחסנית מעל הקנה ובמקביל לו כך שהנשק החדש מסורבל פחות מרובי סער מקובלים, שבהם המחסנית בולטת כלפי מטה או הצידה, ושימוש בחומרים פלאסטיים חדישים הניב נשק קל וקצר — שכן אורך הקנה הוא 53 ס"מ לעומת אורך כולל של 67 ס"מ בלבד.

הורמונים נגד התקפי־לב

רמה גבוהה של כולסטרול בדם היא אחד הגורמים העיקריים להתפ־תחות הסתיידות עורקים והתקפי־לב, הנגרמים בשל הסתיידות העורקים הכליליים המזינים את שרירי הלב.

זה יותר משלושים שנה ידוע שהורמונים המופרשים מבלוטת ה־תירואיד מפחיתים את רמת הכולס־טרול בדם, בכך שהם מאיצים את פעילות הכבד. אלא שהשימוש בהורמונים כאלה, או בחיקויים שלהם, להפחתת רמת הכולסטרול, לא היה אפשרי בשל תכונה אחרת של אותם ההורמונים: הגברת קצב פעימות הלב. פעימות לב מואצות הן תופעה שאינה רצויה דווקא בקרב חולי־הלב, שאת רמת הכולס־טרול בדמם מבקשים להפחית.

הכבד הוא האיבר העיקרי שבו נספגים חלקיקים של ליפופרו־טאינים בעלי צפיפות נמוכה (אל די אל). חלקיקי האל־די־אל הם הנושאים העיקריים של הכולסטרול בדם. הורמוני תירואיד וחיקוייהם מגדילים את כושר הקליטה של מעטפות תאי הכבד לאל די אל, ובכך מגבירים את מעבר האל די אל דרך הקרום אל התא. כאשר חלקיקי האל די אל חודרים לתא, הם נהר־סים. מספרם של הקולטים (רצפ־טורים) לאל די אל בקרום התא גדל ככל שגדלה כמות ההורמון התירואיד הנצמד אל גרעין התא. לרוע המזל הקולטים להורמון התירואיד בתאי הלב הם דומים (אולי אף זהים) לאלה של תאי הכבד. כך שאם מוסיפים הורמון תירואיד כדי להגביר את הרס האל די אל, מגבירים גם את פעימות הלב.

ממצאים חדשים של מחקר שפור־סם בשבועון נייצ'ר מצביעים על פריצת דרך בפיתוח תחליף הורמון, שישפיע על הכבד בלבד ולא יגרום החשת פעימות הלב. א' אנדרוזר וע־מיתיו במכון המחקר הבריטי סמית, קליין ופרנץ', בודדו תחילה הורמון תירואיד המוכר כטי 3, הורמון שהיה מוכר כגורם להגברת פעילות הכבד ופעימות הלב. הצוות בחן את השפעת ההורמון על חיות מעבדה, תוך ביצוע של שינויים במבנה המולקולרי שלו. אחד מתוצרי השינויים, המכונה אל 94901, הוכח כיעיל בהפחתת כמות הכולסטרול בדמן של חיות המעבדה, בעוד השפעתו על האצת פעימות הלב היתה קטנה פי אלף מזו של הטי 3.

לדברי אנדרוזר, המנגנון שבא־מצעותו מפריד האל 94901 בין פעולה על תאי הכבד לבין פעולה על תאי הלב, בעל משמעות רבה יותר אף מזו הגלומה בפיתוחה של תרופה להורדת כמות הכולסטרול בדם. מתברר שבניסויים על תרביות של תאי כבד ותאי לב לא נצפתה הבחנה של האל 94901 בין תאי לב לתאי כבד. רק המחקר בבעלי חיים הראה את ההפרש העצום בקשירת החומר בין הלב לבין הכבד.

החוקרים מניחים, כי מה שמשפיע על פעולתו היעילה של ההורמון אינו אם כן המשיכה שלו לקולטים בכניסתו לתא, אלא מערכת של שאיבה אל גרעין התא הקיימת בכבד. "משאבה כזו", מסיק צוות המחקר, "יכולה להיות המקור לסלקטיביות בפעולת ההורמון, אם הכבד היה פעיל יותר בשאיבה של אל 94901 לתוך גרעיני התא".

תחנת החלל הזולה מכולן

בכל שיגור של מעבורת החלל הושלך מיכל הדלק החיצוני שמחירו 30 מיליון דולר, ונשרף בחזרתו לאטמוספרה. האם נמצא עתה שימוש כלכלי למיכלים הריקים?

מעבורת החלל האמריקאית, ש־שיגורה אמור להתחדש בפברואר 1988, לא תהיה שונה במבנה הב־סיסי שלה מן המעבורות הקודמות: המעבורת עצמה, דמוית המטוס, תינשא על גבי מיכל הדלק החיצוני הענק, ולשני צידיה יהיו מחוברים מאיצי הדלק המוצק — אלה שה־חיבורים הלקויים בהם גרמו לאסון צ'אלנג'ר ושהמבנה שלהם תוכנן עתה מחדש.

למרות שרעיון המעבורת מבוסס על הוזלת מחיר השיגור לחלל באמצעות שימוש חוזר בכלי השי־גור, הרי שרק גוף המעבורת עצמו מוחזר לנחיתה ללא פגע. מאיצי הדלק המוצק ניתקים כמה דקות לאחר השיגור ומוצנחים אל הים, משם הם נאספים לשיפוץ ושימוש חוזר — אך מיכל הדלק הענק, המכיל את המימן והחמצן הנוזליים המניעים את מנועיה הראשיים של המעבורת (הממוקמים בזנבה), ניתק ממנה זמן קצר לפני כניסתה למסלול והוא נשרף בכניסתו חזרה לאטמוספרה.

נסיונות להוזיל את מחירו של המיכל החד־פעמי הזה נתקלו בעבר בצורך לשמור על כללי בטיחות קפדניים במיכל, האוגר בתוכו חומרים כה מסוכנים — ולמעשה החיסכון היחיד שנעשה היה בשכבת הציפוי של המיכל. בשלושת השי־גורים הראשונים של המעבורת קו־למביה היה המיכל הענק צבוע בלבן — ומאז השיגור הרביעי הוא נראה בצילומים כצבע חום, צבעה של הוולדה המכסה אותו, לאחר שהוחלט שהחיסכון בצבע תורם הן לחיסכון כספי והן להפחתת משקל ההמראה של המעבורת.

אם אי אפשר לחסוך בבניית מיכל הדלק החיצוני (המכונה, אגב, בשמו האנגלי E. T. — ראשי התיבות של אקסטרנאל טאנק), אולי אפשר בכל

מעבורת החלל ממריאה כשהיא צמודה למיכל הדלק החד־פעמי

זאת לעשות בו שימוש?

מי שהעלו רעיון מעשי לשימוש במיכל החיצוני הם קבוצה של יזמים אמריקאים, שהתאגדו בחברה הקרו־יה "אקסטרנאל טאנק קואופריישן", שמטרתה המוצהרת היא להפוך את המיכלים הללו ל"מתחמים בחלל". החברה מתכננת ליצור בתוך מיכלי הענק תאים למגורים ולמעבדות, ולדברי נשיא החברה, תומאס רוג'רס, ייתכן שכבר ב־1993 תחנוך החברה את המעון הראשון בחלל בתוך מיכל דלק ישן.

כדי להבין את גודל המבנה די לציין כי רוחבו של המיכל החיצוני הוא כרוחבו של מטוס ג'אמבו 747 וגובהו כשל בניין בן 13 קומות. מחיר בנייתו של מיכל חיצוני הוא כ־30 מיליון דולר, ועד כה נשרפו לא פחות מ־24 מיכלים כאלה.

על פי חישובי החברה האמ־ריקאית החדשה דרושה כמות של פחות מטונה אחת נוספת של דלק כדי להבטיח שלא רק המעבורת תי־כנס למסלול סביב הארץ אלא גם המיכל החיצוני. סוכנות החלל האמריקאית, נאס"א, מתייחסת, כך נראה, ברצינות לתכניות השימוש במיכלים הריקים ובכל הנוגע עד כה בדיקות אחדות, שהוכיחו כבר את האפשרות של השימוש במיכלים.

בנאס"א הוקם עתה צוות מיוחד לבחינת ההצעה ולדברי המנהל הכללי של נאס"א, פיליפ קאלברט־סון, הרעיון מעניין וניתן לביצוע. נאס"א תתיר ככל הנראה את נושא הניהול והמכירות — או השכרת — המבנים בחלל לחברת "אקסטרנאל טאנק", אך הצד הטכני יבוצע על ידי הסוכנות עצמה. לצד ההצעה החדשה בוחנת נאס"א כבר עתה, באמצעות חברת מארטין מאריאטה, את האפשרות להפוך את אחד המיכ־לים החיצוניים לטלסקופ חלל.

הן ראשי נאס"א והן ראשי החברה החדשה מציינים, כי כדי להשתמש במיכלים הריקים יהיה צורך לבצע בהם שינויי מבנה קטנים לפני שישוגרו. לאחר שייכנס למסלול יוצמדו למיכל מנועי הדף קטנים שיאפשרו בקרה על מסלולו. המיכל עצמו ימולא באוויר וייעשו בו שינויי מבנה נחוצים לשימוש כתח־נת חלל. שני מיכלים ריקים שי־חוברו יחד יכולים להוות מעבדת חלל מרווחת — ואם מחסירים מן התחשיב את מחיר המיכל הריק (שהיה מיועד להשמדה) מתברר כי זוהי תחנת החלל הזולה ביותר: החזקת אדם בתחנה כזו תעלה בסך הכל 500 דולר ליממה, מחיר הקטן עשרות מונים ממחיר שהייתם של אסטרונאוטים במעבדות החלל הקי־ימות.

השמש העמומה של קיסר

חורף וולקאני שגרמו ענני אפר מהתפרצות האטנה, הביא למחסור במזון בסין, לכפור באמריקה ולהסתרת עין השמש באירופה בשנת 44 לפני הספירה

התופעה המוזרה של "חורף גרעי־ני" — גל קור שייגרם בשל העשן והאפר שיפלו על הארץ לאחר מלחמה גרעינית — קיבלה באחרונה חיזוק בעקבות מחקר היסטורי־גיאו־לוגי משולב, שהמחיש את תוצא־תיהן של שלוש התפרצויות וולקא־ניות של הר הגעש אטנה בין השנים 44 ל־42 לפנה"ס.

לאחר מותו של יוליוס קיסר מציין פלוטארכוס, ש"במשך כל אותה שנה זרחה השמש חיוורת וע־מומה". דיו קאסיוס מציין כי בשנה לאחר רצח קיסר הופיע בשמים כוכב שביט שאפשר היה לראותו זוהר באור ארום גם בשעות היום "ורבים ייחסו זאת לקיסר, ופירשו את האות כהוכחה לכך שהוא נהפך לאל". הופעתו של שביט ארום הנראה גם בשעות היום בחודשים מאי ויוני של שנת 44 לפנה"ס, נר־שמה גם על ידי היסטוריונים בסין ובקוריאה (כזכור נרצח קיסר ב־15 במארס, בשנת 44 לפנה"ס).

עתה הציג צוות חוקרים שורה של ראיות, המורות שכל התופעות הללו היו תוצאה של התפרצויות וולקאניות אדירות של הר הגעש אטנה. החוקרים, קווין פאנג, חוקר הרי־הגעש, ודייוויד פיארי, אסטרונום ממעבדת ההנעה הסילונית של נאס"א בקליפורניה, יחד עם הונג־הסינג צ'ו, פרופסור לשפות המזרח מאוניברסיטת קליפורניה, הציגו את ממצאיהם בגליונו של האגודה הגיאופיסית של אמריקה. הדברים הובאו בירחון "סאיינטיפיק אמרי־קן". החוקרים מסתמכים על גלעיני דגימה של קרח מעומק של קי־לומטר אחד שנקדחו בגרינלנד, על טבעות עצים מקליפורניה, ועל כתבי היסטוריונים בסין, קוריאה ורומא.

לדבריהם מעידים הממצאים על פיזור של ענן אפר ענק בחצי־כדור הצפוני בין מארס למאי בשנת 44 לפנה"ס. דגימות הקרח מגרינלנד עשויות שכבות שכבות, כאשר מדי שנה נוספת שכבה חדשה של שלג המכסה על השכבה הקודמת. כאשר השלג אינו מפשיר בין שנה לשנה מצטבר החומר הבונה את הקרחון. את השכבות אפשר למנות בעיקר באמצעות בחינת השינויים הכימיים הנוצרים בשלג לאחר שירד. התפר־צות הר הגעש מופיעות לדברי החוקרים כשיא בחומציות של הש־כבה, הנגרמת בשל הגופרית שב־אפר. דגימות הקרח מורות כי היו שלוש התפרצויות וולקניות במשך עשר שנים סביב שנת 50 לפנה"ס.

בדיקה של טבעות עצים של מנ־מוטים של אורן בקליפורניה, בן 5,000 שנה, מורות שהעצים סבלו מתוצאות חמורות של כפור בשנת 42 לפנה"ס. הכפור מיוחס לענני האפר של ההתפרצות שהיתה שנ־תיים קודם לכן, שהסתירו את קרני השמש.

התופעות האקלימיות שנבעו מ־התפרצויות האטנה היו כה חמורות עד שהיסטוריונים של שושלת האן מציינים שבאפריל שנת 43 לפנה"ס ירד שלג, ובמאי אותה שנה "השמש היתה כה חיוורת עד שלא הטילה צל". החורף הוולקאני גרם על פי רישומים מסין לאובדן של שישה יבולים רצופים של גרעינים, ומחיר הגרעינים האמיר בתוך שנ־תיים (בין שנת 44 ל־42 לפנה"ס) ב־1,400 אחוזים.

בניסיון להשוות את הרישומים ההיסטוריים עם ממצאי דגימות הקרח, התברר לחוקרים שיש "קיץ חסר" בשכבות שבין שתי התפרצו־יות, על פי הרישומים ההיסטוריים במאי 43 ובמרס 42 לפנה"ס. כלומר, באותה שכבה לא נמצאו השינויים הכימיים האופייניים המתרחשים בשכבת השלג העליונה בקיץ, בשל בלימת קרינת השמש על ידי האפר.

מכתב

צרעת אינה לפרה

במדור מדע מ־1.2.87 פורסמה כתבה על "חיסון נגד צרעת". סוף כל סוף יהיה ניתן לחסן כנגד המחלה. אבל ידיעה זו אינה עוסקת בצרעת אלא במחלה שהיא לפרה (Lepra). משום מה הפניקו לה בעברית את השם צרעת.

צרעת היא מחלה שמוזכרת בתנ"ך ואינה דומה בסימניה הק־ליניים ובאפידמיולוגיה שלה ללפ־רה. בעוד שהצרעת היא מחלה שסי־מניה כתמים לבנים־אדומים והיא מידבקת מאוד, סימניה של הלפרה שונים תכלית שינוי ובנוסף לכך אין המחלה מידבקת (ואם כן ישנו גורם תורשתי ו/או זמן הדגירה של שנים ואולי עשרות שנים).

כדי להמחיש את הצרעת בסימנים הקליניים והדגשת הסיכון שבהדבקה בצרעת מן הראוי לקרוא בספר ויקרא פרק י"ג ואילך. האזין רק כמה תיאורים שמציינים את הצרעת בסימניה הקליניים, שתוארו בפי־רוש בתורה: "אם פרוח תפרח הצרעת בעור וכסתה הצרעת את כל עור הנגע מראשו ועד רגליו... וכסתה הצרעת את כל בשרו וטהר את הנגע כולו הפך לבן..." (ויקרא י"ג, 14־16). "וכי יהיה בקרחת או בגבחת נגע לבן אדמדם צרעת פורחת היא בקרחתו או בגבחתו". (ויקרא י"ג, 42).

חולים מצורעים בודדו והורחקו משאר הקהל ובגדיהם נשרפו מתוך שיש לחסל את הגורם (הבקטריה) כבראה: "ושרף את הבגד או את השתי או הערב בצמר או בפשתים או את כל כלי העור אשר יהיה בו הנגע כי צרעת ממארת היא באש תשרף" (ויקרא י"ג, 52).

"הענקת" השם צרעת ללפרה גורמת נזקים חמורים לחולי הלפרה הזוכים לכנוי "מצורעים" — אנשים חוששים מהם, מפחד של הדבקה וכו'. יש להבהיר לציבור שאנו עוס־קים בשתי מחלות — צרעת ולפרה — השונות תכלית שינוי בסימניהן ובאפידמיולוגיה שלהן, כאשר הלפ־רה, דווקא היא, אינה מידבקת.

פרופ' אבשלום מזרחי
תל אביב

אנחנו מבכים מותה של דודתנו
ד"ר אדי שוייצר
שלהבת פריאר
עמוד פריאר ומשפחתו
זרם פריאר ומשפחתו
מעין לנדוי ומשפחתה
ויקטור שוייצר
ארתורד רוסמן ומשפחתו
הלוויה התקיימה ביום ששי בירושלים
מוקירי זכרה יתכנסו בחדר הישיבות בבנין עיריית רחובות ביום חמישי, 19.3.87, בין השעות 17.00—20.00.

ביום שלישי 17.3.87 ט"ז באדר תשמ"ז
נתייחד עם זכרו של יקירנו
פרופ' גבריאל איזק ז"ל
בבית העלמין הר המנוחות גבעת שאול, ירושלים
בשעה 11.30 בבוקר.
המשפחה

במלאת שמונה שנים לפטירת יקירנו
אברהם וסרמן ז"ל
מנהל ביה"ס התיכון גאולה לשעבר
נעלה לקברו ונתייחד עם זכרו מחר, יום שני ט"ז אדר תשמ"ז (16.3.87) בשעה 15.00 בבית העלמין בקרית שאול
נפגשים ליד השער
מרים וסרמן
ומשפחתה

לצפורה רוזנברג
משתתפים באבלך הכבד במות
אמך ז"ל
חבריך לעבודה

איגוד הטניס בישראל
משתתף בצערה של
אדית כהן־מינץ ומשפחתה
על מות
הבעל ז"ל

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של חברנו הגימלאי
פניאל יעקב ז"ל
(סניף ת"א)
המשתתפים בצער חברנו
פניאל זאב ומשפחתו
במות האב
אגד — ההנהלה החברים והשכירים
קרן הגימלאות של חברה אגד בע"מ
ארגון גימלאי אגד

התזמורת הפילהרמונית הישראלית
שולחת תנחומיה הכנים
למשפחת יונה אטינגר
במות
יעקב אטינגר ז"ל

ליוסף אטינגר
ומשפחתו
משתתפים בצערכם הרב
במות האב
יעקב אטינגר ז"ל
כלל (ישראל) בע"מ
ההנהלה והעובדים

קבלת מודעות
24 שעות
בדחוף
מודעות
משפחתיות והצפות
ולכל יתר סוגי המודעות ל־
הארץ
חדשות הארץ
מתקבלות
24 שעות ביממה
בי"ר דיזנגוף
רח' דיזנגוף 118
(מול לסיטה)
טל. 246363
239952

האוניברסיטה העברית בירושלים
ביה"ס לעבודה סוציאלית ע"ש פאול ברוואל
בשיתוף עם
משרד העבודה והרווחה · ג'וינט ישראל
מזמינים את הציבור ליום עיון
שוק העבודה לשרותים חברתיים בישראל
שיתקיים
ביום שלישי ט"ז באדר תשמ"ז, 17.3.1987, באוניברסיטה העברית בירושלים, אולם סרוסי, הר־הצופים בהשתתפות מר משה קצב, שר העבודה והרווחה
סדר היום:
11.15- 9.30 הרצאות
13.15-11.30 קבוצות דיון
16.15-14.15 דיון במליאה
פרטים נוספים בטלפון 02-882226.
(דמי השתתפות בהרצאות: 10.- ש"ח ייגבו במקום)
מסיבות שאינן תלויות בנו יתקיים רק החלק הראשון של יום העיון בשעות 9.00-11.30

אנו מודיעים בצער רב על פטירת אבינו וסבנו
אברהם (אלדר) ציטרום
ההלוויה תצא מבית ההלוויות בקרית־שאול היום, יום א' י"ד אדר תשמ"ז (15.3.87) בשעה 11.00.
המשפחה האבלה
נא להמנע מביקורי תנחומים

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו בטרם עת
לאחר מחלה קצרה וקשה של יקירנו
מאיר ניר
ההלוויה תתקיים היום יום ראשון 15.3.87
בשעה 13.00 בבית העלמין הדרום
בגבול חולון—בת־ים
המשפחה

בצער רב אנו מודיעים
על פטירתו של אבינו
שלמה שטייניגר
ההלוויה תתקיים היום, יום ראשון, י"ד באדר תשמ"ז (15.3.87) בשעה 9.45 בבוקר בבית העלמין בכפר סמיר, חיפה
אבלים: בנותיו: נעמי בלך וב"ב
רונית גולדשמידט וב"ב
דינה גרנית וב"ב
אחיו: מנק שטייניגר וב"ב

לשאול כהן־מינץ ומשפחתו
אתכם באבלכם הכבד
על מות האב
אהרון ז"ל
טרנסכלל בע"מ
ההנהלה והעובדים

במלאת שלושים לפטירת יקירתנו
רוזה רוזנברג ז"ל
נעלה לקברה להתייחד עם זכרה בבית העלמין בקרית־שאול
ביום שני ט"ז אדר תשמ"ז 16.3.87 בשעה 16.00.
אנו מודים לכל מנחמינו
מירי וסמי רוזנברג
נכדיה ונינה

כלכלה ועסקים

עמוס רובין:

אין לתת תוספות שכר שוות לכל עובדי הסקטור הציבורי

בסקטור הפרטי יש להנהיג מדיניות שכר מפעלית

מאת צבי זרחיה

"יש לתת תוספות שכר, רק לבעלי המקצועות החיוניים ביותר בסקטור הציבורי, ולא לכולם", אמר ל"הארץ" עמוס רובין, יועצו הכלכלי של ראש הממשלה. לדעתו, אין להנהיג מדיניות שכר כללית לכל הסקטורים במשק, אלא להעדיף מדיניות שכר ענפית. "אם כל העובדים יקבלו תוספת שכר אחידה, הרי שהדבר לא יפתור את בעיות השכר במשק, שכן בעיות אלה הן שונות בין הענפים השונים ואין נוסחה מאקרו־כלכלית הנותנת תשובה אחת לבעיות השכר בכל הענפים.

ערב פתיחת המו"מ בין הממשלה וההסתדרות, על הסכמי השכר החדשים בסקטור הציבורי, סבור רובין כי בסקטור הציבורי ישנן קבוצות עובדים שאותן יש לעודד באמצעות מתן תוספת גבוהה יותר, מלעובדים אחרים. יש לדעתו לתת שכר עידוד לסקטורים שבהם תקנים רבים אינם מאוישים בשל תנאי השכר הנמוכים.

אשר למדיניות השכר בסקטור הפרטי, סבור רובין כי מדיניות השכר צריכה להיות כזו שעיקרה יהיה ברמה המפעלית. העובדים צריכים להתחשב במצבו הכלכלי של המפעל ולוותר על תוספת שכר, באם מצבו של המפעל אינו מאפשר לשלם להם תוספת כזאת. מפעל שמתקשה בתנודות בשווקים בינלאומיים ובשוקי חוץ, אסור שיתן תוספת שכר כלשהן, שיגרמו לקשיים כלכליים. מאידך, מפעל הנזקק לכוח עבודה נוסף, אין מניעה שיתן תוספת שכר על מנת להגביר הביקוש לעבודה.

הרשות לניירות ערך שוללת את דרישת הבורסה לחשיפת חשבונות של לקוחות פרטיים

ועדת משנה מיוחדת תבדוק את הנושא

מאת יהודה שרוני

מליאת הרשות לניירות ערך שוללת את דרישת הבורסה, כפי שבאה לידי ביטוי ב"פרק הביקורת אצל חברי הבורסה" שבתקנון הבורסה. לפי פרק זה תוכל הבורסה, במקרים מסוימים, לדרוש חשיפה של חשבונות ניירות ערך של לקוחות פרטיים.

עמדת התנגדות זו התגבשה בישיבת המליאה שהתקיימה בשבוע שעבר. חלק ממשתתפי הדיון הביעו את החשש כי חשיפת החשבונות לקוחות עלולה לפגוע בצנעת הפרט. מכיוון שמידע מסוג זה, הניתן ללא רשות הלקוח, עשוי להתגלגל גם לציבור הרחב.

דעה נוספת שהושמעה היתה, שבמקרים בהם התגלה כי אחד מהברוקרים הפרטיים סרח, והבורסה בדקה ואימתה ממצא זה, אזי יש להביא את המידע לידיעת הציבור הרחב. יש לציין כי היועץ המשפטי של הרשות לניירות ערך, ד"ר שמעון וייס, השתתף בדיונים המוקדמים בנושא שהתקיימו בבורסה והביע תמיכתו בהצעה של הבורסה. עמדת מליאת הרשות סותרת כאמור עמדה זו.

בסיכומו של דבר הוחלט על הקמת ועדת משנה בהשתתפות שמואל הרצברג, היועץ המשפטי של בנק ישראל, אריה מינטקביץ היועץ המשפטי של משרד האוצר ושמעון וייס היועץ המשפטי של הרשות לניירות ערך, שתבחון מחדש את הנושא.

ראוי להדגיש כי בפרק הביקורת של הבורסה, צוין באופן מפורש כי "הבורסה ועובדיה ישמרו בסוד כל מידע שנמסר על ידי חבר הבורסה בקשר לביקורת, וכל מימצא ביקורת." מסירת המידע תיעשה על ידי יו"ר הדירקטוריון או המנכ"ל, רק על פי דרישה כדין של רשות המוסמכת לדרשו.

"נשר" השלימה תיקון קו הייצור ברמלה

האספקה הסדירה תחודש

מאת יונתן שרמן

"נשר" השלימה את תיקון קו הייצור של מפעל המלט ברמלה. כחודש האחרון נגרמו שיבושים באספקת מלט בשקים בגלל התקלה בקו הייצור.

שיבושים אלו הם שהביאו את משרד התעשיה להעניק ל־ רשיונות יבוא למלט לאחר שנה וחצי שבמהלכה [illegible] תית, מתברר כי המלט שאמור היה [illegible] להביא לרגיעה בשוק, יגיע לארץ רק עוד כמה שבועות, לאחר שהמחסור במלט כבר יראה יתמיים.

בחודש הקודם היתה תפוקת "נשר" נמוכה ב־12 אחוזים מהתפוקה הרגילה של החברה — 123 אלף טונות מלט במקום 140 אלף טונות מלט בחודש רגיל ועיקר הירידה [illegible] כלבד, שבה נגרם מחסור.

ב"נשר" מציינים, כי בחודש שעבר היה מחסור מסוים במלט בגלל חשש בקרב המתווכים כי תיקון התקלה במפעל ברמלה יימשך תקופה ארוכה והרבים מהם ביקשו לאגור מלאים לקראת מחסור צפוי. התקלה עצמה לא היתה צפויה, [illegible] שבה נגרם מחלף ההילוכים.

אלקטרה — ירידה חדה בהוצאות המימון

בתשקיף שפורסם בדצמבר 86', דווח על רווח של חצי מיליון דולר לגבי חצי השנה הראשונה של 1986. חודשיים מאוחר יותר פורסם המאזן לגבי כל שנת 1986, וממאזן זה עולה שהחברה הפסידה 66,000 שקל בחצי השני של 86' ורק שינוי בשיעורי הפחת — כלומר הפחתתם — איפשר לחברה הצגת רווח לגבי המחצית השניה של 1986 ● אלקטרה החליטה להפוך "הוצאות מראש" בנושא תוכנה ל"הוצאות נדחות". כך נמנעה הצגת הוצאה של 771,000 שקל בחשבון הרווח והפסד ● החברה מכרה במהלך השנה חברה בת ל"כיתן", מה שהכניס לה רווח של 484,000 אלף שקל ● התוצאה האמיתית לגבי 1986: אין שינוי משמעותי לגבי התוצאה התפעולית שהושגה ב־1985 — הפסד.

דו"ח על דו"ח / רו"ח יצחק עוזר

החברה נמנית עם כלל המוכרים בתוך לתשבוצות העסקית.

אלקטרה (ישראל) בע"מ, מקבוצת כלל, עוסקת בייצור ובשיווק מוצרי צריכה חשמליים ומערכות אלקטרוניות, ציוד שינוע ומערכות בקרה.

החברה דיווחה על רווח של כ־1.5 מיליון ש"ח לשנת 1986 זאת לעומת הפסד של כ־4.5 מיליון ש"ח בשנה הקודמת. הונה העצמי של החברה הסתכם בכ־22 מיליון ש"ח והיקף מאזנה בכ־79 מיליון ש"ח.

בשנת הדו"ח שינתה החברה את שיעורי הפחת בהשוואה לשנים קודמות, דבר שהביא להגדלת הרווח המדווח לשנת 1986 בכ־1.1 מיליון ש"ח. כמו כן מיינה החברה מחדש את מספרי ההשוואה, כך שההשקעות בפיתוח תכנה שהוצגו כהוצאות מראש, נרשמו השנה כהוצאות נדחות המופחתות במשך 5 שנים. יתרת ההוצאות הנדחות בקשר לפיתוח התוכנה ליום המאזן הסתכמו בכ־771 אלף ש"ח. הוצאות המימון של החברה ירדו בהשוואה לשנה הקודמת, והביאו להגדלת הרווח המדווח לשנת 1986 בכ־2.7 מיליון ש"ח. מרכיב נוסף של רווח שהיה השנה הינו סכום של כ־484 אלף ש"ח הנובע ממימוש השקעה בחברה בת. רווח זה הינו חד־פעמי ואינו צפוי לחזור על עצמו בשנים הבאות. בסך הכל ניתן לומר שמרבית השינוי ברווח, אם לא כולו אינו נובע מהפעילות התפעולית של החברה, אלא משינויים רישומיים, הקטנת הוצאות מימון ורווחי הון.

מיון מחדש

במאזנים שפרסמה החברה במסגרת תשקיף המתייחסים לדצמבר 1985 נכללו בין החייבים ויתרות חובה הוצאות מראש בסכום של כ־1.4 מיליון ש"ח (מחירי דצמבר 1986).

הוצאות מראש בהגדרתם, הינם סכומים ששולמו עבור שירותים והוצאות שטרם נתקבלו בפועל, ושעם קבלתם אמורים להיזקף לדו"ח רווח והפסד.

במלים אחרות סכום זה אמור לייצג הוצאות שהחברה תעמוד בהן בשנה הקרובה (שכן הסכום הוצג כחלק מהנכסים השוטפים).

במאזן שפורסם (בפער של כחודשיים) לדצמבר 1986, צוין כי חלק ממספרי ההשוואה מוינו מחדש (חייבים והוצאות נדחות). חלק מההוצאות מראש (כ־710 אלף ש"ח) נכללו הפעם במסגרת הסעיף "רכוש אחר והוצאות נדחות". הסכום שמוין מתייחס להוצאות בקשר עם תוכנת מחשב. מעבר לשאלה באם השקעות בתוכנת מחשב לשימוש עצמי ניתן לראותן כנכס, מתעוררת השאלה באם שינוי זה הינו "מיון" או שינוי במדיניות החשבונאית, דבר המחייב מיסול שונה. בדו"ח הכספי אין הסבר מדוע בוצע מיון זה והעובדה שהוא בוצע מבעית בגוף המאזן בלבד. יש להדגיש שלשינוי זה אין השפעה על הרווח המדווח לשנת 1985 אולם יש לו השפעה על הרווח המדווח לשנת 1986.

יתרת ההוצאות בקשר עם תוכנת המחשב המופיעה כאמור תחת הסעיף "רכוש אחר והוצאות נדחות" ליום 31 בדצמבר 1986 מסתכמת בכ־771 אלף ש"ח, כשהחברה מפחיתה [illegible] אלמלא המיון מחדש, והמשך לעובדה שהוצאות אלו הוצגו בעבר כהוצאות מראש, הרי שבשנת 1986 היו אמורים סכומים אלה להיזקף לדו"ח רווח והפסד כהוצאה שוטפת, דבר שהיה מקטין את הרווח המדווח. המתמיה במיון זה הינו פער הזמן הקצר של כחודשיים בין שני הדו"חות הכספיים.

ניתן אפוא לומר, שהרווח המדווח לשנה הנוכחית גדל בכ־771 אלף ש"ח (כ־500 אלף דולר) כתוצאה ממיון מחדש של ההוצאות בקשר עם פיתוח התוכנה.

אלקטרה החליטה בדו"חותיה הכספיים לשנת 1986 לבדוק מחדש את משך החיים המשוער של הרכוש הקבוע שבידיה, ובעקבות הערכה שמאי שקיבלה, הוערך מחדש משך השימוש בנכסים הקבועים של החברה. כתוצאה השתנו, כמובן, שיעורי הפחת השנתיים על אותו רכוש. שינוי זה הוסבר בכך שהחברה עורכת דו"חות כספיים מותאמים במלאם למדד.

ה"שינוי" הביא להקטנת הוצאות הפחת של החברה בשנת 1986 בסכום של כ־1.1 מיליון ש"ח (כ־375 אלף דולר) זאת בהשוואה לשיעורי הפחת שהיו נהוגים בשנים הקודמות. כמובן, שהקטנת הוצאות הפחת בסכום זה הביאה, להגדלת הרווח המדווח באותו סכום.

גם הפעם נעשה השינוי בדו"חות הכספיים לשנת 1986 אשר פורסמו כחודשיים לאחר התשקיף שפרסמה החברה. בדו"חות הכספיים שנכללו בתשקיף (כולל דו"ח חצי שנתי ליוני 1986), נקשר הפחת על פי השיעורים הישנים. הרווח שנכלל בדו"חות החצי שנתיים של החברה הסתכם בכ־500 אלף ש"ח (מחירי דצמבר 1986) בעוד שהרווח הכולל כפי שרווח לשנת 1986 כולה על פי הדו"חות המבוקרים הסתכם בכ־1,536 אלף ש"ח.

מתוך נתונים אלה עולה, לכאורה, שבמחצית השניה של השנה הרוויחה החברה כמיליון ש"ח. אולם אם ניקח בחשבון את העובדה שבדו"ח השנתי תוקנו שיעורי הפחת לכל השנה, אזי אלמלא תיקון זה החברה היתה מדווחת על הפסד של כ־66 אלף ש"ח במחצית השניה של שנת 1986 וזאת לעומת רווח של כ־500 אלף ש"ח במחצית הראשונה של השנה.

מאזן הצמודה והוצאות מימון

לאלקטרה עודף התחייבויות על נכסים במטבע חוץ בסכום של כ־12 מיליון ש"ח. לעובדה זו משמעות מבחינת חשיפת החברה לסיכונים של שינויים בשערי החליפין במונחים ריאליים. בנוסף, יש לכך השלכה על התוצאות העסקיות של החברה בתקופה שבה יש פיגור משמעותי בין השינוי בשערי הדולר בהשוואה לעליית מדד המחירים לצרכן. לחברה נוצר כך רווח בדו"חות הכספיים המתואמים.

אין חולק שרווח זה הינו רווח כלכלי אך רווח זה אינו נובע מפעילותה התפעולית של החברה, אלא רווח הנובע מפעילות פיננסית, שבעיקרו נובע מאי איזון בין נכסים כספיים והתחייבויות כספיות מבחינת סוגי הצמדה.

הפיחות בשער השקל שבוצע בינואר 1987, בשיעור של כ־10%, גרם לחברה הפסד מיידי בסכום של כ־450 אלף ש"ח (זאת בהתחשב בהצמדה למט"ח של תמורת ההנפקה שנפרעה לאחר תאריך המאזן).

אחד השינויים הבולטים בשנה הנוכחית בהשוואה לשנה הקודמת, הינו בהקטנה המשמעותית שחלה בהוצאות המימון של החברה. הוצאות המימון בשנת 1985 הסתכמו בכ־3.5 מיליון ש"ח בעוד שבשנת 1986 הוצאות אלה היו כ־800 אלף ש"ח בלבד. ההקטנה בהוצאות המימון חלה למרות שסך ההתחייבויות של החברה בניכוי הרכוש השוטף וההשקעות והחובות לזמן ארוך נשאר ברמה דומה לאלו של השנה הקודמת. גם בהונה העצמי של החברה לא חל גידול מעבר לרווח השוטף. נראה, איפוא, שהקיטון בהוצאות המימון נובע מירידה בשערי הריבית הריאלית ומשחיקת חלק מהתחייבויות החברה במונחי מדד.

תמצית מאזן מאוחד ליום 31 בדצמבר 1986 במיליוני ש"ח

רכוש שוטף	55.1	התחייבויות שוטפות	43.5
השקעות לז"א	2.6	התחייבויות לז"א	13.0
רכוש קבוע	20.5	עתודות	0.5
הוצאות נדחות	1.1	הון עצמי	22.3
	79.3		79.3

תמצית דו"ח רווח והפסד מאוחד

	1986	1985
הכנסות	134.8	126.8
עלות המכירות	118.6	112.0
רווח גולמי	16.2	14.8
מכירה וכלליות	14.6	15.2
הוצאות מימון	0.8	3.6
אחרות נטו	(0.7)	0.5
רווח (הפסד) נקי	1.5	(4.5)

המניה השלישה את ערכה

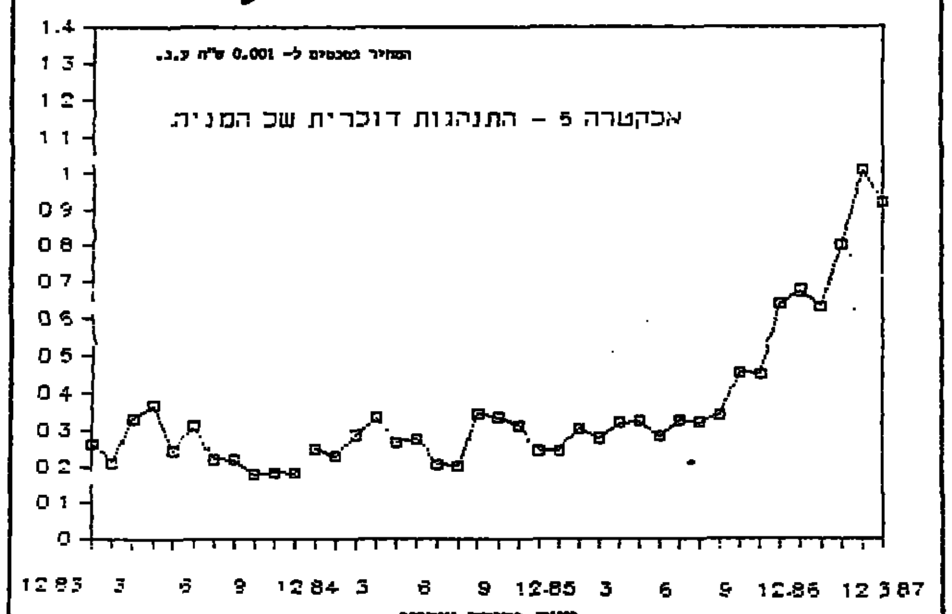

מאת יהודה שרוני

הפעילות הבורסאית במניות אלקטרה היתה מזוהה בשנים האחרונות עם קבוצת בנק לאומי, המניה בת 0.1 שקל זכתה בעבר לטיפולה המסור של חברת ניירות ערך והשקעות, שהיא חברה בת של הבנק.

בדצמבר 86 גייסה החברה 3.3 מיליון שקל באמצעות הנפקה. בהנפקה לציבור הוצעו כתבי אופציה הניתנים להמרה במניות בנות 0.1 שקל, ואגרות חוב הניתנות להמרה במניות בנות 0.5 שקל. בהנפקת הזכויות הוצעו מניות בנות 0.1 שקל. קבוצת בנק לאומי ניצלה את עליית השערים שנוצרה בעקבות ההנפקה, וצמצמה באחרונה את אחזקותיה במניות באופן ניכר.

מיד לאחר הנפקת הזכויות נרשמו היצעים למניה בת 0.1 שקל מצד גורמים ספקולטיביים שביקשו לנצל את רמת השערים הגבוהה, כדי למכור "שורט" את המניה. הפעולה לא צלחה יפה, ולמניה נרשם מוכרים בלבד. בימים שלאחר מכן נמשכה השחיקה במניות.

ב־22 בפברואר 1987 מסר בנק לאומי הודעה לבורסה על כך שחדל להיות בעל עניין בחברה, ומי שהחל אז לרכוש את המניות וכתבי האופציה של החברה, היתה "אילנות דיסקונט", מנהלת קרנות הנאמנות של קבוצת דיסקונט. הפעילות הבורסאית במניות מזוהה כיום עם חברת "בטוחה" מקבוצת כלל, כאשר כלל תעשיות, שהיא חברה בת של כלל, מחזיקה ב־68.5 אחוז מהשליטה בחברה.

הגרף של "מיטב" מראה כי המניה בת 5 שקל השלישה את ערכה, ועלתה ממחיר של 0.3 סנט למניה בתחילת 1986, למחיר של 0.9 סנט למניה כיום.

הנדסת התפלה צברה הזמנות בסכום של 30 מיליון דולר

זכתה במכרזים בשלושה איים קריביים — גרנד קימן, בונאר וקורסאו

מאת יונתן שרמן

"הנדסת התפלה" קצרה הצלחה בשיווק מערכות התפלה שלה בעת האחרונה וצברה הזמנות בסכום המתקרב ל־30 מיליון דולר. ההזמנות יבוצעו על־פני התכנון ב־87/8.

בין השאר זכתה החברה בחצי השנה האחרונה במכרזים לביצוע שלושה פרויקטים באיים הקריביים — פרויקט בגרנד קימן, המצוי בידי בריטניה, בבונאר השייך לאנטילים ההולנדיים וכן בפרויקט נוסף בקורסאו.

החברה גם צברה הזמנות חדשות למתקנים קטנים יותר באיים הקריביים של ספרד.

ההזמנות אלו התקבלו בנוסף לכמה פרויקטים חשובים שבוצעו השנה וביניהם פרויקט ענק בקורסאו בהיקף של כעשרה מיליון דולר וכן מספר מתקני התפלה באיים באוקיינוס השקט.

מכירות "הנדסת התפלה" בשנת 86/7 יסתכמו ב־21.5 מיליון דולר בהשוואה ל־10.5 מיליון דולר בלבד בשנה הקודמת.

חברת "הנדסת התפלה" שייכת לקונצרן "כימיקלים לישראל" והיא אחת מהחברות המיועדות למכירה על ידי רשות החברות הממשלתיות, ככל הנראה באמצעות הנפקת מניות לציבור.

האחים פרופר לא ירכשו את השליטה ב"רבינטקס"

מאת יונתן שרמן

המשא ומתן הממושך בין האחים פרופר לבין בעלי "רבינטקס" לא הניב כל תוצאות והמגעים בין הצדדים נסתיימו לפני זמן מה בלא כלום. המשא ומתן נסב על רצונם של האחים גד ודן פרופר לרכוש את השליטה במפעל "רבינטקס" לייצור מוצרי תגור — אך המשא ומתן לא עלה יפה בגלל חילוקי דעות בנוגע להעברת השליטה במפעל.

המפעל היה נתון בשנה האחרונה לקשיים מסוימים ואף זכה בסיוע מיוחד מטעם האוצר, אך נראה כי בעת אחרונה התאושש וגם זו אחת הסיבות לאי סיכום המשא ומתן.

מינהל מקרקעי ישראל יאפשר רישום הערת אזהרה לרוכשי דירות על קרקעות המינהל

מאת יהודה שרוני

מינהל מקרקעי ישראל יאפשר רישום הערת אזהרה לרוכשי דירות גם על קרקעות המינהל. כך סוכם בפגישה שהתקיימה בסוף השבוע בין מנהל מינהל מקרקעי ישראל משה ליפקה, לבין דוד שטרן ויונה מרדכי, ראשי מרכז הקבלנים. עד כה לא ניתן היה לעשות שום רישום ויציה בקרקע, ללא אישור המינהל.

מתן אפשרות רישום הערת אזהרה על קרקעות המינהל, תאפשר לבנקים למשכנתאות להכיר בקרקע זו כבטוחה עבור רוכשי הדירות. חוק מכר דירות מחייב קבלנים לתת ערבויות לרוכשי הדירות בהתאם לקצב התקדמות הבנייה. ההסדר החדש יאפשר לקבלנים להפחית את היקף הערבויות, מכיוון שקרקע המינהל תיחשב מעתה הלאה כבטוחה.

העורך: נחמיה שטרסלר

ניקוב מחשבים (ישראל) בע"מ

הודעה על התאמת מספר מניות המימוש למחזיקי כתבי אופציה (סדרה 2)

ניתנת בזאת הודעה כי לאחר אישור האסיפה הכללית שלא מן המניין על חלוקת מניות הטבה נפרעות במלואן, בשיעור של 500% מההון המונפק של החברה כדיבידנד ביניים לשנת 1986, הותאם מספר מניות המימוש להם זכאי כל מחזיק כתבי אופציה (סדרה 2). כל כתב אופציה (סדרה 2) ניתן למימוש בכל יום עסקים עד ליום 30 בדצמבר 1989, מחיר המימוש הינו 70 ש"ח, הצמודים לשער היציג של הדולר ליום 21.12.1986.

כל כתב אופציה [illegible] יזכה את המממש ב־6 מניות רגילות, [illegible] בנות 5 ש"ח ע.נ. כ"א.

אהרן בקסט
מזכיר החברה

כור הנפקות בע"מ

הודעה על תוצאות המכרז מיום 11.3.87

על פי תשקיף החברה מיום 27 בפברואר 1987 הוצעו לציבור אגרות חוב רשומות על שם 1992־2001 (סדרה 5) בערך נקוב של 29,600,000 ש"ח, בשני מכרזים, המכרז הראשון נערך ב־5.3.87.

במכרז השני שנערך ביום 11.3.87 הוצעו לציבור 14,600,000 ש"ח ונתקבלו 237 הזמנות בערך נקוב כולל של 34,231,900 ש"ח, דהיינו חתימת יתר פי 2.34.

שער ההנפקה שנקבע במכרז השני הוא 107%. ול־170 מזמינים, ההזמנות נענתה.

מזמינים בשער גבוה יותר קיבלו את מלוא הזמנתם, מזמינים בשער נמוך יותר לא קיבלו כלל. למזמינים בשער ההנפקה (107%), קבלו 61,02241% מסכום הזמנתם.

לשני המכרזים ביחד שבהם הוצעו לציבור 29,600,000 ש"ח, נתקבלו 542 הזמנות (שמהם נענו 266 מזמינים) בערך כולל של 90,963,800 ש"ח.

החברה מודה לציבור על היענותו להצעה.

כור הנפקות בע"מ

נכסי רזים בע"מ
תווך נכסים והשקעות
רפי ברזון

למכירה: ★ מבנה חד־קומתי 5,000 מ"ר על 7 וחצי דונם בת"א, גג בטון
★ בנין חד־קומתי, 5,000 מ"ר על 9 דונם בראשל"צ. חשמל, רצפת שחוקה, טלפונים, תאורה וכו'.
★ בהזדמנות! בנין בודד חדש, 3500 מ"ר על 2 וחצי דונם, בראשל"צ, ולתעשיה + מעלית 950,000 דולר.
בשכ"ד: ★ חנות גדולה + משרדים + 150 מ"ר מרתף. כיחידה אחת. באבן־גבירול ת"א
למכירת נכסים עם הכנסה טובה. ממליון דולר ומעלה
לבונטין 24, תל־אביב 61 11 94-5

בנק ישראל

חדש

הודעה על הוצאת מלווה קצר מועד

ביום 18.3.87 תונפקנה סדרות מילווה קצר מועד לפי הפירוט הבא:

מספר הסדרה	כמות מוצעת במיליוני שקלים חדשים שווי נקוב	מועד הפריון	ימים לפריון
0437 א'	10	15.4.87	28
0527 ב'	40	13.5.87	56
0627 ג'	50	10.6.87	84

בקשות לרכישה של הסדרות תוגשנה באמצעות הבנקים וחברי הבורסה לניירות ערך, במחירים שיהיו נמוכים משווין הנקוב. יום המכירה הראשון בבורסה לניירות ערך יהיה יום ג' 17.3.1987 (ערך יום ד' 18.3.1987).

ביום המכירה הראשון בבורסה ימכור בנק ישראל את מלוא הסכום המוצע או חלק ממנו כפי שיקבע על ידו.

הסדרות תסחרנה בבורסה לניירות ערך ביחידות של 100 שקל חדש שווי נקוב ותפדנה על ידי בנק ישראל בשווין הנקוב (100%), בתאריך הנקוב לעיל.

התנאים המחייבים לסדרות הנ"ל פורסמו בתקנות מילווה קצר מועד (סדרות מסוג א', ב', ג') התשמ"ד 1984 — קובץ תקנות מספר 4615.

פרטים נוספים אצל הבנקים וחברי הבורסה לניירות ערך.

במסגרת השתלמות בתיכנון מס בינלאומי

יערך **יום עיון** בנושא:

המותר והאסור בתיכנון מס בינלאומי

מרצים - מר ישראל ברון - הממונה על הכנסות המדינה
עו"ד אריה מינטקביץ - היועץ המשפטי של משרד האוצר
עו"ד דב נייגר - לשעבר נציב מס הכנסה

כן יערך דיון מקיף בנושא עם משתתפי ההשתלמות:
המשתתפים מחו"ל - P.S. BERGER & K.J. KRUPSKY מארה"ב עורכי דין
PROF. D. DAVIES & PROF. S.N. FROMMEL מאנגליה המרצים
המשתתפים מישראל - עו"ד אמנון רזאל, רו"ח עוזי בניק, רו"ח סונה הילמן, עו"ד משה מלכנר

מנחה - רו"ח אלכס הילמן

פרטים והרשמה: טל: 254227
264496

מבצע לפסח

10 תשלומים שווים

brother טורבו־גל 5

המיקרוגל הראשון בעולם המבשל, אופה ומשחים - בו זמנית!!!

אושר ע"י מכון התקנים האמריקאי והישראלי

עכשיו, יותר מתמיד - כדאי לקנות את 'טורבוגל' -
תנור הפלא מתוצרת brother. 'טורבוגל' הינו תנור מיקרוגל משולב המאפשר בישול והשחמה בו זמנית. תכונה זו חיונית להשגת תוצאות מעולות - המזון מתקבל עסיסי, מושחם ופריך במהירות הבזק ותוך שמירה על ערכו התזונתי של המזון. זהו עוד לא הכל, 'טורבוגל' מאפשר בישול בכלי מתכת, אפיית כל סוגי העוגות והמאפים, והכל - באיכות ללא תחרות.
קפצו על ההזדמנות: 'טורבוגל' - תנור הדור השלישי בטכנולוגיית מיקרוגל יכול להיות שלכם כבר היום...
לבעלי כרטיס אשראי - ויזה, ישראכרט, דיינרס קלאב.

חינם!

brother

★ עלון אינפורמטיבי
★ מועדון וחוגים ללקוחות

נציגים בלעדיים: אמפיסל ישראל בע"מ, 03-9225921
ניתן להשיג בחנויות מוצרי החשמל המובחרות

صكنا من الأصل

מכתבים למערכת הארץ

בתוך הגיהינום היו גם מלאכים

משפטו של דמיאניוק הושף כבר פי פעם נוספת את זוועות התקופה ההיא. הצופה, המאזין והקורא מתעמת שוב ושוב עם פרטי הפרטים של תהליך ההשמדה. כל אחד מעדי טרבלינקה מוסר את גירסתו האישית על אודות אירועים ומחזות הלקוחים מן הפלנטה האחרת. למול עינינו מצטייר עולם שכולו אכזריות ורשע.

הדבר מגא את ביטויו הקולע בפיו של יוחאל רייכמן, היהודי בן ה־72, במקורו מלודז׳, שבא להעיד מאורוגוואי. הוא חזר וכינה בעדותו את דמיאניוק "אשמראי".

אולם מול האשמראי מטרבלינקה מופיעה בעדותו של רייכמן גם דמות של מלאך — האיכר הפולני שסייע לו בימים הראשונים לאחר המרד והבריחה. בסיטואציה הבתוראית מופיעה גם אשת האיכר והמתחננת בפני השכן, המלשין בפוטנציה: "תן לו לחיות".

בסיפורו של רייכמן על האיכר הפולני האלמוני שהציל את חייו וסיפורו על ידיד פולני שתמילה סייע לרייכמן הנמלט האחר כך "בשבר" ולא היה מסוגל לאכול ולישון מפחד שמא ייתפס יחד עם חברו היהודי ויוצא להורג — שניהם מצביעים על הפרובלמטיקה הסבוכה של המציאות ההיא, ושל ניסיונות סיוע והצלה.

עדותו של רייכמן מזהירה ומלמדת אותנו, למעלה מארבעים שנה אחרי השואה, כי בתוך הגיהינום היו גם מלאכים.

פרופ׳ שמעון רדליך

באר־שבע

חובבנות מהדרגה העליונה

החלטתו של מפקד חיל־האוויר לקדם את אל״מ אביאם סלע בתפקיד, מקורה ללא שמץ של ספק, בהליכים רגילים ושגרתיים בתוך החיל. אוי לנו אם ימצא עצמו מפקד חיל־האוויר במצב אפולוגטי הגנתי וללא גיבוי מלא מצד שר הביטחון בהחלטתו זו.

החלטת מפקד חיל־האוויר אינה פרובוקציה, והובה על ממשלת ישראל לצאת במתקפת נגד חדמשמעית בעניין קידומו של סלע.

השורה התחתונה של פרשת פולארד האומללה מעוגנת מן הסתם בחובבנות מן הדרגה העליונה ביד־תר. לממשלת ישראל היה מאז ומעולם כשרון מרתק ופתאטי בעניינים מעין אלה.

הקול קול יעקב בהצהרות בענייני שלום, והידיים ידי עשיו בכל ענייני ההתנחלויות. יד ימין מנסה לטשטש ויד שמאל מזמינה את הצפת הצבאי האמריקאי לטקס מסירת הפיקוד על בסיס חיל האוויר לידי סלע, ומגישה לאמריקאים את המידע הרשמי על האירוע על מגש של כסף. יד ימין הזמינה את הנשיא מארצות לארץ ויומיים לאחר מכן מטרה יד שמאל על להיו עם הפצצת הכור הגרעיני בעיראק.

בעניין פולארד, שוב הוכחה החובבנות והנושאים באחריות לא מצאו עוז בנפשם להודות ולהורות, שמלאכות מסוג זה חייבות להתבצע אך ורק על ידי המוסד.

ממשלת ישראל חייבת את מלוא ההתנצלות הקולנית לממשלת ארה״ב מצד אחד, ולאביאם סלע ולג׳ונתן ואן פולארד, מצד שני.

יורם רדווב

ירושלים

★

אילו הייתי אני שר הביטחון, הייתי מגיש היום את התפטרותי, נוטל על עצמי בלבד את כל האשמה באסון פרשת פולארד, מסביר אותה כטעות איומה. הייתי מבקש את סליחות העם האמריקאי, יהדות אמריקה והעם בישראל, וגוזר על עצמי עונש מרצון לא לשוב לעולם לחיים הפוליטיים.

אם ייטול רבין את כל האשמה על עצמו, ויטהר את כל האחרים, כולל סלע, מפקד חיל האוויר, מפקדי צה״ל וכל עם ישראל וממשלתו, יהיה בצעדו משום הקרבה עצמית במובן הנעלה ביותר של מושג זה, ומופת לכל מנהיג שר ומפקד בישראל. פעם אחת ולתמיד יתברר שיש אחריות מיניסטריאלית, יש כבוד עצמי, יש אמת ולא טיוח בישראל.

אין צורך בחקירה, עריפת ראשים, ועדות חקירה התבוססות בחליאה המאפיינת פרשות מסוג זה. אין צורך בבזבוז זמן יקר. אחרי מות החולה לא תבוא התרופה. עכשיו ומיד, עוד לפני שעכרו היחסים בין ישראל לארה״ב. עוד לפני שנעכרה האווירה סביב צה״ל, חיל האוויר ויהדות אמריקה, יעשה יצחק רבין את המעשה, לכבודה של ישראל, לביטחונה ולשלומה הטוב. במעשה מופת כזה של התפטרות יזכה רבין לא רק לתודת האומה, אלא להערכת העולם כולו.

אדר׳ חיים חפץ

רמת השרון

★

ממשלת ישראל הצליחה לבנות מחדש, ביד אמן, את תדמיתנו הלאומית ברחבי העולם. הכך ודאי, רואים אותנו כרנבפורט, איאה (לא שווה מראיג מישהו, חלילה):

ישראלי אחד — סוחר נשק.
שני ישראלים — רשת ריגול.
הרבה ישראלים — קואליציה של מנהיגים המאוחדים בשביעות רצונם העצמי ובזלזולם באינטליגנציה וביושר של הציבור שהם אמורים לייצג.

אורי שמיר

תל־אביב

חיסכון העולה ביוקר

בשבוע שעבר שוב נהרגו 14 בני אדם בתאונות דרכים, כמספר הקורבנות בשבוע שקדם לו. ומה עושה משרד התחבורה?

מפסיק את ההקצבה לבטיחות בדרכים בטכניון, שהוא המוסד ההידי למחקר הקיים בארץ בנושא זה, וגודם את סגירתו.

החיסכון הוא של 300 אלף דולר בשנה, מחירה של תאונה קטלנית אחת בלבד. אני בעד חיסכון, אך נראה לי, שזה חיסכון העולה ביוקר.

אינג׳ יהויקים בר

הרצליה

תיאטרון ישראל

הערב יום א׳ 15.3

תיאטרון הבימה:
בבוהן: 20.30
הדוד וניה: 20.30
מירל׳ה אפרת — בבאר שבע
התיאטרון הקאמרי:
אני לא רפפורט — קומדי
המסע של אמא קאבורי — בצוותא
התיאטרון העירוני חיפה:
עלילות מכס ומוריס — בת׳ חיפה
בתבנטורה — בגבעת חיים: 17.00

התזמורת הפילהרמונית הישראלית

קונצרט מיוחד
במלאת 75 שנה
ל"הדסה"
מנדי רודן
מנצח
אידה הנדל
כנרת
בתכנית מיצירות:
ברהמס, ברוך, בטהובן
ירושלים, בנייני האומה
הערב – 15.3.87, 9.00 בערב

מוסיקה קלסית קלה
קונצרט מס׳ 4
דב זלצר
מנצח
יהורם גאון
זמר וקריין
גילה אלמגור
קריינית
יצחק מרקובצקי
כנר
המקהלה הלאומית "רינת"
בהדרכת סטנלי ספרבר
בתכנית:
קטעים מיצירותיו של
דב זלצר
תל־אביב, היכל התרבות
יום ד׳, 18.3.87 8.30 בערב
כניסה לקונצרט זה כנגד
כרטיס לקונצרט מס׳ 4 בלבד!!

קונצרט מיוחד
"צעירים בהיכל"
בשיתוף קרן התרבות
אמריקה־ישראל
זאב דורמן
מנצח
שלי עדאל
נגן צ׳מבלו
איתן גלוברזון
פסנתרן
בתכנית מיצירות:
באך, פרוקופייב ודבוז׳ק
תל־אביב, היכל התרבות
מוצ״ש, 21.3.87 8.30 בערב

קונצרט לנוער מס׳ 3
"מצעדים"
אריה ורדי
מנצח
בתכנית מיצירות:
סוזא, בירד, באך, מוצרט
מנדלסון, פרוקופייב,
סטרווינסקי
בטהובן ורספיגי
תל־אביב, היכל התרבות
יום א׳, 22.3.87 5.00 אחה״צ

קונצרט למנויים מס׳ 8
סר אלכסנדר גיבסון
מנצח
אורי פיאנקה
כנר
מיכאל הרן
צ׳לן
ברוס ויינשטיין
אבובן
זאב דורמן
נגן באסון
התכנית:
ברליוז: הפתיחה "קורסייר"
היידן: סימפוניה קונצ׳רטנטה
אלגר: סימפוניה מס׳ 1
תל־אביב, היכל התרבות, 8.30 בערב
סדרה ו׳: יום ד׳, 25.3.87
סדרה ז׳: מוצ״ש, 28.3.87
ירושלים, בנייני האומה
יום ה׳, 26.3.87 8.30 בערב

נוער מוסיקלי בישראל
היכל התרבות רח׳ הוברמן 1 טל. 03-202333

שלמה גרוניך
בנקודת מפגש
אירוע מוסיקלי יהודי לנוער

באר־שבע — אוניברסיטת בן־גוריון — יום א׳ 22.3.87 — אודיטוריום 06
כרטיסים בקונסרבטוריון העירוני
ירושלים — מועדון התאטרון — 26.3.87 — כרטיסים בקופה
תל־אביב — תיאטרון החאן — יום ב׳ 30.3.87 — יפו העתיקה
כרטיסים בקופת התיאטרון ובמשרדי "נוער מוסיקלי"
חיפה — בית רוטשילד — יום ד׳ 1.4.87 — אולם גולדבלום
כרטיסים בבית רוטשילד

מוסיקה במוזיאון תל־אביב

רביעיית בארטוק
(הונגריה)

יום ג׳, 17.3.87 שעה 20.30
בהשתתפות: אלי חפץ — קלרנית
היידן — רביעיה
ברטוק — רביעיה מס. 3
ברהמס — חמישית קלרנית

יום שישי, 20.3.87 שעה 14.30
בהשתתפות: רביעיית תל־אביב
מוצרט — רביעיה ק. 387
שוסטקוביץ — רביעיה מס. 8
מנדלסון — שמיניה

מוצאי שבת, 21.3.87 שעה 20.30
בהשתתפות: אריה ורדי — פסנתר
בטהובן — רביעיה אופ. 18
ברטוק — רביעיה מס. 4
שומן — חמישית פסנתר

התזמורת הפילהרמונית הישראלית
מנהל מוסיקלי: זובין מהטה

קונצרט מיוחד של מוסיקה קמרית
בביצוע
שלישיית צ׳ונג
קיונג־והא צ׳ונג, כנור
מיונג־והא, צ׳לו
מיונג והאן צ׳ונג, פסנתר
בתכנית:
מוצארט: שלישיה ב־דו מאג׳ור, ק׳ 548
מנדלסון: שלישיה מס׳ 1 ב־רה מינור, אופ׳ 49
ברהמס: שלישיה מס׳ 1 ב־סי מאג׳ור, אופ׳ 8

תל־אביב, היכל התרבות ע״ש פרדריק ר׳ מאן
יום ששי, 24.4.1987 בשעה 2.00 אחה״צ.

כרטיסים: בקופת התזמורת מהיום בכל יום בשעות 10־1 לפנה״צ, 7־5 אחה״צ בימי ששי בשעות 10—1 בלבד ובסוכנות "קסטל", אבן גבירול 153, טלפון: 444725, (03)447678

קטע ממגילת אסתר הוונציאנית בת 350 שנה במכון הקמרית דל־אריסה

נישואי אסתר: הבעיה המוסרית

מאת הרב שלמה גורן

אחת הבעיות המוסריות הקשות בדרמה של המגילה, היא עלייתה השקטה של אסתר, מרצון או ללא התנגדות, על יצועו של אחשורוש לפני היבחרה למלכה. אילולא נבחרה למלכה, עלולה היתה להיות פילגשו של המלך לכל ימי חייה, ככתוב: "ובזה הנערה באה אל המלך... בערב היא באה ובבוקר היא שבה אל בית הנשים שני אל יד שעשגז סריס המלך שומר הפילגשים" (אסתר, ב׳, 13—14), ובהמשך כתוב: "ובהגיע תור אסתר בת אביחיל דוד מרדכי... לבוא אל המלך לא ביקשה דבר כי אם את אשר יאמר הגי סריס המלך שומר הנשים ותלקח אסתר אל המלך אחשורוש אל בית מלכותו" (שם, ב׳, 15).

למה לא מסרה אסתר את נפשה שלא להיטמא לנוכרי, וכיצד זה מתוארת אסתר במסורת היהודית כצדקת, הכלולה בין שבע הנביאות שעמדו להם לישראל, כמו שמנו אותן אחת לאחת בתלמוד, מסכת מגילה י״ד א׳? והרי גם נישואיה לאחשורוש והכתרתה כמלכה למלך נכרי נוגדים את כל תורת המוסר היהודי.

אפשר להוכיח כי אסתר לא עשתה מה שעשתה מתוך חזות נבואית שהיא עומדת להציל על־ידי כך את העם היהודי משמד וכליה, כפי שבאמת אירע. שכן בשעה שמרדכי דרש ממנה להשתדל להציל את העם היהודי אצל המלך, סירבה לעשות כן מפחד על חייה, ומרדכי גער תנוף בה בקשות ואמר: אל תדמי בנפשך להמלט בית המלך מכל היהודים. כי אם החרש תחרישי בעת הזאת רוח והצלה יעמוד ליהודים ממקום אחר ואת ובית אביך תאבדו. ומי יודע אם לעת כזאת הגעת למלכות" (אסתר, ד׳, 11—14).

אמנם ייתכן שמרדכי רמז לאסתר, שלא זכתה למלכות אלא בזכות העת הזאת שתושיע את ישראל (כמו שפירש אבן עזרא). אבל אסתר ומרדכי בודאי לא ידעו על כך מראש, ואסתר לא הביעה את הסכמתה להינשא לאחשורוש כדי להציל את ישראל משמד.

התלמוד הבבלי מעורר בעיה זו מנקודת השקפה הפורמאלית של ההלכה. במסכת סנהדרין (ע״ד, ב׳) כתוב: כל עבירות שבתורה אם אומרין לאדם עבור ואל תהרג יעבור ואל יהרג חוץ מעבודת כוכבים וגילוי עריות ושפיכות דמים. וגם בשאר עבירות לא אמרן יעבור ואל יהרג אלא בצינעא. אבל בפרהסיא אפילו על מצוה קלה יהרג ואל יעבור. ושאלו על כך בתלמוד: והרי אסתר בפרהסיא נישאה לגוי ולא מסרה נפשה למות על קידוש השם.

התלמוד נותן על כך שתי תשובות הלכתיות, שעלה מהן כי מבחינת ההלכה הפורמלית לא היתה אסתר צריכה למסור את נפשה כדי להינצל מנישואיה לאחשורוש. אולם גם אם נקבל את גישת ההלכה הקובעת, שאין אשה העומדת בפני אינוס לנות עם גוי חייבת למסור את נפשה למות להינצל ממנו, אין זו מידה של חסידות.

ההסבר האמיתי

טעמים רבים נכתבו על כך. התרגום למגילת אסתר מסביר כי מרדכי ראה מה שעשה אחשורוש לושתי, והושש שמא יכעס על אסתר ויהרוג אותה וישמיד אתה גם את עמה. לכן ציווה עליה שלא תגלה את עמה. רש״י מפרש, שמרדכי היה מעוניין שאסתר לא תיבחר למלכה, וקיווה שיחשבו שמוצאה ממשפחה בזויה — ולא יידעו כי מוצאה ממשפחת שאול המלך — וישלחוה לנפשה. פירוש אבן עזרא מביא כמה גירסאות אפשריות למעשה. הראשונה גורסת ההיפך הגמור מרש״י. על פיה, מרדכי ציווה על אסתר שלא תגלה את זהותה, מפני שפחד שהמלך לא ייקחנה לאשה אם יידע שהיא מהגולה. יוצא מהפירוש הזה, שמרדכי היה מעוניין־כביכול שאסתר תיבחר למלכה ותינשא לגוי הללו. זהו פירוש חריג, העומד בניגוד לגירסת ההלכה, כי מרדכי חזה בנבואה את האסון שאיים על העם היהודי. גירסה נוספת של אבן עזרא היא, שמרדכי ציווה לאסתר שלא תגלה את זהותה, כדי שתוכל לשמור על תורת ישראל בסתר, שלא תאכל נבלות ותשמור השבתות ולא ירגישו המשרתים. שכן אם יוודע הדבר, שמא המלך יכריח אותה לעבור על התורה או יהרגנה. אולם הפירושים הללו הן השערות בלבד.

ההסבר האמיתי לכך שאסתר לא גילתה את עמה ומולדתה מצוי בהלכה. לפי ההלכה, מצוות קידוש השם, המחייבת במקרה של אונס לעבור על מצוות יהרג ואל יעבור, תקפה רק כשמדובר בפרהסיא, כלומר בפני ציבור יהודי, המונה לא פחות מעשרה יהודים. רק אז מצווה ליהרג ולא לעבור, כמו שאמרו במסכת סנהדרין (ע״ד ב׳): אין פרהסיא פחותה מעשרה ישראלים.

יוצא, שאם זה שנאנס לעבור על איסור המחייב "ייהרג ואל יעבור" אינו מוכר כיהודי, אין בעבירה זו משום חילול השם, גם אם העבירה נעשתה בנוכחות ציבור יהודי גדול, כאשר אותם יהודים שם, האחרים אינם יודעים את זהותו, אין עליו החובה ליהרג ולא לעבור.

זה היה טעמו ונימוקו של מרדכי היהודי, שציווה על אסתר שלא לגלות מוצאה היהודי ולא את עמה ומולדתה. כל עוד לא נתגלתה זהותה היהודית, לא היתה אסתר מצווה למות על קידוש השם. זאת הסיבה לשמירת הסוד הכמוס במשך חמש שנים, עד אשר גילתה אותו לאחשורוש במשתה היין שעשתה לו ולהמן, כאשר באה להציל את עם ישראל מאבדון.

ואכן כאשר נאלצה אסתר לבסוף לגלות את סודה קבל עולם, כאשר ציווה עליה מרדכי לבוא אל המלך להתחנן ולבקש מלפניו על עמה, ידעה כי גם אם תצליח בשליחותה להציל את עם ישראל, לא תוכל להמשיך להיות עם אחשורוש, מפני שתתחייב לקדש את השם, ליהרג ולא לעבור על איסור עריות עם גוי, מאחר שהיה עם אחשורוש יחשבו מעתה כפרהסיא. לכן השיבה למרדכי: "ובכן אבוא אל המלך אשר לא כדת וכאשר אבדתי אבדתי", (אסתר ד׳, 16). זה ההסבר הנכון להתנהגותה הלא־רגילה לכאורה של אסתר, הן בשמירת סוד מוצאה היהודי, והן בכל הנוגע למצוות קידוש השם בפרהסיא שהיה מוטל עליה, כאשר נלקחה לבית המלך כדי להינשא לו בניגוד למוסר היהודי.

הארץ ממליץ

תל־אביב

סרטים מיוחדים

קיץ (לב 1) — סרט רגיש של אריק רוהמר ("ירח מלא בפריז") המתעד את חופשת הקיץ של נערה פריזאית הסובלת מבדידות. הרבה שיחות, דמויות אמיתיות ומשחק מצוין.

כס הדמים (פריז) — גירסתו של קורוסאווה ל"מקבת" נעשתה בשחור־לבן ב־1957. יפה מאוד מבחינה חזותית.

ג׳ינג׳ר ופרד (הקולנוע) — פליני עורך חשבון עם הטלוויזיה, בעזרת ג׳ולייטה מאסינה ומרצ׳לו מסטרויאני, בסיפור על צמד רקדני סטפס מזדקנים.

שיחות מלוכלכות (דיזנגוף 2) — סאטירה קנדית שנונה, שכולה שיחות, על אינטלקטואלים, מין, התפוררות התרבות המערבית, והפער בין הגוף ובין הדיבורים עליו.

סרטים טובים

פלאטון (שחף) — סרט מלחמה אמריקאי עשוי היטב, המתרחש בג׳ונגלים של וייטנאם, על חוסר הטעם וחוסר ההגיון שבמלחמה. נכתב ובוים ע״י אוליבר סטון, שלחם בוייטנאם ואף זכה בעיטור גבורה.

שתי אצבעות מצידון (התחייה הישראלית) — קורותיה של יחידת חי״ר קטנה בתקופה האחרונה של מלחמת לבנון, כפי שהיא משתקפת בעיני החיל הפשוט. בבימוי של אלי כהן.

מונה ליזה (דיזנגוף 3) — גנגסטר תמים המתאהב בפרוצה שחורת עור, בסרט אפל של ניל ג׳ורדאן. משחק מצוין של בוב הוסקינס.

סרטי בידור

קרוקודייל דנדי (דקל) — קומדיה קופתית לכל המשפחה, על ציד תנינים קשוח המארח עתונאית אמריקאית בערבה האוסטרלית, וכתמורה זוכה בביקור ב"ג׳ונגל" הניו־יורקי, ובאהבתה.

ג׳ק פלאש המקפץ (גת) — עובדת מחשבים בבנק נקלעת לעלילת ריגול מסתורית ומשעשעת. בכיכובה של וופי גולדברג המלאה וחיוניות.

מלקולם (חן 3) — סרט אוסטרלי חביב, על גאון־מכני המבצע שוד בנק באמצעות שלטרחוק ומאפרות. משחק טוב.

ג׳דשוע אתמול היום (חן 2) — סיפור חייו של בחור יהודי טוב, שאביו גנגסטר ואמו ערכה סטריפטיז במסיבת הבר־מצווה שלו. סרט קנדי של בוב קלארק.

ירושלים

המכבסה היפהפיה שלי (סמדר) — סרטו של סטיבן פרירס עוסק בחיי משפחה פקיסטנית בדרום לונדון, ונוגע בקשר שבין הבדלי מעמדות וגזעים, מין ומדיניות.

קרוקודייל דנדי (אור 1) — ראה דקל ת״א.

חיפה

הנה האהובתיה (אמפיתיאטרון) — קומדיה נירויורקית של וודי אלן, על יחסים משתנים בתוך משפחה אחת. הומור ואופטימיות. נעים.

המכבסה היפהפיה שלי (שביט) — ראה סמדר ירושלים

ג׳ק פלאש המקפץ (אורלי) — ראה גת ת״א

קרוקודייל דנדי (פאר) — ראה דקל ת״א

מלקולם (חן) — ראה חן 3 ת״א

התזמורת הקאמרית הישראלית
מנהל מוסיקלי: יואב תלמי

מארחת את מקהלת נערי וינה
בתכנית אקפלה
והאופרטה "הפרימדונה הקצאית" דאן בפסטיס קלה.
וכן יצירות מאת פרגולזי, היידן, מוצארט, מנדלסון, בריטן

תל־אביב
מוזיאון ת״א, קולות וגוונים מס׳ 6
סידרה 1 — יום א׳ 22.3.87 20:30
סידרה 2 — יום ב׳ 23.3.87 20:30
סידרה 3 — יום ה׳ 19.3.87 20:30
סידרה 4 — יום ד׳ 18.3.87 20:30

חיפה, אודיטוריום
קולות וגוונים מס׳ 4
יום ג׳ 24.3.87 20:30

"לכל המשפחה" מס׳ 4
ולקהל הרחב
הסינרמה יום ו׳, 27.3 14:30
כרטיסים במשרדי התזמורת הקאמרית.

ירושלים — בנייני האומה
קולות וגוונים מס׳ 5
מוצ״ש 28.3.87 20:30

אולת השחר יד לראשונים
יום ו׳ 20.3.87 21:30

רחובות — אולם ויקס
יום ה׳ 26.3.87 20:30

עבו אודיטוריום ע״ש וולפסון
יום ד׳ 25.3.87 20.30

עין השופט
אולם אורי מגידו
יום ג׳ 17.3.87 21:00

"מקהלת נערי וינה"
על גבי תקליטים וקלטות תוצרת חוץ
PHILIPS
להשיג בחנויות התקליטים

מדריך הארץ

תורנויות

תורנות רופאים

המגן רופאים במקום הבית: מ־6 בערב עד למחרת ב־7 בבוקר בתוצאת מד״א טל׳ 101.
מגן דוד אדום:
ירושלים 523133
תל־אביב 5460111
חיפה 512233
גוש דן 781111
הרצליה 052־541333
נהריה 823333
רחובות 08־451333
בת־ים 5511111
חולון 808133
לוד־רמלה 08־221022
באר שבע 057־74767
מוקד מורק רופאי בקופ״ח הכללית:
בימים א׳־ה׳ — 20.00—8.00
בימי ו׳ — 15.00—8.00
טלפונים: 03־453309, 03־433500
שרי״ן - שירות רפואי נייד
24 שעות ביממה, כולל רופאת שיניים:
ירושלים, מוקד יום - 660585, 669581
מוקד לילה, שבת וחג - 226191 מנוי מס׳ 1788 ולהשאיר הודעה לרופא תורן
תל־אביב, מוקד יום - 218820, 218898
מוקד לילה - 651011 מנוי 8752 ולהשאיר הודעה לרופא תורן מכון ב״ר
שקי״ם — שירות רופאי לקט
שירות ביקורי בית של רופאים מומחים לילדים ותינוקות בשעות 24—19:
טל׳ 03־7549111 "שקט" קוד מנוי 222
מרפאות שיניים לעזרה ראשונה
תל־אביב:
דיזנגוף סנטר שער 5 (ליד המעלית)
טלפון: 294869, 03־285822

המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 9.00—24.00. אשפוז בתאום טלפוני בלבד: כר כורכא 49 טל: 03־284649 פתוחה בימים א־ה בין 21.00 עד 23.00 ימי ו׳ וערבי חג מ־18.00 עד 24.00
שבתות וחגים מ־15.00 עד 21.00
חיפה:
רח׳ הנמל 26, קומה ב׳, טל׳ מס׳ 04־521245. שעות הקבלה כל יום בין 23.00—20.00
קופת לבנית —
שירות מינימום לנשואה, שיקום וסיעוד בבית.
מרכז רפואי הרצליה פיתוח 052־548575
7549111 איתורית 1500
מד״א — עזרה ראשונה נשימתית:
24 שעות ביממה:
ירושלים 227171
תל־אביב 261111
ילדים ונוער 261115
חיפה 672222/3
נהריה 053־35316
באר־שבע 057־418111
מרכז רפואי באר־יעקב 08־228958
מרכז סיוע לקורבנות אונס
24 שעות ביממה:
תל־אביב טל׳ 234819
ירושלים טל׳ 02־245554
חיפה טל׳ 04־382611
יד ביד - ארגון קשבת לילד ולהורים תל אביב - לילד 226027 24 ש׳ ביממה
להורים, בימים ב׳, ה׳ מ־20.00
222752.17.00
ירושלים - 243358
חיפה נתניה - 229488
הגליל המערבי - 04־922222
מרכז סיוע למבנר לרון מטעם "מבגלה"
א ו־ה 11.00־15.00
ב ו־ד 16.00־18.00

טל: 220031
רח׳ מאמו 13 תל־אביב

תורנות בתי־חולים

תל אביב השקו — ילדים
איכילוב — (פנימית, כירורגיה)
ירושלים בקור חולים — (כירורגיה)
הדסה ע״כ — (ילדים, עיניים, אורתופדיה, א.א.ג)
שערי צדק — (פנימית, נשים)

תורנות בתי־מרקחת

תל אביב אחוה ריינהד 165 224717
לנגר בראלי 18 הבבלית ל׳ 423069
ירושלים קרית, משה קרית משה 1 526135
חיפה יבנה אבן סינא 7 672288
חולון אחוה הסיר 52 889153
בת ים סוכנת הבית רייך 20 583360
רמת גן רשי׳ רשי׳ 13 7510971
נתניה קופ״ח כללית ברודצקי 31 91123
פתח תקוה כפר גנים לחמי הגבו 6 9227416
הקריות הרגן ספגת מרדכי קרית מוצקין 715136
חדרה קופ״ח כללית והשקילד 333884
רחובות כללית בני משה 452381

דלת פתוחה

מרכז מידע וייעוץ לצעירים ע״י צוות מקצועי — ייעוץ ומידע בנושא חברות, משפחה, מיניות, אמצעי מניעה.
ימים ב׳ ג׳ ד׳ — 16.00—19.00.
רמב״ם 9, 5101511/2
חיפה: ימים א׳ ו־ד׳ 16.00—19.00 רח׳ הנמרש 14 טל׳ 381520

מרכזי מידע — אגר

02—528251—2 03—432277 04—549121

מוגש כשירות לציבור על ידי
הסנה חברה ישראלית לביטוח בע״מ

טלוויזיה

לימודית

☐ 09.00 טלטקסט
☐ 09.03 שפת כושר
☐ 09.15 מדבר בתוך
☐ 09.40 סיפורים מן העולם
☐ 10.05 רינגמן מרסאליס הגוזונר ולוקחו
☐ 11.00 איש הצעצועים
☐ 12.35 בעלי החיים המופלאים
☐ 13.25 לחל האודי
☐ 14.00 טלטקסט
☐ 14.03 שפת כושר
☐ 14.15 תצוה — קרנבל
☐ 15.30 רחוב סומסום
☐ 16.00 הדרה
☐ 17.00 ערב הרש

כללית

☐ 17.30 מתגלגלים — מאחורי הקלעים של קרקס נודד
☐ 18.00 לאקי ברמזל — מערבון
☐ 18.30 (ע) קיצור החדשות
☐ 18.32 (ע) עם כוכבים
☐ 18.45 (ע) חידושים והמצאות
☐ 19.00 (ע) יומן השבוע
☐ 20.00 כותרות מבט
☐ 20.02 אלגרו
☐ 21.00 מבט לחדשות
☐ 21.30 שושלת — סדרה
☐ 22.20 סוף ציטוט
☐ 23.00 גבול הרבותים
☐ 23.20 פסוקו של יום חדשות

ירדן ערוץ 6

☐ 17.50 סרט קולנוע צרפתית
☐ 19.00 חדשות בצרפתית

☐ 19.15 לקט שירים
☐ 19.30 חדשות בעברית
☐ 19.45 לקט שירים
☐ 20.00 חדשות בערבית
☐ 20.30 מי הבוס? (סדרה קומית)
☐ 21.10 היום בו השתנה היקום
☐ 22.00 חדשות באנגלית
☐ 22.20 בתו של ספידפילד (סרט)

לבנון ערוץ 12

☐ 13.30 חיים אחרים (סדרה)
☐ 14.00 מועדון 700
☐ 14.30 מעשיות משמחות (ערבית)
☐ 15.00 סרט (ערבית)
☐ 16.30 17.00 הבית המשופץ (מצויר)
☐ 17.30 הוטבות עם הלן רדי
☐ 18.00 פאנקי (סדרה)
☐ 18.30 כפית של כסף (קומי)
☐ 20.00 תוכנית מיוחדת
☐ 21.00 סרט "פיראטיות ימית"
☐ 22.30 מעשיות משמחות (ערבית)

רדיו

קול המוסיקה

☐ 06.02 צלילי בוקר
☐ 07.09 בהאזנה נינוחה
☐ 09.00 קונצרט בוקר
☐ 11.57 מגישים שיר
☐ 12.00 אמנים באולפן
☐ 13.05 בהאזנה נינוחה
☐ 15.00 מוסיקה כאן ועכשיו
☐ 16.00 מוסיקה ליום ראשון
☐ 18.00 בלווי ערב עם התזמורת
☐ 19.00 מוסיקה קלאסית קלה
☐ 20.05 אינטרלוד — רצף מוסיקאלי
☐ 20.30 הגבורים מתופשים
☐ 21.30 אופרטה
☐ 22.30 מן המקורות
☐ 23.00 מתווי יצירות

רשת א׳

☐ 15.05 שירים לפורים

☐ 16.05 רדיו־עשרה
☐ 17.10 שירים לפורים
☐ 18.06 פרקי היום בתנ״ך
☐ 18.15 קריאות במגילת אסתר
☐ 19.30 שידורים לעולים
☐ 22.05 עוד לא רקדתי די

רשת ב׳

☐ 14.06 לראות או לא לראות
☐ 16.05 והתחיה כרת
☐ 18.06 על הפנים — עם יהונתן גפן
☐ 18.45 היום בספורט
☐ 19.00 היום הזה
☐ 19.35 עם ישראל
☐ 20.05 אומר בשבוע
☐ 22.05 צמוקים ושקדים
☐ 23.05 צלצול שלישי

רשת ג׳

☐ 06.11 בחורה לאושר
☐ 07.07 שיר בבוקר בבוקר
☐ 09.05 מה, כבר השעה
☐ 11.05 קרנבל

☐ 12.05 גימל חי
☐ 14.06 היום אני שמח
☐ 16.05 הצגה יומית
☐ 18.06 מצעד הפזמונים הלועזיים
☐ 21.05 שגעון של מסיבה

גלי־צה״ל

☐ 06.30 פוקחים עין — חדשות
☐ 07.07 שבע אפס שבע
☐ 08.00 בוקר טוב ישראל
☐ 09.05 קטנצים — לקט מערכונים
☐ 11.05 נכון לפורים
☐ 13.05 מרתון מה יש
☐ 15.05 טעם של פעם
☐ 17.00 ערב טוב ישראל
☐ 18.05 הדרך — עם חנה לסלאו
☐ 19.05 מה שהיה היה
☐ 20.05 על הדבש ועל הכישוף — שירים
☐ 21.00 מבט לחדשות
☐ 21.30 על הדבש ועל הכישוף — שירים
☐ 22.05 סנבבנסים — מידע מוסיקה
☐ 00.05 ציפורי לילה מוזיקליות

שידור קבוע

רשת א׳

07.30 רדיו קל — עברית קלה
08.05 חוגה
08.30 משפט דמיאניוק — שידור חי
14.06 בראש צעיר — מגאזין לילדים
15.30 הקבלה הדעת לכל
16.05 משפט דמיאניוק — שידור חי

12.10 אלדרלף ב־ב׳
13.00 בחצי היום־חדשות המצטבים
14.00 בת צבון —הדי השעה
15.05 רגעי קסם
16.05 שירים ושיחות
17.10 יומן מלכלה
17.30 על מסעים ואנשים

רשת ג׳

06.05 בחורה לאושר־להיטים
07.05 שיר בבוקר־בבוקר־פזמונים
09.05 מה, כבר השעה
10.05 שבעים מי יודע
11.05 אהבה יומיומית
12.05 רק מוסיקה
13.05 רק ביומי חול
14.05 מסמך הזר
15.05 הרש, הריש ומחורש
16.05 הצגה יומית

רשת ב׳

07.00 הבוקר הזה
08.00 עושים עניין
09.05 ביקור בית
10.10 כל צבעי הקשת־מגאזין יומי
11.30 סוף לשלום

גלי צה״ל

06.05 אתרופיקה משודרת
06.30 פוקחים עין—מידע ומוסיקה
07.07 שבע אפס שבע
08.05 בוקרטוב ישראל — אקטואליה
09.05 אילה בוקר
10.05 המסקת עשר
11.05 נכון לכבשון
13.05 אחר אחר פזמונים ישראליים
14.05 דרדרימי
15.05 מה יש
16.05 ארבע אחר הצהרים־שירים
17.00 ערב טוב ישראל

גלי צה״ל — שידורי אפ־אם

20.05 טאטבה בבסיס
22.05 על הדבש ועל הכישוף
23.05 לילה לילה

קולנוע

תל־אביב

אורלי — סגור לרגל השיפוצים. סרט הפתיחה: ילדים הרבים לאלהים
חן — הבעיה השלישית שלי 5.00, 7.30, 9.40
אסתר — שוטר במשרה חלקית 5.00, 7.15, 9.40
בית לסין — שחק אותה סם 11.15 בלילה
בן יהודה — ניפגש בחוף 2.00, 11.00, 4.00, 6.00, 8.00, 10.00
גורדון — הבוב 4.30, 7.15, 9.30
גת — ג׳ק פלאש המקפץ 5.00, 7.15, 9.40
דיזנגוף 1 — שיחות מלוכלכות 11.00, 1.30, 4.45, 7.15, 9.40
דיזנגוף 2 — המשימה 11.00, 1.30, 4.45, 7.15, 9.40
דיזנגוף 3 — דיכרונות אהבה מפירנצה 11.00, 1.30, 4.45, 7.15, 9.45
דקל — קרוקודייל דנדי 7.15, 9.30
דרייב אין — ניפגש בחוף 7.15, 9.30, סרט סקס 12.00 חצות
הוד — עוץ לי גוץ לי 11.00, 4.30 מופע פורים
הקולנוע — ג׳ינג׳ר ופרד 4.30, 7.15, 9.30
רב חן:
חן 1 — במבי 10.30, 12.30, 2.30, צבע הכסף 4.45, 7.15, 9.45
חן 2 — דמבו הפיל המעופף 10.00, 12.30, 2.30, במבי 4.45, 6.15, ג׳דשוע אתמול היום 7.30, 9.45
חן 3 — תעלולי שוטר הקטן 10.30, 12.30, 2.30, אל תקרא לי לבן 5.00, 7.35, 9.45
חן 4 — אלאדין ומנורת הקסמים 10.30, 12.30, 2.30, מלקולם 5.00, 7.30, 9.40
חן 5 — השפופה התהומון 10.30, 12.30, 2.30, והשיפה בעיימה 5.00, 7.30, קטיפה כחולה 9.40
לימור — שבט דב המערות 11.00, 2.30, להתחנן שבית 4.30, 7.15, 9.30
לב 1 — מפרין מוסקוה 2.00, 5, 7.15, 9.40
לב 2 — קיץ 2.00, 5.00, 7.40, 9.40
לב 3 — בתר כי 2.00, 5.00, 7.40, 9.40
לב 4 — הקשר הגרבני 2, 5, 7.40, 9.40
מוזיאון ת״א — שהאי 1.00
מרכז הגוזיה הישראלית — שתי אצבעות מצידון 10.00 בלילה
סינמה 1 — חנה ואחיותיה 4.30, 7.15, 9.30
סינמה 2 — בזנה 4.30, 7.15, 9.30
פאר — חלוטות מתוקים 4.30, 7.15, 9.30
פריז — כס הדמים 11.45, 2.00, 4.15, 7.00, 9.30, הפרים ופעים 11.30 בלילה
צפון — סגור לרגל שיפוצים סרט הפתיחה: עם הודו
שחף — פלאטון 4.15, 7.00, 9.30
תכלת — ואיפה הטריבות לקאתול... 7.30, 9.40
תמלת — דקה לחצות 4.30, 7.00, 9.35
תל־אביב — האנצר מארץ הוש 4.30, 7.15, 9.30

בת־ים

אורדים — ניפגש בחוף 4.30, 7.15, 9.30
עצמאות — עוץ לי גוץ לי 11.00, 4.00, 6.00, האוצר מארץ האש 7.30, 9.30

רמת השרון

כוכב — מפוקים נסמה 11.00, 4.00, משפט הגשרים 7.00, 9.30

ירושלים

אדיסון — האוצר מארץ האש 4.30, 7.00, 9.00
אורגיל — כרי פסקס 10.30, 12.30, צבע הכסף 4.15, 6.45, 9.15
אור 1 — קרוקודיל דנדי 4.30, 7.00, 9.00
אור 3 — זאב אמריקאי בלונדון 7.00, 9.00
אור 4 — הטעות של שתיקה 6.30, 9.00
אור 5 — הפרגולה בעלת השיער הארוס 4.30, 7.00, 9.00
ארנון — סיפול מיוחד 4.30, 7.00, 9.00
כפיר — פלטון 4.30, 7.00, 9.15
הבירה — הקשר הגרבני 5.15, 7.15, 9.15
מיטשל — עוץ לי גוץ לי 11.00 בבוקר, הבוב 7.00, 9.00
מוזיאון ירושלים — כיי כיי ברויל 6.30, 9.00
עדן — ניפגש בחוף 10.30, 12.30, 4.30, 7.00, 9.00
סמדר — המכבסה היפהפיה שלי 7.00, 9.15
סינמטק 1 — הפוקים 7.00, טעם החיים עם מבנר פייפון 9.30, ישגנו 12.00 חצות
סינמטק 2 — ביל המלה הגבול 7.00, שירות חדים 9.30
רון — מפרין מוסקוה 4.30, 7.00, 9.15
תיאטרון ירושלים — הבוזת 6.45, 9.15

רמת־גן גבעתיים

ארמון — צבע הכסף 4.30, 7.00, 9.40
אורדע — ניפגש בחוף 4.30, 7.15, 9.30
ארמון — הבוב 7.15, 9.40
הוד — עוץ לי גוץ לי 11.00, 4.30, 7.00, חבים ושפים 9.30
לילי — פלאטון 4.30, 7.00, 9.30
רב גן — רמת גן
גן 1 — במבי 10.30, 12.35, 2.55, 4.40, אל תקרא לי לבן 7.30, 9.45
גן 2 — עליסה בארץ הפלאות 10.30, 12.30, ג׳ק פלאש המקפץ 4.40, 7.25, 9.45
גן 3 — מאוס בגן 10.30, 12.30, 2.30, כולם נפלו על הראש 5.00, 7.20, המכבסה היפהפיה שלי 9.40
גן 4 — בילוי 10.30, 12.30, 2.30, 4.40, ג׳דשוע אתמול היום 7.10, 9.40
שבתים — זיכרונות אהבה מפירנצה 7.00, 9.30

קרית אונו

מרכז קהילתי — קיראטים 6.30, וגם שלו נשואה לשניים 9.00

פתח־תקוה

היכל 1 — עוץ לי גוץ לי 11.00 בבוקר, פלאטון 4.15, 7.00, 9.30
היכל 2 — מלחמת הילדים 11.00 בבוקר, האוצר מארץ האש 4.30, 7.15, 9.30
היכל 3 — מרון נכלם במוקים 11.00 בבוקר, בזנה 4.30, 7.15, 9.30

הרצליה

דוד — ניפגש בחוף 4.30, 7.15, 9.30
תיכל — עוץ לי גוץ לי 11.00, 4.00, האוצר מארץ האש 7.15, 9.30
תפארת — כולם נפלו על הראש 7.15, 9.15
מלון דניאל — אהבה בפתחית 7.15, 9.30
דן אכדיה — סופות קלנוע — ג׳דשוע אתמול היום 7.00, 9.30

עפולה

היכל התרבות — ניפגש בחוף 10.00, 12.00

חיפה והסביבה

אורה — פלאטון 4.00, 6.30, 9.00
אורלי — תעלולי שוטר הקטן 11.00, 4.30, להתחנן שבית 6.45, 9.00
ארמון — שוטר במשרה חלקית 4.30, 6.45, 9.00
חן — מלקולם 4.30, 6.45, 9.15
סינמטק — מרקטסיין הבציר 8.30, ליל המסכות — חצות
עצמון 1 — ניפגש בחוף 4.30, 7.00, 9.15
עצמון 2 — ניצה איש העם 4.15, 7.00, 9.30
קרן אור הכרמל — השכן סופי 4.30, 7.15, 9.50
פאר — קרוקודיל דנדי 4.30, 7.00, 9.15
רון — האוצר בארץ האש 4.30, 6.45, 9.00
שביט — כס הדמים 7.00, 9.15
רב בת 1 — צבע הכסף 10.30, 12.30, 4.15, 6.45, 9.15
רב בת 2 — עליסה בארץ הפלאות 10.30, 12.30, במבי 4.30, אל תקרא לי לבן 7.00, 9.15
אורות — ניפגש בחוף 10.00, 5.00, 7.00, 9.15
בית הגפן — בחורה לבעורים 9.15
הדבל — בזנה 9.15
כרמן — ניפגש בחוף 11.00, 4.00, 6.00, 8.00
מבית — אל תקרא לי לבן 7.00, 9.15
מסיר — הגרשים ולא מסוכנים 7.00, 9.15

נתניה

מרדכי — שלוגה וישבת הגמדים 11.00, זכרונות אהבה מפירנצה 5.00, 7.00, 9.30
עצמון — ניפגש בחוף 11.00, 5.00, 7.00, 9.15

חדרה

חדרה — עוץ לי גוץ לי 11.00, 4.30 תקלה משלאה 7.00, 9.15
חוף — תקלה כמשלאה 4.30, 7.00, 9.15

כפר סבא

חן — הנינגה האמריקאי 7.00, 9.15
תמל — עליזה בארץ הפלאות 3.00, הנב האחורית 7.00, 9.15

חולון

מגדל — צבע הכסף 7.15, 9.40
ארמון — ביגנד ופרד 7.00, 9.30
מפדר — עוץ לי גוץ לי 11.00 בבוקר, האוצר בארץ האש 4.30, 7.15, 9.30
ריגה — ניפגש בחוף 4.30, 7.15, 9.30

רמלה

היכל התרבות — הניקצע לחום 9.00

נצרת עילית

מתנ״ס — כ״ס לכלבים אוהבים 2.00

רחובות

בית העם — הגבל הכחול 8.00
הדר — חנה לבעורים 7.15, 9.15
חן — שלגיה ושבעת הגמדים 11.00, 3.00
ניפגש בחוף 5.15, 7.15, 9.15